P. G. Wodehouse

A rút rendőr románca

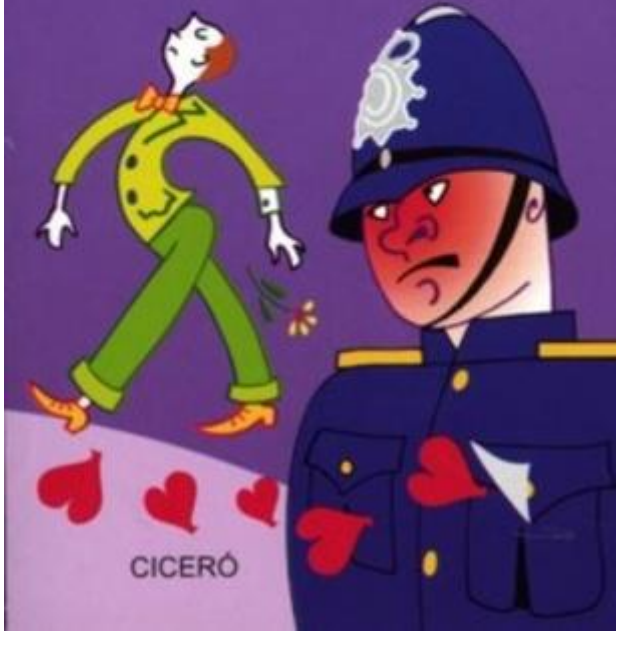

CICERÓ

P G. Wodehouse

A RÚT RENDŐR ROMÁNCA

HUMOROS TÖRTÉNETEK, KARCOLATOK

Ciceró Könyvstúdió
Budapest

Válogatta, fordította és a bevezetőt írta:
MOLNÁR ZOLTÁN

Copyright, forráshelyek, eredeti címek
(The Man with Two Left Feet című kötetből,
Bernhard Tauchnitz, Leipzig, 1935,
Copyright © The Trustees of the Wodehouse Trust):
1. A társasági eb *(The Mixer)*
2. Vérbeli szurkolók *(One Touch of Nature)*
3. A kabalamacska *(Black for Luck)*
4. A rút rendőr románca *(The Romance of an Ugly Policeman)*
5. Tenger fájdalom *(A Sea of Troubles)*
6. A kétballábas ember *(The Man with Two Left Feet)*

(A *Young Men in Spats* című kötetből, Penguin Books, Copyright © the
Estate of P. G. Wodehouse, 1971):
7. Macskainvázió a kastélyban *(Good-bye to All Cats)*
8. Mordred tüzes udvarlása *(The Fiery Wooing of Mordred)*

(A Very Good, Jeeves! című kötetből, Bernhard Tauchnitz, Leipzig, 1931,
Copyright © The Trustees of the Wodehouse Trust):
9. Jeeves és a küszöbönálló katasztrófa *(Jeeves and the Impending Doom)*

(**A** *Louder and Funnier* című kötetből,
Bernhard Tauchnitz, Leipzig, 1932,
Copyright © The Trustees of the Wodehouse Trust):
10. Arcképvázlat Shakespeare-ről *(An Outline of Shakespeare)*

ISBN 978 963 539 633 7
Copyright © by the Trustees
of the Wodehouse Estate
© Hungarian translation, Molnár Zoltán, 2008
© Magyar kiadás, Ciceró Könyvstúdió, 2008

Tartalom

BEVEZETŐ SZAVAK P. G. WODEHOUSE-RÓL

Tenger fájdalom

A társasági eb

I. Ismeretségem a félénk úriemberrel

II. Társaságban forgolódom

Vérbeli szurkolók

A rút rendőr románca

Macskainvázió a kastélyban

Mordred tüzes udvarlása

Jeeves és a küszöbönálló katasztrófa

A kabalamacska

A kétballábas ember

BEVEZETŐ SZAVAK P. G. WODEHOUSE-RÓL

Gyermekkoromban családunkban, ahol igen nagy becsülete volt a könyvnek, a humor műfajában Gogol *Revizora* és Wodehouse *Forduljon Psmithhez* című regénye jelentette számunkra a csúcsot. Testvéreimmel egymás kezéből kapkodtuk ki, s úgyszólván ronggyá olvastuk e két jeles művet. És ma is azt tartom, hogy az egyik legmulatságosabb szövegrész, melyet humorista valaha is papírra vetett, a regénynek az a fejezete, amelyben a Kiváló Baxter, a kelekótya Lord Emsworth titkára, kint reked éjszakára a kastélykertben, és úgy igyekszik magára vonni munkaadója figyelmét, hogy először kavicsokat, majd virágcserepeket hajigál az ablakába. Lord Emsworth pedig, aki épp azt álmodja, hogy csökönyös skót kertészével vitatkozik, s az a vita hevében hátba vágja egy husánggal, arra ébred, hogy az imént érkezett lövedék kellemetlenül nyomja az oldalát. Ellenállhatatlanul komikus, fergeteges humorral megírt fejezet, melyre egy az egyben ráillik Szerb Antal megállapítása: „Wodehouse a nyelvi humor legcsodálatosabb virtuóza. Vannak írásai, amelyeknek minden egyes mondata egy nyelvi telitalálat."

Pelham Grenville Wodehouse (1881-1975), vagy a „Pelham" szó kiejtéséből képzett becenevén: Plum, azaz „Szilva", mintegy 100 könyvet írt, s több mint 30 színpadi játék szerzője, társszerzője. Pályáját bankhivatalnokként kezdte, ám ezzel az általa lélekölő robotnak tartott tevékenységgel viszonylag hamar felhagyott, s átnyergelt az írásra. Első igazi könyvsikere a *Psmith in the City* (1910), Psmith a pénzvilágban (ford. Révbíró Tamás, Európa, 1946). Talán kevesen tudják, hogy társszerzője volt a mi Molnár

Ferencünknek is, ő dolgozta át zenés színpadra a *Játék a kastélyban* című színművét, *The Play's the Thing* (A színdarab az igazi) címen. Egyik kritikusa, J. Agate így fogalmazott: „P. G. Wodehouse-t egy kicsivel Shakespeare alá sorolom és tetszés szerinti távolságra mindenki más fölé."

Pechére ő sem kerülhette el, ami oly sok más literátornak kijutott: eleinte számos olvasója is, majd később (még napjainkban is!) jobbára inkább csak hivatásos megbélyegzők fasisztának, quislingnek, náci-bérencnek és még sok más effélének bélyegezték. Az történt ugyanis, hogy 1940 májusában, a németek franciaországi villámháborúja idején Wodehouse Le Touquet-ban éldegélt a tengerparti villájában. Házi őrizetbe vették, majd néhány hónap múltán internálták; előbb Lille-ben, később a belgiumi Liége fogolytáborában, végül a ma Lengyelországhoz tartozó Tost városka elmegyógyintézetében tartották fogva. Itt írta *Money in the Bank* című regényét. Végül is, előrehaladott életkorára tekintettel, ideiglenesen elengedték, s 1941 júniusában a berlini Adlon Hotelba költöztették, ahol állandó felügyelet alatt állt. Az itt töltött hónapok alatt követte el élete nagy ballépését: elfogadta a náci propagandaminisztérium ajánlatát, vállalta, hogy öt politikamentes rádióműsort készít s azokat felolvassa a berlini rádió USA felé sugárzott adásában.

Később a naivitásával magyarázta tettét. Azt állította, hogy „ostoba seggfej" volt életének ebben az időszakában. Az angolszász közvélemény felzúdulással fogadta a tényt, hogy kedvenc humoristája a berlini rádió hullámhosszán hallatja hangját. Pedig hát valójában meglehetősen ártalmatlan, humoros szövegek voltak ezek. Például ilyenek:

„Soha nem érdekelt a politika. Egyszerűen képtelen vagyok bárminemű ellenséges érzést felszítani magamban.

Valahányszor ellenséges érzület készül fölgerjedni bennem egy ország iránt, egy végtelenül rendes polgárával találkozom. Együtt járkálunk, s nekem minden harcias gondolatom vagy érzésem elenyészik."

Azonban, mint George Orwell a *P. G. Wodehouse védelmében* című kitűnő tanulmányában írja: „...ha valakire elegendő sarat dobálnak, az meg is ragad rajta, és a sár meglehetősen sajátos módon tapadt meg Wodehouse-on. Az a benyomás maradt meg az emberekben, hogy Wodehouse rádióbeszédei (nem mintha bárki is emlékezne rá, hogy miről volt szó bennük) nem csupán mint árulót leplezték őt le, hanem mint a fasizmussal való ideológiai szimpatizánst is. Még manapság is számos olvasói levélben szerepel az állítás, miszerint regényeiben »fasiszta tendenciák« mutathatók ki, és e vád azóta is ismételten elhangzik. Mindjárt megkísérlem majd, hogy elemezzem e könyvek szellemi atmoszféráját, de fontos tisztán látnunk, hogy az 1941-es események semmi rosszabbat nem bizonyítanak rá Wodehouse-ra, mint balgaságot."

Sokan tehát anélkül kiabáltak kígyót-békát Wodehouse-ra, hogy tudták volna, valójában mit is tartalmaztak az inkriminált rádióbeszédek.

Érdekes, hogy szinte mindenkinél vehemensebben követelte az író felelősségre vonását és megbüntetését A. A. Milne. Pedig ki gondolta volna a *Winnie-the-Pooh* (Micimackó) finom és gyengéd szavú szerzőjéről? Később aztán Plum elegáns módon állt „bosszút". A *The Mating Season* (Nászidőszak, ford. Molnár Zoltán, Ciceró, 2003) című regényében Bertie Wooster több ízben is „émelyítően bárgyú klapanciáknak" nevezi *Christopher Robin* verseit. (Ez a *Christopher Robin,* aki az író fia volt, és valójában neki írta

Milne az egész történetet, a magyar változatban Róbert Gidává változott.)

Később azonban az angol olvasóközönség megbocsátott kedvencének. Könyvei állítólag ott vannak az angol királynő éjjeliszekrényén, s Tony Blair volt miniszterelnök kedvenc írója. Végül is a Nyugat, ahogy a bolondnak nyilvánított és így büntetését szintén elkerülő Ezra Poundban is, nem az ellenséget, hanem a művészt tartotta fontosnak. Az író azonban soha nem tért vissza Nagy-Britanniába. Az Egyesült Államokban telepedett le, és hogy ez a négyéves közjáték mit sem vont le írói munkásságának értékéből, és botlását a legfelső körökben is megbocsátották, bizonyítja az a tény is, hogy 93 éves korában Wodehouse-t lovaggá ütötték. Sir P. G. Wodehouse alig néhány héttel élte túl a kitüntetést: életének kilencvennegyedik esztendejében hunyt el egy Long Island-i kórházban.

Vérbeli íróhoz méltóan, szinte az utolsó leheletéig dolgozott. Még a kórházi ágyán is gépelte *Sunset at Blandings* (Blandingsi napnyugta) című utolsó regényét, amely immár befejezetlen maradt. Ám így, torzóként is kiadták, a szerző arra vonatkozó, részletekbe menő jegyzeteivel kiegészítve, hogy miként kívánta befejezni a cselekményt.

Hazánkban az elmúlt évtizedekben számtalan műve jelent meg magyarul, a legtöbb Révbíró Tamás kitűnő fordításában. E sorok írója is immár tizenegy Wodehouse-kötet magyarításával büszkélkedhet, és azt kívánja a kedves olvasóknak, hogy e kötet pompás történeteiben leljék ugyanakkora örömüket, mint amekkorát neki a fordításuk szerzett.

Molnár Zoltán

Tenger fájdalom

Mr. Meggs elhatározásra jutott. Öngyilkosságot készült elkövetni. Az ötlet megfogamzása és a végleges döntés között eltelt időben voltak olyan pillanatai, amikor tétovázott. Ilyenkor együtt töprengett Hamlettel: akkor nemesb-e a lélek, ha szenved, vagy ha kiszáll tenger fájdalma ellen, s fegyvert ragadva véget vet neki. De mostanára túl volt már mindezen. Eltökélte magát.

Mr. Meggs öngyilkossági programjának lényege, mondhatni, fő ismérve volt, hogy az ő esetében föl sem merült a lelki szenvedés. A lélek édeskevés szerepet játszott mindebben. Arról kellett döntenie, hogy érdemes-e továbbra is elviselni a gyomrában hasogató pokoli fájdalmat. Mr. Meggs ugyanis az emésztési zavar mártírja volt. Mivel azonban a gasztronómiai örömökért is rajongott, számára az élet egyetlen hosszú küzdelemmé vált, melyben bármi történt is, mindig ő húzta a rövidebbet.

Torkig volt az egésszel. Végigtekintett a múltba merült évek hosszú során, és nem látott reményt a jövőre nézve. Minden létező orvosság sorban csődöt mondott. Smith Varázslatos Emésztőpirulái - éppen elégszer próbálkozott velük. A Blenkinsop-féle életadó oldat - amennyit ebből már megivott, abban hajót is lehetne úsztatni. A Perkins-féle elsőrangú fájdalomcsillapító a Barnum és Bailey cirkusz kardnyelő hölgyének nyomatékos ajánlásával - akár megfürödhetne benne, amennyit már bevedelt belőle. És a terjedelmes lista egyéb tételeivel se volt több szerencséje. Emésztőszervei már csak fitymálkozó gúnnyal fogadták mindegyiket.

- Halál, hol a te fullánkod? - fohászkodott Mr. Meggs, s azzal hozzálátott az előkészületekhez.

A kérdés alapos ismerői azt állítják, hogy az öngyilkossági hajlam azok körében a leggyakoribb, akik betöltötték az ötvenedik életévüket, és a tétlen férfiak aránya kétszer akkora, mint a foglalkozással bíróké. A boldogtalan Mr. Meggsre tehát duplán is rájárt a rúd: ötvenhat éves volt, és nála tétlenebb felnőttet talán az egész Egyesült Királyságban se lehetett volna találni. Se gürcölés, se robot nem jutott osztályrészéül. Húsz évvel ezelőtt egy váratlan örökségnek köszönhetően olyan helyzetbe került, amelyben teljesen kiélhette a semmittevésre való természetes hajlandóságát. Akkoriban egy eléggé jelentéktelen szállítmányozási vállalatnál hivatalnokoskodott. Munkaideje végeztével az irodalom iránti mérsékelt érdeklődésének hódolt, s arra készült, hogy egyszer átrágja majd magát a legjobb száz könyvön, de valójában beérte a napisajtóval és olykor egy-egy folyóirattal.

Ilyen volt Mr. Meggs harminchat évesen. A megélhetésért való szükségszerű munkavégzés miatt, no meg annak folytán, hogy a fizetéséből nem tellett az étlap kínálta drágább és ártalmasabb ételek élvezetére, abban az időben még nem volt különösebb baj az emésztésével. Egy-két kósza csikarástól eltekintve minden rendben volt.

Aztán befutott az örökség, és Mr. Meggs nekilendült. Otthagyta Londont, és visszavonult szülőfalujába, ahol francia szakácsot fogadott, és a következő húsz évben titkárok egész sorának diktált nagy ritkán egy-egy bekezdést a brit pillangókról, mivel az volt a bogara, hogy könyvet ír e témakörben. Megengedhette magának, hogy jól éljen, és szerfölött jól is élt. Senki sem ösztökélte a testmozgásra, így

nem is mozgott. Senki sem figyelmeztette a tengeri rák és a sajtos pirítós veszélyeire egy mozgásszegény életmódot folytató férfi esetében, mert senkinek sem állt érdekében, hogy figyelmeztesse. Ellenkezőleg: jellemének éppen a rákevő oldala kapott bátorítást, mivel vendégszerető lélek lévén, szeretett együtt ebédelni a barátaival. Ennek aztán az lett az eredménye, hogy a Természet, szokásához híven, csapdát állított neki, ő meg beleesett. Egy reggel Mr. Meggs arra ébredt, hogy krónikus gyomorbaj kínozza. A fölfedezés úgy érte, mint derült égből a villámcsapás. Az egyik pillanatban még minden csupa örömteli béke, majd egyszerre csak felbukkant bensőjében egy izgága, összeférhetetlen vadmacska, vörösen izzó karmokkal.

Így hát Mr. Meggs elhatározta, hogy bevégezi.

Életének eme kritikus pillanatában visszatért ifjúságának régi módszeressége. Még egy jelentéktelen szállítmányozási vállalatnál sem hivatalnokoskodhat valaki huzamosabb ideig anélkül, hogy szert tenne bizonyos rendszerességre, és Mr. Meggs jobb ügyhöz méltó higgadtsággal és előrelátással végezte az előkészületeket.

Íme, ezért találjuk egy ragyogó júniusi reggelen az íróasztalánál, felkészülve a végre.

Odakünn a falu rendezett utcái sütkéreztek a napsütésben. A meleg porban kutyák szundikáltak. A gürizni kényszerülők izzadtan güriztek, s közben kocsmák árnyas kerthelyiségeiről ábrándoztak. De Mr. Meggs mind testben, mind lélekben hűvös nyugalommal ült dolgozószobájában.

Előtte az asztalon hat papírdarabka feküdt. Alattuk bankjegyek: néhány font kivételével minden vagyona.

Mellette hat levél, hat boríték és hat postabélyeg. Mr. Meggs nyugodtan szemlélte valamennyit.

E levelek megírása közben remekül szórakozott, jóllehet ezt aligha ismerte volna be. Annak mérlegelése, hogy kik is legyenek az örökösei, már több napja nyújtott számára kellemes foglalatosságot, és eközben néha oly mértékben sikerült elterelnie a figyelmét belső fájdalmairól, hogy gyakran azon kapta magát: már-már vidám hangulatban van. El ugyan nem ismerte volna, mégis pompás mulatság volt a karosszékben üldögélve azon meditálni, kit is szemeljen ki boldog örököséül Anglia nyüzsgő milliói közül. Mindenféle tervek cikáztak elméjében. Olyasféle hatalmat érzett most, amilyenhez foghatóhoz a pénz puszta birtoklása eddig még sohasem juttatta. Kezdte megérteni a milliomosok hóbortos végrendeleteit. Egy ideig azzal a gondolattal játszadozott, hogy találomra kiválaszt valakit a londoni telefonkönyvből, és minden vagyonát ráhagyja. Csak azért vetette el ezt a tervet, mert rájött, hogy nem lehetne tanúja az örökös kábult örömének. Márpedig minek kezdjen olyasmibe, aminek nem lehet ott a befejezésénél?

A szeszélyt az érzelgősség követte. A régi hivatali barátok - örököljenek hát azok. Micsoda remek fickók is voltak! Némelyik már meghalt, de vagy fél tucattal hébe-hóba még mindig érintkezett - és tudta a jelenlegi címüket.

Ez fontos szempont volt, mivel Mr. Meggs úgy döntött, nem hagy végrendeletet, hanem közvetlenül a pénzt küldi el a megajándékozottak címére. Ismerte a végrendeletek természetét. Még a teljesen egyszerű eseteknél is gyakori a bonyodalom. Húsz éve még a saját örökségével kapcsolatosan is adódott némi komplikáció. Valaki megtámadta a végrendeletet, és mire az ügy kielégítően rendeződött, az összeg húsz százaléka az ügyvédek zsebébe vándorolt. Nem, végrendeletről szó sem lehet. Ha készítene, és utána végezne

magával, azon a címen támadhatnák meg, hogy nem volt beszámítható az örökhagyó. Semmi olyan rokont nem ismert ugyan, aki jogot formálhatna a pénzére, ám sosem lehet tudni, hátha létezik valami távoli unokatestvér; és ez esetben ifjúkori cimborái nem kapnának végül egy vasat sem.

Ilyen rizikót nem vállalt. Szép csöndben, apránként eladogatta a vagyonát képező valamennyi részvényt és értékpapírt, s a pénzt betette londoni bankjába. Hat, nagy címletű bankjegycsomó, a végösszeg hat egyenlő részre osztva; hat levél, melynek tartalmát áthatja az emlékezés pátosza és a férfiúi rezignáció; szép írással megcímzett hat boríték; hat postabélyeg; és előkészületeinek ez a része készen is volt. Megnyálazta a bélyegeket, s rányomta a borítékokra; fogta a bankjegyeket, és ráhelyezte a levelekre; összehajtotta a leveleket, s beletette a borítékokba; leragasztotta a borítékokat; majd íróasztala fiókját kinyitva egy kis fekete, ránézésre is csúf üvegcsét vett elő.

Felnyitotta az üvegcsét, s tartalmát egy orvosságos pohárba öntötte.

Mr. Meggsnek nem kis fejtörést okozott az öngyilkosság módjának megválasztása. A kés, a pisztoly, a kötél - mindegyik magakelletően vonult fel elméjében. Mérlegelte továbbá a vízbefúlás és a magaslatról való leugrás előnyeit is.

Mindnek megvolt a maga hibája. Vagy fájdalmasak voltak, vagy túl nagy rumlival jártak. Mr. Meggs rendszerető lénye elborzadt a gondolattól, hogy elcsúfítsa a küllemét, ami pedig óhatatlanul bekövetkezik, ha vízbe öli magát, vagy hogy beszennyezze a szőnyeget, ha pisztolyt használ. Ha meg leugrana az emlékmű tetejéről, a járdát piszkítaná össze, s alkalmasint néhány ártatlan gyalogosban is kárt tenne. A kés

pláne szóba sem jöhetett. Ösztöne azt súgta, hogy az cefetül fájdalmas lehet.

Nem; a méreg az igazi. Könnyen bevehető, gyorsan hat, és összességében véve is sokkal elfogadhatóbb a többinél.

Mr. Meggs a tintásüveg mögé dugta a poharat, és csöngetett.

- Megjött már Miss Pillenger? - kérdezte az inast.

- Igen, uram, épp most érkezett.

- Mondja meg neki, hogy várom.

Jane Pillenger sajátos jelenség volt. Mint magántitkár és gépírónő állt Mr. Meggs alkalmazásában. Pontosabban szólva, azon ritka alkalmakkor, amikor Mr. Meggs lelkiismerete oly mértékben győzedelmeskedett tétlenségén, hogy képes volt rászánni magát a brit pillangókról írt munkája folytatására, Miss Pillenger volt az, aki lejegyezte néhány terjengős és zavaros észrevételét, amelyek főnöke fogalmai szerint a rendszeres, kemény, fárasztó irodalmi alkotómunka részét képezték. Amikor Mr. Meggs, kifogyva a szóból, hátradőlt székében, kimerülten, akár az a maratoni futó, aki egy-két mérfölddel korábban kezdte a hajrát, Miss Pillenger nekifogott takarosan legépelni a gyorsírással lejegyzetteket, majd a kéziratot betette az íróasztal e célra fönntartott fiókjába.

Miss Pillenger bizonytalan korú, óvatos vénkisasszony volt, szigorú elvekkel s mélységes gyanakvással a férfiakkal szemben; olyan gyanakvással, melyre azok - nemük védelmében meg kell mondanunk - semmiféle okot nem adtak. A Miss Pillengerrel való érintkezésük során a férfiak már-már hűvösen korrektül viselkedtek. Húszéves gépírói és titkárnői tevékenysége folyamán soha nem fordult még elő, hogy gúnyosan méltatlankodva kelljen visszautasítania

valamelyik munkaadójának akár egy doboz csokoládéját is. Mindazonáltal rendületlenül résen állt. Méltóságának acélökle folyvást ütésre készen várta, hogy lesújthasson a legelső férfira, aki át merészelné hágni a munkatársi udvariasság korlátait.

Ez volt Miss Pillenger. Az utolsó azon védtelen angol lányok hosszú sorában, akik szorult helyzetük folytán kénytelenek voltak pénzért hallgatni mindazt a bődületes szamárságot, amit csak Mr. Meggs képes volt összehordani a brit pillangókról. Lányok jöttek és lányok mentek, szőkék és exszőkék, barnák és exbarnák, hirtelenszőkék és hirtelenbarnák; jókedvűen érkeztek, telve élettel és reménnyel, csábította őket a pazar díjazás, melyet Mr. Meggs egy idő után fizetni kényszerült; és egymás után hullottak ki a csatasorból, akár a fáradt őszi legyek, képtelenek lévén elviselni a dögunalmas életet a faluban, amely Mr. Meggst adta a világnak. Mr. Meggs szülőfaluja ugyanis nem volt éppen az örömök székhelye. A plébános diavetítőjét és a postahivatallal szemben lévő pofozó-gépet leszámítva semmiféle, a züllés útjára csábító kísértés nem kínálkozott. Az itt élő fiatalemberek szótlan, bamba képű suhancok voltak, akiket az elmegyógyászok ferde szemmel, gyanakvóan méregettek, ha találkoztak velük. Itt ismeretlen volt a tangó és a one-step. Az egyetlen tánc, amit errefelé jártak - és azt is csupán a legritkább alkalmakkor -, egy polkaféle volt, amely leginkább egy enyhén pityókos bajvívó kenguru mozdulataira emlékeztetett. Mr. Meggs titkár- és gépírónői csupán egyetlen, megrökönyödött pillantást vetettek a falura, és üstöllést megbokrosodott pónikként vágtáztak vissza Londonba. Nem úgy Miss Pillenger. Ő szigorúan üzleti szellemben gondolkodott. Számára elegendő volt, hogy remek fizetést

kap. Heti öt fontért még egy sarki expedícióhoz is elszegődött volna titkárnőnek. Hat éve állt már Mr. Meggs alkalmazásában, és nála is szándékozott maradni még legalább újabb hat évig.

Talán e gondolat pátosza lehetett az, ami meghatotta Mr. Meggst, midőn titkárnője, jegyzetfüzetével a kezében, bevitorlázott az ajtón. Lám csak, mondta magában, itt ez a jóhiszemű lány, mit sem sejtve a közelgő tragédiáról, úgy bízva őbenne, akár a tulajdon apjában. Örömére szolgált a gondolat, hogy előkészületei során nem feledkezett meg Miss Pillengerről.

Szó sincs róla, hogy megfeledkezett volna. Íróasztalán a levelek mellett kis bankjegyköteg feküdt, összesen ötszáz font - az ő öröksége.

Miss Pillenger szokásos, hivatalos modorában elhelyezkedett a székén, kinyitotta jegyzetfüzetét, megnedvesítette a ceruzáját, és várakozón Mr. Meggsre tekintett, hogy az megköszörülje torkát, és elkezdje a diktálást a brit pillangókról.

Ám meglepődve látta, hogy homlokráncolás helyett, ami munkaadójánál megszokott velejárója volt a fogalmazáshoz való gyürkőzésnek, Mr. Meggs arcán lassan formálódó, nyájas mosoly terül el.

Miss Pillenger minden lánysága menten védekezőállásba szökkent e mosoly láttán. Sokára érkezett el ez a kritikus pillanat, de most, semmi kétség, itt volt. Húsz év után egy munkáltató kihívja a balsorsot maga ellen, és flörtölni próbál vele.

Mr. Meggs nem szűnt meg mosolyogni. Lehetetlen a mosolyokat osztályozni. Nincs még valami, amit oly sokféleképpen lehetne értelmezni, mint egy mosolyt. Mr.

Meggs úgy képzelte, hogy mosolya az a fajta szomorkás, gyengéd mosoly, amellyel a sír szélén álló férfi köszön el hűséges alkalmazottjától. Miss Pillenger viszont egy elvetemült vén kujon mosolyaként értelmezte, aki igazán szégyellhetné magát.

- Nem, Miss Pillenger - szólalt meg Mr. Meggs -, ma reggel nem dolgozunk. Arra kérem, legyen szíves postára adni ezeket a leveleket.

Miss Pillenger átvette a leveleket. Mr. Meggs gyengéd pillantással szemlélte.

- Miss Pillenger, ön régóta van már nálam. Hat éve, ugye jól mondom? Hat esztendő. Bizony, bizony. És ha jól emlékszem, még sose kapott tőlem semmilyen ajándékot, így van?

- Jól megfizeti a munkámat.

- Igen, de most valami egyebet szeretnék önnek adni. Hat év nagy idő, és ön számomra többet jelent egyszerű titkárnőnél. Hat hosszú esztendeig dolgoztunk együtt. Bizonyára nem veszi rossz néven, ha némi jelét adom a hűsége iránti nagyrabecsülésemnek. - Azzal fölvette a bankjegyköteget. - Miss Pillenger, ez az öné.

Felállt és átnyújtotta a pénzt. Egy pillanatig az olyan ember érzelgősségével szemlélte titkárnőjét, akinek már több mint két évtizede vacakol az emésztése. Magával ragadta a helyzet pátosza. Miss Pillenger fölé hajolt, és homlokon csókolta.

A mosolyt kivéve semmi sincs, amit oly nehéz lenne osztályozni, mint egy csókot. Amidőn Mr. Meggs megcsókolta Miss Pillengert, abban a tudatban tette, hogy olyasmit cselekszik, mint amikor a halálosan megsebesült híres tábornok megcsókolja az édesanyját, a nővérét vagy egy

különösen kedves néniké jét; de hogy Miss Pillenger mennyire más véleményen volt, az a szavaiból is jól kitetszett.

- Ó! - kiáltotta felpattanva a helyéről, miközben Mr. Meggs jól kézre eső állára akkora ütést mért, hogy ha az két centivel lejjebb ér célt, könnyen kiütéssel is végződhetett volna. - Mit merészel! Sejtettem én, Mr. Meggs, láttam a szeme állásán. Már vártam! Vegye tudomásul, hogy egyáltalán nem az a fajta lány vagyok, akivel ezt megteheti. Meg tudom magamat védeni. Én csak egy dolgozó lány vagyok...

Mr. Meggs úgy tántorodott az íróasztalnak, mint egy orrba vágott ökölvívó a köteleknek, és összeszedve magát, döbbent tiltakozással kiáltotta:

- Miss Pillenger, de hiszen félreértett! Eszem ágában se volt...

- Még hogy félreértettem? Böhh! Na ne mondja! Én csak egy dolgozó lány vagyok...

- Mi sem állt tőlem távolabb...

- Igazán? Mi sem állt magától távolabb? Pénzt kínál, elborít a bűnös csókjaival, de mi sem állt tőle távolabb, mint ami az efféle viselkedésből nagyon is nyilvánvalóan következik! - Mielőtt Mr. Meggshez szegődött, Miss Pillenger egy indianai regényíró titkárnője volt. Stílusa a mester mellett jelentékeny mértékben csiszolódott.

- Persze most, hogy messzire talált menni, saját maga is elborzad tettétől. Hát lehet is rá oka, Mr. Meggs! Én csak egy dolgozó lány vagyok...

- Könyörgöm, Miss Pillenger...

- Egy szót se! Én csak egy dolgozó lány vagyok...

Mr. Meggsen a düh vad hulláma söpört végig. A horogütés kiváltotta döbbenettől, de még inkább e förtelmes nőszemély rút hálátlansága láttán csaknem habzó szájjal üvöltötte:

- Ne hajtogassa itt nekem, hogy csak egy dolgozó lány, az istenfáját magának! Az őrületbe kerget vele! Takarodjon! Tűnjön el innen, látni se akarom! Bánom is én, hova kotródik, csak hagyjon magamra!

Miss Pillengernek éppenséggel nem volt kedve ellen való a kérés teljesítése. Megszeppent Mr. Meggs váratlan dühkitörésétől. Kapva kapott az alkalmon, hogy addig lépjen a távozás mezejére, amíg ezt még győztes félként teheti.

- El is megyek - jelentette ki méltósággal, miközben az ajtót nyitotta. - Azok után, hogy így kimutatta a foga fehérjét, ez a ház többé nem megfelelő hely egy magamfajta dolgo...

Elkapva munkáltatója tekintetét, szaporán kisietett.

Mr. Meggs feldúltan járt fel s alá a szobájában. A jelenet a lelke legmélyéig megrázta. Forrt benne a méltatlankodás. Hogy jó szándékát ennyire félreértelmezzék - ez már túl sok volt. Minden háládatlan világok közül ez a világ volt a leges...

Lépés közben hirtelen megtorpant. Részint azért, mert a sípcsontját beütötte egy székbe, részint pedig annak okán, hogy eszébe ötlött valami.

Vad szökkenéssel hangos monológra fakadt - megint csak Hamlethoz hasonlatosan:

- Kössenek fel, ha öngyilkos leszek!

És mihelyt e szavakat kiejtette, különös nyugalom szállta meg, akár az olyan embert, aki rémálomból ocsúdik. íróasztalához ült. Micsoda idióta is volt, hogy öngyilkosságot tervezett! Hogy támadhatott egyáltalán ilyen ötlete? Még hogy saját magát tegye el láb alól csak azért, hogy egy csorda háládatlan disznó dúskáljon a pénzében - csak egy komplett őrült agyában születhet meg ilyen baromság.

Nem lesz öngyilkos, csak azért se! Tovább éli világát, és kineveti mindahányukat. Ha pedig lesznek is néha fájdalmai,

akkor mi van? Napóleonnak is voltak, mégse halt bele. A fészkes fenét lesz ő öngyilkos!

Szemében új elhatározás tüze gyúlt, miközben a hat levélért nyúlt, hogy tartalmukat kiürítse.

A levelek eltűntek.

Mr. Meggsnek úgy hat másodpercébe került, mire rájött, hová tűntek. Átadta annak a bányarém Pillengernek, és ha sürgősen utol nem éri, hát postázni fogja őket. Az e pillanatban Mr. Meggs agyában kavargó sokféle gondolat közül messze a legnyugtalanítóbb volt az a felismerés, hogy a bejárati ajtótól a postahivatalig kevesebb mint ötpercnyi gyaloglással lehet eljutni.

Miközben Miss Pillenger az álmos utcán haladt a júniusi napsütésben, Mr. Meggshez hasonlóan benne is forrt a méltatlankodás. Ő is fel volt dúlva a lelke legmélyéig. Elhatározta, hogy miután postára adja a rábízott leveleket, örökre kilép a szolgálatából a férfinak, aki bár hat éven át mintaszerű főnöke volt, végül megfeledkezett magáról, és kimutatta igazi természetét.

Morfondírozását a háta mögül felhangzó rekedt kiáltás szakította félbe; és megfordulván, a mintafőnököt pillantotta meg, amint sebesen vágtázik feléje. Arca akár a skarlát, tekintete vad, kalapot nem viselt.

Miss Pillenger agya sebesen dolgozott. Szempillantás alatt átlátta a helyzetet. A viszonzatlan, bűnös szerelem elvette Mr. Meggs józan eszét, s most ő válik majd veszett dühének áldozatává. Több tucatnyi hasonló esetről olvasott már az újságban. Mily kevéssé gondolta volna, hogy egy szép napon ő lesz majd egy ilyen szerelmi dráma hősnője!

Sebtében körbekémlelt az utcán. Sehol senki. Harsány kiáltással futásnak eredt.

- Megálljon!

Üldözője vad hangja volt. Miss Pillenger harmadik sebességre kapcsolt. Eközben újságfőcímek cikáztak képzeletében.

- Megálljon! - bömbölte Mr. Meggs.

A VISZONZATLAN SZERELEM GYILKOSSÁ TETT EGY FÉRFIT - fantáziált Miss Pillenger.

- Megálljon!

BELEŐRÜLT A SZERELEMBE, MEGÖLTE A SZÉPSÉGES SZŐKESÉGET - villogtak a nagy, karmazsin-vörös betűk Miss Pillenger képzeletének vásznán.

- Megálljon!

A MELLŐZÖTT FÉRFI HÁROMSZOR SÚJTOTT LE KÉSÉVEL.

Körülbelül húsz yardonként érinteni a földet - ez volt az eszményi tempó, amelyet Miss Pillenger minden erejével elérni igyekezett.

Londonban, New Yorkban, Párizsban és más városokban, ahol zajlik az élet, az effajta látvány, amikor egy bíborképű, hajadonfőtt úriember fergeteges vágtában üldözi a titkárnőjét utcáról utcára, csupán csekély vagy éppenséggel semmi feltűnést se keltett volna. Ám Mr. Meggs szülőfalujában ritkaságszámba ment bármiféle esemény. A legutóbbi említésre méltó epizód két évvel ezelőtt történt, amikor a Bingley Szupercirkusz, útban a következő városka felé, végigmasírozott a főutcán, és a társulat buzgó tagjai belátogattak a házak hátsó udvarára, s az összes mosott ruhát leszedték a ruhaszárító kötelekről. Azóta zavartalan volt a béke.

Most azonban, ahogy a hajsza egyre hevesebbé vált, mindenféle rendű és rangú polgárok kezdtek gyülekezni. Miss

Pillenger sikolyai és Mr. Meggs általános megjelenése találgatásokra adott okot. Megvitatván a helyzetet, végül is a segítő kéz mellett döntöttek, így aztán amikor Mr. Meggs megragadta Miss Pillengert, ezzel egyidejűleg őt meg számos falubelije grabancolta meg.

- Segítség! - kiáltotta Miss Pillenger.

Mr. Meggs szótlanul mutatott a levelekre, amelyeket titkárnője még mindig a jobbjában szorongatott.

Mr. Meggs húsz éve úgyszólván semmiféle testmozgást sem végzett, és most a nagy iram jócskán elcsigázta.

Gooch rendőr, a falu nyugalmának oltalmazója, szorosabban markolta meg Mr. Meggs karját, és magyarázatot követelt.

- Meg akart gyilkolni! - panaszolta Miss Pillenger.

- Ki kell nyírni a fickót! - ajánlotta egy szigorú néző.

- Hogy értsem áztat, hogy maga meg akarta gyilkolni a hölgyet? - tudakolta Gooch rendőr.

Mr. Meggs visszanyerte beszélőképességét.

- Én... én... én csak azokat a leveleket akartam.

- Minek?

- Mert az enyémek.

- Tehát azzal vádolja a hölgyet, hogy ellopta magától?

- De hisz a saját kezével adta ide, hogy adjam fel a postán! - kiabált Miss Pillenger.

- Jó, tudom, én adtam oda, de most adja vissza!

Mostanára a rendőr, noha a kor kissé már elhomályosította a látását, a verítékes külső alatt olyan arcvonásokra ismert, melyek bár el voltak torzulva, mégis olyasvalakihez tartoztak, akiben ő egy előkelő polgárt tisztelt.

- Dejszen ez Mr. Meggs! - mondta.

E hatósági közeg szájából elhangzott azonosítás nyomán a nézőközönség, kissé csalódottan bár, de megnyugodott. Nem tudták, miről van szó, de mivel nyilvánvalóan nem gyilkosságról, kezdtek széledezni.

- Asszonyom, mért nem adja oda Mr. Meggsnek a leveleit, ha egyszer kéri őket? - érdeklődött a rendőr.

Miss Pillenger dölyfösen kihúzta magát.

- Itt van, fogja a leveleit, Mr. Meggs, és remélem, soha többé nem látjuk egymást!

Mr. Meggs bólintott. Mélységesen egyetértett. Végül minden jóra fordul. Másnap reggel Mr. Meggs azzal az érzéssel ébredt mély álmából, hogy valami különös változás ment végbe benne. Tagjait merevség járta át, kezét-lábát csak nagy fájdalmak árán tudta mozdítani, de testének közepe táján újfajta könnyedséget tapasztalt. Nyugodt lélekkel akár boldognak is mondhatta volna magát.

Fintorogva kikászálódott ágyából, és az ablakhoz sántikált. Kitárta. Tökéletes reggel volt. Arcát hűs szellő legyintette, telve kellemes illatokkal és Isten teremtményeinek az új napot köszöntő hangjaival.

Döbbenetes gondolat lepte meg: „Nahát, hiszen én pompásan érzem magam!"

Aztán egy másik: „Nyilván a tegnapi testgyakorlás. Bizisten rendszeresíteni fogom."

Élvezettel szívta be a levegőt. Bensejében hirtelen karmolintott egyet a vadmacska, de csak ímmel-ámmal, olyan lény módjára, amely tudja már, hogy legyőzték. Mr. Meggs annyira elmerült gondolataiban, hogy szinte tudomást se vett róla.

- London - mormogta. - Valamelyik testkultúraszalon... még viszonylag fiatal ember... Rájuk bízom magam... Könnyű, rendszeres testmozgás...

A fürdőszobába sántikált.

A társasági eb

I. Ismeretségem a félénk úriemberrel

Ha visszatekintek, mindig úgy találom, hogy a szó szoros értelmében vett kutyai pályafutásom valójában akkor kezdődött, amikor fél koronáért megvásárolt engem a Félénk Ember. Ez az esemény jelezte kiskutyakorom végét. A tudat, hogy ténylegesen pénzt érek valakinek, újfajta felelősségérzettel töltött el. Hogy úgy mondjam, kijózanított. Azonkívül pedig, csak miután az a fél korona gazdát cserélt, jutottam ki a nagyvilágba; és bármilyen érdekes lehet is az élet egy East End-i kocsmában, csak miután kimégy a világba, kerülhet rá sor, hogy igazából kitágítsd szellemi horizontodat és elkezdd *látni* a dolgokat.

Életem, a maga korlátozott lehetőségein belül, egyedülállóan teljes és színes volt. Mint már említettem, egy East End-i kocsmában láttam meg a napvilágot, és bármennyire is híján lehet egy kocsma a kifinomultságnak meg az igazi kultúrának, kétségkívül sok izgalmat kínál. Mielőtt betöltöttem volna a hatodik hetemet, három rendőrt késztettem hasra esésre oly módon, hogy a lábuk közé ékeltem magam, amikor benyomultak az oldalajtón, úgy találván, hogy onnan gyanús hangok szűrődnek ki; és még mindig jól emlékszem arra az érdekes érzésre, melyben akkor volt

részem, midőn söprűnyéllel tizenhétszer hajkurásztak körbe az udvaron egy jól kitervelt és tökéletesen sikeres éléskamrai portyámat követően. Noha ezek meg más, ehhez hasonló történések ideig-óráig csillapítólag hatottak rám, de végképp kikúrálni azért nem tudtak nyughatatlanságomból, mely mindenkor oly szembeszökő vonása volt jellememnek. Mióta az eszemet tudom, mindig izgő-mozgó természet voltam, aki képtelen megmaradni egy helyben, és alig várja, hogy továbbindulhasson a soron következő élmény felé. Meglehet, hogy ez az őseim közti cigány beütésnek tulajdonítható - az egyik nagybátyám ugyanis egy cirkusszal utazott -, vagy talán a művészi temperamentum lehet az oka, melyet egy nagyapámtól örökölhettem, aki, mielőtt halálra falta magát pástétommal a Bristoli Varietészínház kelléktárában, ahová egy szakmai turné során látogatott el, az orfeum színpadán kitűnő hírnévnek örvendett mint Pond Professzor Idomított Pudlijainak egyike.

Egyébként éppen e nyughatatlanságomnak köszönhetem életem teljességét és változatosságát, mert több ízben is elhagytam kényelmes otthonokat azért, hogy valamely vadidegennek szegődjek a nyomába, akiről feltételeztem, hogy holmi érdekes felé van éppen útban. Néha úgy érzem, alighanem macskavér csörgedezik az ereimben.

A Félénk Ember egy áprilisi délután toppant be udvarunkba, mialatt én anyával a napon szundikáltam egy régi pulóveren, melyet Fredtől, az egyik csapostól vettünk kölcsön. Hallottam, amint anya felmordul, de én nem tettem észrevételt. Anya olyasmi, amit jó házőrzőnek neveznek, és mindenkire morog, kivéve a gazdát. Eleinte, midőn így tett, én is felpattantam és torkomszakadtából kezdtem csaholni, de már nem teszem. Az élet túl rövid ahhoz, hogy mi, kutyák

mindenkit megugassunk, aki az udvarunkba teszi a lábát. A szóban forgó udvar a kocsma mögött van, és üres palackokat, miegymásokat tárolnak ott, úgyhogy állandóan ki-be mászkálnak az emberek.

Arról nem is beszélve, hogy fáradt voltam. Igen dolgos délelőtt állt mögöttem: jó néhány söröshordó behordásánál segédkeztem az embereknek, s közben kibe szaladoztam a söntésbe, hogy szót váltsak Freddel, és úgy általában rajta tartottam a szemem a dolgokon. Úgyhogy épp újra elbóbiskoltam, amikor egyszer csak hallom ám, hogy egy hang ezt mondja: „Na, elég csúnya?" S ebből mindjárt tudtam, hogy rólam folyik a szó.

Soha nem titkoltam el magam előtt, amiként más se titkolta el előttem soha, hogy nem vagyok jóképű eb. Még anya se tartott engem soha szépnek. Noha ő maga se volt egy Gladys Cooper, sohasem vonakodott kritizálni a külsőmet. Mellesleg eddig még nem találkoztam olyan emberrel, aki ne tett volna így. A legelső, amit idegenek a láttomra megjegyeznek, így hangzik: „De ronda kutya!"

Nem tudom, milyen fajta is vagyok valójában. Az arcom buldogarc, de a többi részem terrier. Farkam hosszú, és egyenesen fölmered a levegőbe. A szőrzetem drótszerű. Szemem barna. Koromfekete vagyok, csak a mellkasom fehér. Egyszer hallottam, amint Fred azt mondta: gorgonzolasajt-kopó vagyok, és úgy találtam, hogy Fred ételeteiben általában meg lehet bízni.

Na szóval, amikor észrevettem, hogy rólam folyik a szó, kinyitottam a szemem. A gazdám állt ott, lenézve rám, mellette pedig az ember, aki épp azt felelte, hogy igen, a csúnyaságom pont megfelelő. Az ember sovány férfi volt,

nagyjából csapos korú, és kisebb, mint egy rendőr. Foltozott barna cipőt viselt meg fekete nadrágot.

- Viszont nagyon nyájas természetű - mondta a gazdám.

Ez szerencsémre igaz volt. Anya mindig azt hajtogatta: „Kisfiam, ha egy kutya protekció és magánvagyon nélkül akar érvényesülni a világban, vagy tetszetős külsővel, vagy szeretetreméltó természettel kell rendelkeznie." Ám szerinte én túlzásba vittem a dolgot. „Egy kutya - szokta mondogatni - anélkül is lehet jószívű, hogy leállna bratyizni minden egyes Tommal, Dickkel és Harryvel, akivel csak találkozik. Néha teljesen kutyaszerűtlenül viselkedsz." Anya ugyanis azzal büszkélkedett, hogy ő egygazdás. Senkit se engedett közel magához, és ő ugyan meg nem csókolt senkit, kivéve a gazdát - még Fredet sem.

Mármost ami engem illet, én társasági kutya vagyok. Nem tehetek róla, ilyen a természetem. Kedvelem az embereket. Szeretem a cipőjük ízét, a lábuk szagát, a beszédük hangját. Lehet, hogy gyengeség a részemről, de csak szólnia kell hozzám egy embernek, és legott kellemes borzongás fut végig a gerincemen, csóválásra késztetve a farkamat.

Most is ugyancsak csóváltam. Az ember meglehetősen tartózkodóan mustrálgatott. Nem cirógatott meg. Azt gyanítottam - s ez utóbb be is igazolódott -, hogy félénk természetű, ezért felugrottam rá, hogy biztosítsam jóindulatomról. Anya újból felmordult. Éreztem, hogy nem helyeselte a viselkedésemet.

- Na látja, máris egészen megkedvelte magát - mondta a gazdám.

Az ember nem szólt egy szót se. Valamin töprengeni látszott. A hallgatag emberek közül való volt. Engem Joe-ra emlékeztetett, a lejjebb az utcánkban lévő fűszerüzletet

strázsáló vén kuvaszra, aki egész nap az ajtó előtt hever, s csak pislog, és nem szól senkihez.

Gazdám elkezdett beszélni rólam. Meglepett, ahogyan dicsért. Még csak nem is sejtettem, hogy annyira nagyra becsül engem. Abból, amit mondott, a kutyafia azt hitte volna, hogy díjakat meg szalagokat nyertem a Crystal Palace-ben. De az ember szemlátomást nem volt lenyűgözve. Továbbra sem szólt egy szót se.

Amikor gazdám addig áradozott róla, hogy milyen csodálatos kutya vagyok, hogy már pirulnom kellett, az ember megszólalt.

- Jó, jó, hagyjuk a púdert - mondta. - Fél koronát adok érte, és ha mindjárt a mennyből érkezett angyal is, maga akkor se fog belőlem kivasalni fél pennyvel se többet. Áll az alku?

Borzongás futott végig a gerincemen, farkamon át távozva, mert természetesen jól tudtam, mi történik. Az ember meg akart engem venni és elvinni magával. Reménykedve néztem gazdámra.

- Olyan ő nekem, mintha az édes gyerekem, és nem is a kutyám volna - jelentette ki a gazdám meglehetősen sóváran.

- A pofája miatt érzi így - válaszolta az ember közönyösen. - Ha lenne magának fia, szakasztott így nézne ki. Fél korona az ajánlatom, és sietek.

- Na jó - sóhajtott fel gazdám. - Habár annyi, mintha ajándékba adnám oda ezt az értékes kutyát. Hol az a fél korona?

Miután a pénz gazdát cserélt, az ember egy darab kötelet vett elő, és a nyakam köré kötötte.

Hallottam, ahogy anya jó tanácsokat ugat és arra int, hogy váljak dicséretére a családnak, de túlságosan izgatott voltam, semhogy oda tudtam volna rá figyelni.

- Viszlát, anya! - mondtam. - Viszlát, gazdám! Viszlát, Fred! Viszlát mindenkinek! Indulok világot látni. A Félénk Ember megvett fél koronáért. Vau-vau! Ujjé!

Elkezdtem körberohangálni és kiáltozni, míg az ember oldalba nem rúgott, s rám nem szólt, hogy hagyjam abba.

S én szót fogadtam.

Nem tudom, hová mentünk, de hosszú út volt. Eddig az utcánkon kívül soha nem jártam még, és feleekkorának se képzeltem az egész nagyvilágot. Csak mentünk, meneteltünk, és az ember furtonfurt rángatta a kötelemet, valahányszor meg akartam állni, hogy megnézzek valamit. Még azt se engedte, hogy szóba álljak más kutyákkal, akikkel találkoztunk.

Amikor már vagy száz mérföldnyit kutyagoltunk, és épp befordulni készültünk egy sötét kapualjba, egy rendőr hirtelen megállította az embert. Abból, ahogy az ember meghúzta a kötelemet, és igyekezett továbbsietni, megéreztem, hogy nem akart beszélni a rendőrrel. Minél tovább voltam az emberrel, annál inkább láttam, hogy milyen félénk.

- Hé! - szólt a rendőr, és muszáj volt megállnunk. - Üzenetem van a maga számára, öreg fiú. Az Egészségügyi Tanácstól. Azt mondták, közöljem magával, hogy levegőváltozásra van szüksége. Világos?

- Rendben van - felelte az ember.

- Mégpedig minél hamarabb, mert különben azon veszi észre magát, hogy ebben mások jóvoltából részesül. Ugye érti?

Nagyfokú tisztelettel néztem az emberre. Nyilván igen fontos személyiség lehetett, ha ennyire aggódtak az egészsége miatt.

- Ma este leutazom vidékre - ígérte az ember. A rendőr örvendeni látszott.

- A vidék nagy-nagy szerencséjére - mondta. - Csak aztán meg ne gondolja magát.

S azzal továbbmentünk, és befordultunk a sötét kapualjba, fölkaptattunk vagy millió lépcsőn, majd beléptünk egy szobába, ami patkányoktól bűzlött. Az ember leült, szitkozódott egy sort, s én is leültem, és ránéztem.

Tovább nem voltam képes lakatot tenni a számra.

- Itt fogunk lakni? - kérdeztem. - Igaz, hogy lemegyünk vidékre? Ugye, milyen rendes fickó volt az a rendőr? Nem szereted a rendőröket? Én a kocsmában rengeteg rendőrt ismertem ám. Vannak itt más kutyák is? Mi lesz vacsorára? Mi van abban a szekrényben? Mikor viszel ki rohangálni egyet? Kimehetek szétnézni, hogy nincs-e erre egy macska?

- Fejezd már be a csaholást!

- Ha lemegyünk vidékre, hol fogunk lakni? Gondnokként dolgozol majd egy házban? Fred apja gondnok egy nagy kenti kúriában. Hallottam, ahogy Fred mesélt róla. Te nem találkoztál Freddel, amikor bejöttél a kocsmába? Fredet biztosan kedvelnéd. Én nagyon kedvelem. És anya is. Mindnyájan szeretjük.

Nekiláttam, hogy még jóval többet is meséljek Fredről, aki mindig is az egyik legjobb barátom volt, amikor az ember hirtelen felkapott egy botot, és elnáspángolt.

- Fogd be a szád, ha ezt mondják neked! - reccsent rám.

Csakugyan a legfélénkebb ember volt, akivel valaha is találkoztam. Szemlátomást bántotta, ha beszélnek hozzá. Azonban ő volt a főnök, s nekem a kedvében kellett járnom, így hát nem szóltam többet.

Aznap éjjel lementünk vidékre, híven ahhoz, amit az ember a rendőrnek mondott. Csuda izgatott voltam, mert Fredtől annyi mindent hallottam már a vidékről, hogy mindig is

erősen kívánkoztam oda. Fred néhanapján motorkerékpárral leruccant, hogy Kentben, az apjánál töltse az éjszakát, és visszajövet egyszer egy mókust hozott magával, amelyről azt hittem, nekem szánta ennivalónak, de anya azt mondta, nem így van. „Az első, amit egy kutyának meg kell tanulnia - ismételgette anya sűrűn -, az, hogy nem azért teremtették az egész világmindenséget, hogy ő megegye."

Teljesen besötétedett, mire leértünk vidékre, de az ember szemmel láthatólag tudta, hová igyekszik. Meghúzta a kötelemet, és elindultunk egy országúton, amelyen rajtunk kívül nem járt egy lélek sem. Egyre csak mentünk, mendegéltünk, de mindez annyira új volt nekem, hogy meg is feledkeztem a fáradtságomról. Éreztem, ahogy minden egyes lépéssel szélesebbre tágul a szellemi horizontom.

Hébe-hóba egy-egy igen nagy ház mellett haladtunk el, amely olyan volt, mintha üres lenne, én azonban - Fred apja miatt - tudtam, hogy biztosan lakik benne egy gondnok. Ezek a nagy házak ugyanis dúsgazdag emberek tulajdonában vannak, akik azonban a nyár beköszöntéig nem akarnak bennük lakni, ezért gondnokokat költöztetnek beléjük, a gondnokoknak pedig van kutyájuk, hogy távol tartsa a betörőket. Azon tűnődtem, nem erre a célra hoztak-e most engem is ide.

- Gondnokként fogsz majd dolgozni? - kérdeztem az embert.

- Kuss - intett csendre, így hát kussoltam.

Miután jó sokáig gyalogoltunk, egy villához értünk. Kijött egy férfi. Az én emberem szemlátomást ismerte, mert Billnek szólította. Teljesen meglepődve láttam, hogy az emberem Bill-lel szemben egyáltalán nem volt félénk. Nagyon is jó barátságban látszottak lenni.

- Ez az? - kérdezte Bill, felém biccentve.

- Ma délután vettem - felelte az ember.

- Nos - mondta Bill -, elég randa jószág. De jó vadnak tűnik. Ha kutyát akarsz, épp ilyesfélére van szükséged. De minek neked kutya? Szerintem sok nyűgöt veszel vele a nyakadba, pedig erre az égvilágon semmi szükség. Mért nem teszed azt, amire én törekszem? Mi kivetnivalót találsz benne, hogy egyszerűen kinyiffantsd a kutyát, ahogy mindig is tenni szokták, aztán besétálj, és kiszolgáld magad?

- Megmondom, mi vele a gondom - válaszolta az ember. - Először is, nem tudsz a kutya közelébe férkőzni, hogy elintézd, csak nappal, amikor kiengedik. Éjszaka be van zárva a házba. Ha meg, tegyük föl, nappal intézed el, mi történik? A gondnok vagy szerez egy másikat még az éjszaka beállta előtt, vagy pedig egész éjjel virraszt, stukkerral a kezében. Ezek a palik itt nem szokványos palik. Azért vannak itt, hogy vigyázzanak a házra. Ez a munkájuk, és nem vállalnak semmi rizikót.

Ez volt a leghosszabb beszéd, amelyet valaha is hallottam az ember szájából, és láthatóan nagy hatást tett Billre, aki most teljesen alázatossá vált.

- Erre nem is gondoltam - ismerte be. - Akkor hát legjobb lesz, ha rögtön el is kezdjük kiképezni ezt a korcsot.

Valahányszor anyát azzal nyaggattam, hogy szeretnék világot látni, mindig azt mondta: „Ha majd módod lesz rá, keserűen fogsz csalódni. A világ ugyanis nem csupa csont meg máj." És nem sokáig éltem együtt az emberrel és Bill-lel a villájukban, mire rájöttem, milyen igaza is volt anyának.

Minden bajnak az ember félénksége volt az oka. Úgy tűnt, mintha egyenesen utálná, ha tudomást vesznek a létezéséről.

A villában töltött legelső éjszakán kezdődött. Miután a nap fáradalmaitól és a hosszú gyaloglástól elcsigázva a konyhában elnyomott a buzgóság, hirtelen arra rezzentem föl, hogy valaki kaparász az ablaknál, és megpróbál behatolni.

Nos, hadd kérdezzem meg maguktól, hadd kérdezzem meg bármely kutyától, vajon mit tettek volna a helyemben? Amióta elég nagy voltam ahhoz, hogy oda tudjak rá figyelni, anya újra meg újra a számba rágta, hogy mi ilyenkor a teendőm. Egy kutya műveltségének ez az alfája és ómegája. „Ha egy helyiségben vagy, és azt hallod, hogy valaki be akar jönni - tanított anya -, ugass. Lehet, hogy olyasvalaki az illető, akinek ott van dolga, de lehet, hogy nem. Előbb ugass, és csak utána kérdezz. A kutyák arra valók, hogy *meghallják,* nem pedig hogy meglássák őket."

Fölvetettem a fejem, és elüvöltöttem magam. Jóféle, mély zengésű orgánumom van, melyet a családfám egy vadászkopó tagjának köszönhetek, s a kocsmában, telihold idején gyakran késztettem arra embereket, hogy utcahosszat kihajoljanak az ablakokból, és mindenféle csúnyákat kiabáljanak le rám. Mély lélegzetet vettem, és nekieresztettem a tenoromat.

- Ember! - kiáltottam. - Bill! Ember! Gyertek gyorsan! Betörő hatol be a házba!

Ekkor valaki gyufát gyújtott, és láttam, hogy maga az ember az: ő mászott be az imént az ablakon.

Felkapott egy botot, és elpáholt. Ezt nem értettem. Gőzöm se volt róla, hol követtem el a hibát. De ő volt a főnök, így hát nem szólhattam semmit.

És akár hiszik, akár nem, hajszálra ugyanez történt minden éjjel. Minden áldott éjszaka! És néha kétszer-háromszor is, mire reggel lett. Pedig minden alkalommal olyan hangosan ugattam, ahogy csak a torkomon kifért, és mégis: az ember

gyufát gyújtott, és újra meg újra elpáholt. Totál tanácstalan voltam. Lehetetlen, hogy félreértettem volna, amit anya belém sulykolt, hisz ahhoz túlságosan is gyakran elmondta. Ugass! Ugass! Ugass! - ez volt a sarokpillére egész oktatási rendszerének. És lám, ennek ellenére minden éjjel alaposan eldöngettek, amiért így tettem.

Annyit töprengtem rajta, hogy belefájdult a fejem, mire végül sikerült kiigazodnom. Kezdtem belátni, hogy anya gondolkodása szűk látókörű volt. Semmi kétség, egy olyan embernél, mint a kocsmabeli gazda, akinek alkatában nyoma sincs a félénkségnek, az ugatás teljesen rendjén való volt. De a körülmények változtatnak a helyzeten. Most ugyanis olyan emberhez tartoztam, aki, mint mondani szokás, csupa ideg, és kitöri a frász, ha szólnak hozzá. Ezért hát teendőm abból állt, hogy el kellett felejtenem az anyától kapott képzést, bármilyen helytálló lett légyen is az úgy általában, és ama különleges ember igényeinek kellett megfelelnem, aki történetesen megvásárolt. Megpróbáltam anya életelve szerint boldogulni, ám mivel ez csupán náspángolást eredményezett, láttam, hogy mostantól a saját eszemre leszek utalva.

Úgyhogy másnap éjjel, amikor meghallottam, hogy nyílik az ablak, csak feküdtem ott némán, noha ez teljesen ellenkezett jobb meggyőződésemmel. Még csak fel se mordultam. Valaki bejött, és egy lámpással ide-oda járkált a sötétben, én azonban, bár éreztem rajta az emberszagot, egyetlen kérdést se intéztem hozzá. És kisvártatva az ember felkapcsolta a villanyt, odajött hozzám, és megcirógatott, ami olyasmi volt, amit eddig még sohasem tett.

- Derék kutya! - mondta. - Ez a tiéd lehet.

És megengedte, hogy kinyaljam a serpenyőt, amelyben a vacsora főtt.

Ezt követően remekül megvoltunk egymással. Valahányszor motoszkálni hallottam valakit az ablaknál, csak kuksoltam összegömbölyödve, és nem vettem róla tudomást, s mindannyiszor egy csontot vagy valami egyéb finomságot kaptam. Egészen könnyen ment a dolog, mihelyt felfogtam, mi a lényege.

Körülbelül egy héttel ezután történt, hogy az ember egy reggel elvitt magával, és kiadós gyaloglás után befordultunk egy magas kapun, s egy nagyon sima betonúton haladtunk végig, amíg el nem értünk egy nagy házat, amely teljesen egymagában állt egy téres vidéki telek közepén. A ház előtt jókora pázsit zöldellt, s körülötte mindenütt mezők és fák voltak, mögötte pedig nagy erdő komorlott.

Az ember megnyomta a csengőt, mire kinyílt az ajtó, és egy öregember jött elő.

- Nos? - szólalt meg nem túl szívélyesen.

- Gondoltam, hátha venne egy jó házőrző kutyát - mondta az ember.

- Furcsa, hogy ezt mondja - felelte a gondnok. - Különös véletlen. Mivelhogy éppen azt szeretnék venni. Pont arra készültem, hogy fölkerekedjek, és megpróbáljak szerezni egyet. A régi kutyám ugyanis ma reggel fölszedett valamit, amit nem lett volna szabad, és elpusztult tőle.

- Szegény - sajnálkozott az ember. - Nyilván egy régi, foszforlepte csontot talált.

- Mit kér ezért a kutyáért?

- Öt shillinget.

- Jó házőrző?

- Kiváló!

- Elég vadnak látszik.

- Ajaj, de még milyen!

Így hát a gondnok az öt shillinget átadta az embernek, aki elment, és otthagyott engem.

Eleinte a dolgok újszerűsége, a szokatlan szagok meg a gondnokkal való ismerkedés folytán, aki egyébként kedves öregember volt, nem értem rá bánkódni az ember hiányán, de ahogy múldogált a nap, és kezdett tudatosulni bennem, hogy ő végérvényesen eltávozott és soha többé nem tér vissza, nagyon elszontyolodtam. Nyüszítve téblábolt a házban. Egyébként rendkívül érdekes ház volt, nagyobb, mint amilyen az elképzelésem szerint ház egyáltalán lehetett, de nem tudott engem felvidítani. Önök netán különösnek vélhetik, hogy mindazon náspángolások után, melyekben az ember részesített, sóvárogtam a társaságára, és ha jól belegondolok, ez valóban furcsa is. De a kutyák már csak ilyenek - így alkotta meg őket a természet. Mire a nap estébe hajlott, egészen nyomorultul éreztem magam. Az egyik szobában találtam egy cipőt meg egy régi ruhakefét, de egy falat se ment le a torkomon. Csak ültem és búslakodtam.

Muris dolog, de úgy látszik, mindig úgy alakul, hogy amikor a legkomiszabbul érzed magad, valami jó történik. Miközben ott ültem, kintről motorkerékpár berregése hangzott fel, és valaki kiáltott.

A drága öreg Fred volt az, az én jó Fred cimborám, a legderekabb öreg fiú, aki valaha is csonttal kedveskedett kutyának. Szempillantás alatt ráismertem a hangjára, és még mielőtt az öregembernek ideje lett volna kikelni karosszékéből, buzgón kaparásztam az ajtót.

Nahát! Ez aztán kellemes meglepetés volt! Megállás nélkül ötször körbefutottam a pázsitot, majd visszatértem, és felugrottam Fredre.

- Mi járatban vagy erre, Fred? - kérdeztem. - Csak nem ez a gondnok az apád? Láttad a nyulakat az erdőben? Mennyi ideig maradsz? Anya hogy van? Tetszik nekem a vidéki élet. Egyenesen a kocsmából jössz? Most itt lakom. Apád öt shillinget adott értem. Ez kétszer annyi, mint amennyit akkor értem, amikor utoljára láttalak.

- De hiszen ez Néger! - így hívtak engem a kocsmában. - Mit keresel te itt? Hol szerezted ezt a kutyát, apa?

- Egy ember ma reggel adta el nekem. Szegény öreg Bobot megmérgezték. Ez itt a jelek szerint éppolyan jó házőrző lesz. Jó hangos ugatása van.

- Be kell, hogy váljon. Az anyja a legjobb házőrző kutya Londonban. Ez a sajtkopó a főnöké volt. Furcsa, hogy itt kötött ki nálad.

Bementünk a házba, és megvacsoráztunk. Vacsora után pedig leültünk és beszélgettünk. Fred csupán az éjszakát készült itt tölteni, mivel, mint mondta, másnap a főnöknek már szüksége lesz rá.

- És hát én inkább a magam munkáját végzem, mint a tiédet, apa - mondta. - Még ilyen magányos helyet! Csodálom, hogy nem félsz a betörőktől.

- Hiszen van vadászpuskám, na meg itt a kutya is. Ha ő nem lenne, bizony félnék is, ő azonban, hogy úgy mondjam, bátorságot önt belém. A jó öreg Bobbal is ugyanígy voltam. A kutyák vidéken biztonságérzettel töltik el az embert.

- Sok csavargó flangál erre?

- Két hónap alatt mindössze egyet láttam, éspedig ő volt az a fickó, aki eladta nekem ezt a kutyát.

Miközben az emberről beszélgettek, megkérdeztem Fredtől, nem ismeri-e őt. A kocsmában ugyanis találkozhattak, amikor az ember megvett engem a főnöktől.

- Te kedvelnéd őt - mondtam. - Bárcsak találkoztál volna vele.

Mindketten rám néztek.

- Mit morog ez? - kérdezte Fred. - Gondolod, hogy hallott valamit?

Az öregember elnevette magát.

- Nem morgott, álmában beszélt. Ideges vagy, Fred. Ez a városi életmódtól van.

- Nos, meglehet. Bár nappal szeretem ezt a helyet, éjjel kilel tőle a hideg. A síri csend miatt. Nem is értem, hogy bírod elviselni az állandó ittlétet. Ha én két éjszakát itt töltenék, utána biztosan rémeket látnék.

Az apja megint fölnevetett.

- Ha tényleg így érzel, Fred, jobb lesz, ha a puskát magaddal viszed az ágyba. Én nélküle is jól elleszek.

- Így fogok tenni - mondta Fred.

Azzal fölmentek a lépcsőn. Nekem a hallban volt egy kosaram, amely korábban Bob tulajdona volt, vagyis azé a kutyáé, akit megmérgeztek. Kényelmes kosár volt, de engem annyira felizgatott a Freddel való újbóli találkozás, hogy nem tudtam elaludni. Azonkívül valahonnan egérszag érződött, és muszáj volt körbejárnom, hogy megpróbáljam felkutatni a forráshelyét.

Éppen egy fali üregnél szimatoltam, amikor kaparászó hang ütötte meg a fülem. Először azt hittem, az egerek munkálkodnak a szoba valamely másik pontján, de némi hallgatózás után rájöttem, hogy a hang az ablaktól jön. Valaki kívülről matatott vele valamit.

Ha most anya itt lett volna, tüstént pokoli ricsajt csap, és én is így tettem volna, ha ettől vissza nem tartott volna az, amire a Félénk Ember tanított. Ámbár nem tartottam lehetségesnek,

hogy most ő jött vissza, mert mikor elment, egyetlen szóval se említette, hogy még valaha is látjuk egymást, mindazonáltal nem ugattam. Megálltam, és a fülemet hegyeztem. Kisvártatva kinyílt az ablak, és valaki elkezdett bemászni.

Jókorát szimatoltam, és most már tudtam, hogy a Félénk Ember az.

Annyira megörültem, hogy egy pillanatra csaknem megfeledkeztem magamról, és kis híján felkiáltottam boldogságomban, de még idejében eszembe jutott, hogy milyen félénk, és megfékeztem magam. De azért odarohantam hozzá, s teljesen nesztelenül felugrottam rá, amire ő azt mondta, feküdjek le. Csalódottan konstatáltam, hogy nem örvend jobban a láttomon. Lefeküdtem.

Nagyon sötét volt, de lámpást is hozott magával, és láttam, amint ide-oda járkál a szobában, összeszed dolgokat, és belerakja őket egy zsákba, amit ugyancsak magával hozott. Időnként megállt és hallgatózott, majd ismét elkezdett körbejárni. Nagyon serényen, ám ugyanakkor nagyon csendesen is ténykedett. Nyilvánvaló volt: nem akarta, hogy Fred vagy az apja lejöjjön és rátaláljon.

Ahogy elnéztem őt, egyre ezen a sajátos vonásán töprengtem. Jómagam barátkozó természet lévén, nehezen tudom megérteni, hogy a világon nem mindenki más is ilyen természetű. Természetesen a kocsmában szerzett tapasztalatom megtanított rá, hogy az emberek éppen úgy különböznek egymástól, mint a kutyák. Ha például megrágtam a gazda cipőjét, ő belém rúgott; ám ha Fredét rágtam meg, ő megcsiklandozta a fülem tövét. És hasonlóképpen: némelyik ember félénk, némelyik pedig fesztelenül mozog társaságban. S bár ezzel tökéletesen tisztában voltam, mégse tudtam leküzdeni az érzést, hogy ez

az ember olyannyira túlzásba vitte a félénkségét, hogy az már beteges méreteket öltött. És még csak nem is adott esélyt magának arra, hogy kikúrálják belőle. Ez volt a dolog lényege. Képzeljenek el egy férfit, aki annyira utál emberekkel találkozni, hogy kizárólag éjnek idején látogat el házaikba, amikor is már ágyban vannak, s az igazak álmát alusszák. Buta egy dolog. Nekem a félénkség mindig annyira idegen volt a természetemtől, hogy igazából soha nem tudtam rá megértéssel tekinteni. Mindig is azt tartottam, hogy igenis úrrá tudsz lenni rajta, ha megteszed a szükséges erőfeszítést. Ezzel az emberrel éppen az volt a gond, hogy semmi efféle erőfeszítésre nem volt hajlandó. Sőt, különös gondot fordított rá, hogy elkerülje az emberekkel való találkozást.

Mindamellett kedveltem őt. Bár az a fajta ember volt, akit soha nem tudsz igazán jól megismerni, de nem kevés ideig voltunk együtt, és nem is lettem volna igazi kutya, ha nem alakul ki bennem kötődés iránta.

Miközben ültem ott, és figyeltem, ahogy ide-oda surran a szobában, hirtelen eszembe ötlött, hogy íme, most lehetőségem van arra, hogy igazán jó szolgálatot tegyek neki, noha akarata ellenére. Fred az emeleten tartózkodott, és vele aztán, mint tapasztalatból tudtam, a világon a legkönnyebb volt összebarátkozni. Freddel szemben senki nem érezhetett félénkséget. Úgy éreztem, ha össze tudnám őt hozni az emberrel, remekül megférnének egymással, és ez megtanítaná az embert arra, hogy ugyan ne butáskodjon már, és hagyjon fel az emberkerüléssel. Ez segítene bizalmat önteni belé, amire oly nagy szüksége volt. Láttam őt Bill-lel, így hát tudtam, hogy képes ő tökéletesen természetes és fesztelen is lenni, ha akar.

Habár valószínű volt, hogy az ember kezdetben tiltakozna, de egy idő múltán belátná, hogy pusztán az ő érdekében cselekedtem, és még hálás is lenne érte.

A nehézség abban állt, hogy miként tudnám Fredet lehívni anélkül, hogy megriasztanám az embert. Tudtam, ha kiáltanék, ő nem várna, hanem kiugrana az ablakon, és elszaladna, mielőtt még Fred leérhetne. Ilyenformán a teendőm abból állt, hogy fölmenjek Fred szobájába, ott csendesen elmagyarázzam neki az egész szitut, és megkérjem, hogy jöjjön le és a lehető legmegnyerőbb modorát öltse fel.

Az ember túlságosan is el volt foglalva ahhoz, hogy a legcsekélyebb figyelemre is méltasson. Háttal nekem, egy sarokban térdelt, és éppen a zsákjába rakott valamit. Megragadtam az alkalmat, hogy nesztelenül kilopóddzam a szobából.

Fred ajtaja zárva volt, és kihallatszott a horkolása. Előbb halkan, majd erősebben kaparásztam az ajtón, míg azt nem hallottam, hogy a horkolás megszűnik. Fred fölkelt, és kinyitotta az ajtót.

- Pszt! Nehogy zajt csapj! - súgtam. - Gyere le. Szeretnélek bemutatni egy barátomnak.

Először szörnyen nyűgös volt.

- Mi jut eszedbe?! - zsémbelt. - Idejössz, és felvered az embert a legszebb álmából! Becsavarodtál?

- Jaj, dehogy! Becsszóra mondom, Fred - bizonykodtam -, nem hülyéskedek. Egy *ember* van odalent. Az ablakon jött be. Szeretném, ha találkoznál vele. Nagyon félénk, és azt hiszem, jót tenne neki, ha dumcsizhatna veled egyet.

- Mit nyüszítesz? - kezdte Fred, majd hirtelen elnémult, és fülelt. Mindketten hallottuk az ember lépteit, amint ide-oda járkált.

Fred visszaugrott a szobába. Aztán kijött, és valamit hozott magával. Egy szót se szólt többet, hanem végtelenül halk járással elindult lefelé a lépcsőn, én pedig követtem.

Az ember ott volt, s még mindig a zsákjába pakolt dolgokat. Épp arra készültem, hogy bemutassam őt Frednek, amikor Fred, az ostoba vadszamár, hatalmasat üvöltött.

Legszívesebben megharaptam volna.

- Ezt meg mért csináltad, te tökfej? - korholtam. - Hiszen mondtam neked, hogy félénk. Most aztán jól ráhoztad a szívbajt!

És csakugyan: az ember egy szempillantás alatt kívül termett az ablakon, gyorsabban, mint ezt egyáltalán lehetségesnek hittem volna. Valósággal kirepült. Utánakiáltottam, hogy csak mi vagyunk azok, Fred meg én, ám ebben a pillanatban rettentő nagy durranással elsült egy puska, úgyhogy az ember aligha hallhatta meg szavaimat.

Jócskán fel voltam kavarva. Tervem mindenestül félresikerült. Fred szemlátomást teljesen elvesztette a fejét. Úgy viselkedett, mint egy komplett idióta. Természetesen e tökéletlen magatartásával elriasztotta az embert. Kiugrottam az ablakon, hátha még utolérhetném őt, és kimagyarázkodhatnék előtte, de már tovatűnt. Utánam Fred is kiugrott, és kis híján palacsintává lapított.

Idekint koromsötét volt, s az orrom hegyét se láttam. De tudtam, hogy az ember nem juthatott messzire, mert különben hallottam volna a rohanását. Elkezdtem körbeszimatolni abban a reményben, hogy sikerül ráakadnom a nyomára. És csakhamar rá is találtam.

Immár Fred apja is lejött, és ide-oda futkostak. Az öregembernél lámpás is volt. Követtem a nyomot, mely egy

nagy cédrusfánál ért véget, nem messze a háztól. Megálltam a fa alatt, s fölnéztem, de természetesen semmit nem láttam.

- Fent vagy? - kiáltottam. - Semmi okod az ijedségre. Csupán Fred volt az, egy régi barátom. Ott dolgozik, ahol megvettél engem. A puskája véletlenül sült el. Ne félj, nem bánt téged.

Pisszenés se hallatszott. Kezdtem azt hinni, hogy alighanem melléfogtam.

- Meglépett - mondta Fred az apjának, s mihelyt ezt kimondta, hallom ám, hogy fölöttem valaki mocorog az ágak közt.

- Dehogyis lépett! - kiabáltam. - Fent van a fán!

- Apa, szerintem a kutya kiszimatolta!

- Úgy ám, itt van fönt! Gyere, és ismerkedj meg vele!

Fred odajött a fához.

- Hé, maga ott fenn! - harsogta. - Másszon csak le onnan!

A fáról semmi válasz.

- Hát jó - így Fred -, csak maradjon, ha úgy tartja kedve. De én mindjárt az ágak közé durrantok ezzel a puskával, merő tréfából.

S ekkor az ember elkezdett lemászni. Mihelyt földet ért, felugrottam rá.

- Nahát, ez remek! - mondtam. - Bemutatom a barátomat, Fredet. Kedvelni fogod őt.

De hiába strapáltam magam. Egyáltalán nem fértek össze. Szót is alig váltottak. Az ember bement a házba, Fred pedig utána, puskával a kezében. És amikor beértek, szakasztott ugyanez volt a helyzet. Az ember csak ült egy széken, Fred meg egy másikon, és jó idő múltán néhány férfi érkezett autóval, s az ember elment velük. Még csak el se búcsúzott tőlem.

Miután eltávozott, Fred meg az apja nagy ajnározást csaptak körülöttem. Ezt nem értettem. Az emberek annyira furcsák. A Félénk Ember a legkevésbé sem örült, hogy összehoztam őt Freddel, viszont Fred nem győzött a kedvemre tenni, amiért bemutattam őt az embernek. Ám miután Fred apja némi hideg sonkával rukkolt elő - a kedvenc csemegémmel -, és bőségesen adagolt nekem belőle, tovább nem morfondíroztam a dolgon. Ahogy anya szokta volt mondani: „Ne fájdítsd a fejed olyasmivel, ami nem rád tartozik. Az egyetlen, amit egy kutya a szívén kell hogy viseljen, az az eleség. Termeld be a mindennapi cipócskádat, és ne ártsd magad más emberek dolgaiba." Bár anya némely tekintetben szűklátókörűén gondolkodott, azért jó adag józan ész is a sajátja volt.

II. TÁRSASÁGBAN FORGOLÓDOM

Azon balesetek egyike volt, amelyekért igazából senkit nem lehet hibáztatni. Se a sofőr nem tehetett róla, se én. Egy haverommal játékból dögönyöztük egymást a járdán; ő átszaladt az úttesten, én meg utána, s akkor a kocsi befordult a sarkon, és elütött engem. Bizonyára eléggé lassan haladhatott, mert különben halálra gázolt volna. Így azonban csak a szuflámtól fosztott meg néhány pillanatra. Tudják, milyen érzés, amikor a hentes rajtacsíp, amint kifelé sompolyogsz az üzletből egy darab hússal. No, hát ez is valami ilyesféle volt.

Egy darabig nemigen mutattam érdeklődést a dolgok iránt, de amikor felocsúdtam, láttam, hogy egy három személyből álló csoport - a sofőr, egy kisfiú és a nevelőnője - vesz körül.

A fiúcska igen jól öltözött volt, és törékenynek tűnt. Sírdogált.

- Szegény kutyuska - kesergett. - Szegény kis kutyuska.

- Nem az én hibám volt, Peter úrfi - mentegetőzött a sofőr tiszteletteljesen. - Kiszaladt az úttestre, mielőtt még észrevehettem volna.

- Semmi baj - szúrtam közbe, mert nem akartam, hogy az ember bajba kerüljön.

- Ó, nem halt meg! - szólt a kisfiú. - Ugatott egyet.

- Vagyis morgott - helyesbített a nevelőnő. - Jöjjön innen, Peter úrfi, nehogy megharapja.

A nők néha fárasztók tudnak lenni. Olyan, mintha szántszándékkal értenék félre a dolgokat.

- Dehogy megyek. Hazaviszem őt magammal, és elküldök a doktor bácsiért, hogy jöjjön és vizsgálja meg. Az én kutyám lesz.

Ez remekül hangzott. Isten látja a lelkem, nem vagyok sznob, és ha muszáj, bírom a gyűrődést, de igenis kedvelem a kényelmet, ha részem lehet benne, és úgy láttam, hogy itt majd megadatik nekem. Aztán meg tetszett is nekem a fiú. Nagyon rendes kölyök volt.

Persze a nevelőnő, ez a rémes perszóna, tüstént aggályokkal hozakodott elő.

- Na de Peter úrfi! Nem viheti haza! Hát még mit nem! Egy ilyen ormótlan, vad és vérszomjas korcsot! Mit szólna a mamája?

- De igenis hazaviszem - ismételte a fiú eltökélten, amit nem győztem eléggé csodálni -, és ő lesz a kutyám. Fidónak fogom hívni.

Hát igen, az efféle jó dolgoknak mindig van valami bibije. A Fido nevet különösen utálom. Egyébként minden kutya így van vele. Egyszer ismertem egy ilyen nevű ebet, és nem látott a pipától, valahányszor az utcán utánakiáltottuk a nevét. Szó

se róla, tiszteletre méltó kutyákat is hívtak már Fidónak, de szerintem ez a név is olyan, mint az Aubrey vagy a Clarence: idővel ki lehet ugyan heverni, de eleve hátrányos helyzetűként indulsz vele az életben. No de nincs mit tenni: kutyáéknál el kell fogadni a jót is meg a rosszat is, s én kész voltam engedni e kérdésben.

- Ha vár egy keveset, Peter úrfi, az apukája vesz magának egy szép és aranyos kutyát...

- De nekem nem kell szép és aranyos kutya. Nekem ez a kutya kell!

A célzást nem találtam bántónak. Ugyanis nincsenek illúzióim a külsőmet illetően. Az arcom becsületes, de nem szép arc.

- Kár is a szóért - vigyorgott a sofőr. - Hiszen az úrfi eldöntötte, hogy megtartja. Úgyhogy tegyék fel, és induljunk, mert otthon még azt találják hinni, hogy az úrficskát elrabolták.

Így hát a kocsihoz vittek. A saját lábamon is oda tudtam volna menni, de úgy ítéltem meg, jobb lesz, ha nem teszem. Hiszen mint rokkant kutya arattam sikert, és meg is szándékoztam maradni rokkant minőségemben mindaddig, amíg kissé le nem ülepednek a dolgok.

A sofőr elindult a kocsival. Részint az átélt megrázkódtatás, részint pedig az autóval való utazás fényűzése folytán kissé szétszórt voltam, így nem tudtam megállapítani, mekkora távolságot tehettünk meg. De jó pár mérföld lehetett, mert hosszú időnek tűnt, mire megálltunk a leghatalmasabb ház előtt, amelyet valaha is láttam. Mindenütt sima pázsitok meg virágágyak, kezeslábast viselő férfiak, meg szökőkutak és fák; odébb, jobb felé pedig kennelsor húzódott, benne vagy millió kutyával, s mind a rácsok közé dugta az

orrát, és kiabált. Mindnyájan tudni akarták, hogy ki vagyok és milyen díjakat nyertem már, s ekkor eszméltem rá, hogy előkelő társaságban forgok.

Hagytam, hogy a kisfiú fölvegyen és bevigyen a házba, habár majd megszakadt szegény, mert bizony jó súlyban voltam. Feltámolygott a lépcsőn, majd végig egy nagy halion, aztán lehuppantott a leggyönyörűbb szoba szőnyegére, amelyet valaha is szerencsém volt láthatni.

Egy fotelban egy asszony ült, s mihelyt megpillantott engem, felsikoltott.

-Én figyelmeztettem Peter úrfit, hogy mylady nem fog örülni - mondta a nevelőnő, akiben láthatólag kifejezett ellenszenv alakult ki irányomban -, de ő ragaszkodott hozzá, hogy hazahozza ezt a kellemetlen jószágot.

- Ő nem kellemetlen jószág, anya. Ő az én kutyám, és a neve Fido. John elütötte a kocsival, és én hazahoztam, hogy velünk éljen. Szeretem őt.

Ez láthatólag megtette a hatását. Peter anyjának határozottsága észrevehetően lanyhult.

- Na de Peter drágám, nem tudom, apád mit szól majd. Hiszen kutyák dolgában annyira kényes az ízlése. Minden kutyája díjnyertes, fajtatiszta állat. Erről meg messziről lerí, hogy korcs.

- Egy kellemetlen, rút, otromba és közönséges kutya, mylady - pontosított a nevelőnő, abszolút kéretlenül kotnyeleskedve a dolgokba.

Ekkor egy ember lépett a szobába.

- Hát ez itt? - csodálkozott rám.

- Ez egy kutya, Peter hozta a házhoz. Azt mondja, meg akarja tartani.

- Meg is *fogom* tartani - helyesbített Peter határozottan.

- Szeretem az olyan srácokat, akik tudják, mit akarnak. Percről percre jobban kedveltem Petert. Felemeltem a fejem, és megnyaltam a kezét.

- Nézzétek! Tudja, hogy az én kutyám, nem igaz, Fido? Megnyalta a kezem.

- De Peter, annyira vad kinézete van. - Ez sajnos igaz. Csakugyan vad fizimiskával ruházott fel a természet, és ez meglehetősen szerencsétlen körülmény egy tökéletesen békés természetű kutya esetében. - Biztos vagyok benne, hogy nem biztonságos, ha megtartod.

- Ő az én kutyám, és a neve Fido. Mindjárt szólok is a szakácsnak, hogy adjon neki egy velős csontot.

Az anya az apára nézett, aki most meglehetősen csúnyán fölnevetett.

- Drága Helen - mondta -, amióta csak Peter tíz évvel ezelőtt megszületett, emlékezetem szerint még semmi olyasmit nem tudott tőlünk kérni, amit meg ne kapott volna. Legyünk hát következetesek. Bár csöppet sincs ínyemre ez a kutyakarikatúra, de ha Peter ragaszkodik hozzá, azt hiszem, hagynunk kell, hogy megtartsa.

- Hát jó. De ha a legcsekélyebb rosszindulatot tanúsítja is, lelövetem. Engem idegesít.

Így hát ebben maradtak, s én elmentem Peterrel, hogy megkapjam a csontomat.

Ebéd után elvitt engem a kennelekhez, hogy bemutasson a többi kutyának. Muszáj volt mennem, de tudtam, hogy nem lesz kellemes, és bizony csöppet sem bizonyult annak. Bármelyik kutya készséggel megmondja önöknek, hogy milyenek ezek a díjnyertes hírességek. Annyira fenn hordják az orrukat, hogy háttal kell betolatniuk a kenneljeikbe. Pontosan úgy lett, ahogy vártam. Voltak ott masztiffok,

terrierek, uszkárok, buldogok, juhászkutyák és minden más ebfajta, amit csak el lehet képzelni, s valamennyien vagy száz kiállításon nyertek már díjakat, és kivétel nélkül mindegyik hátravetette a fejét, és betegre röhögte magát a láttomra. Még soha életemben nem éreztem magam olyan kicsinek és jelentéktelennek, s örültem, mikor vége lett, és Peter elvitt engem az istállókhoz.

Már épp ott tartottam, hogy soha többé nem akarok kutyát látni az életben, amikor kiabálva egy terrier szaladt elő. Mihelyt meglátott, kíváncsian odajött hozzám azzal a nagyon merev járással, ahogy terrierek szoktak, midőn meglátnak egy idegent.

- Nos - szólítottam meg -, hát te miféle különleges díjakat takarítottál be? Számolj be a szalagokról meg csingilingikről, amikkel a Crystal Palace-ben teleaggattak, essünk túl rajta minél hamarabb.

Olyanformán nevette el magát, hogy jólesett a fülemnek.

- Még hogy én? Na ne röhögtess! - mondta. - Tán ama kennelbeli hólyagok egyikének néztél? A nevem Jack, és az egyik istállófiúé vagyok.

- Mi?! - kiáltottam fel. - Hát nem Királyi Óláb Champion vagy, vagy valami ilyesmi? Nos, örvendek a szerencsének!

Azzal a lehető legbarátságosabban dörgöltük össze az orrunkat. Nem mindennapi élvezet volt egy saját fajtámbelivel találkozni. Végképp elegem volt már ama magas polcon pöffeszkedő, előkelő kutyákból, akik úgy néznek rád, mintha olyasvalami lennél, amit a szemetes elfelejtett magával vinni.

- Szóval látogatást tettél az elitnél? - kérdezte Jack. - Ő vitt el hozzájuk - biccentettem meg a fejem Peter felé.

-Á, szóval te vagy a legújabb szerzeménye, mi? Akkor most úri sorod van - már amíg tart a dolog.

- Ezt meg hogy érted?

- Nos, elmesélem neked, ami énvelem történt. Az ifjú Peternek egykor nagyon megnyertem a tetszését. Egy darabig nem győzött eleget ajnározni. Aztán rám unt, és kiestem a pikszisből. Tudod, igazából az a gond, hogy habár irtó rendes kölyök, mindig megkapott mindent, amióta csak a világon van, és meglehetősen hamar ráun a dolgokra. Egy játék vasút volt az, ami beadott nekem. Mihelyt azt megkapta, annyiba vett, akárha nem is léteztem volna. Még szerencse, hogy Dicknek, a jelenlegi gazdámnak szüksége volt egy kutyára, hogy távol tartsa a patkányokat, mert különben a jó ég a megmondhatója, mi lett volna velem. Mert itt nem sokba veszik ám a kutyákat, hacsak nem gyűjtöttek be akkora rakás kék szalagot, hogy azzal akár egy hajót is el lehetne süllyeszteni, és az afféle korcsoknak, mint te meg én - nehogy sértésnek vedd - itt nem nagy jövőjük van. Gondolom, észrevetted, hogy Peter szülei nem tapsikoltak örömükben, amikor megérkeztél, igaz?

- Hát, nem túl barátságosan fogadtak.

- Nos, nekem elhiheted, az az egyetlen esélyed, ha sikerül őket barátságossá hangolnod magad iránt. Ha valami olyasmit teszel, amivel elnyered a rokonszenvüket, esetleg megengedik, hogy továbbra is itt maradj, még ha Peter rád unna is.

- Miféle tettre gondolsz?

- Azt már neked kell kiagyalnod. Nekem nem jutott eszembe semmi efféle. Ha, teszem azt, kimentenéd Petert a vízből. Ehhez ugyanis nincs szükséged pedigrére. Csakhogy nem rángathatod el a kölyköt a tóhoz, hogy belelökd. Hát ez a gond. Egy kutyának annyira kevés lehetősége adódik. De egy biztos: ha két héten belül nem teszel valamit azért, hogy

bevágódj a szüleinél, megírhatod a végrendeleted. Két hét múltán Peter tökéletesen elfelejt téged. Ez azonban nem az ő hibája. Így nevelték. Az apját felveti a pénz, és Peter egyetlen gyermek, úgyhogy őt nem hibáztathatod. Én csak annyit mondok, légy nagyon észnél. Nos, örülök, hogy megismertelek. Ugorj el hozzám ismét, ha teheted. Egy jó kis patkányvadászatot garantálni tudok neked, és van eltéve egy-két jóféle csontom is. Viszlát!

Jack szavai nem kis aggodalommal töltöttek el. Képtelen voltam kiverni őket a fejemből. Pedig ha ez nincs, nagyszerűen éreztem volna magam, mert Peter oltári nagy felhajtást csapott körülöttem. Úgy bánt velem, mintha én lennék az egyetlen barátja.

És bizonyos értelemben így is volt. Ha egy olyan ember egyetlen csemetéje vagy, akinek annyi a pénze, mint a pelyva, úgy látszik, nem engedik meg, hogy olyan légy, mint egy szokványos kölyök. Elzárva tartanak, mintha valami különleges értéktárgy lennél, ami elpiszkolódik a más gyerekekkel való érintkezéstől. Mindazon idő alatt, amíg a háznál voltam, soha nem találkoztam más gyerekkel. Peternek az égvilágon mindene megvolt, kivéve egy magakorú társat, akivel mászkálhatott volna, s ez megkülönböztette őt minden olyan kölyöktől, akit valaha is ismertem.

Szeretett beszélni hozzám. Én voltam az egyetlen személy a környezetében, aki igazán megértette őt. Óraszámra dőlt belőle a szó, én pedig kilógó nyelvvel hallgattam, s időnként bólintottam egyet.

És érdemes is volt rá odafigyelni, amiket elmondott nekem. A legmeglepőbb dolgokról mesélt. Például nem volt róla tudomásom, hogy Angliában léteznek rézbőrű indiánok, de ő azt mondta, van egy Nagy Felhő nevű főnök, aki a tó melletti

rododendronbokrokban él. Nem sikerült őt megtalálnom, noha egyik nap alaposan átfésültem az említett bokrokat. Peter arról is mesélt, hogy a tavi szigeten kalózok tanyáznak. Őket se láttam soha.

Amiről azonban Peter a legjobban szeretett nekem mesélni, az az aranyból és drágakövekből épült város volt, ahová úgy juthatsz el, ha jó messzire besétálsz az istállók mögötti erdő rengetegébe. Mindig arra készült, hogy egy szép napon ellátogasson oda, és annak alapján, ahogy leírta, ezen nem is csodálkoztam. Csakugyan remek kis városnak tűnt. És kutyaszemmel nézve is ideális hely, mondta Peter, mivel bővében van a csontnak, májnak meg édes keksznek, no meg minden másnak is, ami csak kutyaszem-szájnak ingere. A nyálam is kicsordult, miközben hallgattam.

Soha el nem váltunk egymástól. Egész nap vele voltam, éjjel pedig a szobájában háltam a lábtörlőn. De mindvégig nem tudtam kiverni a fejemből, amit Jack mondott. Egyszer már csaknem sikerült, mert úgy tűnt, hogy Peternek oly nagy szüksége van rám, hogy semmi se tud bennünket elválasztani, de épp, amint kezdtem magam biztonságban érezni, az apjától kapott egy játék repülőgépet, amely, ha felhúzták, repült. Aznap, mikor megkapta, olyan voltam számára, mintha a világon se lettem volna. Folyvást a sarkában jártam, de egyetlen szava se volt hozzám.

Nos, a második napon valami meghibásodott a röpcsin, mert nem volt hajlandó repülni, s ekkor újból én lettem a kedvenc; de időközben alaposan átgondoltam a dolgokat, és rájöttem, hogyan is állok valójában. Semmi kétség, nem voltam más, mint a legújabb játékszer, és bármelyik pillanatban érkezhetett valami még újabb, márpedig akkor nekem befellegzik. Az egyetlen, amit tehettem, az volt, hogy

véghezvigyek valamit, amivel belophatom magam a szülők szívébe, amiként Jack tanácsolta.

Isten a tanúm, én megpróbáltam. De bármit is tettem, balul ütött ki. Mintha csak a balsors kísértett volna. Egyik reggel például a ház körül kocogtam, és találkoztam egy fickóval, akit illetően meg mertem volna esküdni, hogy betörő. Nem tartozott se a családhoz, se a személyzethez, és rendkívül gyanús módon lófrált a ház körül. Fölkergettem egy fára, és csak miután két órával később a család lejött reggelizni, eszméltem rá, hogy egy vendég volt, aki az éjszaka folyamán érkezett, és korán kisétált, hogy élvezze a reggel frissességét és - költői lélek lévén - a kelő nap ragyogását a tó felett. Hát, ez bizony nemigen vált becsületemre.

Legközelebb pedig a főnököt, Peter apját haragítottam magamra. És még csak nem is tudom, hogy mi válthatta ki a rosszallását. Kint a parkban találkoztam vele, amint egy másik emberrel egy-egy nyaláb botot cipeltek, és igen komolynak és elszántnak tűntek. Épp, mikor odaértem hozzá, a főnök fölemelte az egyik botot, és megütött vele egy kis fehér labdát. Korábban még soha nem nyilvánította ki abbeli szándékát, hogy játszani akar velem, ezért ezt igen nagy bóknak vettem a részéről. A labda után vágtáztam, amelyet jó messzire elütött, fölvettem a számba, és visszahoztam neki. Letettem a lába elé, és felmosolyogtam rá.

- Üss bele újra - mondtam.

Egyáltalán nem örült. Mindenféle csúnya dolgokat mondott nekem, és megpróbált belém rúgni, majd pedig aznap este, midőn azt hitte, nem figyelek oda, hallottam, amint azt mondja a feleségének, hogy torkig van velem, és meg kéne már szabadulni tőlem. Ez elgondolkoztatott.

És akkor föltettem minderre a koronát. A világon a legjobb szándéktól vezérelve akkora slamasztikába kevertem magam, hogy azt hittem, eljött számomra a vég.

Egyik délután történt, a szalonban. Aznap látogatók voltak - mégpedig nők; és úgy látszik, a nők végzetesek a számomra. A háttérben húzódtam meg, igyekezvén észrevétlen maradni, mert bár Peter behozott, a család sosem szerette, ha bejövök a szalonba. Reménykedtem, hogy majdcsak vetnek nekem egy darab sütit, és nem sok figyelmet fordítottam a társalgásra, mely mindvégig holmi Toto nevű valakiről folyt, akivel még nem találkoztam. Peter anyja azt mondta, Toto ennivalóan aranyos kis teremtés; a látogatók egyike pedig azt állította, hogy aznap Toto egyáltalán nem érezte jól magát, és nagyon aggódik miatta. És még sok egyéb is elhangzott, például arról, hogy amit Toto vacsorára enni szokott, az még soha nem volt több egy kis sovány, apróra vagdalt csirkehúsnál. Egyszóval nem volt túl érdekes téma, úgyhogy hagytam is elkalandozni a figyelmemet.

És ekkor, épp amint kikandikáltam a székem mögül, hogy nincs-e kilátás némi süteményre, mi máson akadt meg a tekintetem, mint egy ronda nagy böhöm patkányon! Közvetlenül a látogató mellett állt, és képzeljék, tejet ivott egy csészealjból!

Meglehet, hogy vannak hibáim, de a patkányok jelenlétében való késlekedés bizonnyal nem tartozik közéjük. Egy másodpercig se tétováztam. Itt volt hát a várva várt esély! Ha van valami, amit a nők utálnak, hát az a patkány. Anya mindig mondogatta is: „Ha sikeres akarsz lenni az életben, tégy a kedvére a nőknek. *Ők* az igazi főnökök. A férfiak nem számítanak." Ha megsemmisítem ezt a rágcsálót, kivívom vele Peter anyjának háláját és nagyrabecsülését, s ha ezt

elértem, nem számít, hogy Peter apja mit tart rólam. Előreszökkentem.

A patkánynak esélye sem volt a menekülésre. Máris a karmaim közt volt. Megragadtam a nyakát, ráztam rajta néhányat, majd keresztülhajítottam a szobán. Aztán odairamodtam hozzá, hogy végezzek vele.

Amint elértem, felült, és rám ugatott. Még soha életemben nem voltam úgy meghökkenve. Megtorpantam és rámeredtem.

- Ezer bocsánat, drága uram - mentegetőztem -, de azt hittem, kegyed patkány.

S ekkor elszabadultak az indulatok. Valaki megragadott a nyakörvemnél fogva, másvalaki fejbe vert egy napernyővel, megint más a bordáim közé rúgott. Mindenki egyszerre beszélt és kiabált.

- Szegény drága Totócska! - jajongott a látogató, felkapva a picinyke állatot. - Meg akart téged gyilkolni az a behemót fenevad!

Anélkül, hogy erre ő a legcsekélyebb okot is szolgáltatta volna!

- Egyszerűen csak rávetette magát szegény kis ártatlanságra!

Hiába is próbáltam volna magyarázkodni. A helyemben bármely más kutya is elkövette volna ugyanezt a hibát. A jószág ölebecske volt, a különleges fajták egyikéből - természetesen sokszoros díjnyertes és champion meg ilyenek, és megéri a súlyát aranyban. Nyilván még akkor is jobban jártam volna, ha Toto helyett a látogatót harapom meg. Ezt a társalgás általános menetéből következtettem ki, és éppen ezért, látván, hogy az ajtó csukva van, a kanapé alá slisszoltam. Roppant kényelmetlenül éreztem magam.

- Ez végképp eldönti a kérdést! - jelentette ki Peter anyja. - A kutya hamis. Le kell lőni.

Erre Peter felordított, ám ez egyszer szemernyit se tudott változtatni a közhangulaton.

- Fogd be a szád, Peter! - szólt rá az anyja. - Nem biztonságos számodra, hogy ilyen kutyát tarts. Lehet, hogy veszett.

A nők elképesztően ostobák tudnak lenni.

Toto természetesen egyetlen szóval se próbálta megmagyarázni, hogy miből adódott a tévedés. A látogató ölében ült, és egyfolytában arról sikítozott, hogy mi mindent csinált volna velem, ha nem választanak szét bennünket.

Valaki óvatosan benyúlt a kanapé alá. Ráismertem Weeks, a komornyik cipőjére. Gondolom, csöngettek neki, hogy jöjjön és vigyen el engem, és láttam, egyáltalán nincs ínyére a feladat. Sajnáltam Weekset, aki a barátom volt, így hát megnyaltam a kezét, s ez szemlátomást jócskán felvidította.

- Megfogtam, madame - mondta.

- Vigye az istállóba, és kösse meg, Weeks, és mondja meg valamelyik embernek, hogy hozza a puskáját és lője le. Az állat veszélyes.

És néhány perccel később egy üres bokszban álltam, a jászolhoz kötve.

Mindennek vége volt. Amíg tartott, kellemes volt, de immár pályafutásom végső stációjához érkeztem. Félni nem hiszem, hogy féltem, de sajátos szánakozás vett rajtam erőt. Én mindig annyira jót akartam. Úgy tűnt, mintha a jó szándékot semmibe sem néznék ezen a világon. Oly keményen igyekeztem, hogy mindenkinek a kedvére tegyek, és íme, ez lett az eredménye - egy sötét istállóban kikötve vártam a véget.

Az árnyékok mind hosszabbra nyúltak az istállóudvaron, és még mindig senki nem jött. Azon kezdtem tűnődni, nem feledkeztek-e meg rólam, és ekkor, a józan eszemmel dacolva, halvány remény éledt bennem, hogy ez hátha azt jelenti, végül is mégse fognak agyonlőni. Talán Toto a tizenegyedik órában mindent megmagyarázott.

S ekkor léptek hangzottak fel odakint, és a remény elhalt. Becsuktam a szemem.

Valaki a nyakam köré fonta a karját, és orrom egy meleg archoz ért. Kinyitottam a szemem. Nem a puskás ember jött meg, hogy lelőjön. Peter volt az. Erősen zihálva szedte a levegőt, és sírdogált.

- Pszt! - suttogta.

Elkezdte kioldani a kötelet.

- Síri csöndben kell maradnod, mert különben meghallanak bennünket, akkor pedig utunkat állják. Elviszlek téged az erdőbe, és addig menetelünk, amíg el nem érjük a várost, amelyről meséltem neked; tudod, ahol minden csupa arany meg gyémánt, és ott fogunk lakni életünk hátralévő idejében, és senki se lesz képes ártani nekünk. De síri csöndben kell maradnod.

Azzal az ajtóhoz ment, és kikémlelt. Aztán halk füttyel jelezte, hogy menjek utána. És elindultunk megkeresni a várost.

Az erdő jó messze volt, előbb egy magas fűvel benőtt domboldalon kellett leereszkednünk, majd egy patakon keltünk át; és igen óvatosan haladtunk, lehetőség szerint az árnyékban maradva, a nyílt térségeken pedig futásban. Időről időre megálltunk és hátrakémleltünk, de senki nem volt látható. A nap leáldozóban volt, s hűvösség és csend honolt mindenütt.

Elértük a patakot, egy kis fahídon átkeltünk rajta, s most már az erdőben voltunk, ahol többé senki nem láthatott meg bennünket.

Korábban soha nem jártam még erdőben, s minden nagyon új és izgalmas volt itt számomra. Bőséggel tenyésztek a mókusok, nyulak és madarak, több, mint amennyit valaha is láttam életemben, továbbá mindenféle apró kis lények, melyek dongtak és röpködtek, s a fülemet csiklandozták. Ide-oda akartam futkosni, hogy mindent megnézzek, de Peter magához szólított, s én engedelmesen követtem. Ő tudta, hová megyünk, én viszont nem, így hát hagytam, hogy vezessen.

Nagyon lassan haladtunk. Minél mélyebbre hatoltunk a rengetegbe, annál nagyobb lett a sűrűség. Bozótok állták utunkat, melyeken nehéz volt áthatolni, valamint hosszú, tövissel borított ágak, amik utánad nyúltak, és ha megpróbáltál kiszabadulni, beléd karmoltak. És nemsokára teljesen besötétedett, úgyhogy semmit nem láttam, még Petert se, jóllehet közvetlenül mellettem talpalt. Egyre lassabban tudtunk csak haladni, s a sötétség tele volt furábbnál furább zajokkal. Peter időről időre megállt, s én odaszaladtam hozzá, s orromat a kezéhez nyomtam. Eleinte megcirógatott, de egy idő után már nem tette, csak odanyújtotta a kezét, hogy megnyalhassam, mintha túl nagy fáradságába kerülne, hogy fölemelje. Azt hiszem, egyre inkább kimerült. Hiszen egészen kisfiú volt még, s nem túl erős, és hát jókora utat tettünk meg.

Úgy tetszett, mintha a sötétség még tovább fokozódna. Hallottam Peter lépteit, melyek egyre vánszorgóbbnak tűntek, ahogy keresztültörte magát a bokrokon. És akkor, teljesen váratlanul, minden előzetes figyelmeztetés nélkül leült, és amikor odaszaladtam hozzá, sírva fakadt.

Gondolom, sok olyan kutya akad, aki pontosan tudta volna, hogy mit kell ilyenkor tenni, de nekem mást nem sikerült kitalálnom, mint hogy az arcához nyomtam az orrom, és szűköltem. Ő a nyakam köré fonta a karját, és hosszú időn keresztül így is maradtunk, egyetlen szót se váltva. Ez szemlátomást nyugtatólag hatott rá, mert egy idő után abbahagyta a sírást.

Minthogy oly nagyon el volt csigázva, nem zavartam őt azzal, hogy a csodálatos város felől kérdezzem. Azt azonban nem tudtam megállni, hogy el ne tűnődjek, vajon közel járunk-e már hozzá. Nyoma sem volt semmiféle városnak, és egyáltalán semmi egyébnek, mint a sötétség meg a fura hangok, meg a szél füttyögése a fák között. A bozótosból különös, apró, számomra ismeretlen szagú állatok másztak elő, hogy szemügyre vegyenek bennünket. Elkergettem volna őket, de Peter karja a nyakam köré fonódott, és nem hagyhattam őt magára. Ám amikor valami, aminek olyan szaga volt, mint egy nyúlnak, annyira közel jött, hogy kinyújtott manccsal megérinthettem volna, feléje fordítottam a fejem, és összekoccantottam a fogamat; s ekkor mindannyian visszaiszkoltak a bozótba, és többé nem hallatszott semmi zaj.

Hosszú csend állt be. Aztán Peter nyelt egy nagyot.

- Nem félek - mondta. - Nem én!

Közelebb nyomtam a fejem a mellkasához. Újabb hosszú csend következett.

- Azt fogom mímelni, hogy brigantik ejtettek minket foglyul - szólalt meg végül Peter. - Figyelsz? Hárman voltak; nagy, behemót, szakállas férfiak, s a hátam mögé lopakodtak, és felkaptak engem, aztán kihoztak ide, a búvóhelyükre. Ez a búvóhelyük. Egyiküket Dicknek hívták, a másik kettő neve

Ted és Alfred volt. Miután elraboltak, az erdőn át idehurcoltak, aztán elmentek, mondván, hogy hamarosan visszatérnek. Te pedig, miközben oda voltak, mivel hiányoztam neked, a nyomomat követve a keresésemre indultál az erdőben, míg végül itt találtál rám. S ekkor a brigantik visszajöttek, de nem tudták, hogy itt vagy, s te síri csendben voltál, amíg Dick egészen közel nem ért hozzád, s akkor előugrottál és megharaptad, mire ő elszaladt. Aztán megharaptad Tedet, majd pedig Alfrédet is, és ők is eliszkoltak. Így hát teljesen egyedül maradtunk, s én tökéletes biztonságban érezhettem magam, mivel te itt voltál velem, hogy vigyázz rám. És ekkor... Ekkor...

Peter hangja elhalt, karja, mellyel átkulcsolta a nyakamat, elernyedt, s a lélegzetvételéből tudtam, hogy elaludt. Feje a hátamon nyugodott, de nem mozdultam. Aztán kicsit még közelebb húzódtam, hogy a lehető legkényelmesebbé tegyem pihenését, s ekkor magam is álomba szenderültem.

Nem valami jól aludtam. Mindvégig különös álmaim voltak, mivel nyomasztott a gondolat, hogy a bozótbeli apró állatok netán túl közel másznak hozzám, s én nem mordulhatok rájuk anélkül, hogy felzavarnám Petert.

Vagy tucatnyiszor fölébredtem, de soha nem észleltem senki jelenlétét a közelben. Csak a szél dúdolt a fák között, a bokrok zizegtek, s a messze távolban békák szólongatták egymást.

S aztán még egyszer fölébredtem, immár azzal az érzéssel, hogy ezúttal csakugyan közeleg valami a bozótoson át. Amennyire csak tudtam, fölemeltem a fejem, és füleltem. Egy darabig semmi nem történt, és akkor, közvetlenül előttem, fényeket pillantottam meg. S egyidejűleg léptek zaja hangzott fel az aljnövényzetben.

Többé szó se lehetett arról, hogy tapintatból ne ébresszem föl Petert. Ez itt valami határozott volt, valami olyasmi, ami sürgős intézkedést követelt. Egyetlen szökkenéssel talpon termettem, és nekieresztettem a hangom. Peter lehemperedett a hátamról, fölébredt, és ültében hallgatózott, miközben én, mellső mancsaimat rajta tartva, torkom szakadtából kiabáltam az emberekre. Minden egyes szőrszálam fölmeredt. Nem tudtam, kik voltak azok vagy mit akartak, de úgy ítéltem meg, hogy abban az erdőben ilyenkor, éjnek idején bármi megtörténhetett, és ha valaki rosszban sántikált, hát okvetlenül számolnia kellett velem.

Valaki elkiáltotta magát: - Peter! Ott vagy, Peter?

A bozótban csörtetés támadt, a fények mind közelebb hatoltak, s ekkor valaki így szólt: „Itt van!", és nagy kiabálás kezdődött. Csak álltam a helyemen, szükség szerint ugrásra készen, mert nem akartam kockáztatni.

- Kik vagytok? - kiáltottam. - Mit akartok? - Egy fénycsóva a szemembe villant.

-Nahát, ez *az* a kutya!

Valaki belépett a fény sugarába, s láttam, hogy a főnök az. Nagyon aggodalmasnak és ijedtnek tűnt, s most Petert fölemelte a földről, és szorosan magához ölelte.

Peter csak félig volt ébren. Álmosan hunyorgott föl a főnökre, és brigantikról kezdett beszélni, meg Dickről és Tedről és Alfredről, ugyanazt, amit korábban nekem mondott. Egy pisszenést se lehetett hallani, amíg be nem fejezte. Aztán a főnök szólalt meg.

- Emberrablók! Mindjárt gondoltam. És a kutya elkergette őket!

S azzal, első ízben az ismeretségünk folyamán, ténylegesen megsimogatott.

- Derék kutya vagy! - dicsért meg.

- Ő az én kutyám - mondta Peter álmosan -, és nem fogják őt lelőni.

- Dehogyis lövik le, kisfiam! - szólt a főnök. - Mostantól fogva ő a tiszteletbeli vendégünk. Arany nyakörvet fog viselni, és azt rendel vacsorára, amit csak akar. Most pedig induljunk haza. Legfőbb ideje, hogy ágyba kerülj.

Anya mindig azt mondta: „Ha jó kutya vagy, boldog leszel. De ha nem vagy jó kutya, nem is leszel boldog." Nekem azonban úgy tűnik, hogy ezen a világon mindez szerencse dolga. Amikor ugyanis mindent megtettem, hogy kedvébe járjak az embereknek, agyon akartak lőni, amikor pedig semmit nem tettem, csak kereket oldottam, akkor visszahoztak, és jobb bánásmódban részesítettek, mint akár a kennel legértékesebb díjnyertesét. Ezt eleinte rejtélyesnek találtam, ám egy napon kihallgattam egy beszélgetést, amit a főnök egy, a városból leruccant barátjával folytatott.

A barátja rám nézett, s így szólt:

- Micsoda csúnya korcs! Mi a csudának tűrsz meg ilyet a háznál? Pedig úgy tudom, kutyák dolgában nagyon finnyás az ízlésed.

Mire a gazda ezt felelte:

- Lehet, hogy korcs, de ebben a házban mindent megkaphat, amit csak szeme-szája megkíván. Hát nem hallottad, hogy mentette ki Petert a rablók kezéből?

S azzal mindent elsorolt apróra a brigantikról.

- Ő brigantiknak nevezte őket - mondta. - Gondolom, a magakorabeli fiúknál ez a szóhasználat dívik. De folyvást a Dick nevet emlegette, és ez nyomra vezette a rendőrséget. A jelek szerint csakugyan létezik egy Dick, az emberrabló néven elhíresült bűnöző, a rendőrség országosan ismeri. Szinte

bizonyos, hogy ez a jómadár meg a bandája rabolta el Petert. Hogy ezt miként tudták véghezvinni, sejtelmem sincs róla, de sikerült nekik, s a kutya a nyomukra akadt, és elriasztotta őket. Együtt voltak Peterrel, amikor az erdőben rájuk találtunk. Hajszálon múlt, hogy megmenekült, és ennek a kutyának köszönhetjük.

Mit mondhattam volna erre? Éppolyan hasztalan igyekezet lett volna megpróbálnom felvilágosítani őket a tévedésükről, mint amikor Totót patkánynak néztem. Peter aznap éjjel ott, az erdőben úgy aludt el, hogy azt játszotta, elrabolták a brigantik, és amikor fölébredt, még mindig hitt bennük. Regényes fantáziával megáldott fiú volt. Én pedig semmit nem tudtam tenni ez ügyben.

Miközben a főnök beszélt, láttam, amint a kennelgondozó befordul a sarkon, kezében egy tányérral. Pompás illatot árasztott, s a gondozó egyenesen felém tartott.

Letette elém a tányért. Máj volt rajta, amit kifejezetten imádok.

- Úgy ám - folytatta a főnök -, ha ő nincs, Petert elrabolták és halálra rémisztették volna, én meg, gondolom, szegényebb lennék egy jókora summával, amit azok a gazemberek váltságdíjul szabtak volna.

Becsületes kutya vagyok, és utálok meg nem érdemelt babérokkal ékeskedni, de hát - a máj, az mégiscsak máj. Úgyhogy annyiban hagytam a dolgot.

Vérbeli szurkolók

Miközben J. Wilmot Birdsey a tömegbe ékelődve állt, amely centiméterről centiméterre haladva nyomult előre a

Chelsea Futballstadion kijárata felé, érzései egy olyan éhezőéhez hasonlítottak, akit ugyan éppen jóllakattak az imént, de azért tisztában van vele, hogy valószínűleg jó pár nap beletelik majd, mire újból ételhez jut. Teljesen betöltötte a boldogság. Lelke túlcsordult az élet örömétől és az embertársai iránti meleg szeretettől. Noha agyának hátsó rekeszében ott lappangott az eljövendő ínséges idők sötét árnyéka, e pillanatban nem engedte, hogy az megzavarja. Az egész boldogságos új évnek ezen a legőrültebb, legvidámabb napján tökéletesen beérte azzal, hogy a jelenben tobzódjon, és nem volt hajlandó a jövővel gondolni.

Mr. Birdseynek ugyanis olyan eseményben volt része az imént, ami azóta sem adatott meg neki, hogy öt évvel ezelőtt odahagyta New Yorkot. Egy baseballmeccset tekintett meg.

New York akkor veszítette el e nagy baseballrajongóját, amikor Hugo Percy de Wynter Framlinghame, Carricksteed hatodik earlje feleségül vette Mae Elinort, Mr. és Mrs. J. Wilmot Birdsey, Keleti Hetvenharmadik utcai lakosok egyetlen leányát; mert alighogy ez a nemzetközi fontosságú esemény lezajlott, Mrs. Birdsey, bejelentvén, hogy ezentúl Angliában lesz az otthonuk, a lehető legközelebb a drága Maehez és a drága Hugóhoz, kikapta J. Wilmotot a kényelmes karosszékéből, akár egy bábut, besuvasztotta egy gyors taxiba, majd lehorgonyozta az *Olympic* egyik luxuskabinjába. S azzal kezdetét vette Mr. Birdsey száműzetése.

E gyalázatosan komisz emberrablást, melyre a hajdani Erőszakos Újonctoborzó Különítmény hírhedt működése óta sem akadt példa, Mr. Birdsey azzal a csodálatra méltó jámborsággal viselte, ami a baráti körében oly nagyon népszerűvé, a családjában pedig oly jelentéktelen senkivé tette. Ugyanis még házassága korai időszakában minden

lehetséges kétséget kizáró módon meghatároztatott a családon belüli szerepe: az a dolga, hogy pénzt keressen és - ha erre szólítják fel - karikákon ugráljon keresztül vagy holtnak tetesse magát a felesége és Mae lánya vezényletére. És e kötelmeknek jó húsz éven át lelkiismeretesen eleget is tett.

Minthogy imádta a nejét és bálványozta a lányát, csupán alkalmanként fordult elő, hogy berzenkedett e szerény szerepkör ellen. A nemzetközi frigy egyike volt e berzenkedési alkalmaknak. Nem Hugo Percy, Carricksteed hatodik earlje ellen volt kifogása. Maga a száműzetésre ítélés jelentette számára a megrendítő csapást. A baseball iránti szeretete még a nők iránti szeretetét is felülmúlta, és az a kilátás, hogy soha életében nem láthat többé baseballmeccset, elborzasztotta.

És akkor, egy reggel, akár egy másik világból jött hang érkezett a hír, hogy a Fehérzoknisok és az Óriások bemutató mérkőzést tartanak Londonban, a Chelsea Futballstadionban. Mr. Birdsey úgy számolta a napokat, mint a kisgyermek karácsony előtt.

Bár akadályokat kellett legyőznie annak érdekében, hogy megtekinthesse a mérkőzést, legyőzte őket, és az első sorban ülve szemlélhette, amint a két csapat felsorakozott György király előtt.

És most lassan kifelé araszolt a stadionból a többi nézővel együtt. Nagyon kegyes volt hozzá a sors: remek mérkőzéssel ajándékozta meg, melynek értékét még két hazafutás is növelte. És ráadásul, mintegy jótéteményének megkoronázásaként, mindkét szomszédjául magafajtájú, izzón lelkes férfiakat vezérelt melléje, két istenszerű lényt, akik számára a pályán történt minden egyes hadmozdulat tökéletesen ismerős volt, és farkasok módjára üvöltöttek,

valahányszor nem értettek egyet a bíróval. Már jóval a kilencedik játékrész előtt egy olyan hajótörött matróz vonzalma ébredt irántuk kebelében, aki egy lakatlan szigeten két gyermekkori cimborájával találkozik.

Miközben vállal és könyökkel utat tört magának a kijárat felé, tudatában volt annak, hogy jobb és bal oldalán e két férfiú nyomakodik. Szeretetteli pillantással nézett rájuk, és megpróbálta eldönteni, melyiküket is kedveli jobban. Szomorú volt arra gondolni, hogy hamarosan örökre el kell távozniuk az életéből.

Hirtelen elhatározásra jutott. El fogja halasztani az elválást. Meghívja őket vacsorára. A lehető legfinomabb étel mellett, amit csak a Savoy Hotel előállítani képes, újból végigélik majd a délutáni csata eseményeit. Nem tudta, kik ezek, és semmi egyéb ismerete nem volt róluk, de mit számít az? Testvérek a szurkolásban - és ez számára bőven elég volt.

A jobbján lévő férfi fiatal volt és borotvált képű, s tekintete némiképp egy keselyűére emlékeztetett. Arcvonásai immár hidegek és szenvtelenek voltak, már-már ijesztő mértékben, ám mindössze fél órával ezelőtt ez az arc még bősz indulatoknak volt a csatatere, és kalapján még mindig jól látszott a horpadás, ahol Mr. Daly hazafutásakor vadul a széke oldalához vágta. Méltó vacsoravendég!

A Mr. Birdsey balján tolongó férfi a szurkolók egy másik fajához tartozott. Habár a meccs folyamán akadtak pillanatok, amikor felordított, többnyire oly sóváran feszült csendben szemlélte a történteket, hogy egy Mr. Birdseynél kevésbé tapasztalt néző akár unatkozásnak is tulajdoníthatta volna mozdulatlanságát. Ám a merev állára és csillogó szemére vetett egyetlen pillantás meggyőzte róla, hogy vérbeli drukker és testvér ül mellette.

A férfi szeme még mindig élénken csillogott, és arcbőrének furcsamód erős napcserzettsége alól elő-világlott szakállas orcáinak sápadtsága. Egyenesen, réveteg tekintettel bámult maga elé.

Mr. Birdsey megütögette a fiatalember vállát.

-Príma kis meccs volt, mi? - mondta.

A fiatalember ránézett, és elmosolyodott.

-De még milyen! - helyeselt.

-Már öt éve, hogy nem láttam baseballmeccset.

-Amelyet én utoljára láttam, annak is két éve lesz júniusban.

- Jöjjön, és vacsorázzunk együtt a szállodámban, aztán majd elbeszélgetünk róla - bökte ki hirtelen Mr. Birdsey.

- Ó, hogyne! - felelte a fiatalember.

Mr. Birdsey elfordult, és most a bal oldalán haladó férfi vállát paskolta meg.

Az eredmény kissé váratlan volt. A férfi összerezzent, ami csaknem ugrással volt egyenértékű, s arcának sápadtsága beteges-fehérre változott. Ahogy hirtelen oldalt fordult, szeme, mielőtt lesütötte, egy pillanatra találkozott Mr. Birdseyével, és páni rémület tükröződött benne. Lélekzete halk fütty formájában szűrődött keresztül összeszorított fogain.

Mr. Birdsey meghökkent. A borotvált képű fiatalember szívélyessége nem készítette fel efféle fogadtatás eshetőségére. Hideg zuhanyként érte a dolog. Már épp azon a ponton volt, hogy elnézést kér, és tévedésről mormog valamit, amikor a férfi megnyugtatóan rámosolygott. Meglehetősen fájdalmas mosoly volt, de Mr. Birdsey számára elegendőnek bizonyult. Lehet, hogy ez a fickó ideges természet, de a szíve a helyén van.

Ő maga is elmosolyodott. Alacsony, köpcös, pirospozsgás képű emberke volt, és a mosolya olyasfajta mosoly, amely szinte mindig feszélyoldó hatással volt az idegenekre. Mr. Birdseyből a New York-i értéktőzsdén eltöltött számos, kimerítő esztendő sem tudott kiölni bizonyos gyermeki szeretetreméltóságot, s ez kiragyogott belőle, ha valakire rámosolygott.

- Attól tartok, megijesztettem - mondta nyugtatólag.

-Azt szerettem volna megkérdezni magától, megengedné-e, hogy egy vadidegen, aki történetesen szintén száműzetésben van, meghívja ma este vacsorára.

A férfi visszahőkölt. - Száműzetésben?

- Mármint baseballrajongóként. Nem érzi úgy, hogy a Póló Aréna igen-igen távol esik innen? Ez az úr is csatlakozik hozzám. A Savoy Hotelban vettem ki egy lakosztályt, és arra gondoltam, hogy így, hármasban rendezhetnénk ott egy csendes kis vacsorát, és elbeszélgethetnénk a meccsről. Öt év óta nem láttam már baseballmeccset.

- Én sem.

- Akkor el kell jönnie. De tényleg. Mi, szurkolók össze kell hogy tartsunk egy idegen országban. Okvetlenül jöjjön el.

- Köszönöm a meghívást - felelte a szakállas férfi. - Elfogadom.

Amikor három ember, mindegyikük idegen, leül együtt vacsorázni, akkor a beszélgetés, még ha történetesen közös is bennük a baseball iránti rajongás, hajlamos egy ideig kissé nehézkesen döcögni. Az a kezdeti lelkesedés, amellyel Mr. Birdsey a meghívásait megtette, mire a levest felszolgálták, kezdett elapadni, és átadni a helyét némi feszélyezettségnek .

A dolgok szabályszerű menetét holmi zavaró körülmény gátolta. Ezt Mr. Birdsey a levegőben érzékelte. Mindkét

vendége hajlamos volt a hallgatásra, és a borotvált képű fiatalember azt a sajátos eljárást alkalmazta, hogy mereven bámulta a szakállast, ami nyilvánvalóan zavarólag hatott annak érzékeny egyéniségére.

- Bort kérünk - mormolta Mr. Birdsey a pincérnek. - Mégpedig a legjobbik fajtából!

Egy olyan generális súlyos hanghordozásával beszélt, aki tartalékait szólítja hadba a nagy támadáshoz. E kis vacsora sikere rengeteget jelentett számára. A különleges körülmények valóságos oázissá kellett hogy varázsolják azt életének sivatagjában. Azt akarta, hogy olyan eseménnyé váljék, amelyre visszatekinthet majd az eljövendő szürke napokban, hogy erőt és vigaszt merítsen belőle. Semmiképp sem hagyhatta hát, hogy kudarccal végződjön.

Éppen megszólalni készült, amikor a fiatalember megelőzte. Előrehajolván, a szakállashoz intézte szavait, aki, egy szelet kenyeret morzsolgatott tekintetében révült kifejezéssel.

- Mi találkoztunk már, igaz? - kérdezte. - Bizonyos vagyok benne, hogy emlékszem az arcára.

E szavak ugyanolyan különös hatással voltak a másikra, mint amikor Mr. Birdsey megütögette a vállát. Úgy nézett föl, mint egy űzött vad.

Némán megrázta a fejét.

- Furcsa - vélekedett a fiatalember. - Pedig meg mertem volna rá esküdni. És abban is biztos vagyok, hogy valahol New Yorkban történt. New Yorkból jött?

- Igen.

- Úgy hiszem - szólt közbe Mr. Birdsey -, be kellene mutatkoznunk. Furcsa, hogy ez eddig egyikünknek se jutott

eszébe. A nevem Birdsey, J. Wilmot Birdsey. New Yorkból származom.

- Az én nevem Waterall - mondta a fiatalember. - Szintén New Yorkból jöttem.

A szakállas tétovázott.

- Engem Johnsonnak hívnak. És... valamikor New Yorkban éltem.

- Most hol él, Mr. Johnson? - kérdezte Waterall.

A szakállas ismét tétovázott.

- Algírban - mondta aztán.

Mr. Birdsey arra érzett indíttatást, hogy a társalgást könnyed csevegéssel segítse tovább.

- Á, Algír - mondta. - Bár még soha nem jártam ott, de úgy tudom, remek hely. Üzleti vállalkozása van ott, Mr. Johnson?

- Egészségügyi okokból élek ott.

- Hosszabb ideje van már ott? - tudakolta Waterall.

- Öt éve.

- Akkor bizonyára New Yorkban láttam magát, mert Algírban még soha nem jártam, és biztos vagyok benne, hogy valahol már találkoztam magával. Tartok tőle, hogy unalmas alaknak tart, amiért ilyen kitartóan lovagolok ezen a kérdésen, ám az a helyzet, hogy az egyetlen, amivel büszkélkedni tudok, az arcmemóriám. Afféle bolondéria ez nálam. Ha úgy gondolom, hogy emlékszem egy arcra, de nem tudom hová tenni, aludni se vagyok képes a nyugtalanságtól. Ez részint puszta hiúság, részint pedig abból adódik, hogy a szakmámban rendkívül értékes kincs a jó arcmemória. Már számtalan esetben volt a segítségemre.

Mr. Birdsey intelligens ember volt, és látta, hogy Waterall fejtegetése valami okból az idegeire megy Johnsonnak. Ezért,

tapintatos házigazdához méltón, igyekezett közbevágni és elsimítani a dolgokat.

- Nagyszerű élménybeszámolókat hallottam Algírról - mondta segítőkészen. - Egy barátom tavaly ott járt a jachtjával. Bizonyára elbűvölő hely.

- Valóságos földi pokol! - csattant fel Johnson, s ezzel azon nyomban agyonütötte a társalgást.

A komor hallgatás atmoszféráján át egy emberi alakot öltött angyal lebegett be - egy pincér, palackkal a kezében. A kihúzott dugó pukkanása több mint muzsika volt Mr. Birdsey füleinek: a felmentő sereg ágyúinak dörgése.

Az első pohártól, ahogy ez már az első poharaktól lenni szokott, a szakállas férfi oly mértékben felengedett, hogy késztetést érzett rá, hogy megpróbálja összeféreelni az általa megakasztott beszélgetés foszlányait.

- Félek, hogy netán nyersnek ítélte a modoromat, Mr. Birdsey - mondta zavartan -, ám maga nem töltött el öt évet Algírban, mint ahogy én.

Mr. Birdsey együttérzően csettintgetett a nyelvével.

- Egyébként eleinte nekem is tetszett. Nagyon is kedvemre valónak találtam. Na de öt évet eltölteni ott, éspedig úgy, hogy az embernek semmi egyébre nincs kilátása holta napjáig...

Itt abbahagyta, és kiürítette a poharát. Mr. Birdsey továbbra sem szűnt meg nyugtalankodni. Igaz, a társalgás valamilyen mértékben újra beindult, de kifejezetten borongós fordulatot vett. Kissé kipirulván a kitűnő pezsgőtől, melyet e fontos vacsorához választott, megpróbálta felderíteni a hangulatot.

- Kíváncsi vagyok - szólt -, hármunk közül melyikünknek kellett a legnagyobb nehézségeket leküzdenie, hogy ma jelen

lehessen a lelátón. Gondolom, egyikünknek se volt túl könnyű dolga.

A fiatalember megcsóválta a fejét.

- Éntőlem ne várják el, hogy valami romantikus történettel járuljak hozzá ehhez az Ezeregyéjszaka-féle mesélőesthez. Számomra ugyanis inkább az okozott volna nehézséget, hogy távol maradjak a meccsről. A nevem Waterall, és a *New York Chronicle* londoni tudósítója vagyok. Úgyhogy ma délután munkavégzés céljából kellett ott lennem.

Mr. Birdsey zavartan heherészett, ám nem minden pajkos büszkeség nélkül.

- Engem ki fognak nevetni, ha meghallják a vallomásomat. A lányom egy angol earlhöz ment nőül, és a feleségem azért hurcolt át ide, hogy rendszeresen érintkezhessen a veje famíliájával. Ma este nagy vacsorát adnak, amelyre az egész brancs hivatalos volt, és meglógni róla az életem kockáztatásával jelentett egyet. Ám amikor arról értesülsz, hogy az Óriások meg a Fehérzoknisok készülnek egymással megütközni, alig ötven mérföldnyire tőled... Nos, bepakoltam egy kézitáskába, kislisszoltam a hátsó ajtón, az állomásra siettem, és elcsíptem a londoni gyorsvonatot. És hogy e pillanatban mi történik otthon, arra gondolni se szeretek. Azt hiszem - nézett az órájára Mr. Birdsey -, épp most villázzák be az előételt, és szúrós szemmel nézegetik az üres székemet. Szégyen, gyalázat volt lelécelnem, de az ég szerelmére, mi mást tehettem volna?

A szakállashoz fordult.

- Magának volt-e valamilyen kalandja, Mr. Johnson?

- Nem. Én... csak úgy eljöttem.

Waterall előrehajolt. Modora nyugodt volt, de a szemei csillogtak.

- És ez nem éppen elég kaland volt magának? - kérdezte.

Tekintetük az asztal fölött találkozott. A köztük ülő Mr. Birdsey hol az egyikre, hol a másikra sandított, némi bizonytalan nyugtalansággal. Valami folyamatban volt, holmi dráma bontakozott ki, és neki nem volt meg hozzá a kulcsa.

Johnson arca elhalványodott, s az abrosz csipkézett hegygerinc-alakzattá gyűrődött ujjai alatt, ám hangja nyugodt volt, miközben válaszolt: - Nem értem.

- Jobban megérti-e, ha a valódi nevén szólítom, Mr. Benyon?

- Mi ez az egész? - szólt Mr. Birdsey erőtlenül.

Waterall feléje fordult, s arcának keselyűszerű kifejezése szembeötlőbb volt, mint valaha. Mr. Birdsey hirtelen ellenszenvet érzett e fiatalember iránt.

- Pofonegyszerű, Mr. Birdsey. Ha ön tudtán kívül nem is épp angyalokat látott vendégül, legalábbis egy hírességet hívott meg vacsorára. Mondtam én magának, hogy biztos vagyok benne, láttam már valamikor ezt az urat. Az előbb ugrott be, hogy hol és mikor. Ez itt Mr. John Benyon, és utoljára öt évvel ezelőtt láttam, amikor New Yorkban működtem riporterként, és a tárgyalásáról tudósítottam.

- Tárgyalásáról?

- Százezer dollárt rabolt a New Asiatic Bankból, és, minthogy óvadék ellenében szabadlábra helyezték, nem jelent meg a bíróság előtt, s azóta sem hallott róla senki.

- Te jó ég!

Miközben Mr. Birdsey a vendégére bámult, kimeredt szeme egy pillanatra még nagyobbra kerekedett. Ámulva tapasztalta, hogy mélyen a bensőjében kétségtelen diadalmámort érez. Amikor aznap reggel eljött hazulról, eltökélte, hogy minden napok leg-emlékezetesebbikeként éli

meg ezt a mait. Nos, ez az utóbbi fejlemény semmiképp sem hazudtolta meg az előzményeket.

- Tehát ezért élt Algírban, igaz?

Benyon nem válaszolt. Odakintről a Strand forgalma halk morajként szűrődött be a meleg, kényelmes szobába.

Waterall szólalt meg. - Hogy mi a csuda késztette magát arra, hogy megreszkírozza az utazást Londonba, ahol szinte minden második ember, akivel összefut, New York-i, azt felfogni se vagyok képes. Hiszen kettő az egyhez volt a valószínűsége, hogy felismerik. Mert baromi nagy szenzációt keltett ám öt éve azzal a kis stiklijével!

Benyon fölemelte a fejét. Remegett a keze.

- Megmondom én magának - szólt egyfajta brutális hévvel, amely a jólelkű kis Mr. Birdseyt olyan fájdalmasan érintette, akár egy ökölcsapás. - Azért jöttem el, mert halott ember voltam, és esélye kínálkozott annak, hogy egy napra életre keljek; mert torkig voltam azzal az istenverte sírgödörrel, amelyben öt évszázadon át tengődtem; mert egyfolytában sóvárogtam New York után, amióta csak otthagytam - és most adódott egy lehetőség, hogy néhány órára visszatérjek oda. Tudtam, hogy kockázatos a dolog, de megreszkíroztam. Nos hát?

Mr. Birdsey szíve csaknem túlságosan is tele volt ahhoz, hogy meg tudjon szólalni. Végre rátalált! A Szuperszurkolóra: az emberre, aki kész tűzön-vízen átgázolni egy baseballmeccs megtekintése kedvéért. Mindeme pillanatig saját magát tekintette olyannak, aki a leginkább megközelíti e szédítő magaslatot. Mert hiszen ő maga is roppant veszélyekkel dacolt, hogy láthassa ezt a meccset. Még e pillanatban sem tudta teljesen kiverni fejéből a gyötrelmes találgatást, hogy vajon mit szól majd a felesége, amikor visszasündörög a

családi akolba. De ugyan mit kockáztatott ő ehhez a Benyon nevű emberhez képest? Mr. Birdsey arca csak úgy sugárzott az elragadtatástól. Képtelen volt visszafojtani rokonszenvét és bámulatát. Való igaz, ez az ember bűnöző volt. Százezer dollárt rabolt egy bankból. De végül is mit számít ez? Valószínűleg ostobaságokra herdálták volna el azt a pénzt. És különben is, egy bank, amely nem tud vigyázni a pénzére, megérdemli, hogy elveszítse.

Mr. Birdseyt csaknem jogos felháborodás töltötte el a New Asiatic Bank ellen.

A Benyon szavait követő csendet egy sajátosan immorális megjegyzéssel törte meg: - Nos, még szerencse, hogy csupán mi vagyunk azok, akik felismerték magát - szólt.

Waterall elbámult. - Csak nem azt akarja ezzel mondani, hogy el kell tussolnunk ezt a dolgot, Mr. Birdsey? - kérdezte hűvösen.

- Ó, nos hát...

Waterall felállt és a telefonhoz ment.

-Mit szándékozik tenni?

-Természetesen felhívom a Scotland Yardot. Miért, mit gondolt?

Bár kétségtelen, hogy a fiatalember csak állampolgári kötelességének tett eleget, mégis meg kell jegyeznünk, hogy Mr. Birdsey leplezetlen elszörnyedéssel szemlélte.

- Azt nem teheti! Azt nem szabad megtennie! - kiáltotta.

- Pedig én igenis megteszem.

- De... de... ez az ember hatalmas utat tett meg azért, hogy láthassa azt a meccset.

Mr. Birdsey számára hihetetlennek tűnt, hogy nem a dolognak ez a vetülete az, amely mindenkinek a szemébe ötlik, éspedig minden mást kizáróan.

- Nem adhatja fel. Az rettentően komisz húzás lenne.

- Ő egy elítélt bűnöző.

- Ő egy szurkoló. Sőt, mondjuk ki: *a* szurkoló.

Waterall megvonta a vállát, és a telefonhoz sétált. Benyon így szólt:

- Egy pillanat.

Waterall feléje fordult, s azon vette magát észre, hogy egy kis pisztoly csövébe néz. Fölnevetett.

- Számítottam erre. Lóbálja csak azt a stukkert, amennyit jólesik.

Benyon az asztal szélén nyugtatta remegő kezét.

-Ha megmozdul, lövök.

-Nem fog lőni. Ahhoz magában nincs elég kurázsi. Maga egy jelentéktelen alak: mindössze egy piti kis bűnöző, semmi több. Soha nem lenne képes elegendő lelkierőt mozgósítani magában ahhoz, hogy meghúzza azt a ravaszt.

Leemelte a kagylót.

- A Scotland Yardot kérem - mondta.

Hátat fordított Benyonnak. Az mozdulatlanul ült. Aztán a pisztoly tompa puffanással a földre hullt. A következő pillanatban Benyon összeomlott. Arcát a karjaiba temette, s kész emberronccsá vált: úgy zokogott, mint egy megvert gyerkőc.

Mr. Birdsey rendkívül nyomorultul érezte magát. Gyámoltalanul s az idegességtől vibrálva ült. Ez valóságos rémálom volt.

Waterall nyugodt, egyenletes hangon beszélt a telefonba.

- A Scotland Yarddal beszélek? Waterall vagyok a *New York Chronicle*-tól. Jarvis felügyelő bent van-e? Kérem, hogy jöjjön a telefonhoz... Maga az, Jarvis? Itt Waterall. A Savoyból beszélek, Mr. Birdsey lakosztályából. Igen, Birdsey.

Figyeljen ide, Jarvis. Itt van egy férfi, akit köröz az amerikai rendőrség. Küldjenek ide valakit, és tartóztassák le. A neve Benyon. New Yorkban kirabolta a New Asiatic Bankot. Igen, elfogatóparancsot adtak ki ellene, öt éve... Rendben van.

Azzal letette a kagylót. Benyon talpra szökkent. Remegve állt, szánalomra méltó látványt nyújtva. Mr. Birdsey vele együtt emelkedett föl. Waterallra meredve álltak.

-Maga... aljas fráter! - kiáltotta Mr. Birdsey.

-Én amerikai polgár vagyok - szólt Waterall -, és történetesen van némi fogalmam egy polgár kötelességeiről. Mi több, hírlapi tudósító is vagyok, és van némi fogalmam a lapom iránti kötelmeimről is. Nevezzen aminek akar, de ettől akkor se fog eltéríteni.

Mr. Birdsey felhorkant.

-Maga túlzott szentimentalizmusban szenved, Mr. Birdsey. *Ez* magának a baja. Csak mert ez az ember öt éve elmenekült az igazságszolgáltatás elől, azt hiszi, hogy most már fel kell őt menteni az egész ügy alól.

- De... de...

- Hát én nem így vagyok vele.

Elővette a cigarettatárcáját. Jóval ajzottabb idegállapotban volt, mint ahogy a többiekkel el szerette volna hitetni. Az imént egy pillanatig roppant sebesen járt az agya, mielőtt úgy döntött, hogy fittyet hány ama csúnya kis pisztoly jelentette fenyegetésnek. Kifejezetten sokkolta az elővétele, s ennek most jelentkezett a visszahatása. Így aztán, minthogy idegei túl voltak feszítve, cigarettáját igen ernyedten és óvatosan, sértő fensőbbséggel gyújtotta meg, és Mr. Birdsey számára ez volt az utolsó csepp a pohárban.

Az efféle dolgok szempillantás alatt játszódnak le. Csupán egy végtelenül rövidke töredék idő telhetett el a

méltatlankodó, de tétlen Mr. Birdsey és a dühtől megvadult, nyíltan és leplezetlenül ámokfutó Mr. Birdsey látványa között. Az átalakulás annyi idő alatt ment végbe, mint amennyi egy gyufaszál meggyújtásához szükséges.

És még mielőtt a gyufaláng kilobbant volna, Mr. Birdsey mozgásba lendült.

Úgyszólván egy örökkévalósággal ezelőtt, amikor az ifjúi vér még fürgén iramlott ereiben, és teljesen előtte állt az élet, Mr. Birdsey futballozott. És ha valaki egyszer futballozott, az mindig potenciális futballista marad, egészen a sírig. A becsúszó szerelést mint tényezőt az Idő már eltávolította Mr. Birdsey életéből. Most azonban a harag visszahozta. Hajszálra ugyanúgy vetődött az ifjú Mr. Waterall elegáns pantallóba bújtatott lába szárára, mint ahogy hajdan, harminc évvel ezelőtt más, kevésbé elegáns pantallókba bújtatott lábszárakra vetődött. Együtt zúdultak a padlóra; és még a zuhanással egyidejűleg hangzott fel Mr. Birdsey kiáltása: - Fusson! Fusson már, maga bolond! Fusson!

És miközben továbbra is az emberéhez tapadt, kifulladva és horzsolásos sérülésekkel, s úgy érezvén, mintha az egész világ egyetlen hatalmas dinamitrobbanásban olvadt volna szét, kinyílt az ajtó, majd bevágódott, s menekülő léptek robaja iramlott végig a folyosón.

Mr. Birdsey kigabalyította magát, és fájdalmasan felemelkedett. A megrázkódtatás magához térítette. Vad dühe immár elenyészett. Középkorú, igen tiszteletre méltó úriember volt megint, aki az imént sajátságos módon viselkedett.

Waterall kipirulva és csapzottan, némán meredt rá. Nyelt egyet. - Megőrült?

Mr. Birdsey óvatos mozgáspróbának vetette alá egyik sípcsontját, melyen, úgy érezte, fennáll a törés gyanúja.

Meggyőződvén e gyanú alaptalanságáról, megkönnyebbülten újból rálépett a sérült végtagra. Waterall felé fordulva megcsóválta a fejét. Bár kissé összezilálódott a külleme, sikerült méltóságteljesen rosszalló modort felöltenie.

Ezt nem lett volna szabad tennie, fiatalember. Csúnya dolog volt magától. Ó, igen, nagyon is jól ismerem én azt az „állampolgári kötelesség" sódert. De az itt most nem állja meg a helyét. Minden szabály alól van kivétel, és ez éppenséggel ezek egyike volt. Amikor egy ember a szabadságát teszi kockára azért, hogy eljöjjön szurkolni egy baseballmeccsen, meg kell hogy illesse őt ez a kivételes bánásmód. O nem bűnöző. Ő szurkoló. És mi, számkivetett szurkolók össze kell hogy tartsunk.

Waterall remegett a dühtől, csalódottságtól és annak rendkívül visszatetsző voltától, hogy egy korosodó úriember olyanformán leckézteti, mint egy taknyos kis nebulót. Valósággal tajtékzott mérgében.

- Maga átkozott vén bolond, tisztában van vele, hogy mit művelt? A rendőrség perceken belül itt lesz!

- Jöjjenek csak.

- Na de mit mondok majd nekik? Milyen magyarázatot adhatok egyáltalán? Miféle történetet tudok nekik bemesélni? Hát nem látja, micsoda pácba kevert?

Mintha valami kattant volna Mr. Birdsey bensőjében. Az ámokfutó hangulat tovatűnése volt, amint átadta helyét a trónusára visszaszökkenő Józan Észnek. Mr. Birdsey immár képes volt higgadtan gondolkodni, és a gondolat, amely felötlött benne, hirtelen gyászos mélabúval töltötte el.

- Fiatalember - szólt -, sose aggódjon. Hiszen magának pofonegyszerű a dolga. Mindössze annyit kell tennie, hogy beadjon egy mesét a rendőrségnek. Bármilyen ősrégi

dajkamese megteszi. Én vagyok az, akire cefetül nehéz feladat vár - a feleségemet kell majd kiengesztelnem!

A rút rendőr románca

Ha a londoni utas a Chelsea-hídon keresztezi a Temzét, a kellemes Battersea-ben találja magát. Megkerülvén a Parkot, melyben a díszkút előtt, ahol a vízi szárnyasok tanyáznak, kismamák sétálnak apróságaikkal, széles műútra ér ki. Ennek egyik oldalát a Természetnek, a másikat pedig az Intellektusnak engedték át. Jobbra zöld fák sora húzódik, balra meg lakóházak végtelen tömbjei sorakoznak: ez itt a Battersea Park Road, az „odúlakók" otthona.

Plimmer rendőrbiztos körjárati útvonala a sziklaodúk első negyedmérföldjét foglalta magába. Kötelmei abból álltak, hogy a londoni rendőr kimért módján rótta a nevezett odúk előtt lévő térséget, jobbra fordult, balra fordult, majd a mögöttük futó műút mentén visszatért. Ilyenformán nem kevesebb, mint négy ház-tömbnyi terület nyugalmát sikerült megoltalmaznia.

Nem mintha sok oltalmaznivaló lett volna rajta. Battersea-nek meglehetnek ugyan a maga nehéz polgárai, de azok nem a Battersea Park Roadon élnek. Battersea Park Road fő jellegzetessége ugyanis az Ész, nem pedig a Bűn. E házakat írók, zenészek, zsurnaliszták, színészek és festőművészek lakják. Akár egy gyermek is el tudná látni a felügyeletüket. Itt tettleg nem bántalmaznak senkit, csak zongorákat, nem lopnak semmit, csak ötleteket, nem gyilkolnak senkit, csak Chopint és Beethovent. Az itt lakók tevékenysége aligha fogja előmozdítani egy becsvágyó ifjú rendőr előléptetését.

E következtetésre Edward Plimmer már az idehelyezésétől számított első negyvennyolc órán belül eljutott. Tüstént felismerte, hogy valójában miféle lakókat rejtenek e házak - megannyi nagyeszű feddhetetlenséget. És még csak esélye sem volt egy betörésnek. Hisz egyetlen betörő sem fecsérli az idejét arra, hogy írókhoz törjön be. Plimmer közrendőr immár megbékélt a gondolattal, hogy a battersea-i időszakát úgy kell tekintenie, mint holmi vakációt.

És ezen voltaképp nem is nagyon bánkódott. Sőt, eleinte kifejezetten megnyugtatónak találta az új légkört. Előzőleg a viharos Whitechapel szívében teljesített járőrszolgálatot, ahol is egyfolytában sajgott a karja, mivel örökösen borostás korhelyeket kellett előállítania az őrszobára, sípcsontjai pedig lázadoztak a rúgások ellen, melyeket a mozgási szabadságukban való korlátozást rosszul tűrő, dölyfös lelkek záporoztattak rájuk. Egy szombat éjjel pedig, amikor egy úriembert attól igyekezett eltántorítani, hogy agyonverje a feleségét, a nevezett úr három barátja oly mértékben hagyta rajta a keze nyomát, hogy amikor kijött a kórházból, amúgy is igénytelen megjelenését még tovább rongálta egy orr, amely göcsörtös fagyökérre emlékeztetett. Mindezek a dolgok sokat levontak Whitechapel vonzerejéből, és Battersea Park Road kolostori békéje jótékonyan és megnyugtatólag hatott.

És éppen, amikor e zavartalan nyugalom már kezdte elveszíteni varázsát, s a konstábler ismét mozgalmassággal kapcsolatos ábrándokat kezdett szövögetni, újfajta érdek jelent meg az életében, minek folytán immár megszűnt azt kívánni, hogy elkerüljön Battersea-ből. Plimmer közrendőr ugyanis szerelmes lett.

A York Mansions mögött történt. Bármi, ami megesett valaha, ott esett meg, mert az igazi élet e mögött a bérház

mögött zajlik. Elöl soha nem látsz semmit, kivéve egy-egy pipájával füstölő, borzas fejű fiatalembert, hátul azonban, ahol a szakácsnők kijönnek alkudozni a kereskedőkkel, a nap bizonyos óráiban egészen figyelemre méltó élénkség tapasztalható. Az úttesten álló tréfás kedvű ifjak és kartonruhát viselő, szatirikus hajlamú ifjú fehérszemélyek közt, akik konyhaajtaikon lépnek ki parányi erkélyekre, hatásos dialógusok hangzanak el *fortissimóban* a tegnapi tojásról meg a szombati hús rágósságáról. Az egészben van valami kedélyes Rómeó és Júlia-szerű. Rómeó előzötyög a kordéjával. „Hatvannégy!" - kiáltja a házszámot. „Hatvannééégy, hatvannééégy, hatvan..." Kinyílik a konyhaajtó, és Júlia előbukkan. Gyengédnek nem igazán nevezhető módon szemléli Rómeót. „Maga Perkins & Blissett?" - kérdezi hűvösen. Ezt Rómeó elismeri. „A tegnapi tojásai közül kettő záp volt." Rómeó tiltakozik. Védelmébe veszi a tojásait. Ő azon frissiben hozta őket a tyúk alól: mellette állt, miközben az megtojta őket. Júlia fagyosan hallgat. „Tudja, mikor! - feleli. - Na, adjon fél font cukrot, egy narancslekvárt meg két font sütni való szalonnát" - teszi hozzá, véget vetve a vitának. Ekkor olyasfajta csörömpölés hallatszik, mint amikor a gőzhajó fölszedi a horgonyt; az áru felutazik a kereskedő liftjében, Júlia átveszi, majd bevágván az ajtót, távozik. S ezzel vége is az erkélyjelenetnek.

Így zajlik az élet a York Mansions mögött - dolgosan és lázas lüktetéssel.

Egy nappal azelőtt, hogy Plimmer közrendőr egyszerű életének második hete is a végére járt, a délután békéje telepedett a világra, amikor éles fütty vonta magára a férfi figyelmét. Ezután muzikális „Hé!" következett.

Plimmer közrendőr felnézett. Egy második emeleti lakás konyhaerkélyén egy leány állt. Miközben lassan és minden részletre kiterjedően szemügyre vette, Plimmer közrendőr különös belső remegéseknek ébredt tudatára. Ebben a lányban volt valami, ami izgalomba hozta Plimmer közrendőrt. Nem állítom, hogy a lány egy szépség volt, és azt se mondom, hogy önöket vagy engem elragadtatásba ejtett volna; mindössze annyit szögezek le, hogy Plimmer közrendőr úgy vélte, nagyon is helyre teremtés.

- Kisasszony? - szólt.

-Van magánál óra? - kérdezte a lány. - Merhogy a házban az összes óra megállt.

- Énnálam - felelte Plimmer közrendőr a karóráját tanulmányozva - pont tíz perc múlva lesz négy.

- Köszi.

- Nincs mit, kisasszony.

A lány beszélgetős kedvében volt. A napnak ama kellemes időszaka járta, amikor az ebéden már túlestél, de a vacsorára még nem kell gondolnod, s így akad egy szusszanásnyi időd. A lány kihajolt a korláton, és bájosan mosolygott.

- Ha az ember a pontos időt akarja tudni, csak kérdezzen meg egy rendőrt - mondta. - Régóta járja már ezt a körzetet?

- Alig két hete, kisasszony.

- Én meg három napja vagyok itt.

- Remélem, tetszik magának a hely, kisasszony.

- Megjárja. A tejes aranyos fiú.

Plimmer közrendőr nem válaszolt. Elfoglalta a tejes iránti néma utálkozás. Ismerte őt - azt a jóképű ficsúrt, azt a zselézett és bodorított hajú bájgúnárt, ama francos nőbolondítók egyikét, akik örökös széptevésükkel megnehezítik a dolgokat

a csúnya, becsületes, szerető szívű férfiak számára. Ó, igen, nagyon is jól ismerte a tejest.

- Ritka jópofa srác - áradozott a lány.

Plimmer közrendőr továbbra is szótlan maradt.

Tökéletesen tudatában volt, hogy a tejes ritka jópofa srác. Már volt szerencséje hallhatni őt. A mód, ahogyan a lányok valósággal bomlanak mindenkiért, akinek jól pörög a nyelve - ez volt az, ami elkeserítette Plimmer közrendőrt.

- Engem úgy hív - vihogott a lány -, hogy kis Gyöngyvirágarcú.

- Ha megbocsát a kisasszony - mondta Plimmer közrendőr hűvösen -, de nékem most tovább kell haladnom.

Kis Gyöngyvirágarcú! És ő nem tartóztathatja le érte azt a gazembert! Micsoda világ! Plimmer közrendőr folytatta járőrözését - akár egy kékbe öltözött vulkán.

Szörnyű dolog, ha az ember elméjét megszállva tartja egy tejes. Ettől a beszélgetéstől fogva Plimmer közrendőr felzaklatott képzelete számára az egész világ egyetlen masszív tejessé vált. Bármerre is ment, mindenütt e tejesbe látszott ütközni. Ha az elülső úton járt, ez a tejes - akinek a jelek szerint Alf Brooks volt az utálatos neve - csörömpölt el mellette a kannáival, akárha Apolló hajtaná a harci szekerét. Ha hátulról kanyarodott ki, Alf ott is jelen volt, az átkozott tenorján duettezett az erkélyek népével. Holott mindez szöges ellentétben állt a természetrajz azon ismert törvényével, hogy hajnali öt után már nem járnak az utcán tejesek. Ez végtelenül irritálta Plimmer közrendőrt. Ha egy emberről azt mondjuk: „a tejjel együtt tér haza", ezen azt értjük, hogy a kora hajnali órákban somfordál be otthonába. Ám ha minden tejes olyan volna, mint Alf Brooks, ez a kifejezés teljesen értelmét veszítené.

A konstábler eltöprengett. Mélyen elkeserítőnek találta a Sors igazságtalanságát. Egy férfi szívügyekben katonák és tengerészek részéről várja a bajt, és még ha akár egy postás üti is le a kezedről a leányzót, méltó ellenféllel szemben maradsz alul; de holmi tejesek - na nehogy már! A Gondviselés csupán fűszeressegédeket és táviratkihordókat szánt arra, hogy tejesektől tartsanak vetélytársként.

Mindazonáltal íme, itt volt ez az Alf Brooks, a háztömb dédelgetett kedvence, élő cáfolatául minden szabálynak. Ragyogó szempárok villantak elő erkélyekről, midőn a „Tejet tessé-é-ék!" kurjantása felhangzott. Harsány incselkedésére ezüstösen csengő, vidám hangok feleltek. És Ellen Brown, akit kis Gyöngyvirágarcúnak hívott, minden bizonnyal szerelmes volt bele.

Mert hiszen együtt jártak. Hosszú sétákat tettek egymás társaságában. Ezt a megsemmisítő igazságot Plimmer közrendőr magától Ellentől tudta meg.

A lány épp akkor szaladt ki feladni egy levelet, amikor a konstábler őrjárata során a sarki postaládához ért.

Az idegesség Plimmer közrendőrt viccelődésre sarkallta.

- Hello, hello, hello! - mondta. - Szerelmes leveleket postázgatunk?

- Mi, még hogy én? Ez a rendőrfőnöknek szól, és az áll benne, hogy maga rosszalkodik.

- Majd én odaadom néki. Ma este úgyis vele vacsorázok.

A Természet nem arra a célra szánta Plimmer közrendőrt, hogy bohókás legyen. Ha tréfálkozni próbált, a legelőnytelenebb oldaláról mutatkozott meg. Szándéka szerint pajkos vidámsággal kapott a levél után, ám csupán azt érte el vele, hogy úgy festett, mint egy haragos gorilla. A lány hökkent sikkantást hallatott.

A levél Mr. A. Brooksnak volt címezve.

A bohókásság ezt követően a mélypontra szállt alá. A lány ijedt volt és haragos, a rendőr pedig féltékenységgel vegyes döbbenettel ráncolta a homlokát.

- Ohó! - mondta. - Ohó! Mr. A. Brooks!

Ellen Brown helyes lány volt, de hirtelen haragú, és akadtak pillanatok, amikor a modora meglehetősen szembetűnően nélkülözte azt a higgadtságot, amely a Vere de Vere-féle úrinő sajátja.

-Na és, mi van vele? - kiáltotta. - Talán nem írhat az ember jánya az ifjú úriembernek, akivel együtt jár anélkül, hogy engedélyt kelljen kérnie London minden egyes... - Itt szünetet tartott, hogy erőit csatasorba állítsa a döntő támadáshoz. - London minden egyes drabális, csúnya, vörös képű, nagy talpú és törött orrú zsernyákjától?

Plimmer közrendőr haragja tompa boldogtalansággá szelídült. Igen, a lánynak igaza volt. Ez a szabatos leírás. Éppenséggel ez volt az a mód, ahogy egy tárgyilagos Scotland Yard-tisztviselő jellemezni kényszerülne őt, ha valaha az eltűnt személyek listájára kerülne. „Figyelem! Keresünk egy drabális, csúnya, vörös képű, nagy talpú és törött orrú zsernyákot." Máskülönben soha nem találnának rá.

- Talán nem tetszik magának, hogy Alffel járok? Talán valami kifogása van Alf ellen? Szerintem maga féltékeny!

Az utóbbi ideát a lány merő sportszellemből dobta be. Imádta a szócsatát, és attól tartott, hogy ennek itt túlságosan is hamar vége talál szakadni. Éppen a meghosszabbítása szándékával tette e támadó hadmozdulatot. A férfi számára tucatnyi válaszlehetőség kínálkozott, egyik sértőbb, mint a másik; és utána, ha majd a riposzt elhangzott, újra ő, Ellen juthat szóhoz. Azt tartotta, hogy az efféle kis pengeváltások

élesítik az elmét, serkentik a keringést, és kint tartják az embert a friss levegőn.

- Igen - felelte Plimmer közrendőr.

Az egyetlen olyan válasz volt, amelyre a lány nem számított. A nyíltan becsmérlő szavaktól a maró gúnnyal áthatott méltatlankodásig, szinte minden olyan riposztra fel volt készülve, amely azzal kezdődik, hogy: „Mi?! Féltékeny? *Magára?* Na ne röhögtessen!" Ez azonban hihetetlen volt. Egyszerűen harcképtelenné tette, ahogy a képzetlen vívó vad hadonászása harcképtelenné teszi a kard avatott mesterét. Lázasan kutatott elméjében, de rájött, hogy erre nem tud mit mondani.

Egy feszült perc következett, amelynek során Ellen furcsamód kevésbé találta csúnyának a szeme közé néző férfit, mint amilyennek korábban látta; s ekkor a rendőr sarkon fordult, és immár azzal a minden rendőr számára kötelezően elsajátítandó és felöltendő arckifejezéssel ringott tova körútján, amely teljesen mentes az érzelemtől, és híján van minden érdeklődésnek az emberi faj iránt - már amíg az jól viseli magát.

Ellen feladta a levelét. Elgondolkodva bedobta a postaládába, aztán, továbbra is gondolataiba merülve, visszatért a lakásba. Hátrakémlelt a válla fölött, de Plimmer közrendőr már nem volt látható.

Battersea nyugalma kezdte egyre jobban irritálni Plimmer közrendőrt. Egy szerelmi csalódáson átesett férfi számára az egyetlen enyhítőszer a mozgalmasság, de Battersea nem nyújtott teret a mozgalmasságnak. Plimmer közrendőr oly módon ábrándozott most a régi whitechapeli napokról, ahogy egy férfi a gyermekkor örömeit álmodja vissza. Keserűen

állapította meg, hogy egy fickó soha nem tudja, mikor is megy jól a sora ezen a világon. Ama számtalan részeg és rendbontó bármelyike valóságos gyógyírként hatott volna most sebzett lelkére. Olyan emberhez volt hasonlatos, aki miután vagyonának nyakára hágott, a szegénység keserű kenyerét kénytelen enni. Elképedve gondolt rá vissza, hogy ama boldog napokban zúgolódott a sorsa miatt. Eszébe jutott, amint az őrszobán azt mondta egy barátjának, miközben jobb sípcsontján sebkenőccsel dörzsölte be a helyet, ahol egy bakancsos zöldségárus rúgása telibe találta, hogy ez - mármint a zöldségárusok harciassága - túlmegy minden mértéken. Nos, most még fizetne is egynek, hogy rúgja őt sípcsonton. Ami pedig a leendő feleséggyilkos három hűséges barátját illeti, akik eltörték az orrcsontját, ha most megpillantaná, amint kifordulnak a sarkon, hát testvérekként üdvözölné őket.

És Battersea Park Road továbbra is szunnyadozott - a maga nyugodt, intellektuális és törvénytisztelő módján.

Egy barátjától azt hallotta, hogy hajdan e lakások valamelyikében gyilkosság történt. Ezt képtelen volt elhinni. Ha e fehérvérsejt-túltengésben szenvedő kagylók közül bárki is agyonütött valaha egy legyet, hát ez volt a legtöbb, ami kitelt tőlük. Egyszerűen nevetségesnek tűnt a dolog. Hiszen ha egyáltalán képesek lennének gyilkosságra, akkor Alf Brookst tették volna el láb alól.

Megállt az úttesten, és neheztelőn nézett föl a nyugodt épületekre.

- Grr-rr-rr! - mordult fel, és belerúgott a járdaszegélybe.

És még el sem halt ajkán a morgás, amikor egy második emeleti lakás erkélyén egy nő jelent meg, éltes, markáns arcú asszonyság, meglóbálta a karját, és ezt sikította:

- Rendőr! Biztos úr! Jöjjön fel! Azonnal jöjjön fel!

Plimmer közrendőr szaporán szedte a lábát felfelé a lépcsőn. Elméje élénken és behatóan működött. Gyilkosság? Az talán aligha. Ha arról lenne szó, a nő mondta volna. Hiszen nem olyan asszonynak látszott, aki ne tenné szóvá az ilyesmit. Nos, mindenesetre *valami* volt, és Edward Plimmer eléggé régóta szolgált már Battersea-ben ahhoz, hogy méltányolni tudja a kis dolgokat. Egy ittas férj is jobb lesz, mint a semmi. Arra legalábbis alkalmas, hogy az ember elkapja a grabancát, és megszuttyongassa egy kicsit.

A markáns arcú nő az ajtóban várta. A konstábler követte őt a lakásba.

- Miről van szó, asszonyom?

- Lopás! A szakácsnőnk meglopott bennünket!

Szemlátomást jócskán felizgatta a dolog, ám Plimmer közrendőr mindössze csüggedést és csalódottságot érzett. A szebbik nem megrögzött rajongója lévén, utált nőket letartóztatni. És különben is, egy olyan férfi számára, aki bombákat robbantó terroristák megfékezésére van hangolva, kiábrándító, ha holmi pitiáner tolvajlási ügyben kell eljárnia. De hát a szolgálat az szolgálat. Elővette a jegyzetfüzetét.

A szobájában van. Bezártam. Tudom, hogy elvette a melltűmet. Azonkívül pénzünknek is lába kelt. Meg kell hogy motozza.

- Aztat nem tehetem, asszonyom. A női motozónk az őrszobán van.

- Nos, a ládáját át tudja kutatni.

Egy kis kopasz, csupa ideg, szemüveges emberke jelent meg, mintha egy csapóajtó mögül bukkant volna elő. Ami azt illeti, mindvégig jelen volt - a könyvszekrény mellett álldogált -, de azok közé a férfiak közé tartozott, akiket nem veszünk észre, amíg meg nem mozdulnak és meg nem szólalnak.

- Öö... Jane.

- Nos, Henry?

A kis embernek nyelési rendellenességei támadtak.

- Öö... Azt hiszem, talán igaztalanul vádolod Ellent. Ami a pénzt illeti, nincs kizárva, hogy... - Száját rémes vigyorra húzva, a rendőr felé fordult. - Öö... biztos úr, meg kell magának mondanom, hogy kis otthonunkban a feleségem... izé... őrködik a kasszakulcs fölött... és elképzelhető, hogy egy szórakozott pillanatomban talán én...

- Azt akarod ezzel mondani, Henry, hogy *te* dézsmáltad meg a pénzemet?

- Drágám, meglehet, hogy egy szórak...

- Milyen gyakran?

Az emberke szemmel láthatólag ingadozott. A lelkiismeret kezdett veszíteni erélyéből.

- Ó, nem gyakran.

- *Milyen* gyakran? Egynél többször?

A lelkiismeret bedobta a törülközőt. A kis embert felhátorította a diadal.

- Nem, ugyan dehogy. Egynél semmiképp se többször.

- Hát egyszer se lett volna szabad. Nos, később majd számolunk még. Ez azonban mit sem változtat azon a tényen, hogy Ellen tolvaj. Már vagy fél tucatszor hiányzott a pénzemből. Na, meg hát a melltű. Erre szíveskedjék, biztos úr.

Plimmer rendőrbiztos arra szíveskedett - arcát akárha maszk fedné. Jól tudta, ki vár rájuk a folyosó végi, zárt ajtó mögött. De hivatási kötelmeiből adódóan olyan arckifejezést kellett magára öltsön, mintha kipreparálták volna, s ő maradéktalanul eleget is tett e kívánalomnak.

A lány az ágyán ült, utcai öltözékben. A szabad délutánja volt ez a mai, mint arról a markáns arcú nő az imént tájékoztatta Plimmer közrendőrt, azt a tényt pedig, hogy még idejében fölfedezte a melltű eltűnését ahhoz, hogy megállíthassa a lányt, a Gondviselés közbenjárásának tulajdonította. Ellen sápadt volt, s tekintetében űzött kifejezés honolt.

- Nos, bűnös leányzó, hol a melltűm?

A lány szó nélkül odanyújtotta neki. Előzőleg már a kezében tartotta.

- Na látja, biztos úr!

-Nem akartam ellopni. Csak kölcsönvettem. Aztán visszatettem volna.

- Böhh! Dajkamese! Még hogy kölcsön! Ugyan minek?

- Mert... mert csinosan szerettem volna kinézni.

Az asszony rövid kacajt hallatott. Plimmer közrendőr arca, akárha keményfából faragták volna ki, tökéletesen kifejezéstelen maradt.

- Na és a pénz, amit elemelt? Gondolom, arra is azt mondja, hogy csak kölcsönvette, mi?

- Pénzt soha nem vettem el egy vasat sem.

- Nos, eltűnt, és pénz magától nem szokott eltűnni. Kísérje be őt az őrszobára, biztos úr.

Plimmer közrendőr felvonta a szemöldökét.

- Szándékozik vádat emelni, asszonyom?

- Már hogy a csudába ne szándékoznék! Naná! Hát mit gondol, minek kérettem magát ide?

- Lesz szíves velem jönni, kisasszony - szólt Plimmer közrendőr.

Kint az utcán a nap vidáman tűzött le a békés Battersea-re. A napnak az az órája volt, amikor az apránép, gondozói

kíséretében, kirajzik a szabadba, és a Park zöldellő csalitosaiból boldog gyermekhangok csivitelése hallatszott. Egy macska a napsütésben nyújtózkodott, és lusta elégültséggel szemlélte a mellette elhaladó párost.

Szótlanul lépkedtek. Plimmer közrendőr olyan ember volt, akinek szilárd fogalmai vannak arról, hogy egy szolgálatban lévő rendőr viselkedésében mi a helyénvaló és mi nem, s mindenkor gépszerű személytelenségre törekedett. Bár voltak idők, amikor ennek elérése nehezére esett, de azért megtett minden tőle telhetőt. Továbblépdelt, feje fölszegve, tekintete félrefordítva. Mellette pedig...

Nos, legalább a lány nem sírt. Ez is valami volt.

A sarkon túl, pompás flanelöltönyben, tetőtől talpig tipp-topp külsővel, vadonatúj szalmakalapban és Dél-nyugat-London legsárgább cipőjében, illatozva és kibodorítva, akár egy valóságos herceg, ott állt Alf Brooks. Sértve érezte magát. Amikor három órát mondott, hajszálpontosan három órát értett rajta. Már három-tizenötre járt, és a lány még mindig sehol. Alf Brooks száját türelmetlen szitokszó hagyta el, és az a gondolat villant át az agyán, mint ez néha már korábban is megesett, hogy Ellen Brown nem az egyetlen lány a világon.

- Adok még neki öt per...

Ebben a pillanatban fordult ki a sarkon Ellen Brown a kísérőjével együtt.

Az első érzelem, amit a látvány Alf Brooksból kiváltott, a düh volt. Olyan lányokból, akik megvárakoztatnak egy fickót, mialatt ők rendőrökkel enyelegnek, ő köszönte, nem kért. Meg kell hogy értsék egyszer s mindenkorra, hogy ő olyan ember, aki megválogatja, kivel adja össze magát.

S ekkor, mintegy elektromos sokk hatására, homályos táncba kezdett előtte a világ. Ez a rendőr *viselte* az övét: következésképp szolgálatban volt. És Ellen arckifejezése nem olyan lányra vallott, aki kedvtelésből sétálgat a Szervvel.

Alf szívverése megállt, majd vadul nekilódult. Orcáit mélyvörös pír lepte el. Álla leesett, s gerince tájékát mintha izzó vas bizsergette volna.

- Tyű!

Ujjai a gallérja felé kapirgáltak.

- Azannyát!

Egész testét forróság járta át.

- Jesszusom! Hiszen ezt megcsípték!

Lazított egy keveset a gallérján, mely majd megfojtotta.

Alf Brooks rosszul vizsgázott az első igazi válsághelyzetben, amelybe belekényszerítette az élet. Ezt be kell hogy ismerjük. Később, amikor túl volt rajta, és bőségesen jutott ideje az önvizsgálatra, ezt be is vallotta magának. Ám még ekkor is azzal mentegette magát, hogy nagy hangon azt kérdezte a Gondviseléstől: ugyan mi mást tehetett volna? És ha e kérdés első ízben nem sok gyógyírt nyújtott is lelkére, az állandó ismételgetés folytán csodálatosan nyugtatónak bizonyult. Mert a következő két napon át újra meg újra föltette e kérdést, s az időszak végére teljessé vált a gyógyulása. A harmadik reggelen a „Tejet tessé-é-k!"-je már visszanyerte szokásos, gondtalan csengését, és Alf úgy érezte, hogy nehéz körülmények között az egyetlen lehetséges módon cselekedett.

Mert gondoljunk bele! Nem akárki volt ő, hanem Alf Brooks, a környék jól ismert és tisztelt figurája, vasárnaponként a templomi kórus oszlopos tagja, egy tejkihordókörzet tulajdonosa Battersea legfelkapottabb

részében - kétségkívül fontos közéleti ember. Hát muszáj őneki észrevenni fényes nappal és a nyílt utcán egy lányt, aki kényszerből halad egy rendőr oldalán, s aki voltaképp nem más, mint tetten ért bűnöző?

Ellen, a fatönkre emlékeztető arcú Plimmer közrendőr kíséretében, egyre közeledett. Már csak tíz méter választotta el tőle, aztán hét... öt... három...

Alf Brooks a szemébe húzta a kalapját, és elsétált a lány mellett, üveges tekintettel, idegenként.

Továbbsietett. Bár tudatában volt egy olyasfajta fura érzésnek, mintha valaki fenéken készülné billenteni, nem mert hátrafordulni.

Plimmer közrendőr komor pillantással kémlelt maga elé. Arca vörösebb volt, mint valaha. Kék zubbonya alatt különös érzelmek forrongtak. Mintha valami egyre nagyobbra nőtt volna a torkában. Megpróbálta lenyelni.

Lépés közben megtorpant. A lány afféle tompa, kérdő pillantással nézett föl rá. Aznap délután először találkozott a tekintetük, és Plimmer közrendőrnek úgy tűnt, hogy bármi is az, ami a torkát irritálja, immár még nagyobbra nőtt és még kezelhetetlenebbé vált.

A lány tekintetében egy űzött vad nyomorúsága tükröződött. Whitechapelben Plimmer közrendőrnek módja volt efféle arckifejezésű nőket látni. Annak az asszonynak is, akinek közvetve az összetört orrcsontját köszönhette, ilyen volt a pillantása. Miközben grabancon ragadta a férfit, aki agyonrugdosni igyekezett a nőt, látta a tekintetét. Szakasztott olyan volt, mint most Ellené - elgyötört, összetört és mégsem panaszos.

Plimmer közrendőr Ellent nézte, Ellen pedig Plimmer közrendőrt. Odébb az utcán gyerekek játszottak egy kutyával. Az egyik lakásban dalra fakadt egy nő.

- Uzsgyi! - szólalt meg Plimmer közrendőr. Nyersen ejtette ki a szót. Nehezére esett a beszéd. A lány megrezzent.

- Tessék?

- Uzsgyi! Lógjon meg. Futás!

- Ezt meg hogy érti?

Plimmer közrendőr mogorván ráncolta a szemöldökét. Arca bíborszínben játszott. Álla mereven szögellt előre, akárha gránitból faragták volna ki.

- Rajta! - mordult fel. - Futás! Mondja meg neki, hogy csak vicc volt az egész. Én majd az őrszobán kimagyarázom a dolgot.

A lány szemlátomást lassan fogta fel, miről van szó.

- Úgy érti, elmehetek?

- El.

- Hogyhogy? Nem visz be az őrszobára?

- Nem.

A lány nagy szemeket meresztett. Aztán hirtelen keserűen kifakadt.

- Még csak rám se nézett. Szégyellt engem! Úgy tett, mintha nem is látna!

Nekitámaszkodott a falnak, csak úgy remegett a háta.

- Rajta, fusson utána, és mondja meg neki, hogy csak...

- Dehogy futok.

Plimmer közrendőr komoran szemlélte a járdaszegélyt. Belerúgott.

A lány megfordult. Szemei vörösek voltak, de már nem sírt. Elszántan fölszegte a fejét.

- Eszemben sincs... azok után, ahogy viselkedett. Menjünk csak. Én... nem bánom.

Kíváncsian nézett a rendőrre.

- Maga tényleg el akart engem engedni?

Plimmer közrendőr bólintott. Tudta, hogy a lány az arcát fürkészi, de elkerülte a tekintetét.

- Miért?

A férfi nem felelt.

- Mi történt volna magával, ha ezt megtette volna?

Plimmer közrendőr komor nézését olyan anyagból gyúrták, amilyenből a rémálmok készülnek. Fokozott hévvel rúgott bele a vétlen járdába.

- Elbocsátottak volna a testülettől - felelte kurtán.

- És még talán börtönbe is kerülhetett volna.

- Meglehet.

A férfi hallotta, ahogy a lány mély lélegzetet vesz, és ismét síri csend lett. Odébb az utcán a kutya abbahagyta az ugatást. A lakásban a nő beszüntette az éneklést. Furcsamód egyedül maradtak.

- Maga minderre képes lett volna értem? - kérdezte a lány.

- Igen.

- Miért?

- Mert nem hiszem, hogy maga tette. Mármint, hogy ellopta a pénzt. És a melltűt sem.

- Mindössze ezért?

- Hogy érti aztat, hogy mindössze?

- Ez volt az egyetlen oka?

A férfi nagy lendülettel szembe fordult vele, és szinte fenyegetően meredt a lányra.

- Nem - válaszolta rekedten. - Nem csak ez, és eztet maga is jól tudja. No de, ha tudni akarja, megmondhatom. Hát azért,

mert szeretem magát. Nna! Mostmá kimondtam, és maga mehet, és nevethet rajtam, amennyit csak jólesik.

- Nem nevetek - mondta a lány komolyan.

- Most nyilván bolondnak tart.

- Nem, dehogy.

- Én semmit se jelentek magának. *Ő* az a fickó, akibe bele van zúgva.

A lány enyhén megborzongott.

- Nem!

- Hogyhogy?

- Megváltoztam. - Várt egy keveset. - És azt hiszem, mire kijövök, még jobban megváltozok majd.

- Kijön? Honnan?

- A börtönből.

- De hiszen nem megy börtönbe.

- De igen.

- Én nem viszem be magát.

- De igenis be fog vinni! Azt hiszi, hagyom, hogy bajba keverje magát, csak hogy engem kihúzzon a csávából? Tudja mikor!

- Na, legyen jó kislány, és lógjon meg!

- Dehogy lógok.

A férfi csak állt, és úgy nézett rá, mint egy tanácstalan medve.

- Elvégre nem harapják le a fejem.

- Lenyírják majd a haját.

- Tetszik magának a hajam?

- Nagyon.

- Megnő majd újra.

- Ne ácsorogjon már itt. Lógjon meg.

- Nem én. Hol az az őrszoba?

- A következő utcában.
- Akkor hát gyerünk.

Előtűnt az őrszoba kék lámpája, és a lány egy pillanatra megállt. Aztán ismét továbbindult, arcán elszánt kifejezés. Ám a hangja remegett kicsit, miközben beszélt.

- Mindjárt ott leszünk. A következő megálló Battersea. Figyelem, átszállás! Nézze, biztos úr... még a nevét se tudom.

- Plimmer a nevem, kisasszony. Edward Plimmer.

- Az jutott eszembe... merthogy eléggé magányos hely lesz az ott, ahová megyek... szóval arra gondoltam... hogy csuda klassz lenne, ha mikor kijövök, várna rám egy haver, aki üdvözölne.

Plimmer közrendőr terebélyes talpát nekifeszítette a járdaszegélynek, és elvörösödött.

- Kisasszony - mondta -, én ott leszek, ha egész éjjel virrasztanom köll is. Az első, amit megpillant majd, ha a börtönkapu kinyílik, az egy drabális, csúnya, vörös képű, nagy talpú és törött orrú zsernyák lesz. És ha maga azt válaszolja majd néki, hogy „hello", amikor ő azt mondja magának, hogy „hello", akkor evvel olyan boldoggá teszi őtet, hogy csak no, és olyan büszkévé, akár egy herceg. És, kisasszony - mondta a konstábler, oly erősen ökölbe szorítva a kezét, hogy körmei fájdalmasan vájtak szívós húsába -, és van még valami, amit mondani szeretnék magának. Most egy darabig bőven lesz ráérő ideje, úgyhogy módjában áll majd, hogy elgondolkozzon, éspediglen anélkül, hogy ebben bárki is zavarná. És amit szeretném, ha fontolóra venne, ha meg nem sértem véle, az az, hogy gondolja meg, nem-e tudná kiverni a fejéből azt a keszeg mejjű, Istentől elrugaszkodott himpellért, aki olyan alávaló módon bánt magával, és egy picikét

megkedvelne inkább valakit, aki biztosan tudja, hogy számára maga az egyetlen lány a világon.

Ellen elnézett mellette a lámpa felé, amely kéklőn és fenyegetően lógott az őrszobaajtó fölött.

- Mennyit kapok majd? - kérdezte. - Mennyi időre csuknak be? Harminc napra?

Plimmer közrendőr bólintott.

- Nekem mindenesetre rövidebbnek fog tűnni - mondta a lány. - Figyeljen csak, hogy szokták magát szólítani az emberek? Mármint azok, akik kedvelik magát. Eddie-nek? Vagy Tednek?

Arcképvázlat Shakespeare-ről

Minthogy közeleg Shakespeare születésének évfordulója, úgy érzem, egy rövid értekezés erről a nagy drámaíróról - vagy ahogy egyesek mondják: e híres irodalmi szindikátusról - nem lesz időszerűtlen. És amikor „Shakespeare"-t mondok, nehogy azt higgyék ám, hogy nem vagyok tökéletesen tisztában azzal, hogy a neve lehetett Shakspere vagy akár Shikspur is. Nagyon is jól tudom, miről beszélek.

Mint fentebb már céloztam rá, Shakespeare-t illetően két, élesen eltérő gondolatrendszer létezik. Közülük a nagyobbik azon színművek szerzőjét tiszteli benne, amelyek a nevét viselik, és annak leszögezésével összegzi meglehetősen frappánsan a dolgot, hogy: „Mások felelnek, téged kérdhetünk: szabad vagy és mosolyogsz csendesen, te legfőbb tudás".

És úgy hiszem, nyugodtan elismerhetjük, hogy mi sem lehet ennél korrektebb.

Ámde éppúgy, ahogy minden bűvész előadásán akadnak néhányan, akik azt sugdossák egymás fülébe, hogy „A kabátujjába dugta!", Shakespeare darabjainak dolgában is van egy rosszmájúan kritikus kisebbség, amely azt tartja, hogy e darabokat egyáltalán nem is ő írta, hanem egyszerűen csak a nevét kölcsönözte egy korlátolt felelősségű társaságnak, amely Sir Francis Baconból, Sir Walter Raleighből, Oxford grófból, Essex grófból, Erzsébet királynőből, Mr. Gordon Selfridge-ből, valamint a „Víg Özvegy" nevű elsőrangú vándorszíntársulat kórusának elülső sora végén a második leányból áll.

Shakespeare „munkája" mindössze abban merült ki, állítják e rosszmájú kritikusok, hogy gyakorolta helyesen leírni a nevét a gépírásos kéziratok hátuljára. Legfeljebb, mondják, úgynevezett „dramatikai átigazító"-ként működött közre; és ezen állítás igazolására egy baconista ismerősöm egy történetet mesélt el, amelyet szerinte teljesen hiteles dokumentum támaszt alá - csak hát, sajnos, titkosírással van írva, amit rajta kívül senki nem tud elolvasni.

Úgy tűnik, mármint e szerint a férfiú szerint, hogy Bacon, akit korának olvasóközönsége leginkább két ragyogó kis mű, a *Novum Organum* és *A természet magyarázata* szerzőjeként ismert, mindig szilárdan meg volt győződve arról, hogy remek színdarabot tudna írni. Egyszóval álmodozó volt. De nem azok vagyunk-e valamennyien? Úgyhogy azokban a közbeeső időszakokban, amikor éppen nem a pénzügyeket irányította (melyeknek, mint emlékezetes, a zseniális és népszerű miniszterként működött), leült a jó öreg lúdtollal meg a tintásszaruval, és sebtében lefirkantott egy *Hamlet* című tragédiát.

Azután elkezdte szétküldeni a rendezőknek.

Az első rendező hat hónapig ült rajta, és amikor Bacon levélben tudakozódott felőle, egy bohózatot küldött neki vissza valamely másik úriember tollából, sajnálatát fejezve ki amiatt, hogy nem áll módjában ugyanazt a darabot előkeríteni, bármily nagy csodálattal olvasta is ő azt személy szerint.

Bacon sóhajtott egyet, és elküldött egy másik példányt egy másik rendezőnek.

Miután egy év eltelt, ismét tollat ragadott, s elnézést kérvén, ha netán türelmetlennek tűnne, aziránt bátorkodott tisztelettel érdeklődni, hogy jutottak-e már valamilyen döntésre a *Hamlet* című drámája ügyében. Néhány nap múlva két küldeményt is kapott egyszerre: a kéziratát, valamint egy levelet a rendező titkárnőjétől, melyben az állt, hogy nyilván valami tévedés történt, mivel hivatalukhoz semmi efféle kézirat nem érkezett.

Mostanára Bacon kezdett rájönni, miként azóta is oly sokan rájöttek, hogy a színház környéki ügyek elválaszthatatlanok egyfajta heveny delíriumos állapottól, amely csupán a gyengeelméjűek számára fenntartott otthonok lakóira jellemző. És már épp úgy döntött, hogy hagyja az egészet a csudába, és hozzálát egy újabb esszékötet megírásához, amikor teljesen váratlanul egy rendező, aki már három éve őrizte a kéziratot, és Bacon egészen meg is feledkezett már róla, levelében arra kérte, hogy keresse őt fel. És miután négy óra hosszáig várakozott a külső irodában egy csomó dühös ember társaságában, akik egyfolytában azt mesélték egymásnak, hogy amikor Worcester gróf színtársulatánál voltak, miként ugrottak be és mentették meg a bukástól az előadást, beszólították.

-Nos, ez a hogy is hívják, amit írt - mondta a rendező -, ez a *Hamlet,* vagy mi - a címét természetesen meg kell majd

változtatnunk -, azt hiszem, van esélye. Egészen ügyes. De át kell pofozni.

- Átpofozni?

- A jelenlegi formájában nem lehet színre vinni. Nem menne be rá a közönség. Maga ugyebár újonc még ebben a szakmában, igaz?

Bacon valami olyasmit dünnyögött, hogy egy keveset írogatott már.

- De nem darabokat?

- Esszéket.

- Pöhh! Esszék! - szólt a rendező fitymálva, s kurtán fölnevetett. - Nos, mint mondtam, át kell majd pofoztatnunk ezt a darabot. Aki pedig elvégzi, az az ifjú Shakespeare lesz. Ügyes fiú. Az én társulatomnál van. Ő majd egykettőre rendbe vágja. Most pedig a feltételekről. Egy százalékát kapja az összbevételnek.

Bacon, aki mint pénzügyminiszter eléggé jól értett a számokhoz, tiltakozott, mondván, hogy az összbevétel egy százaléka nem valami sok.

- Aranyoskám - szólt a rendező -, nehogy már maga is túlzott anyagi követelésekkel kezdjen nekem előállni, ahogy a többiek szokták. Amikor belépett ebbe az irodába, azt mondtam magamban: „Íme egy ésszerű, józan gondolkodású fiatal fickó. Ez nem követel majd toronyórát láncostul." Ugye nem késztet arra, hogy megmásítsam a véleményemet? Hát persze hogy nem. Nos, egy százalékból is egész szépen kaszálhat. Itt írjon alá.

Okos ember lévén, Bacon belátta, hogy semmi mást nem tehet. A színházi körökben dívó babona, mely szerint holmi varázslat lengi körül a színműírást, és hogy senki nem képes kifürkészni a szakma rejtelmeit, hacsak nem azoknak parányi

klikkjéhez tartozik, akik azzal töltik idejüket, hogy a „Mermaid" nevű kocsmában jóféle fehérbort szereznek be a rendezőknek, túlságosan erősen hatott rá. Tudta, hogy a *Hamletje* jó, de mostanára rájött, hogy soha nem fogja tudni előadatni, hacsak bele nem törődik, hogy olyan emberek kezére adja, akik „már húsz éve vannak a szakmában", hogy azután ízekre szedjék. Így hát aláírta a szerződést, a rendező pedig elküldött a Mermaidbe Shakespeare-ért.

Két nappal később mindnyájan együtt ebédeltek az említett csapszékben. Shakespeare magával hozta a kéziratot, és mihelyt végeztek az evéssel, vaskos köteg jegyzetet húzott elő.

- Nos, pajtikám - mondta -, elolvastam a kis írásművét, és azt hiszem, valamit tudok vele kezdeni. De rengeteg munka lesz rajta. Hogy mást ne mondjak, a befejezés gyenge. A zárójelenetet úgy kell majd átírni, hogy az egész brancs egymásnak essen, és mindegy szálig legyilkolják egymást. Majd olyanformán módosítom, hogy a király megmérgezi a bort, Laertes pedig a kardot, aztán Laertes ledöfi vele Hamletet, majd elejti, Hamlet meg, tévedésből a saját kardja helyett, fölkapja, és ledöfi vele Laertest, s akkor a királynő megissza a mérgezett bort, Hamlet pedig leszúrja a királyt a mérgezett karddal. így, látja, mindjárt pofásabb az egész.

-Óriási! - lelkendezett a rendező.

- Na de - vetette ellen Bacon - nem lesz ez egy kicsit valószerűtlen?

- A közönségnek ez kell - felelte Shakespeare hűvösen. - Vagy talán azt hiszi, nem tudom, mi kell nekik?

- Hát persze hogy tudja, hogy tudod, Bill - csitította a rendező. - Ne kapd föl a vizet. Hiszen mindannyian a darab sikerén dolgozunk. Valami egyéb észrevétel?

- Pöhh! Még hogy valami egyéb! - pattogott Shakespeare. - Holott más egyéb sincs, csak valami egyéb. Először is, maga dilisnek ábrázolta a főhőst.

-Megőrjítette a fájdalom - mondta Bacon.

- Nos, olyan darabban, amelyhez nekem bármi közöm is lesz, szó se lehet ilyesmiről - szögezte le Shakespeare. - Ide hallgasson! Én elég régóta vagyok már ebben a szakma...

- Jól van, Bill, nyugi - veregette meg a karját a rendező. - Mr. Bacon nem kíván vitatkozni. Mr. Bacon ugyanis belátja, hogy a matiné publikumát alkotó leánykákra is gondolnunk kell. Márpedig ezek a leánykák nem szeretik a diliseket. Ebben a szakmában minden szempontot mérlegelni kell. Szóval azt mondod, nem ábrázolod őrültnek, Bill?

- Sokkal jobb ötletem van - jelentette ki Shakespeare. - Csak *színlelni* fogja, hogy őrült. Értik? Mindenkit bolonddá tesz, kivéve a közönséget.

- Ugye, mondtam magának, hogy ügyes ez a fiú - mormolta a rendező Baconnak, aki időközben jócskán megsápadt, és magában kezdett dünnyögni.

- Így majd vígjátékként is el lehet adni - magyarázta Shakespeare.

- Így igaz - helyeselt a rendező. - De megmondom magának, mi az az engedmény, amelyre Bill szerintem biztosan kapható lesz. A lányt, Opheliát ábrázolja majd dilisnek. Az teljesen rendjén való lesz. Egy őrült lány ellen semmi kifogása nincs a közönségnek.

- Elvégre minden lány őrült - állapította meg Shakespeare meglehetősen kesernyés tónusban, mintha valamely személyes sérelem ötlött volna eszébe. - De hogy a vígjátéki jelleghez visszatérjek: majd beleírok egy olyan jelenetet is, ahol Hamlet megtréfálja két volt egyetemi diáktársát.

- Az nagyszerű lesz - vágta rá a rendező. - Szép sikert arat majd az Evezősverseny éjszakáján.

Shakespeare gondterhelten ráncolta a homlokát, miközben a jegyzeteit forgatta.

- „Lenni vagy nem lenni" - mormolta. - Hát nem tudom. Efelől erős kétségeim vannak. A közönség nem szereti a monológokat.

Bacon most már teljesen kijött a sodrából.

- Nem-e?! - szólt vészjóslóan.

- De nem ám - így Shakespeare.

- Mondja maga! - így Bacon.

- Igen, mondom én! - tüzelt Shakespeare.

- Na és Eugene O'Neill? - vetette ellen Bacon.

- Ó, Eugene O'Neill, az egészen más tészta - legyintett Shakespeare. - Azok a jenkik ugyanis minden galádságra képesek.

- Ugyan, ugyan, fiúk! - szólt közbe békítőleg a rendező. - Ezen igazán kár lenne összeveszni. Magam is átnéztem azt a monológot, Bill. A díszleteseknek időt adna arra, hogy átrendezzék a színt az elülső kulissza mögött. Én benne hagynám.

- Hát jó - egyezett bele Shakespeare. - De ha már benne marad, hosszabb kell hogy legyen. Egy-két sort majd hozzáírok még. Ez például hogy hangzana? „Vagy ha kiszáll tenger fájdalma ellen, s fegyvert ragadva véget vet neki?" Most találtam ki. Csak úgy bevillant.

- Tenger ellen nem lehet fegyvert ragadni - ellenkezett Bacon. - Ez képzavar.

- Ki állítja, hogy képzavar?

- Én!

- Na de fiúk! - szólt rájuk a rendező.

- Jó, jó, tegye bele, bánom is én - állt fel Bacon.

- Elmegy, Mr. Bacon? - kérdezte a rendező.

- El - felelte Bacon. - Hogy bevegyek néhány aszpirint, és megpróbáljak felejteni.

Nem tekintette meg a *Hamlet* premierjét, sem pedig egyetlen, rákövetkező előadását sem.

Így szól tehát a történet, amelyet egy baconista ismerősöm mesélt el. És amikor megkérdeztem tőle, hogy lehet az, hogy semmilyen említés nem maradt ránk Bacon társszerzőségéről e nagy drámában, erre is megvolt a válasza.

Shakespeare, mondta, az alábbi színlaptervet ajánlotta Baconnek:

HAMLET
írta
WILLIAM SHAKESPEARE
és
Francis Bacon

Azonban Bacon, miután megtekintette az első próbát és elolvasta az átdolgozott kéziratot, kereken elutasította, hogy a nevét bármilyen módon is kapcsolatba hozzák a produkcióval.

Szóval, mint mondom, egy csomó ember ezen az állásponton van Shakespeare-rel és azon igényével kapcsolatban, hogy a világ legnagyobb drámaírójaként rangsorolják, ám én személy szerint ennek nem sok hitelt adok. Jómagam ugyanis inkább abban az általánosabban elfogadott történetben hiszek, amelyet röviden a következőképp lehet vázolni:

Az 1564-ben született és április 26-án megkeresztelt avoni dalnok nem azonnal irányította figyelmét a drámaírásra. Kora ifjúságában a jelek szerint úgy találta, hogy egész jól meg lehet élni abból, ha valaki nyulakat lopkod a helyi

földbirtokosok rezervátumaiból, és csupán a szellemi érettség idejéhez közeledvén eszmélt rá hirtelen, hogy az ember sokkal többre is viheti oly módon, ha színműmeséket lop. 1591-ben elkezdett színműveket írni, és attól fogva mindenki, akinek volt egy jó színműmeséje, acélpántokkal megerősített ládában őrizte, és ha meglátta Shakespeare-t közeledni, ráült a láda fedelére.

Na persze, volt némi mentsége a srácnak. A házi szerzője volt ugyanis egy színtársulatnak, és annyira keményen güriztették, hogy egyszerűen nem maradt rá ideje, hogy kigondolja a saját meséit. Akkoriban ugyanis ha egy darab két előadást megért, az már sikeresnek számított, és efölött minden szenzációszámba ment.

Úgyhogy Shakespeare vasárnap éjjel lefirkantja a hétfőn előadandó *Macbethet,* s kedden reggel hatkor Burbage rendkívül izgatott lelkiállapotban állít be hozzá.

- Te jó ég, William, te még föl se keltél? Hiszen már javában dolgoznod kéne! Elfelejtetted, hogy ma este muszáj valamit adnunk a nagyérdeműnek?

- Na és mi van a *Macbeth*-tel? - kérdezi Shakespeare álomittasan.

- A *Macbeth* tegnap este befejezte hosszú és sikeres pályafutását, és ha nem tudsz valami újabbal előrukkolni, lehúzhatjuk a rolót.

Így hát Shakespeare kikászálódik az ágyból, beleás a ládafiába, ahol más szerzők színdarabmeséit tartja, és ebédidőre átadja Burbage-nek az *Othello* kéziratát. Burbage átfutja, s úgy véli, hogy bár pocsék, azért a célnak megfelel.

Ilyen körülmények között egy színműíró nem képes tudásának legjavát nyújtani, és ez szerintem magyarázatul szolgál a Shakespeare-művek egyik sajátosságára, amely, úgy

hiszem, elkerülte a kritikusok figyelmét - nevezetesen arra a tényre, hogy noha a szöveg jól hangzik, általában nincs semmi értelme. Kétség sem férhet hozzá, hogy amikor sürgette az idő, William Shakespeare egyszerűen bármit lefirkantott, és bízott benne, hogy a publikum könyörületessége folytán sikerül majd megúsznia a dolgot. Burbage kétpercenként ki-be cikázott, azt kérdezgetve, hogy az ég szerelmére, mikor készül már el az a kézirat, úgyhogy szegény William sietve papírra vetett mindent, ami csak eszébe jutott.

- Mi a nyavalyát jelent az az „abroach"? – kérdi Burbage tanácstalanul, leállítva a *Rómeó és Júlia* próbáját.

- Az valami olyasmi, amit lányok viselnek - feleli Shakespeare. - Gyémántszemekből van, és tűvel erősítik föl.

- De itt azt írod, hogy „Ki lobbantotta abroach ősi harcunk?", és szerintem ennek se füle, se farka.

- Ó, ez csupán a színészi játékon múlik - mondja Shakespeare. - Egyszerűen csak gyorsan kell mondani a szöveget, és senki nem vesz észre semmit.

És ebben meg is nyugodtak mindaddig, amíg el nem kezdték próbálni a *Pericles*t, melyben valaki azt mondja egy másik valakinek, hogy: „Odasózok neked egy wanion"-nal. Shakespeare azzal intézte el a dolgot, hogy a wanion holmi vendégoldalféle, de ez csupán rövid szusszanásnyi időt engedélyezett neki, mert a következő pillanatban már újabb kérdésekkel bombázták: mi az a „geck" vagy „loggat", vagy „cullion", vagy „egma", vagy „punto", vagy „span-counter", illetve arra vártak tőle választ, vajon mit értett azon, hogy az egyik szereplő annyira „rawly" volt, hogy „frampold"-dá vált. Szóval fárasztó egy élet volt, és bár Shakespeare a Mermaidben igyekezett tréfásan elütni a dolgot, mondván, hogy „Hja, az élet nem egy habos torta!", meg hogy az első

száz év a legnehezebb, meg ilyenekkel, de aligha férhet hozzá kétség, hogy megviselte a dolog.

Úgyhogy, ha sztorilopásra kellett adnia a fejét, én a magam részéről sok szerencsét kívántam volna hozzá.

Aligha lehet kétséges, hogy Shakespeare-nek is kijutott mindabból a küszködésből, mellyel egy kezdő igyekszik betörni a színműíró szakmába. A szóbeszéd azt tartja, hogy szerényen kezdte: lovakat őrzött a színház bejáratánál. És milyen megható zsánerképet lehetne festeni az angol játékszín leendő királyáról, amint egy vígjáték nyitójelenetét igyekszik felolvasni Burbage-nek, miközben az, útban a Mermaidbe, elcikázik mellette, s egyidejűleg Williamünk egy zsémbes csődör vagy csatamén abbeli próbálkozását iparkodik elhárítani, hogy beleharapjon a nyakába!

Végül is azonban az erény megtalálta útját a csúcsra, és hősünk egy londoni színtársulat tagja lett. Röviddel ezután történt, hogy elkezdték elfogadni a darabjait.

Pályafutásának egyetlen időszakában sem volt könnyű dolga. Épp, amikor sikerült megvetnie a lábát, és elkezdte összeadogatni, hogy mennyire rúgna a tiszteletdíja, ha szombat esténként tizenöt dukátért, négy nyolcasért meg egy rose-noble-ért játszanának, kitört a pestisjárvány, és 1593 februárjának elejétől bezárták a színházakat. Megírta a *Titus Andronicus*t, és 1594-ben elő is adatta, ám akkor megint visszatért a pestis, és ismét bezártak a teátrumok.

Azonban életrevaló embert nem egykönnyen lehet víz alá nyomni, és ez idő tájt Shakespeare már elkezdte lopkodni a meséket, úgyhogy immár szinte szellemi erőfeszítés nélkül tudott drámákat előállítani. Ez azzal az eredménnyel járt, hogy amikor a teátrum ismét kinyitott, ő teljesen készen állt. Még abban az évben színre vitette a *Makrancos hölgyet,* a *Lóvátett*

lovagokat és a *Rómeó és Júliát.* Ezt követően úgy ítélték meg, hogy nem érdemes bezárni a színházakat.

Az első kis darabjáról keveset tudunk, ám az a tény, hogy állítólag Marlowe-val, Greene-nel és Peele-lel közösen írta, azt látszik valószínűsíteni, hogy musical volt. Semmi kétség, Shakespeare írta az eredeti szövegkönyvet, Marlowe hozzátoldott néhány jelenetet, Greene további sorokkal bővítette, Peele pedig kiegészítő anyagot iktatott bele. Vélhetőleg nem volt valami nagy sikere, jól példázván annak reménytelenségét, ha egyesek Leslie Henson és Heather Thatcher nélkül próbálnak meg efféle darabot írni.

William Shakespeare-nek mind a magánéletét, mind a művészi pályafutását nem kevés rejtély övezi. Úgy tűnik, senki sem tudja, mit csinált a szabad idejében, hol lakott, kit vett feleségül és hogy nézett ki. Általában azt tartják, hogy Anne Hathawayt vette nőül, de létezik egy anyakönyv s benne egy bejegyzés „William Shakespeare" és „Annam Whately de Temple Grafton" házasságáról. Az ember csupán arra a feltételezésre tud hagyatkozni, hogy az anyakönyvvezető gyengébb helyesíró volt, mint maga a vőlegény, és hogy ez lehetett a gyümölcse merész, ám sikeresnek aligha mondható abbeli próbálkozásának, hogy leírja az „Anne Hathaway" nevet. Mellesleg ez azokban az időkben egyáltalán nem is számított rossz teljesítménynek.

Ami pedig Shakespeare külsejét illeti, nos, tizenhat arckép látható róla abban a kézikönyvben, melynek oly hálás köszönettel tartozom, és leszámítva azt a valamennyiükből nyilvánvaló tényt, hogy soha nem borotválkozott, mindegyik teljesen más, mint a többi. Természetesen bizonyára nehéz lehetett megfesteni Shakespeare portréját. Hiszen mindig

vagy éppen a színpadra loholt szerepet játszani, vagy pedig Burbage íróasztalánál ült a „Belépni tilos!" feliratú szobában, és az új drámáját körmölte; úgyhogy a lehető legjobb rálátásra a kulcslyukon keresztül kellett szert tennie a festőnek.

Na persze, amilyen munkájába feledkezett ember volt, az is lehet, hogy levelezési módszerrel kellett lefestetnie magát. Netán arra volt kénytelen szorítkozni, hogy megírja magáról levélben, hogy néz ki, a többit meg rábízta a művész leleményére.

Macskainvázió a kastélyban

Amikor a klub cicája besétált a Parazita Klub dohányzójába, és barátságos miauval üdvözölte a jelenlévőket, Freddie Widgeon, aki fejét két tenyerébe temetve gubbasztott egy sarokban, komoran fölemelkedett.

- Azt hittem - mondta hűvös, kimért hangon -, hogy ez egy csendes úri társalgó. De mivel úgy látom, egy nyavalyás állatkert, kénytelen vagyok távozni.

Azzal tüntetőleg kivonult a helyiségből. Távozását jókora meglepetéssel és megrökönyödéssel fogadták.

- Hát ennek meg mi baja? - kérdezte aggódva egy Tojás. A pőre érzelmek ilyetén megnyilvánulása ugyanis ritkaságszámba ment a Parazita Klubban. - Tán összerúgták a patkót?

Az örökösen jól informált Puszedli tagadóan rázta a fejét.

- Nem, ezzel a cicával Freddie még nem akasztotta össze a bajszát. Csupán arról van szó, hogy a Vakarancs Liget-beli hétvégi kiruccanása óta ránézni se bír macskára.

-Milyen liget?

-Vakarancs. Dahlia Prenderby ősi fészke Oxfordshire-ben.

- Egyszer én is találkoztam Dahlia Prenderbyvel - mondta a Tojás. - Helyes lánynak tűnt.

- Freddie is annak látta. Sürgősen bele is zúgott.

- És persze elveszítette?

- Teljes mértékben.

-Tudjátok - mélázott egy Paszuly - le merném fogadni, hogy ha az összes lányt, akibe Freddie Widgeon belehabarodott már, de szakítottak vele, fejtől lábig egymás mellé illesztenék, bár aligha hinném, hogy ez kivihető volna, a sor elérne a Piccadilly közepéig.

- Még tovább - tódította a Tojás. - Némelyikük ugyanis jó nagy növésű volt. Nekem csak az nem fér a fejembe, miért bolondul beléjük egyáltalán. Hiszen végül úgyis mindegyik kiadja az útját. Talán jobban tenné, ha ki se kezdene velük. Az így megspórolt időben fogna inkább egy jó könyvet, és olvasna.

- Én azt hiszem, az a baj - vélekedett a Puszedli -, hogy Freddie, mintegy repülőstartot véve, mindig túlságosan tetemes előnnyel indul. Jóképű fickó, remekül táncol, és murisan tudja leffegtetni a fülét, így hát kezdetben sikerül elkápráztatnia a lányokat, és ettől felbátorodik. Úgy vettem ki a szavaiból, hogy ezzel a Prenderby lánnyal is nagyszerűen indult a dolog. Mégpedig annyira nagyszerűen, hogy miután a lány meghívta őt Vakarancs Ligetbe, Freddie poggyászában már ott lapult az *Amit minden ifjú vőlegénynek tudnia kell* egy példánya is.

- Fura nevük van ezeknek a régi vidéki kúriáknak - tűnődött a Paszuly. - Vajon miért éppen „Vakarancs"?

- Freddie sem tudta, amíg a helyszínre nem érkezett. Akkor viszont rögtön rádöbbent, hogy az elnevezés abszolút találó. Tudjátok, Dahlia családja nagy állatbarát, és a ház, Freddie szavaival élve, valóságos fortyogó örvénye volt a négylábú kedvenceknek. Ameddig csak a szem ellátott, kutyák vakaróztak és macskák hersegtették karmaikkal a bútorzatot. És, bár a saját szemével soha nem látta, egy szelídített csimpánzot is tartottak, mely minden bizonnyal a többiekhez hasonlóan buzgón vakarózott valamerre. Az eldugott vidéki helyeken nem ritka az ilyen állatsereglet, és a szóban forgó kúria is jócskán távol esett a világ zajától; még a legközelebbi állomástól is hatmérföldnyire volt.

- Nos, Dahlia Prenderby ezen az állomáson várt Freddie-re kétüléses kocsijában, és útban a ház felé hangzott el az a - véleményem szerint igen sokatmondó - beszélgetés, amely jól érzékelteti az ifjú pár viszonyát az események eme stádiumában. Úgy értem, a keserű ébredésre meg a többi kellemetlenségre csak később került sor.

- Nagyon szeretném, ha a bemutatkozásod sikeres lenne, Freddie - mondta a lány, miután egy darabig erről-arról cseverésztek. - A legtöbb fiú, akit eddig meghívtam, alaposan leszerepelt. Az a legfontosabb, hogy jó benyomást tegyél apára.

- Meglesz - bólintott Freddie.

- Időnként elég nehéz boldogulni vele.

- Bízd csak rám.

- Az a baj, hogy nem nagyon kedveli a fiatalembereket.

- Engem majd kedvelni fog.

- Biztos vagy benne?

- De mennyire!

- Miből gondolod?

- Csuda elbűvölő fickó tudok ám lenni.
- Ó, igazán?
- Úgy ám!
- Csakugyan?
- Mi az, hogy!

Minekutána a lány oldalba bökte a fiút, a fiú meg oldalba bökte a lányt; a lány felvihogott, a fiú pedig egy felfújt papírzacskó kipukkanásához hasonló kodácsolást hallatott, majd a lány kissé megbökte a fiút, s a fiú kissé megbökte a lányt, mire az ezt mondta: „Ó, te lüketóni!", a fiú meg ezt: „Győzelemre fel!"

Szóval mindebből jól láthatjátok, hogy ez idő tájt hányadán álltak a dolgok. Természetesen még semmi bizonyosság, de a lány szívében már nyilvánvalóan bimbózni kezdett a szerelem.

A kocsiban Freddie egyre az apa nehéz természetén morfondírozott, amire a lány oly aggodalmaskodva hívta fel a figyelmét, és szilárdan eltökélte, hogy nem okoz csalódást a kedvesének. Majd bevágódik ő apucinál, mint annak a rendje! Elragadó személyiségének minden varázsát bevetve készült levenni emberét a lábáról, és elsöprő sikerre számított.

Úgyhogy talán mondanom sem kell, hisz elég jól ismeritek Freddie-t, alig tíz perccel azután, hogy Sir Mortimer Prenderby birtokára tette a lábát, hajmeresztő baklövést követett el: egy cirmos macskát vágott házigazdája fejéhez.

Mivel a vonata késett egy kicsit, megérkezésekor nem volt idő az ünnepélyes fogadtatásra, vagyis az „Isten hozta Vakarancs Ligetben!"-féle ceremóniára. A lány sietve felkísérte a szobájába, és meghagyta, hogy öltözzön, mint a villám, mert negyedóra múlva kész a vacsora, azzal máris elviharzott, hogy maga is kicsípje magát. Freddie tehát

késedelem nélkül nekilátott az öltözködésnek, és éppen az ágyra kikészített inge után nyúlt, amikor észrevette, hogy arra egy nagy cirmos macska telepedett, és javában gyúrja a praclijával.

Nos, tudjátok, milyen kényes az emberfia az ingére. A látványtól Freddie egy pillanatra megdermedt. Aztán rekedt kiáltással előreszökkent, felragadta az állatot, kivitte az erkélyre, és belelódította az űrbe. És az öregurat, aki pont ebben a pillanatban fordult be a sarkon, éppen a tarkóján érte a lövedék.

- Hijnye az istenfáját! - kiáltotta az öregúr.

Az egyik ablakból egy fej pattant elő.

- Mi a baj, Mortimer?

- Macskaeső esik.

- Badarság. Gyönyörű az este - szólt a fej, és eltűnt.

Freddie úgy érezte, elkelne egy bocsánatkérés.

- Halló! - kiáltott le.

Az öregúr a szélrózsa minden irányába tekingélt, mire végre fölfedezte Freddie-t az erkélyen.

- Nézze, borzasztóan sajnálom, hogy olyan kellemetlen lövedéket kapott - mondta Freddie. - Én voltam az.

- Egy frászt maga volt! Egy macska volt.

- Tudom. De én dobtam.

- Miért?

- Nos... izé...

- Maga ütődött vadbarom.

- Ezer bocsánat.

-Menjen a pokolba! - kiáltott az öregúr.

Freddie visszahátrált a szobájába, s ezzel az incidens lezárult.

Freddie általában fürgén öltözködött, de ez az epizód annyira megviselte, hogy egy gallérgombja elgurult, és már a második nyakkendő vált kapcaronggyá idegesen babráló ujjai között. így hát nem csoda, ha a vacsorára szólító gongszó még ingujjban találta, és mire végre elkészült, egy inas arról tájékoztatta, hogy a jónép már a *bouillon*t szürcsöli az ebédlőben. Sürgősen arrafelé vette hát az irányt, és leereszkedve egy székre a ház úrnője oldalán, még holtversenyes elsőként sikerült bekanalaznia a levest.

Noha természetesen volt benne szorongás, jólesően villanyozta fel a tudat, hogy Dahliával ülhet egy asztalnál, úgyhogy miután az asztalfőről feléje sötét pillantásokat lövellő házigazdája irányába biccentett, mintegy azt jelezvén, hogy kellő időben, ha Isten segít, majd mindent megmagyaráz, kihúzta mandzsettáit, és szavait Lady Prenderbyhez intézve, elindította a sziporkázóan szellemes társalgást.

- Igazán bájos kis helyecske, nem mondom.

Lady Prenderby azt felelte, hogy a környező táj szépsége valóban mindenkit elbűvöl. Magas, karcsú, Erzsébet királynőre emlékeztető hölgy volt, feszes, mosolytalan ajkakkal és hűvös, zselészerű szemekkel. Freddie-nek nemigen tetszett a külleme, de, mint mondtam, eléggé felpezsdült hangulatban volt, ezért újabb lendületet adott a szellemdús társalgásnak.

- Elsőrangú vadászmező is ez, ha nem tévedek.

-Igen, meglehetősen gyakran rendeznek errefelé vadászatot.

- Mindjárt gondoltam - mondta Freddie. - Ah, az ám a jó kis mulatság, nem igaz? Fürge galoppban keresztül a kies tájon, s

végül leterítve hever a pompás vad, mi? Juhéj, előre, talihó, hujahó és a többi meg a többi.

Lady Prenderby morózus képpel összeborzadt.

- Attól tartok, nem tudom osztani a lelkesedését - jelentette ki. - A lehető legrosszabb véleményem van a vadászatról. Mindig is határozottan ellene voltam, mint minden más hasonlóan brutális, véres sportnak.

Ez bizony hideg zuhanyként érte szegény Freddie barátunkat, mivel arra számított, hogy legalább két-három fogáson keresztül kitart majd ez a téma. Most viszont belefagyott a szó. Miközben igyekezett összeszedni magát, házigazdája, aki már hat és fél perce megszakítás nélkül szegezte rá haragtól izzó tekintetét, egyik kezét a szája elé tartva átszólt az asztal túlsó végén ülő Dahliához, Freddie szerint nyilván abban a hiszemben, hogy suttogásba kezd, ám szavai valójában úgy zúgtak át a levegőn, mint a friss kelbimbót kínáló piaci mozgóáruséi:

- Dahlia!

- Tessék, papa.

- Ki ez a rusnya pasas?

- Pszt!

- Mit pisszegsz? Ki az ördög ez?

- Mr. Widgeon.

- Mr. kicsoda?

- Widgeon.

- Szeretném, ha érthetően beszélnél, és nem motyognál - harsogta bosszúsan Sir Mortimer. - Ha jól értettem, valami Widgeont mondtál. Ki hívta ezt ide?

- Én.

- Minek?

- A barátom.

-Hát, mindenesetre átkozottul pocsék fizimiskája van. Tipikus bűnözőpofa.

- Pszt!

-Mit pisszegsz állandóan? És alighanem őrült is. Macskákkal dobálódzik.

- Na de apa!

- Hiába nadeapázol. Jól tudom, mit beszélek. Macskákat vagdos az emberekhez. Hozzám is vágott egyet. Egyszóval ütődött, ha ugyan ez nem túl enyhe kifejezés. Arról nem is beszélve, hogy a legtenyérbemászóbb képű ifjú varangy, aki valaha is betette ide a lábát. Meddig rontja még itt a levegőt?

- Hétfőig.

- Atyaúristen! Hisz holnap még csak péntek! - bömbölte Sir Mortimer Prenderby.

Természetesen Freddie számára kínos volt a szituáció, és megmondom őszintén, nem is viselte valami jól. Nyilván az lett volna a legcélszerűbb, ha könnyed tereferébe merül. Ám minthogy jobb nem jutott eszébe, azt kérdezte Lady Prenderbytől, szeret-e lőni. Lady Prenderby azt válaszolta, hogy mivel hiányzik belőle a brutális ösztönöknek és a szadista vérszomjnak az a vegyüléke, ami egy kérges szívű, hidegvérű női gonosztevő sajátja, azt kell mondania, hogy nem. Freddie alsó állkapcsa erre megereszkedett, maga pedig szótlanságba süppedt.

Mindezek után egyáltalán nem bánta, hogy véget ért a vacsora, s a társaság feloszlott.

Mivel rajta kívül Sir Mortimer volt az egyetlen férfi az asztalnál, s az ülőhelyek többségét olyan, hervatag nőszemélyek csapata lepte el, akiket korábban már besorolt a „Nagynénik" feliratú kategóriába, Freddie úgy látta, itt az ideje, hogy a legutóbbi találkozásuknál kellemesebb

körülmények közt válthasson szót házigazdájával, s hogy elkezdhessék méltányolni egymás erényeit. Portói melletti kedélyes *tête-à-tête*-re számított, melynek során szépen elsimítja majd a macskaügyet, és minden tőle telhetőt megtesz annak érdekében, hogy a másik revízió alá vegye a róla kialakított kedvezőtlen véleményét.

Ám Sir Mortimernek nyilván merőben más felfogása volt a háziúri teendőket és kötelmeket illetően. Ahelyett, hogy borosflaskával sietett volna Freddie-hez, hosszú, szűnni nem akaró, utálkozó pillantással méregette, majd fürgén kiszökkent a franciaablakon át a kertbe. Egy pillanattal később a feje újra előbukkant, s e szavakat mormolta: „Te, meg a francos macskáid!", majd ismét elnyelte a sötétség.

Freddie alaposan összezavarodott. Mindez új volt a számára. Jó néhány vidéki kúriában megfordult már, de most esett meg vele először, hogy a vacsora végeztével faképnél hagyták, és nemigen találta fel magát ebben a helyzetben. Közben Sir Mortimer feje ismét láthatóvá vált, s a fej gazdája újfent hosszan és kitartóan rámeredt, majd azt mondta: „A macskás istenedet!", s megint csak eltűnt.

Freddie most már határozottan megneheztelt. Mert addig rendben van, hogy Dahlia Prenderby arra kéri, próbáljon meg valahogy bevágódni az apjánál, de hogy a csudába lehet bevágódni egy olyan fickónál, aki két, egymást követő másodpercen át se képes egy helyben maradni. Ha az Sir Mortimer szándéka, hogy az éjszaka hátralévő részében úgy cikázzon ide-oda, mint egy ringlispíl, hát Freddie-nek édeskevés reménye marad a baráti közeledésre. Kusza érzései közepette megkönnyebbüléssel vette észre régi ismerősét, a cirmos cicát, aki a semmiből termett elő hirtelen. Jó alkalom volt ez barátunk búskomorságának enyhítésére.

Levéve hát Lady Prenderby tányérjáról egy banánmaradékot, körülbelül kétméteres lőtávolságból megdobta vele az állatot. A macska nyivákolt egyet, aztán elinalt. És egy pillanatra rá ismét előkerült Sir Mortimer.

- Belerúgott a macskába?

Freddie-nek nagy kedve lett volna megkérdezni a vén salabaktert, hogy tulajdonképpen minek képzeli magát: embernek vagy besózott dobozos krampusznak, de a Widgeonok jólneveltsége visszatartotta.

- Rúgott a kórság - felelte.

- Pedig valamit biztosan csinált vele, amivel arra késztette, hogy negyven mérföldes sebességgel száguldjon el.

- Csupán megkínáltam egy kis gyümölccsel. Hát még egyszer meg ne merje próbálni, mert különben megnézheti magát.

- Gyönyörű esténk van - váltott témát Freddie.

- Egyáltalán nem az, te seggfej - mondott ellent Sir Mortimer. Freddie felállt. Idegei, gondolom, kissé megtépázódtak.

- Csatlakozom a hölgyekhez - jelentette ki méltóságteljesen.

- Az Isten legyen hozzájuk irgalmas! - replikázott Sir Mortimer mély átéléssel a hangjában, s azzal újfent eltűnt.

Freddie gondolataiba mélyedve baktatott a szalon felé. Nem állítom, hogy túl sok ésszel áldotta meg a teremtő, de annyi sütnivalója mindenképpen volt, hogy egy adott helyzetben meg tudja ítélni, bombasikere van-e vagy sem. És azt is világosan látta, hogy az esti események tekintetében bizony jócskán elmarad az előbbi értékeléstől. Szóval, hogy mást ne mondjak, nem éppen Vakarancs Liget halványaként készült belépni a szalonba - inkább olyan ifjoncként, akinek

szerencsétlen bemutatkozása után ugyancsak bőséges tennivalója akad majd, ha igazán népszerűvé kíván válni e házban.

Késedelem nélkül hozzá kellett látnia renoméja helyreállításához. Jól tudva, hogy a régimódi hölgyekre semmivel se lehet úgy hatni, mint az udvariasság és figyelem Viktória királynő idejében olyannyira sikeres apró kis megnyilvánulásaival, a hallba lépve nyomban az egyik nagynéni segítségére sietett, aki épp a kávéscsészéjének keresett alkalmas helyet.

- Megengedi, kérem? - szólította meg Freddie mintaszerű szolgálatkészséggel.

Miközben előlépett, arra gondolt, hogy pont ez kell a vén csoroszlyának, amikor egy macskára hágott.

- Ó, bocsánat - szabadkozott. Hátralépett, és sarkával egy másik macskára tiport.

- Igazán szörnyen sajnálom - mentegetőzött, és egy székhez imbolyogva ráereszkedett egy harmadik macskára.

Úgy pattant fel, mintha szögbe ült volna, de így is elkésett. Az „ugyan már"-ok és a „nem történt semmi"-k nem tévesztették meg; tudott a sorok közt olvasni. Lady Prenderby csupán egyetlen rövid pillantásra méltatta, de az is tökéletesen elegendő volt. Kitűnt belőle, hogy körülbelül annyi becsülete van a háziasszony szemében, mint amennyi Heródes királynak lehetett az izrealita anyák szombat délutáni társas összejövetelén.

Eközben a Prenderby lány a szalon végében üldögélt egy kanapén, valami hetilapot lapozgatva, és lénye mágnesként vonzotta Freddie-t. Semmire sem vágyott úgy e zűrös helyzetben, mint egy kis női együttérzésre. Végtelenül óvatos léptekkel haladt a lány felé, és miután macskák után vizslatva

alaposan felderítette a terepet, letelepedett mellé a kanapéra. És elképzelhetitek, micsoda lelki gyötrelemmel tapasztalta, hogy a női együttérzés főcsapját elzárták. Dahlia ugyanis egy olyan jégcsaphoz volt hasonlatos, amely apró tüskékkel van teletűzdelve.

- Kérlek, ne fáradj a magyarázattal - vágott fagyosan Freddie szavai elé. - Nagyon is megértem én, hogy akadnak emberek, akik furcsamód utálják az állatokat.

- De a csuda vigye el!... - kiáltotta Freddie, kifakadását heves karmozdulattal kísérve. - Ó, bocsánat, igazán sajnálom - tette hozzá, mivel öklével az állatsereglet újabb tagját találta gyomron.

Dahlia röptében kapta el a macskát.

- Anya, azt hiszem, legjobb lesz, ha elviszed innen Augustust - mondta. - Úgy látom, Mr. Widgeont bosszantja a jelenléte.

- Add csak ide - szólt Lady Prenderby. - Nálam biztosabb helyen lesz.

- De a csuda vigye el... - hápogott Freddie.

Dahlia Prenderby felszisszent.

- Mennyire igaz, hogy az ember csak akkor ismer meg valakit igazán, ha a saját otthonába hívja.

- Hát ezt meg hogy érted?

- Ó, nem fontos - válaszolta Dahlia Prenderby.

Azzal fölállt, a zongorához sétált, s távolba révedő tekintettel ősi breton népdalokat kezdett énekelni, magára hagyva Freddie-t, aki egy családi fotóalbum megfakult képei alatt bogarászta az elhalványult föliratokat, úgymint: „Emily néni Llandudnóban strandol 1893-ban", „George kuzinom az álarcosbálon..."

Így vánszorgott tova a hosszú, csendes, békés este, míg végül Lady Prenderby könyörületesen takarodót nem fújt, és Freddie elsomfordálhatott a hálószobájába.

Azt hihetnők, hogy Freddie gondolatai, miközben gyertyával a kezében baktatott a lépcsőn, kizárólag Dahlia körül forogtak. De nem így volt. Igaz, kissé eltöprengett a lány látható morcosságán, elméjét mégis teljesen az a megnyugtató gondolat töltötte ki, hogy a Vakarancs Liget-beli állatkirályság és az ő útjai végre-valahára kettéváltak. Amiként a dalban: „Te fölfelé mégy, babám, én meg lefelé". Mert uralkodjanak bár akármilyen állapotok az ebédlőben, a szalonban és a ház többi részén, arra számított, hogy a hálószobája minden bizonnyal olyan menedék, amely tökéletesen mentes minden rendű és rangú macskától.

Nem feledve azonban a vacsora előtti szerencsétlen epizódot, négykézlábra ereszkedett, és tüzetes vizsgálatnak vetette alá a szoba minden rejtett zegét és zugát. Szeme egyetlen macskát sem regisztrált. Megkönnyebbülten emelkedett föl, s vidám dal fakadt ajakán; de alig jutott túl az első néhány strófán, amikor mögötte egy hang hirtelen felvállalta a basszus szólamot, s arrafelé fordulva egy jókora farkaskutyát pillantott meg az ágyon.

Freddie a kutyára meredt, a kutya Freddie-re. Meglehetősen kínos helyzet volt. Az ebre vetett egyetlen pillantás elégnek bizonyult ahhoz, hogy láthassa, mekkora tévedésben leledzik a jószág a dolgok állását illetően: úgy tekintve őt, mint arcátlan betolakodót, aki az ő privát alvóterületére furakodott be. Modorából félreérthetetlen neheztelés áradt. Hideg, sárga szemekkel fixírozta Freddie-t, és egy hosszú, fehér tépőfog jobb láthatósága kedvéért kissé

felvonta felső ajkát. Majd rándított egyet az orrán, és távoli mennydörgés *sotto voce* imitációjába kezdett.

Freddie bizonytalan volt a további stratégiát illetően. Lefeküdni mindenképp lehetetlennek tűnt, amíg ez a dög az ágytakarón tanyázik. Viszont az, hogy egy karosszékben éjszakázzon, idegen volt harcmodorától, így hát, megítélésem szerint, az adott helyzetben a legdiplomatikusabban cselekedett: kioldalazott az erkélyre, és végigpillantott a fal mentén, hátha talál egy közeli kivilágított ablakot, amely mögött lappang valaki, aki majd segítő kézzel és vigasszal szolgál.

Alig valamivel odébb látott is egy világos ablakot, s fejét a lehető legmesszebbre kidugva így kiáltott:

- Hahó!

Mivel válasz nem érkezett, megismételte:

- Hahó!

Végül, a jobb hatásfok kedvéért, bővített:

- Hahó-hahó, halihó!

Ezúttal eredménnyel járt. Hirtelen Lady Prenderby feje kandikált elő az ablakból.

- Ki csapja ezt az éktelen lármát?

Freddie nem kifejezetten ezt a hozzáállást várta, de ilyen helyzetben ne legyen az ember szőrszálhasogató.

- Én vagyok az, Widgeon, Frederick.

- Muszáj magának az erkélyen énekelnie, Mr. Widgeon?

- Nem énekeltem. Csak azt mondtam: halihó.

- Hogy mit mondott?

- Halihó. Afféle szívfohász ez, ha érti, mire gondolok. Ugyanis az a helyzet, hogy egy kutya van a szobámban.

- Milyen fajta?

- Egy böhöm nagy német juhász.

- Á, akkor az nyilván Wilhelm. Na, jó éjt, Mr. Widgeon.

Az ablak becsukódott. Freddie kétségbeesett rikoltást eresztett meg:

- Halihó!

Az ablak ismét feltárult.

- Ejnye már, Mr. Widgeon!

- És mit csináljak vele?

- Kivel?

- Ezzel a böhöm nagy német juhásszal.

Lady Prenderby latolgatni látszott.

- Édes kekszet semmiképp sem kaphat - szólt végül. - És kérem, hogy reggel ne adjon neki kockacukrot, ha a szobalány beviszi a teát. Csupán egy kevéske tejet a csészealjban. Diétázik ugyanis. Jó éjt Mr. Widgeon.

Freddie most már végképp tanácstalan volt. Mert akármit locsogott is a háziasszonya ennek a fenevadnak a diétájáról, egy dolog egyértelműen kiviláglott a viselkedéséből: attól, hogy Widgeonokat fogyasszon, egész biztosan nem tiltotta el a kezelőorvosa. Úgyhogy tovább kezdte törni a fejét a következő lépésen.

Számos lehetséges megoldás kínálkozott. Mivel az erkély nem volt túlságosan magasan, ha úgy tetszett, leugorhatott a földre, hogy egy egészséges éjszakát töltsön a sarkantyúvirág-ágyásban. De esetleg meghúzhatná magát a padlón is. Vagy talán kijuthatna a szobából, s valahol a földszinten kereshetne hálóhelyet.

Még ez utóbbi terv látszott a leginkább elfogadhatónak. A kivitelezés útját csupán egyetlen körülmény nehezítheti: félő, hogy miközben az ajtó felé settenkedik, szobatársa betörőnek nézi, aki éppen a magányos vidéki kúria ezüstneműjét készül összerámolni, s képes lesz megcsípni. Mégis meg kellett

reszkíroznia, és egy perc múlva lábujjhegyen osont a szőnyegen egy olyan kötéltáncos cidrijével, aki nem egészen biztos a pontos lépéstechnikában.

Nos, egy hajszálon múlt. Elindulása pillanatában az eb valami párnaszerű dologgal foglalatoskodott az ágyon. Ezt a valamit nyalogatta elgondolkodva, és mindaddig nem törődött Freddie-vel, amíg az a senki földje feléig nem jutott. Akkor afféle ülve-magasugrással hirtelen feléje lendült, és két másodperccel később, miközben nadrágülepe körül huzatszerű légmozgást érzett, Freddie a ruhásszekrény tetején termett, s a kutya alulról bámult utána. Freddie azt állítja, ha volt egyáltalán ennél gyorsabb mozdulata valaha az életben, hát az csakis akkor lehetett, amikor még mint tizennégy éves surbankó legényt, a nagybátyja, Lord Blicester rajtakapta a könyvtárban, amint éppen az egyik szivarját pöfékelte; ámde biztosra veszi, hogy ezúttal még az akkor felállított rekordjából is sikerült legalább egy ötödmásodpercet lefaragnia.

Mármost úgy tetszett, hogy az éjszakai nyugalommal kapcsolatos előkészületeinek gondja ezzel meg is oldódott. Márpedig az a kilátás, hogy egy ruhásszekrény tetején fészkelve töltse az éjszakát, kitéve egy rosszindulatú eb szeszélyének, elképzelhetitek, mennyire visszataszító volt e büszke lélek számára. Mindazonáltal, minthogy a farkaskutyák nem hallgatnak az észérvekre, pillanatnyilag nem látszott más kiút, és Freddie megpróbált olyan kényelmesen elhelyezkedni, amennyire csak ezt egy kiálló, hegyes, örökösen a lábikráját döfölő pecek lehetővé tette, amikor a folyosó felől csoszogó hang hallatszott, és valami olyasmi jött be az ajtón, amit a gyér világításban először nem tudott azonosítani. Valamelyest tollseprűre, némiképp pedig

szőnyegdarabra hasonlított. Másodszori, alaposabb szemrevételezés után kiderült, hogy egy pincsikölyök.

Freddie a jövevény miféleségét illetően érzett kezdeti bizonytalanságában a német juhász is osztozni látszott: előbb kérdőn felvonta a szemöldökét, majd kíváncsian megindult feléje. Egyik mancsát mintegy kísérletképpen előrenyújtotta, és a betolakodót a hátára döntötte. Majd még egy lépést tett, s fejét leszegve körülszimatolta.

Ez olyan eljárás volt, amelytől óva intették volna a legjobb barátai. Kemény dió tud lenni egy ilyen pincsi, különösen, ha - mint esetünkben - ráadásul még nőnemű is. Olyan fajta ez, amely vakmerően néz farkasszemet a sorssal, és tüstént megtorolja az efféle bizalmaskodást. Robbanásszerű hang hallatszott, és a következő pillanatban a német juhász lábai közé kapott farokkal száguldott ki a szobából, üldözőjével szorosan a nyomában. A csatazaj végighömpölygött a folyosón, s valósággal muzsika volt Freddie füleinek. Éppen valami ilyesfajta bánásmód volt az, amilyenre ez a német juhász már alaposan rászolgált - hát most megkapta.

Nemsokára a pincsi visszatért, lerázta a homlokán gyöngyöző verejtékcseppeket, és tömpe farkát csóválva helyet foglalt a ruhásszekrény alatt. Látván, hogy tiszta a levegő, Freddie leereszkedett kakasülőjéről.

Legelőször is bezárta az ajtót, majd elkezdte a barátkozást megmentőjével. Freddie az a fajta fickó, aki szilárdan hiszi, hogy ha valaki rászolgált a dicsőségre, hát élvezze is annak gyümölcseit. Úgy látta, ez a pincsi itt fajtájának gyöngyeként mutatkozott meg. Ezért hát nem kímélte a fáradságot mulattatása érdekében. Lefeküdt a padlóra, és tűrte, hogy az állat kétszázharmincháromszor végignyalja az arcát. Megcsiklandozta a bal füle tövét, a jobb füle tövét és a farka

tövét, a felsorolás sorrendjében. Aztán megvakargatta a hasát is.

Mindeme figyelmességet az állat szívélyesen és látható hálával fogadta; és mivel továbbra is élvhajhász kedvében volt, s a nagy gyönyörűség közepette már úgy tekintett Freddie-re, mint a legfőbb élvezetek hivatalos atyamesterére, hősünk úgy érezte, kerüljön bármibe, csalódást semmiképpen nem okozhat, ezért levette a nyakkendőjét, és átnyújtotta. Saját bevallása szerint ezt bizony nem akárki kedvéért tette volna meg, ám ezen életmentő pincsi esetében a csillagos ég volt a határ.

Nos, a nyakkendő óriási sikernek bizonyult. A pincsi összerágta, üldözőbe vette, belegabalyodott, körbevonszolta a szobában, és éppen elkezdte ide-oda lengetni, amikor szerencsétlen dolog történt. Rosszul becsülvén fel a távolságot, feje csúnya nagy koppanással vágódott az ágy lábához.

Ilyen körülmények között egy pincsikölyök a legkevésbé sem emlékeztet egy máglyakaróhoz kötözött rézbőrű indiánra. Egy perc múlva Freddie ereiben megfagyott a vér a szörnyűséges rikoltozástól, ami úgy hasított az éjszaka csendjébe, mint egy elsőrangú gyilkossági dráma szenvedő hősének halálsikolya. Elámulva tapasztalta, hogy egy pincsi, amely ráadásul csupán kölyökkorú, ekkora ribillióra képes. Véleménye szerint, ha egy bárót szúrtak volna hátba papírvágó késsel a könyvtárában, feleekkora ricsajt se csapott volna.

Végül a gyötrelem alábbhagyni látszott. Teljesen váratlanul, mintha mi sem történt volna, a pincsi abbahagyta az óbégatást, és vidám mosollyal ismét játszani kezdett a

nyakkendővel. S ugyanebben a pillanatban kívülről suttogó nesz hallatszott, majd kopogás az ajtón.

- Ki az? - szólt Freddie.

- Én vagyok, uram, Biggleswade.

- Az meg ki?

- A komornyik, uram.

- Mit óhajt?

- Őladysége megkért, hogy vigyem el a kutyát, melyet uraságod kínozni méltóztatik.

Újabb seppegés következett.

- Őladysége azt is szeretné a tudomására hozni, hogy holnap reggel jelenti a dolgot az állatvédő egyesületnél.

A sutyorgás folytatódott.

- Őladysége további utasítása, hogy figyelmeztessem önt, amennyiben akadékoskodni próbálna, vágjam fejbe a piszkavassal.

Nos, nem mondhatnók, hogy mindez kellemesen érintette volna szegény Freddie barátunkat, és ő maga sem vélekedett másként. Kinyitotta az ajtót, és végignézett az összesereglett társaságon: Lady Prenderby, a lánya, Dahlia, egy válogatás a nagynénikből, valamint a piszkavassal felfegyverkezett komornyik alkották a kompániát. Azt mondja, Dahlia tekintete úgy hatolt át rajta, akár a kés.

- Hadd magyarázzam meg... - kezdte. - Kíméljen meg bennünket a részletektől – szólt Lady Prenderby borzongva. Felnyalábolta a pincsit, és törött csontok után kutatva végigtapogatta.

- De hallgasson meg...

- Jó éjszakát, Mr. Widgeon.

A nagynénik szintén jó éjszakát kívántak, és így tett a komornyik is. Dahlia továbbra is méla undorral hallgatott.

- De isten bizony nem történt semmi, higgyék már el! Beleverte a fejét az ágy lábába, és...

- Mit mond? - kérdezte az egyik nagynéni, aki kissé nagyothallott.

- Azt mondja, beleverte a szegény jószág fejét az ágy lábába - beszélt bele a fülébe Lady Prenderby.

- Szörnyű - sápítozott a néni.

- Iszonyú - tódította egy másik.

Egy harmadik tanti másfajta gondolatmenetet indított el. Feltette a kérdést, hogy amíg olyan emberek tartózkodnak a házban, mint Freddie, biztonságban van-e bárki is egyáltalán. Felvetette annak lehetőségét, hogy mindnyájukat a saját ágyában gyilkolja halomra. És bár Freddie kész volt írásos garanciát adni arra vonatkozólag, hogy esze ágában sincs még csak az ágya közelébe se menni a néninek, a vázolt elképzelés mégis megtette a hatását.

- Biggleswade - szólt Lady Prenderby.

- M'lady?

- Az éjszaka hátralevő részében maga itt marad a folyosón, és le nem teszi a piszkavasat a kezéből.

- Értettem, M'lady.

- Ha ez az ember megpróbálná elhagyni a szobáját, húzzon egy jó nagyot a fejére.

- Úgy lesz, M'lady.

- De kérem, hadd magyarázzam meg... - próbálkozott ismét Freddie.

- Jó éjszakát, Mr. Widgeon.

Azzal a tömegjelenetnek vége szakadt. A folyosó hamarosan kiürült, csak Biggleswade komornyik tartotta a frontot, aki le-föl sétálgatott, s minduntalan meg-megállt, hogy a levegőbe suhintson a piszkavassal, mintegy próbára

téve csuklóizmainak hajlékonyságát, és elégedetten nyugtázva, hogy azok megfelelő kondícióban vannak a kellő ütőerő biztosításához.

Látványa annyira kellemetlenül érintette Freddie-t, hogy visszavonult, és bezárkózott a szobájába. Keblében nyomasztó érzések kavarogtak. Dahlia Prenderby tekintete nem kis mértékben dúlta fel a bensőjét. Minden oka megvolt tehát a lázas fejtörésre, s ezt megkönnyítendő, letelepedett az ágyra.

Vagyis pontosabban, az ágyon heverő döglött macskára. Ugyanis ez volt az a dolog, amit a német juhász nyalogatott közvetlenül azelőtt, hogy Freddie-vel való viszonyában kenyértörésre került a sor, és amit, ha még emlékeztek rá, hősünk korábban párnának vélt.

Úgy pattant fel, mintha a tetem nem is kihűlt, hanem perzselően forró lett volna. Miközben rámeredt, az a valószínűtlen remény szállta meg, hogy az állat csupán kómába esett. De egyetlen pillantás meggyőzte, hogy itt bizony megesett a nagy átváltozás. Sohasem látott még döglöttebb macskát: a „lázroham élet" kihunytával édes álomra szenderült.

Talán nem túlzás azt állítani, hogy Freddie-ben még a vér is meghűlt e felfedezés nyomán. Ebben a házban jó híre már a nullával volt egyenlő, nevéhez sár tapadt. Mindenki csak úgy tekintette, mint Widgeont, az amatőr viviszektort. Ez a végső csapás csak föltette az eddigiekre a koronát. Mindeddig még dédelgetett némi halovány reményt, hogy reggelre, ha megnyugszanak a kedélyek, a pincsiügyet sikerül majd valahogy megmagyaráznia. De ki az ördög hisz majd neki, ha egy döglött macskát találnak nála?

És ekkor felötlött agyában a megoldás lehetősége. Mindössze annyit kell tennie, hogy leruccan a földszintre, a szalonban vagy valahol egyebütt megszabadul a tetemtől, és máris mentesül a gyanú alól. Végül is, egy efféle macskamenhelyen mi sem természetesebb, mint hogy hullanak a cicák, akár az őszi legyek. A szobalány reggel majd rábukkan a tetemre, jelenti a főparancsnokságon, hogy a macskalétszám egy fővel csökkent, aztán némi hümmögés, esetleg egy-két csöndes könnyhullatás után az eset szépen feledésbe merül.

A gondolattól új életre kelt. Frissen és tettre készen kapta fel a macskát a farkánál fogva, és már-már kiiramodott a szobából, amikor halk jajdulással Biggleswade jutott az eszébe.

Kikukucskált. Hátha a komornyik, miután úrnője levette róla a szemét, elsummantotta az őrséget, és azóta már az igazak álmát alussza. De nem így volt. Vakarancs Ligetben szemlátomást „Hűség és Szolgálat" volt a jelszó. A fickó rendületlenül kitartott őrhelyén, s még mindig a csuklóból való piszkavasforgatásban gyakorolta magát. Freddie becsukta az ajtót.

És akkor hirtelen eszébe jutott az ablak. Ez hát a megoldás! Lám csak, már mióta itt vacakol, ajtókkal babrál, meg szalonokkal kapcsolatos képtelen terveket szövöget, miközben az erkély itt van az orra előtt. Nem kell mást tennie, mint kilódítani a tetemet a csendes éjszakába, s a szobalány helyett majd a kertész talál rá.

Sietve kilépett a balkonra. A pillanat gyors cselekvést kívánt. Fölemelte terhét. Meglengette, hogy nagyobb hajtóerőt adjon a dobásnak. Aztán nekieresztette, és a sötét kertben hirtelen dühös férfihang csattant.

- Ki dobta le ezt a macskát?

Házigazdájának, Sir Mortimernek a hangja volt.

- Látni akarom azt az embert, aki a macskát ledobta! - mennydörögte.

Ablakok nyíltak, fejek kandikáltak elő. Freddie az erkély padlójára lapult, s a fal védelmébe hemperedett.

- Mi a baj, Mortimer?

- Azonnal kerítsétek elő a pimasz frátert, aki a szemem közé vágta ezt a macskát!

- Macskát? - Lady Prenderby hangjában zavar érződött. - Biztos, hogy macska volt?

- Hogy biztos-e? Már hogy az isten csudájába ne lenne biztos! Éppen kezdtem elszenderedni a függőágyamban, amikor egy ménkű nagy kandúr zúgott át a légen, és egyenesen a szemem közé vágódott. Szép dolog, mondhatom! Az ember már aludni se fekhet le a tulajdon kertjében anélkül, hogy egyesek macskákat vagdosnának hozzá. A vérét akarom a bitangnak, aki a macskát ledobta!

- Milyen irányból jött?

- Nyilván arról az erkélyről ott, ni.

- Mr. Widgeon erkélye - mondta Lady Prenderby maróan. - Sejthettem volna!

Sir Mortimer felkiáltott:

- Én meg pláne sejthettem volna! Hát persze, hogy Widgeon! Az a rusnya pofa. Egész este macskákkal hajigálózott. Még mindig sajog a nyakam, ahol vacsora előtt eltalált. Hozza ide valaki a vastagabbik sétapálcámat, a faragott elefántcsont fogantyúsat! De egy lovaglóostor is megteszi.

- Várj egy kicsit, Mortimer - csitította lady Prenderby. - Ne hirtelenkedd el a dolgot. Ez az ember nyilvánvalóan igen

veszedelmes őrült. Mindjárt szólok Biggleswade-nek, majd ő intézkedik. Nála van a piszkavas is.

Kevés hozzátennivalóm maradt - ért elbeszélése végére a Puszedli. - Aznap hajnali negyed háromkor egy komor, estélyi ruhás, nyakkendőtlen alak sántikált be a Lower Smattering on the Wissel-i vasútállomásra, úgy hat mérföldnyire Vakarancs Ligettől. Felszállt a Londonba tartó 3.47-es tejesvonatra. Frederick Widgeon volt. Megtört szívvel és felhólyagosodott sarokkal távozott. És e megtört szívben feneketlen macskagyűlölet lakozott, melynek oly ékes bizonyságát láthattátok az imént. Azt hiszem, nem árulok el titkot, ha azt mondom, Freddie egyszer s mindenkorra végzett a macskákkal. Jaj annak, amelyik a jövőben az útjába kerül!

Mordred tüzes udvarlása

A Korsó Ászoksör zihálva szedte a levegőt az orrán keresztül.

- Ostoba tökfej! - mondta. - Tele van a helyiség hamutartóval - bárhová néz az ember, lépten-nyomon hamutartókba ütközik a tekintete -, és neki mégis ilyen baromságot kell művelnie.

Egy kifejezéstelen, halképű fiatalúrra célzott, aki midőn néhány perccel ezelőtt elhagyta a Horgászpihenő bárhelyiségét, a papírkosárba dobta égő cigarettáját, amitől az vidám lobogással lángra kapott. Az amatőr tűzoltókból álló kis társaság felzúdult. Egy magas vérnyomású Pikoló Világosnak meg kellett lazítani az inggallérját, a

pincérnőnknek, Miss Postlethwaite-nek pedig még mindig hullámzott a selyemblúzos kebele.

Egyedül Mr. Mulliner mutatott rá hajlandóságot, hogy toleránsan ítélje meg az esetet.

- A fickó iránti méltányosságból - magyarázta, kortyintván egyet citromos whiskyjéből - azt azért nem szabad elfelejtenünk, hogy a mi bárhelyiségünkben nincs sem hangversenyzongora, sem pedig felbecsülhetetlen értékű ódon diófa asztal, amelyek az ifjú generáció számára megszokott és természetes gyűjtőhelyei az égő cigarettacsikkeknek. És ezek híján ő természetesen a papírkosarat választotta. Mint Mordred.

- Mint ki? - kérdezte egy Szódás Whisky.

- Egy unokaöcsém. Mordred Mulliner, a költő.

- Mordred - mormolta Miss Postlethwaite mélázva. - Aranyos név.

- És bámulatosan rá is illett - mondta Mr. Mulliner -, mivel kedves, szeretetre méltó, érzékeny ifjú volt, nagy őzikeszemekkel, finom metszésű arcvonásokkal és kiváló fogakkal. A fogakat azért említem, mert azoknak volt köszönhető, hogy az eseménysor, amelyet elmondani készülök, elkezdődött.

- Talán megharapott valakit? - találgatta Miss Postlethwaite.

- Nem. De ha nem lettek volna fogai, akkor aznap nem ment volna el a fogorvoshoz, és ha nem ment volna el a fogorvoshoz, akkor nem ismerkedett volna meg Annabelle-lel.

- Nos, halljuk hát azt a sztorit - mondta a Szódás Whisky.

Annabelle Sprockett-Sprockettről, a worcestershire-i Smattering Hallt birtokló Sir Murgatroyd és Lady Sprockett-Sprockett egyetlen leányáról van szó (mesélte Mr. Mulliner). Bár Mordred sok tekintetben élhetetlen fiatalember volt, soha nem mulasztotta el hathavonta fölkeresni a fogorvosát, és azon a reggelen, amelyen történetem elkezdődik, éppen helyet foglalt az üres várószobában, és a *Tatler* egy három hónapos számát lapozgatta, amikor kinyílt az ajtó, és belépett rajta egy lány, akinek láttára mintha valami bombaként robbant volna fel a fiatalember mellkasának bal oldalában. A *Tatler* betűi összefolytak a szeme előtt, és amikor újra szilárd halmazállapotot vettek fel, Mordred ráébredt, hogy végre eltalálta őt a Szerelem nyila.

Noha a Mullinerek többsége első látásra esett szerelembe, erre kévésüknek volt olyan jó mentsége, mint Mordrednek. A lány ugyanis rendkívül szép volt, és egy ideig a szépsége volt az, ami az unokaöcsém figyelmét minden egyebet kizáróan lekötötte. Csak miután néhány percen át úgy ült ott nyeldekelve, mint egy kutya, amelynek torkán akadt egy csirkecsont, fedezte fel a szomorúságot a lány arcán. Most vette csak észre, hogy tekintetét, amint közönyösen jártatta egy négy hónapos *Punch* hasábjain, fájdalom felhőzi.

Megsajdult érte a szíve, és minthogy egy fogorvosi váró légkörében van valami, ami ledönti a hagyományos etikett korlátait, szólásra merészedett.

- Csak bátorság! - mondta. - Végül is nem lesz az olyan rossz. A doki csak elbolondozik azzal a kis tükrös izével, és talán úgy dönt, hogy nincs is semmi tennivaló.

A lány, most első ízben, elmosolyodott - halványan bár, de ahhoz kellően szélesen, hogy Mordredet újabb erőteljes sokkhatás érje.

- Nem a fogorvos miatt aggódom - magyarázta a lány. - Az a baj, hogy jó pár mérföldnyire innen, vidéken lakom, és csak évente úgy kétszer adódik alkalmam, hogy néhány órára feljöhessek Londonba. Abban reménykedtem, hogy majd módom lesz rá, hogy a Bond Streeten jó sokáig elnézegessem a kirakatokat, de most, hogy itt isten tudja meddig várakoznom kell, nem hiszem, hogy bármire is maradjon időm. A vonatom ugyanis egy-tizenötkor indul.

Mordred minden lovagiassága úgy szökkent a felszínre, akár egy pisztráng.

- Ha előttem óhajt bemenni...

- Ó, nem, dehogy.

- Kérem, tegye meg. Élvezni fogom a várakozást, így legalább lehetőségem lesz rá, hogy utolérjem magam az olvasmányommal.

- Nos, ha tényleg nincs ellene kifogása...

Tekintve, hogy Mordred ekkorra már kész volt sárkányokkal megküzdeni a lány érdekében, vagy megmászni az Alpok legmagasabb csúcsát, hogy onnan havasi gyopárt szakíthasson neki, biztosította őt arról, hogy nincs ellene semmi kifogása. Úgyhogy a lány bement, közben egy félénk, hálatelt pillantást vetve a fiúra, amitől az csaknem kétrét görnyedt. Ezután Mordred rágyújtott, és ábrándozásba merült. És amikor kisvártatva a lány kijött, talpra szökkent, és udvariasan a papírkosárba dobta a cigarettáját.

A lány hökkent kis kiáltást hallatott. Mordred kihalászta a cigit.

- Buta szokás - mondta mentegetődző mosollyal. - De mindig ezt csinálom. Merő szórakozottságból. Az idén már két lakást felgyújtottam.

A lánynak elakadt a lélegzete.

- És porig leégtek?

- Nos, porig éppenséggel nem. Mivelhogy a legfelső emeleten voltak.

- De felgyulladtak?

- Ó, igen. Fel.

- Nahát! - A lány mélázni látszott. - Nos, Isten vele, Mr...

- Mulliner. Mordred Mulliner.

- Isten vele, Mr. Mulliner, és nagyon köszönöm.

- Nincs mit, Miss...

- Sprockett-Sprockett.

- Nincs mit, Miss Sprockett-Sprockett. Örömömre szolgált.

A lány eltávozott a váróból, és néhány perccel ezután, midőn Mordred hátradőlt a fogorvosi székben, végtelen szomorúság lett úrrá rajta. Ez azonban nem a fogorvos általi bárminemű tevékenységnek volt tulajdonítható, aki ugyanis épp az imént közölte vele bánatos sóhaj kíséretében, hogy úgy tűnik, ezúttal nincs semmi teendő, hanem annak a ténynek, hogy az élete immár üressé vált. Szerelmes volt ebbe a gyönyörű lányba, és nem fogja őt látni soha többé. Egy újabb esete volt ez annak, amit úgy lehet jellemezni: hajók, amelyek tovatűnnek a váróból.

Ezért hát elképzelhetitek a fiú döbbenetét, amikor másnap a délutáni postával az alábbi tartalmú levelet kapta:

Smattering Hall,
Lower Smattering-on-the-Wissel,
Worcestershire

Kedves Mr. Mulliner!

A kislányom elmesélte nekem, hogy Ön ma milyen végtelenül előzékeny volt iránta a fogorvosnál. El se tudom Önnek mondani, mennyire hálás volt. Imád ugyanis a Bond

Streeten sétálni és kirakatokat nézegetni, és ha Ön nincs, újabb hat hónapnak kellett volna eltelnie anélkül, hogy része lehetne e ritka élvezetben.

Bár föltételezem, hogy Ön, mint Londonban mindenki, igen elfoglalt ember, de ha időt tudna rá szakítani, a férjem meg én igen nagy örömmel vennénk, ha leruccanna hozzánk, és eltöltene itt néhány napot - egy hosszú hétvégét, vagy, ha teheti, még ennél is többet.

A lehető legjobbakat kívánva,

kiváló tisztelettel:

Aurelia Sprockett-Sprockett

E közleményt Mordred hatszor olvasta el egy és egy negyed perc alatt, majd további tizenhétszer, immár kicsivel lassabban, hogy ízlelgesse minden finom kis árnyalatát, amely netán elkerülte volna a figyelmét. Úgy okoskodott, hogy a lány bizonyára a fogorvos-asszisztenstől szerezte meg a címét kifelé menet, s ez kétszeresen is elbűvölte - először annak bizonysága folytán, hogy egy ilyen bájos teremtés ugyanolyan intelligens, mint amilyen szép, másodszor pedig azért, mert az egész ügy oly rettentően nagy jelentőséggel bírt számára. Mert hiszen egy lány, vélekedett, nem beszéli rá az anyját, hogy hívjon meg egy fickót a vidéki otthonába hosszú hétvégékre (vagy, ha teheti, még ennél is huzamosabb időre), hacsak e fickó nem ért el nála igen jelentékeny sikert. Ez, vélte, nagyon is logikusnak tűnik.

A legközelebbi postahivatalba sietett hát, feladott egy táviratot Lady Sprockettnek, biztosítván őt arról, hogy holnap személyesen fogja üdvözölni, majd visszatért a lakására, hogy összecsomagolja ingóságait. Valósággal dalolt a szíve. Minden egyébtől eltekintve, a meghívás nem is jöhetett volna

szerencsésebb pillanatban, mivel az előző este, cigarettázás közben mélázgatva nagy szerelmén, gyakorlatilag a tűz martalékává tette kis otthonát, és bár az bizonyos értelemben még mindig lakható volt, az elszenesedett pamlagok, miegyebek látványa bizony eléggé melankolikus hatást keltett, és Mordred örömmel vette, ha néhány napig távol lehet mindettől.

Miközben másnap délután Mordred a vonaton utazott, úgy tűnt neki, hogy a kerekek azt zakatolják: Sprockett-Sprockett - természetesen nem azt, hogy Annabelle, hiszen még nem tudta a lány nevét -, és egy suttogva kiejtett Sprockett-Sprockett-tel az ajakán szállt le Smattering-cum-Blimpstead-in-the-Vale kis vasútállomásán, ahol is, mint háziasszonya mellékelt tájékoztatójából értesült, a Hallba igyekvő utasnak le kellett szállnia. Amikor pedig meglátta, hogy maga a lány jött ki eléje egy kétüléses kocsival, a suttogás csaknem kiáltássá változott.

Miután beült a lány mellé, talán három percen át ebben a révült, üdvösségteli állapotban maradt. Íme, itt vannak hát, merengett: ő is, meg a lány is - valójában mindketten itt vannak, éspedig együtt -, és épp arra készült rámutatni, hogy ez micsoda irtó klassz dolog, és hogy - ha meg tudja oldani anélkül, hogy az a látszat keletkeznék, mintha túlságosan siettetni akarná az eseményeket - elejtsen egy olyan értelmű célzást, miszerint roppant kívánatos lenne, hogy a dolgok ilyetén állása egy örökkévalóságon át folytatódjék, amikor a lány egy trafik előtt lefékezte a kocsit.

- Egy pillanat - szólt. - Biffynek megígértem, hogy visszafelé veszek neki cigarettát.

Mintha hideg kéz szorította volna marokra Mordred szívét.

- Biffy?

- Biffing kapitány, egyike a Hallban vendégeskedő férfiaknak. Guffy meg pipaszurkálót kért.

- Guffy?

- Jack Guffington. Gondolom, ismeri a nevét, ha érdekli a lóversenyzés. Tavaly harmadik lett a Grand Nationalen.

- Ő is a Hallban vendégeskedik?

- Igen.

- Nagy társaság van maguknál?

- Ó, nem annyira. Lássuk csak. Ott van Billy Biffing, Jack Guffington, Ted Posser, Freddie Boot - ő a grófság teniszbajnoka -, aztán Tommy Mainprice és, ó, igen, Algy Fripp, az oroszlánvadász, tudja.

A Mordred szívét markoló, immár határozottan jeges tapintású kéz erősített a szorításán. A szerelmesek túlzott derűlátásával ugyanis úgy képzelte a fiú, hogy e látogatása csodálatos, erdőmélyi magányban, édeskettesben eltöltött három nap lesz majd Annabelle Sprockett-Sprockett-tel. Most viszont az derült ki, hogy a hely egészségtelenül tele van zsúfolva hímnemű felebarátaival. És micsoda hímekkel! Oroszlánvadászok... Teniszbajnokok... Fickók, akik Grand Nationaleken lovagoltak... A lelki szemeivel szinte maga előtt látta őket - karcsú, izmos, lovaglónadrágos és flanelpantallós ifjú Apollók, akik mindegyike legalább egy Clark Gable-lel vetekszik.

Halovány remény éledt benne.

- És hát, természetesen, ugyancsak ott vendégeskedik Mrs. Biffing, Mrs. Guffington, Mrs. Prosser, Mrs. Boot, Mrs. Mainprice és Mrs. Algernon Fripp is, ugye?

- Ó, nem, még nőtlenek a fiúk.

- Mindegyikük?

- Igen.

A halovány remény köhintett egyet, és csendesen elhalt. - Ah! - szólt Mordred.

Mialatt a lány a trafikban volt, unokaöcsém tovább tépelődött. Az a tény, hogy e fickók közül egyik sem nős, zord rosszallással töltötte el. Ha csak egy szikrányi polgári érzés is szorult volna beléjük, vélte, már évekkel ezelőtt vállalták volna a házasság kötelmeit és felelősségét. De nem. Csupán a saját örömeiknek élve, önző és érzéketlen módon megmaradtak agglegénynek. Ez a *laissez-faire* szellem az, morfondírozott Mordred, ami rák módjára eszi bele magát Anglia lelkébe.

Tudatára ébredt, hogy Annabelle mellette áll.

- Tessék? - rándult össze.

- Azt kérdeztem: Van-e elegendő cigarettája?

- Ó, hogyne, köszönöm.

- Jó. És természetesen a szobájában is lesz egy dobozzal. A férfiak mindig szeretnek dohányozni a hálószobájukban, nem igaz? Sőt, két dobozzal is talál; az egyik török, a másik virginiai. Apa külön gondoskodott róluk.

- Igazán kedves tőle - mondta Mordred gépiesen. Mélabús hallgatásba merült, s elhajtottak.

Kellemes feladat lenne (folytatta elbeszélését Mr. Mulliner), ha most, miután ily mélabúsnak, nyugtalanságtól és sötét balsejtelmektől gyötörtnek festettem le az unokaöcsémet e kritikus helyzetben, módomban állna arról beszámolni, hogy a Hallba való megérkeztekor Sir Murgatroyd és Lady Sprockett-Sprockett szívélyes angol vendégszeretete felvidította és lelket öntött belé. Amiként semmi sem szolgálna nagyobb örömömre, mint ha azt mondhatnám, hogy a rettegett Biffykkel és Guffykkal való találkozáskor úgy találta, hogy azok jelentéktelen kis vakarcsok, akiknek a

fizimiskája jóérzésű fehérszemélyben képtelen gyengéd érzelmeket kelteni.

Ámde muszáj ragaszkodnom a tényekhez. Noha házigazdája és háziasszonya nyájasnak, sőt túláradóan szívélyesnek mutatkozott, igyekezetük hidegen hagyta Mordredet. És hát riválisai nemcsak hogy nem bizonyultak holmi göthös mitugrászoknak, hanem mind, egytől egyig a férfiszépség mintaképei voltak, és az Annabelle iránti nyilvánvaló rajongásuk látványa oly módon hasított unokaöcsémbe, akár egy kés.

És mindennek a tetejébe még ott volt maga Smattering Hall is.

Smattering Hall Mordred utolsó reményét is romba döntötte. Ama óriási építmények egyike volt, amelyek oly megszokottak Anglia vidéki tájain, és melyeknek eredeti építtetői a jelek szerint költségvetésileg legalább huszonöt tagú családokkal és nem kevesebb, mint száztagú háziszemélyzettel számoltak. „Az otthon nem is otthon - mondták alkalmasint magukban -, ha nincs benne bőséges mozgástér." És nyilván így jött létre ez az óriási, fenséges épületkolosszus is. Ha romantikus alkatú személyek találták vele szembe magukat, páncélos lovagok jutottak róla eszükbe, akik a kereszteshadjáratba igyekeznek. Földhözragadtabb egyének meg arra gondoltak, hogy nyilván rengetegbe kerülhet a fenntartása. Ami Mordred barátunk azon közbeni reakcióját illeti, midőn besétált a főbejáraton, sajátos émelygést érzett, amolyan állandósult reményvesztettséget.

Ugyan hogy lesz ő képes valaha is arra merészkedni, kérdezte magától, még ha valamely csoda folytán sikerülne is kemény harc árán elnyernie a lány szívét mindeme Biffyk és Guffyk ellenében, hogy elvigye Annabelle-t egy ilyen

otthonból? Szó se róla, egészen kielégítő magánvagyonnal rendelkezett, és ha megnősülne, módjában állna, hogy feladja legénylakását, és valami jóval nagyobb szabásúra cserélje fel - még akár egy csinos kis mayfairi villára is. De Smattering Hall után vajon nem úgy érezné-e magát Annabelle, mint egy hering, még a legnagyobb londoni házakban is?

Hát ilyesfajta sötét gondolatok cikáztak Mordred agyában vacsora előtt, alatt és után. Tizenegykor az utazás okozta fáradtságra hivatkozott, és Sir Murgatroyd elkísérte őt a szobájába, s jó házigazdához méltón különös gondot fordított rá, hogy semmiben se szenvedjen hiányt.

- Nagyon bölcsen teszi, hogy korán nyugovóra tér - állapította meg a maga nyílt, szívélyes módján. - Oly sok fiatalember ássa alá az egészségét az éjszakázással. Maga viszont, gondolom, most házikabátba bújik, elszív még egy-két cigarettát, és mire éjfélt üt az óra, már az igazak álmát alussza. Ugye, van elég cigarettája? Intézkedtem, hogy bőségesen el legyen látva vele. Mindig is azt tartottam, hogy a nap legélvezetesebb cigije az este, a hálószobában elfüstölt példány. Közben senki sem zavarja az embert, meg ilyenek. Ha netán levelet akarna írni vagy bármi mást, bőségesen talál levélpapírt, a papírkosár pedig, amire mindig oly nagy szükség lehet, itt van, ni. Nos, jó éjt, fiam, jó éjt!

Az ajtó becsukódott, és Mordred, mint házigazdája már előre jelezte, pongyolába bújt, és cigarettára gyújtott. Ám noha ezt követően az íróasztal felé vette útját, ezt nem annak gondolatával tette, hogy naprakész állapotba hozza a levelezését. Ugyanis verset költeni készült Annabelle Sprockett-Sprockettről. Már egész este a bensőjében érezte fortyogni, és addig lehetetlen volt elaludnia, amíg el nem távozott a szervezetéből.

Eleddig, meg kell hogy említsem, az unokaöcsém költészete, minthogy a modern, rettenthetetlen iskola hívének vallotta magát a fiú, mindig szikár volt és rímtelen, s főként hullákkal meg a fövésben levő káposzta szagával foglalkozott. Most azonban, midőn a hold sugarai ezüstre festették odakint az erkélyt, azon kapta magát, hogy elméje tele van olyan szavakkal, mint „szerelem" és „kedvesem", meg „kék" és „nyári ég"-

Kék szemed, írta Mordred...
Édes ajkad,
Ó, szemed, mint a nyári ég kéklik...
Ó, szerelem...
Ó, kedvesem...
Ó, ajkak...

Bosszús dörmögéssel összetépte a lapot, és a papírkosárba vetette.

Kék szemed sugara a lelkembe ég,
Édes ajkad mosolya zengeti a szívem,
Tararam tararam tararam rég (még?)
És pararam pararam pararam híven.
(Sínen? Színen?)

Kék szemed sugárzón égeti a lelkem,
Édes ajkad mosolyától szívem megzendül,
Ó, valami valami telkem vagy keblem
És akármi akármi pendül.

Sugarad lelkembe ég, kék szempár,
Mosolyotok szívem zengeti, édes ajkak,

Tá-ti-ti ti-ti-tá tá-ti-ti megvár,
És valami valami valami halkak.

A papírkosárba dobta a lapot, és fojtott káromkodást hallatva felállt. A papírkosár csaknem színültig tele volt már, de Mordred költői érzéke még mindig azt súgta, hogy nem érte el a tökélyt. Úgy érezte, rájött, mi az oka. Nem ücsöröghetsz egy székben arra várva, hogy megszálljon az ihlet - ennek érdekében sétálgatnod kell, a fejedhez kapkodni és az ujjaiddal pattintgatni. Eredetileg az volt a szándéka, hogy a szobában járkál fel és alá, de a nyitott ablakon beömlő holdfény kicsalogatta. Kiment az erkélyre. Mindössze néhány lábnyira volt a homályba merült, titokzatos pázsit. Hirtelen elhatározással lepottyantotta magát a kő mellvédről.

Az eredmény varázslatos volt. A feljavult körülmények serkentő hatására múzsája tüstént megköpte a markát, és úgyszólván azonnal szállította a kész terméket. A pázsiton tett egyetlen fordulót követően Mordred barátunk a következőket szavalta:

ANNABELLE-NEK

Ajkadon a mosoly s szemed úgy ragyog,
Mint a nyári ég vagy fent a csillagok.
Szépséged megőrjít, mint az óbor,
S lényemet áthatja szerelmi mámor.

És épp azon tűnődött, mivel szigorú kritikusa volt saját munkájának, hogy az utolsó soron nem lehetne-e még csiszolni egy keveset, amikor tekintetét olyasvalami ragadta meg, ami szakasztott úgy ragyogott, mint a nyári ég vagy fent

a csillagok, és, tüzetesebben szemügyre véve, azt állapította meg, hogy a hálószobája függönyei égnek.

Mármost nem állítom, hogy az én Mordred unokaöcsém minden tekintetben a tettek hidegvérű embere lett volna, de ez történetesen olyan szituáció volt, amelyben a megszokás folytán már alapos jártasságra tett szert. Jól ismerte hát a követendő eljárást.

- Tűz van! - kiáltotta.

Egy fej jelent meg egy emeleti ablakban. Mordred Biffing kapitány fejeként azonosította.

- Mi? - szólt Biffing kapitány.

- Tűz van!

- He?

- Tűz! - ordított Mordred. - T, mint tea, ű, mint űrhajó, z, mint...

- Ó, tűz? - esett le a tantusz Biffing kapitánynak. - Értem.

És kisvártatva a ház elkezdte ontani magából lakóit.

Az ezt követő eseményekben Mordred, tartok tőle, nem épp a legelőnyösebb oldaláról mutatkozott meg. Napjainkban a szakosodás korát éljük, és ha a specialistát elvonják saját szakterületéről, elveszett ember. Mordred zsenialitása a tűzokozás terén nyilvánult meg, az oltás viszont egészen más képességeket igényel. Ezekkel azonban ő nem rendelkezett. A lakásaiban pusztító számos tűzvész alkalmával soha nem próbált meg aktív szerepet játszani, beérte azzal, hogy lement a földszintre, és megkérte a házmestert, fáradjon már fel, és nézze meg, mit is tudna tenni az ügyben. Ilyenformán most, jóllehet Annabelle Sprockett-Sprockett ragyogó szeme előtt lévén sokért nem adta volna, ha uralhatja a terepet, be kell vallanunk, hogy a Biffyk és Guffyk egyszerűen lesöpörték őt a színről.

Elfacsarodott a szíve, miközben e fiatalemberek utálatosan hathatós működését figyelte. Vödrökért menesztettek. Sorba álltak. Freddie Boot hajlékonyan kiszökkent az erkélyre, Algy Fripp pedig, felugorva egy talicskára, feladogatta neki a szükséges készleteket. És miután Mordred, megpróbálván kivenni a részét az oltási munkálatokból, felbuktatta Jack Guffingtont, majd két, vízzel teli vödröt Ted Prosserre borított, félreérthetetlen formában azt tanácsolták neki, hogy vonuljon vissza a háttérbe, és maradjon is ott.

Bizony, fekete tíz perc volt ez a szerencsétlen fiatalember számára. Egyetlen pillantás a munkálatokat figyelő Sir Murgatroyd eltorzult arcára elegendő volt ahhoz, hogy láthassa, milyen mélységes aggodalom tölti el a finom öregurat ősi otthonának biztonságáért, és micsoda keserű szemrehányással illeti majd a személyt, aki azt veszélybe sodorta. És ugyanez vonatkozott Lady Sprockett-Sprockettre és Annabelle-re is. Mordred látta tekintetükben az aggódást, és az a gondolat, hogy e tekintetek hamarosan vádlóan fordulnak majd feléje, velejéig ható borzongással töltötte el.

Kisvártatva Freddie Boot előjött a hálószobából, hogy bejelentse: immár minden rendben.

- Kialudt - szólt, könnyedén leugorva a balkonról. - Tudja valaki, hogy kié volt ez a szoba?

Mordred heves lelkifurdalást érzett, ám a pompás Mulliner-kurázsi ezúttal sem hagyta cserben. Sápadtan és feszülten bár, de előrelépett.

- Az enyém - mondta.

Azon nyomban a figyelem középpontjába került. A hat fiatalember szeme rászegeződött.

- A magáé?

- Ó, csakugyan?

- Mi történt?
- Hogy kezdődött?
- Na igen, hogy ütött ki a tűz?
- Mert valahogy csak el kellett kezdődnie - szögezte le Biffing kapitány, aki világos gondolkodó volt. - Úgy értem, muszáj volt, hát nem, mi?
Mordred úrrá lett a hangszálain.
- Dohányoztam, és azt hiszem, a szemétkosárba dobtam a cigarettámat, és mivel az tele volt papírral...
- Papírral? Miért volt tele papírral?
- Mert verset írtam.
A megrökönyödés moraja futott végig a társaságon.
- Mit? - szólt Ted Prosser.
- Hogy mit írt? - hüledezett Jack Guffington.
- *Verset* írt? - kérdezte Biffing kapitány Tommy Mainprice-tól.
- Úgy vettem ki a szavaiból - felelte Tommy Mainprice, szemmel láthatólag felkavarva.
- A fickó verset írt - tájékoztatta Freddie Boot Algy Frippet.
- Úgy érted, verseket ír a fickó?
- Úgy van. Verseket.
- Nahát, megáll az eszem!
- Nahát, rögtön lepetézek!
A szavaikból áradó immár leplezetlen gúnyt nehéz volt elviselni. Mordredben forrt a méreg. A „vers" szó ajakról ajakra szállt, és túlságosan is nyilvánvaló volt, hogy ha lett volna benne „sz" betű, sziszegve ejtették volna ki. Elméje azt súgta, hogy ezek az alakok közönséges fatuskók, nyárspolgárok és hájfejek, akik akkor se ismernék fel a ritkát és szépet, ha szuronyra tűzve nyújtanák is oda nekik, ám ez

szemernyit se javított a dolgok állásán. Tudta, hogy gúnyos megvetést kellene tanúsítania irántuk, csakhogy pongyolában nem könnyű gúnyos megvetést tanúsítani emberek iránt, különösen akkor, ha nincs rajtad zokni, és a hűs éji szellő a bokád körül lengedez. Így hát, mint mondtam, forrt benne a méreg. És végül, mikor azt látta, hogy a komornyik elbiggyesztett ajakkal odahajol a kissé nagyothalló szakácsnő füléhez, és megvető pillantást vetve az ő, azaz Mordred irányában, belebeszél abba, gondosan tagolván a szótagokat, akkor valami mintha megpattant volna hősünk bensőjében.

- Sajnálattal kell közölnöm, Mr. Murgatroyd - jelentette be házigazdájának -, hogy sürgős családi ügyben azonnal vissza kell térnem Londonba. A reggeli első vonattal kénytelen leszek elutazni.

S egyetlen további szó nélkül bement a házba.

A tűzvész dúlta terepen való táborozásban az unokaöcsém ekkorra már természetesen alapos jártasságra tett szert. Immár ritkán fordult elő, hogy zavarta volna némi hamu meg pernye. Ám amikor hálószobájába visszatért, egyetlen pillantás elegendő volt ahhoz, hogy meggyőzze: itt gyakorlatilag semmi esélye nem kínálkozik az alvásnak. Eltekintve az égett vers kellemetlen, fanyar szagától, a lakhelye, Freddie Boot erőfeszítései következtében, afféle beltengerré alakult át. A szőnyeg vízben úszott, az ágyon pedig csupán egy kacsa tudta volna otthonosan érezni magát.

És így esett, hogy vagy tíz perccel később Mordred Mulliner egy magas támlájú kanapén elnyújtózva feküdt a könyvtárban, azon igyekezvén, hogy a sövényrésen átugráló báránykákat számolva szenderüljön öntudatlanságba.

De csak nem jött álom a szemére. És igazából maga Mordred sem hitt a jövetelében. Amikor az emberi lélek kínpadon sínylődik, nem tudsz egyszerűen csak lekucorodni, behunyni a szemed és várni, hogy szert tégy a nyolcóraira, mintha mi sem történt volna. Mert számolgatni számolgathatta ugyan Mordred a báránykákat, de mi haszna volt belőle, ha sorban minden egyes bárányka Annabelle Sprockett-Sprockett arcvonásait és gesztusait öltötte magára, mi több, szemrehányó pillantással mérte őt végig, mialatt nekikészült az ugrásnak.

Bűntudat mardosta. Gyötrő sajnálkozással gondolt bele, hogy mit szalasztott el. Persze nem azt állította, hogy mindeme Biffyk meg Guffyk ellenében valaha is több esélye lett volna száz a nyolchoz arányúnál arra, hogy elnyerje e bájos leány szívét, de eddig legalább versenyben volt. Most viszont kétségtelenül kiesett. Mert bármennyire is álmodozó - romantikus és gyakorlatiatlan - típus volt Mordred, annyi józan ítélőképesség azért szorult belé, hogy belássa: a legrosszabb, amit tehetsz, miközben azon igyekszel, hogy megpróbálj kedvező benyomást tenni imádatod tárgyára, az, ha felgyújtod a gyermekkori otthonát, amelynek minden egyes kövét kétségkívül rajongásig szereti, amióta csak rugdalódzóba öltöztették.

Eddig a pontig jutott tűnődésében, és épp a résen átugró kétszázharminckettedik barikát készült számba venni, amikor oly hirtelen, hogy úgy hatott rá, mint egy gelignitrobbanás, felgyulladt a villany. Egy pillanatig remegve feküdt, aztán óvatosan kikémlelt a kanapé sarka mögül, hogy megnézze, kik a látogatói.

Egy kis, háromtagú társaság lépett be a helyiségbe. Elöl Sir Murgatroyd haladt, kezében egy tálca szendviccsel. Őt Lady

Sprockett-Sprockett követte egy üveg szódával és poharakkal. A sort Annabelle zárta, aki pedig egy palack whiskyt és két száraz gyömbérsört hozott.

Olyannyira nyilvánvaló volt, hogy családi tanácskozás céljából gyűltek itt össze, hogy ha egy körülmény meg nem gátolja, Mordred, aki a hallgatózás minden fajtája iránt éppolyan ellenszenvvel viseltetett, mint amilyennel minden Mulliner mindig is viseltetett, felugrott volna, s egy udvarias „bocsánat"-tal az ajkán, plédestül odébbállt volna. Ez a bizonyos gátló körülmény pedig az a tény volt, hogy amikor lefeküdt, a papucsát berúgta a kerevet alá, elérhetetlenül távolra röpítve. S az erényesség élő szobra lévén, Annabelle előtt nem mutatkozhatott csupasz lábujjakkal.

Ilyenformán csak feküdt ott csendben, és magában a helyiségben is csend uralkodott, amit csupán a szódavíz sziszegése és a felnyitott gyömbérsörök pezsgése tört meg.

Aztán megszólalt Sir Murgatroyd.

- Nos, hát így állunk - jegyezte meg morózusan.

Bugyorgás hallatszott: Lady Sprockett-Sprockett kortyolta a gyömbérsörét. Aztán az ő nyugodt, kulturált hangja szakította meg a beszédszünetet.

- Igen - szólt -, ez maga a vég.

- A vég, csakugyan - értett egyet Sir Murgatroyd komoran. - Hiába is próbálunk rugódozni a bennünket üldöző balszerencse ellen. Itt vagyunk, és itt is kell rostokolnunk, tovább málladozva ebben az átkozott kaszárnyában, amely jövedelmem minden egyes pennyjét fölemészti, holott, ha ez a buzgómócsing tökfejekből álló brancs közbe nem avatkozik a maga undorítóan fontoskodó módján, semmi sem maradt volna belőle, csupán egy rakás hamu, benne a biztosítótársaság töltőtollal a kezében álldogáló emberével,

aki csekkeket állítana ki. Átok azokra a gyengeelméjűekre! Láttad, ahogy az a lökött Fripp a vödrökkel sürgölődött?

- Láttam hát - sóhajtott Lady Sprockett-Sprockett.

- Annabelle - szólt Sir Murgatroyd élesen.

- Igen, apa?

-Az utóbbi időben, ahogy atyai szemmel elnéztelek, különféle jelekből úgy vettem észre, mintha vonzalmat táplálnál az ifjú Algernon Fripp iránt. Hát hadd mondjam meg neked, hogy ha valaha is hagynád magad elcsábíttatni akár az ő, akár William Billing, John Guffington, Edward Prosser, Thomas Mainprice vagy Frederick Boot rafinált fortélyaitól, ezt csak a holttestemen keresztül teheted meg. A ma éjjel történtek után azok a fiatalemberek ide be nem teszik többé a lábukat! Ők, meg a francos vödreik! Ha belegondolok, hogy elmehettünk volna innen, hogy Londonban éljünk...

- Egy csinos kis lakásban... - álmodozott Lady Sprockett-Sprockett.

- A klubom közelében...

- Nem messze az üzletektől...

- Kőhajításnyira a színházaktól...

- Néhány utcahosszra a barátainktól...

- Ha közbe nem ront - összegezte Sir Murgatroyd - a dögvészes ügyködésük ezeknek a Guffingtonoknak meg Biffingeknek meg kibírhatatlan Frippeknek, vagyis csupa olyan alaknak, akiket soha nem lenne szabad vizesvödör közelébe engedni, amikor egy jelzáloggal terhelt vidéki kúria gyönyörűségesen lángra lobban. Már kezdtem azt hinni - folytatta a lesújtott férfi, elvéve egy szendvicset -, hogy amikor Annabelle a gyorsan vágó eszével, amelyet nem győzök eléggé dicsérni, felismerte ennek az ifjú Mullinernek a pompás adottságait, és meghívatta őt velünk ide, elérhető

közelségbe került a happy end. Hiszen amire Smattering Hallnak generációk óta szüksége van, az egy olyan fiatalember, aki papírkosarakba dobálja az égő cigarettacsikkjeit. Meg voltam róla győződve, hogy végre eljött a mentőangyal, akire oly nagyon sóvárogtunk.

- Ő meg is tett minden tőle telhetőt, apa.

- Így igaz. Nála többet senki emberfia nem tudott volna tenni - helyeselt szívélyesen Sir Murgatroyd. - Ahogy azokat a vödröket felborogatta, meg örökösen összeakadt a lába más emberekével, az egyszerűen lenyűgöző volt. Kész gyönyörűség volt a szemnek. Nem is tudom, mikor láttam fiatal fickót, akit jobban kedveltem és tiszteltem. És ha költő, akkor mi van? A költők nagyon is rendes népség. Nos, az ördögbe is, hiszen én magam is poéta vagyok! A Worcestershire-i Lokálpatrióták legutóbbi díszvacsorája tiszteletére költöttem egy verset, amelyet, hadd áruljam el nektek, igen nagy tetszéssel fogadtak. A portói mellett olvastam fel a fiúknak, és hatalmas tapsviharral jutalmazták. Egy Bewdley nevű ifjú hölgyről szólt, aki néha meglehetősen pajzánul viselkedett...

- Ne anya előtt, apa.

- Talán igazad van. Nos, én megyek lefeküdni. Gyere, Aurelia. Te is jössz, Annabelle?

- Még nem, apa. Kicsit még maradok és gondolkodom.

- Mit csinálsz?

- Gondolkodom.

- Ó, gondolkodsz? Nos, rendben van.

- De Murgatroyd - szólt Lady Sprockett-Sprockett -, csakugyan nincs remény? Végül is a házban bőségesen van cigaretta, és Mr. Mullinernek mindig adhatunk egy újabb papírkosarat...

- Már késő. Hallottad, hogy azt mondta, holnap az első vonattal elutazik. Ha arra gondolok, hogy soha többé nem látjuk azt a nagyszerű fiatalembert... Ohó! Ejnye már, no, mi ez? Te sírsz, Annabelle?

- Ó, anya!

- Mi a baj, drágám?

A lányból fuldokló zokogás tört elő.

- Anya, én szeretem őt! Mihelyt megláttam a fogorvosi váróban, valami végigbizsergett rajtam, és tudtam, hogy számomra nincs más férfi. És most...

- Hé! - kiáltotta Mordred, úgy pattanva elő a kerevet támlája mögül, mint krampusz a dobozból.

Mind jobban megvilágosodó elmével hallgatta az iménti beszélgetést, ám vonakodott felfedni a jelenlétét, mivel, mint említettem, a lábujjai csupaszok voltak. Ez azonban túl soknak bizonyult. Lábujjak ide, lábujjak oda, úgy érezte, ebbe muszáj bekapcsolódnia.

- Szeretsz engem, Annabelle? - kiáltotta.

Váratlan felbukkanása, talán mondanom se kell, a jelenlévőkből sajátos reakciót váltott ki. Sir Murgatroyd akkorát szökkent, mint egy ugróbab. Lady Sprockett-Sprockett úgy megremegett, mint a kocsonya. Ami pedig Annabelle-t illeti, a szép szája talán három hüvelyknyire tátva maradt, és akkora szemeket meresztett, mint akinek látomása van.

- Tényleg szeretsz, Annabelle?

- Igen, Mordred.

- Sir Murgatroyd - mondta Mordred szertartásosan -, van szerencsém megkérni a leánya kezét. Én csak egy szegény költő vagyok...

- Mennyire szegény? - szegezte neki a kérdést élesen a másik.

- Csupán a művészetemre értettem - magyarázta Mordred. - Pénzügyileg teljesen stabil a helyzetem. Annabelle-nek tisztes jólétet tudok biztosítani.

- Akkor hát vigyed, fiam, vigyed csak. Mármost ami a közös lakhelyeteket illeti, az, természetesen, khm... - az öregúr tétovázott - Londonban lesz, ugye?

- Ott. És a maguké is.

Sir Murgatroyd megrázta a fejét.

- Nem, nem, annak az álomnak vége. Igaz, abban reménykedtem, hogy bizonyos körülmények között oda költözhetnénk, mert a biztosítási összeg, hadd említsem meg, százezer font sterlingre rúg, de immár beletörődtem, hogy az életem hátralevő részét ebben a rémes családi sírboltban töltsem el. Nem látok belőle kiutat.

- Értem - bólintott Mordred. - Szóval azt akarja ezzel mondani, hogy nincs a házban parafinolaj?

Sir Murgatroyd megrándult.

- Parafinolaj?

- Ha ugyanis - fűzte tovább a szót Mordred, és igen lágy, igen megnyerő volt a hangja - lett volna itthon parafinolaj, lehetségesnek tartom, hogy a ma esti tűz, amelyet kétségkívül tökéletlenül oltottak el, újból fellángolhatott volna, de immár jóval súlyosabb következményekkel. Tüzekkel gyakran van így. Lelocsolod őket néhány vödör vízzel, és azt hiszed, ki is aludtak, holott mindvégig észrevétlenül hamvadoznak, hogy azután újból fellobbanjanak - nos, például idebent.

- Vagy a biliárdteremben - mondta Lady Sprockett-Sprockett.

- *És* a biliárdteremben - helyesbített Sir Murgatroyd.

- És a biliárdteremben - mondta Mordred. - És talán... ki tudja?... a szalonban, az ebédlőben, a konyhában, a személyzeti fertályon, a tálalóban és a szokásos egyéb háztartási helyiségekben is. Mindazonáltal, ha, mint mondja, nincs itthon parafinolaj...

- Drága fiam - szólt Sir Murgatroyd, és remegett a hangja -, honnan vetted ezt a butaságot, hogy nincs itthon parafinolaj? Hogy eshettél ekkora tévedésbe? Gallonszámra áll nálunk a parafinolaj. Tele van vele a pince!

- És Annabelle majd lekíséri magát a pincébe, ha netán szándékában állna lemenni - tette hozzá Lady Sprockett-Sprockett. - Ugye, kislányom?

- Hát persze, anya. Tetszeni fog neked a pincénk, Mordred drágám. Roppant festői. És ha érdekel a parafinolaj, talán ugyancsak szívesen vetnél egy pillantást a mi kis papír- és forgácskészletünkre is.

- Angyalom - mondta Mordred gyengéden -, te mindenre gondolsz!

Megkereste a papucsát, és kéz a kézben lementek a lépcsőn. Látták, ahogy felettük előbukkan a korláton áthajoló Sir Murgatroyd feje. Egy doboz gyufa úgy hullott le eléjük, akár egy atyai áldás.

Jeeves és a küszöbönálló katasztrófa

Annak a napnak reggele volt, amelyen kerek háromhetes látogatásra készültem leruccanni Agatha nénikém Woollam Chersey-i, Hertfordshire grófságbeli kúriájába. És nem röstellem bevallani, hogy miközben leültem a

reggelizőasztalhoz, rendkívül nehéz volt a szívem. Jóllehet mi, Woosterek acél keménységű férfiak vagyunk, elszánt külsőm alatt e pillanatban megmagyarázhatatlan félelem lappangott.

- Jeeves - szóltam -, ma reggel nem vagyok a régi, vidám önmagam.

- Valóban, uram?

- Nem bizony, Jeeves. De nem ám. Távolról sem.

- Sajnálattal hallom, uram.

Leleplezte az illatozó szalonnás tojást, s én villahegyre tűztem egy mélabús falatnyit.

- Ugyan miért - kérdezgetem magamtól egyfolytában, Jeeves - hívhatott meg engem Agatha néni a vidéki kúriájába?

- Nem tudnám megmondani, uram.

- Nem azért, mert kedvel engem.

- Nem, uram.

- Hiszen nyilvánvaló tény, hogy valósággal falra mászik tőlem. Nem tudom, hogy történik, de valahányszor útjaink keresztezik egymást, csupán idő kérdése, hogy valami iszonyú stiklit kövessek el és arra késztessem a nénit, hogy szekercével iramodjon utánam. Minek folytán olybá vesz, mint egy pondrót és számkivetettet. Igazam van vagy tévedek, Jeeves?

- Tökéletesen helytálló, amit mond, uram.

- És most mégis kifejezetten ragaszkodott hozzá, hogy lemondjam minden előzetes programomat és döngicséljek le Woollam Cherseybe. Bizonyára holmi baljós oka lehet rá, amiről mit sem tudunk. Ilyenformán hibáztathat-e azért, Jeeves, ha nehéz a szívem?

- Nem, uram. Elnézését kérem, uram, de úgy vélem, megcsendülni hallottam a bejárati csengőt.

Azzal kiáramlott, s én újabb egykedvű villahegynyit vettem magamhoz a szalonnás tojásból.

- Távirat, uram - közölte Jeeves visszajövet.

- Nyissa fel, Jeeves, és olvassa föl a tartalmát! Kitől jött?

- Nincs rajta aláírás, uram.

- Úgy érti, nem szerepel név a végén?

- Éppenséggel ez az, amit értésére igyekeztem adni, uram.

- Hadd látom csak!

Átfutottam a szöveget. Fura egy közlemény volt, fenemód fura. így szólt:

Vésd eszedbe: ha ideérsz, életbevágóan fontos, hogy vadidegenekkel találkozol.

Mi, Woosterek nem vagyunk túl erősek észbeliek dolgában, különösen reggeliidőben. Tompa sajgás támadt a szemöldökeim közt.

- Mi a csudát jelent ez, Jeeves?

- Nem tudnám megmondani, uram.

- Azt írja: „ha ideérsz". Hová „ide"?

- Ön bizonyára konstatálni fogja, hogy az üzenetet Woollam Cherseyben adták fel, uram.

- Való igaz. Csakugyan Woollam Cherseyben, miként azt nagyon szemfülesen fölfedezte. Ez elárul nekünk valamit, Jeeves.

- Mit, uram?

- Azt, látja, nem tudom. Agatha nénitől nem jöhetett, igaz?

- Aligha, uram.

- Nem hát - megint igaza van. Akkor mindössze annyit mondhatunk, hogy valamely ismeretlen személy, aki Woollam Cherseyben tartózkodik, életbevágóan fontosnak tartja, hogy én ott vadidegenekkel találkozzam. De mért kéne nekem vadidegenekkel találkoznom, Jeeves?

- Nem tudnám megmondani, uram.

- Másrészt viszont, egyéb szemszögből nézve a dolgot, már mért ne tehetném?

- Pontosan, uram.

- Így hát oda lyukadunk ki, hogy a dolog kész rejtély, melyet egyedül az idő tud megoldani. Várjuk ki a végét, Jeeves.

- Magam is épp ezt a kifejezést készültem használni, uram.

Úgy négy óra tájban értem Woollam Cherseybe, s Agatha nénit az odújában, levélírás közben találtam. Éspedig, amennyire ismerem őt, valószínűleg sértegető levelek írása közben, komisz utóiratokkal. Nem túl nagy örömmel szemlélt.

- Ó, tehát megjöttél, Bertie.

- Meg.

- Maszatos az orrod.

Előkaptam a zsebkendőmet.

- Örülök, hogy ilyen korán ideértél. Néhány szót akarok veled váltani, mielőtt Mr. Filmerrel találkoznál.

- Kivel?

- Mr. Filmerrel, a kabinetminiszter úrral. Nálunk vendégeskedik. Bizonyára még te is hallottál már Mr. Filmerről, nemde?

- Ó, hogyne - mondtam, noha valójában tök ismeretlen volt számomra a pali. Különféle okok folytán nem igazán vagyok ismerős a politikai elit személyiségeinek körében.

- Nagyon szeretném, ha jó benyomást tennél Mr. Filmerre.

- Okézsoké.

- Na, csak ne fogd fel olyan lezserül a dolgot, mintha teljesen természetesnek vennéd, hogy jó benyomást fogsz rá tenni. Mr. Filmer komoly, fennkölt gondolkodású, emelkedett

jellemű férfiú, te pedig pont az a sekélyes és léha semmirekellő típus vagy, amely iránt nagy valószínűséggel előítélettel viseltetik.

Kemény szavak voltak, mi tagadás, az ember önnön hús-vér rokona szájából, ám tökéletes összhangban álltak a néni megszokott formájával.

- Ezért hát igyekezni fogsz, hogy amíg itt vagy, ne a sekélyes és léha semmirekellő szerepében mutatkozz meg. Először is, a látogatásod alatt fel fogsz hagyni a dohányzással.

- Ó, na ne már!

- Mr. Filmer ugyanis a Dohányzásellenes Liga elnöke. Továbbá nem fogyasztasz alkoholtartalmú italokat.

- Ó, a fenébe!

- És leszel szíves mellőzni minden olyan beszédtémát, ami bárokkal, biliárdtermekkel és színészbejárókkal kapcsolatos. Mr. Filmer ugyanis nagyrészt a társalgásod alapján fog majd megítélni.

Lábjegyzetért folyamodtam.

- Na igen, de miért kell jó benyomást tennem erre a... Mr. Filmerre?

- Azért - felelte az agg rokon, szinte felnyársalva a szemével -, mert ez a nyomatékos kívánságom.

Talán nem volt különösebben szellemes riposzt, de ahhoz elegendő, hogy érzékeltesse velem, többé-kevésbé miként is fest az ábra; sajgó szívvel kioldalogtam.

A kert felé vettem az irányt, s akármi legyek, ha az első személy, akit megpillantottam, nem az ifjú Bingo Little volt.

Bingo Little meg én gyakorlatilag születésünktől fogva haverok voltunk. Néhány napnyi különbséggel, ugyanabban a faluban láttuk meg a napvilágot, s együtt jártunk óvodába, Etonba és Oxfordba; érettebb korúvá növekedvén, a jó öreg

metropoliszban tömérdek sok első osztályú hepajt élveztünk végig egymás társaságában. Ha létezik olyan fickó a világon, gondoltam, aki képes enyhíteni e nyüves látogatásom borzalmait, hát az ifjú Bingo Little az a fickó.

Ám hogy miként került ide, azt felérni se tudtam ésszel. Nem sokkal korábban ugyanis, tudják, feleségül vette az ünnepelt írónőt, Rosie M. Bankst, és amikor utoljára láttam Bingót, éppen elkísérni készült őt Amerikába, egy felolvasó körútra. Még jól emlékeztem rá, ahogy meglehetős bőséggel ontotta a szitkokat, amiért az utazás miatt el kellett szalasztania az ascoti derbit.

Mindazonáltal, bármilyen furcsának tűnjék is, a fiú itt volt. Én pedig sóvárogván egy barátságos arc látványára, véreb módjára csaholva rivalltam rá:

- Bingo!

Megperdült a tengelye körül, és Jupiterre mondom, az arca egyáltalán nem volt barátságos. Inkább az „elgyötört" jelző illett rá. A karját úgy lóbálta felém, akár egy szemafor.

- Pszt! - pisszegett. - Tönkre akarsz tenni?

- He?

- Nem kaptad meg a táviratomat?

- *Az a te* táviratod volt?

- Persze hogy az enyém.

- Akkor mért nem írtad alá?

- Igenis aláírtam.

- Fenét írtad. Képtelen voltam kiokoskodni, mi lehet az értelme.

- Nos, megkaptad a levelemet.

- Miféle levelet?

- Az enyémet.

- Nem kaptam semmiféle levelet.

- Akkor nyilván elfelejtettem föladni. Azt írtam meg benne, hogy idelent vagyok, Thomas unokaöcséd mellett házitanítóskodom, és hogy életbevágó fontosságú, hogy ha találkozunk, vadidegenként kezelj engem.

- De miért?

- Mert ha a nénikéd rájön, hogy a haverod vagyok, természetesen azonnal kirúg.

- Miért?

Bingo felvonta a szemöldökét.

- Miért? Gondolkodj, Bertie! Ha a nénikéd helyében lennél, és tudnád, miféle fickó vagy, megengednéd egy olyan palinak, akiről tudod, hogy a legjobb cimborád, hogy házi tanítóskodjon a fiad mellett?

Ettől kissé szédelegni kezdett a fejem, de egy idő múltán felfogtam az értelmét, és be kellett látnom, hogy nem csekély józan paraszti észről árulkodik, amit mondott. Mindazonáltal még mindig nem adott magyarázatot arra, amit a rejtély lényegének vagy magvának neveznek.

- Azt hittem, Amerikában vagy - mondtam.

- Nos, nem vagyok ott.

- Miért nem?

- Sose törődj vele. Nem vagyok ott: érd be ennyivel.

- De mért vállaltál házitanítói állást?

- Sose törődj vele. Megvannak rá az okaim. És azt akarom, hogy jól jegyezd meg, Bertie - alaposan vésd bele a koponyádat kitöltő betonba -, hogy kettőnket nem szabad, hogy bratyizni lássanak. Tegnapelőtt a rusnya unokaöcsédet cigizésen kapták a bokrok közt, és ez meglehetősen ingataggá tette itteni helyzetemet, mert a nénikéd azt mondta, ha kellően rajta tartottam volna a szemem, ez nem történhetett volna meg. Ha most ezek után rájön, hogy egyike vagyok a

barátaidnak, semmi sem menthet meg a kiebrudaltatástól. Márpedig létfontosságú, hogy ne ebrudaljanak ki innen.

- Miért?

- Sose törődj vele, hogy miért.

E ponton szemlátomást úgy vélte, hogy valakit jönni hallott, mert hirtelen hihetetlen élénkséggel egy rododendronbokorba ugrott. Én pedig elinaltam, hogy Jeevesszel konzultáljak e furcsa ügyekről.

- Jeeves - szólítottam meg a hálószobába érkezve, ahol épp a holmijaimat csomagolta ki -, emlékszik arra a táviratra?

- Igen, uram.

- Nos, Mr. Little-től jött, aki itt tartózkodik: az ifjú Thomas kuzinom mellett működik mint házitanító.

- Valóban, uram?

- Nekem ez nem fér a fejembe. A jelek szerint Mr. Little szabad és független polgár, ha érti, hogy gondolom; ámde tenne-e olyat bármely szabad és független polgára e honnak, hogy önként egy olyan házba jöjjön, amely Agatha nénikémet tartalmazza?

- Csakugyan sajátságosnak tűnik, uram.

- Sőt mi több, házitanítóskodna-e valaki önnön szabad akaratából és merő szórakozni vágyásból az én Thomas unokaöcsém mellett, aki hírhedten kemény dió és emberbőrbe bújt sátánfajzat?

- Fölöttébb valószínűtlen, uram.

- Fenemód zűrös egy szitu, Jeeves.

- Pontosan, uram.

- És az egészben az a legszörnyűbb, hogy az állása megtartása érdekében Mr. Little szemlátomást szükségesnek tartja, hogy úgy kezeljen engem, mint egy leprást. És ily módon tönkrezúzza az egyetlen esélyemet is arra, hogy

valamennyire is elviselhetően érezzem magam ebben a csüggedés hajlékában. Mert tudomása van-e arról, Jeeves, hogy a nénikém azt mondta, nem szabad dohányoznom, amíg itt vagyok?

- Valóban, uram?

- Sem pedig innom.

- Miért, uram?

- Mert azt várja el tőlem - holmi sötét és rejtélyes okból, amelyet nem hajlandó felfedni -, hogy jó benyomást tegyek egy Filmer nevű fickóra.

- Módfelett kellemetlen, uram. Ámbár úgy tudom, az efféle önmegtartóztatást számos orvos mint az egészség titkát javallja. Azt állítják, előmozdítja a vér szabadabb keringését, és az artériákat megóvja az idő előtti meszesedéstől.

- Ó, ezt állítják? Nos, legközelebb, ha találkozik velük, megmondhatja nekik, hogy ostoba seggfejek.

- Igenis, uram.

Így kezdődött hát, amiről egy meglehetősen eseménydús pályafutásra visszatekintve azt hiszem, nyugodtan elmondhatom, hogy a legrohadtabb látogatás volt, amelyet életem során valaha is átéltem. Részint az amiatti gyötrelem, hogy nélkülöznöm kellett a vacsora előtti éltető koktélt, részint annak fájdalmas szüksége, hogy valahányszor egy csöndes cigire vágytam, kénytelen voltam a hálószobám padlóján fekve a kéménynyílásba fújni a füstöt, másfelől az amiatti állandó szorongás, hogy váratlan sarkokon örökösen Agatha nénivel futok össze, tetézve az abból adódó félelmetes lelki terheléssel, hogy barátkoznom kellett a nagyméltóságú A. B. Filmerrel, azt eredményezte, hogy nem sok idő múltán Bertram eddig még soha nem látott mértékben sínylette balsorsa nyűgét s nyilait.

Mindennap golfoztam a nagyméltóságúval, és csupán összeszorított foggal és a legnagyobb önmegtartóztatás révén sikerült kitartanom. Az általam valaha is látott legcsapnivalóbb golfozást a nagyméltóságú olyan társalgással kísérte, amely abszolút túllépte az elviselhetőség határát, és hát, mindent egybevéve, már épp kezdett erőt venni rajtam az önsajnálat, amikor egy este, midőn az étkezésre készülve egykedvűen öltöttem magamra a frakkot, az ifjú Bingo szivárgott be, és elvonta gondolataimat a saját bajaimról.

Mert amikor arról van szó, hogy egy cimbora pácban van, mi, Woosterek nem gondolunk többé önmagunkra; márpedig hogy szegény öreg Bingo koma térdig jár a slamasztikában, az már a puszta külleméből is nyilvánvaló volt - amely küllem egy olyan macskáéra emlékeztetett, amelyhez éppen hozzávágtak egy fél téglát, s rövidesen egy újabb érkezésére számít.

- Bertie - mondta Bingo, miután leült az ágyra, és egy percen át néma mélabút árasztott -, hogy szuperál mostanában Jeeves agyveleje?

- Tudtommal meglehetős jó erőben szárnyal. Hogy van a szürkeállománya, Jeeves? Teljes hőfokon funkcionál?

- Igen, uram.

- Hála az égnek - sóhajtott Bingo -, mivelhogy a legkiérleltebb tanácsára van szükségem. Hacsak józan gondolkodású emberek nem tesznek erőteljes lépéseket a megfelelő csatornákon keresztül, a becsületemnek fuccs.

- Mi a baj, öreg harcsa? - kérdeztem együttérzően. Bingo cibált egyet az ágyterítőn.

- Elmondom neked - felelte. - És most azt is feltárom, miért vendégeskedem ebben a pestisfészekben, egy olyan kölyök mellett instruktorkodva, akinek nem görög és latin

nyelvleckékre lenne szüksége, hanem egy ólmosbottal végrehajtott gyors suhintásra a koponyatövére. Azért jöttem ide, Bertie, mert ez volt az egyetlen, amit tehettem. Az utolsó pillanatban, mielőtt Rosie elhajózott Amerikába, úgy döntött, hogy jobb lesz, ha itthon maradok és gondját viselem a pincsinek. Itt hagyott nekem néhány száz fontot, amivel átvészelhetem a visszatértéig. Józan beosztással élve, ez az összeg bőven elegendő lett volna arra, hogy eltartsam belőle a pincsit és jómagamat. De hát tudod, hogy van.

- Mi hogy van?

- Amikor valaki odasomfordál hozzád a klubban, és azt közli veled, hogy valamely nyomorék gebe még akkor is tutibiztos győztes lesz, ha lumbágót kap tíz yardnyira a rajtpóznától. Biztosítalak róla, úgy tekintettem a dolgot, mint igen óvatos befektetést.

- Úgy érted, az egész tőkét föltetted egy lóra?

Bingo keserűen fölnevetett.

- Már ha azt egyáltalán lónak lehet nevezni. Ha a célegyenesben nem csipkedte volna magát egy hangyányit, összekeveredett volna a következő futam mezőnyével. Utolsóként ért célba a nyavalyás, átkozottul kényes helyzetbe hozva engem. Valamilyen úton-módon muszáj volt előteremtenem a létfenntartásomhoz szükséges összeget, hogy kihúzhassam Rosie visszatértéig anélkül, hogy megtudná, mi történt. Rosie a világ legaranyosabb asszonykája, de ha házasember lennél, Bertie, tudnád, hogy még egy mintafeleség is hajlamos hepciáskodni, ha rájön, hogy a férje hatheti háztartási költséget herdált el egyetlen futamon. Nem így van, Jeeves?

- De igen, uram. A nők e tekintetben különösek.

- A pillanat gyors gondolkodást kívánt. Annyi pénzem azért megkímélődött a pusztulástól, hogy a pincsit elhelyezhessem egy kényelmes panzióban. Beadtam hát hat hétre a kingsbridge-i Komfortos Kennelbe, de tönkrement emberként támolyogtam ki onnan, és kénytelen voltam házitanítói állást vállalni, így kötöttem ki a Thomas kölyök mellett. És most itt vagyok.

Szomorú történet volt, szó se róla, ám nekem úgy tűnt, hogy bármilyen szörnyű is lehet állandó kapcsolatban lenni Agatha nénikémmel és az ifjú Thomas-szal, azért a srác egész ügyesen kivágta magát szorult helyzetéből.

- Mindössze annyi a teendőd - mondtam -, hogy néhány hétig még folytatod itt a tanítóskodást, aztán minden prímán elrendeződik.

Bingo zordonan vakkantott.

- Még hogy néhány hétig! Jó, ha még két napig kihúzhatom itt. Meséltem már neked, hogy a nénikéd bizalma pár napja megrendült bennem mint a francos fiacskája oltalmazójában, éspedig ama tény folytán, hogy a kölköt dohányzáson érték. Most tudtam meg, hogy a személy, aki rajtakapta, a Filmer nevű pasas volt. És tíz perccel ezelőtt Thomas azt közölte velem, hogy holmi rút bosszút forral Filmer ellen, amiért az beárulta a nénikédnek. Nem tudom, mit készül tenni, de ha megteszi, engem úgy kivágnak innen, hogy a lábam se éri a földet. A nénikéd valósággal isteníti Filmert, és azon nyomban kirúgna. Éspedig három héttel Rosie visszatérte előtt!

Mindent értettem.

- Jeeves - szóltam.

- Uram?

- Mindent értek. Maga is ért mindent?

- Igen, uram.

- Akkor dobja be magát.
- Attól tartok, uram...
Bingo halkan felnyögött.
- Nehogy azt mondja már, Jeeves - sopánkodott elcsukló hangon -, hogy nincs semmi ötlete!
- E pillanatban semmi, uram, sajnálattal kell közölnöm.
Bingo rémült szűkölést hallatott, akár egy buldog, amelyiktől megtagadták a kekszet.
- Akkor hát az egyetlen, amit tehetek - jelentette ki gyászosan -, úgy hiszem, az, ha egy másodpercre se tévesztem szem elől azt a kis pástétomképű haramiát.
- Ahogy mondod - helyeseltem. - Lankadatlan éberség, mi, Jeeves?
- Pontosan, uram.
- De közben azért, Jeeves - könyörgött Bingo halk, nyomatékos hangon - ugye, alapos gondolkodást szentel a dolognak?
- Okvetlenül, uram.
- Köszönöm, Jeeves.
- Nincs mit, uram.
Feltétlenül javára írandó az ifjú Bingónak, hogy mihelyt eljött a cselekvés ideje, tiszteletet parancsoló energiával és elszántsággal tette a dolgát. Azt hiszem, a következő két nap folyamán egyetlen olyan perc sem akadt, amikor a Thomas kölyök azt mondhatta magának: „Végre egyedül!" Ám a második nap estéjén Agatha néni bejelentette, hogy másnap holmi ismerősök jönnek át egy kis teniszezésre, és tartottam tőle, hogy most óhatatlanul bekövetkezik majd a legrosszabb.
Az ifjú Bingo ugyanis azon fickók egyike, akik ha egyszer rákulcsolják ujjaikat a teniszütő nyelére, egyfajta révült állapotba kerülnek, amelyben a pálya gyepén kívül semmi

nem létezik számukra. Ha egy szett közepén odamennél Bingóhoz, s közölnéd vele, hogy a legjobb barátját párducok marcangolják szét a konyhakertben, rád bámulna, és ezt mondaná: „Oh, áh?" vagy valami effélét. Tisztában voltam vele, hogy még csak eszébe se jut majd az ifjú Thomas meg a nagyméltóságú mindaddig, amíg az utolsó meccslabda is meg nem szűnik a pályán pattogni, úgyhogy miközben aznap este vacsorához öltöztem, küszöbönálló katasztrófának ébredtem tudatára.

- Jeeves - kérdeztem -, eltűnődött már valaha az életen?

- Időről időre, uram, a szabad perceimben.

- Kegyetlen, hát nem, mi?

- Kegyetlen, uram?

- Az aközötti különbségre célzok, amilyennek a dolgok látszanak, és amilyenek valójában.

- A nadrágszárakat talán egy fél hüvelykkel magasabbra, uram. Egy csekélyke állítással a nadrágtartón elérhető a szükséges módosítás. Hol is tartott, uram?

- Úgy értem, mi itt, Woollam Cherseyben látszólag boldog, gondtalan, vidéki kúriabeli társaságot alkotunk. Ám a csillogó felszín alatt, Jeeves, sötét áramlatok rejlenek. Az ember elnézi, amint ebédkor a nagyméltóságú remek étvággyal vermeli el a majonézes lazacot, és olyan embernek tűnik, akinek a világon semmi gondja-baja. Holott mindeközben rémséges sors vár rá, egyre közelebb és közelebb araszolva. Mit gondol, egész pontosan milyen lépések megtételét tervezi a Thomas kölyök?

- Egy bizalmas beszélgetés során, melyet ma délután vele folytattam, a fiatalúr arról tájékoztatott, hogy nemrég a *Kincses sziget* című kalandregényt olvasta, és igen nagy hatással volt rá egy bizonyos Flint kapitány jelleme és

tetteinek sora, s ebből úgy vélem, azt fontolgatja, hogy eljárásához a kapitánytól lesi el a mintát.

- Na de... jóságos ég, Jeeves! Ha jól emlékszem, a *Kincses szigetben* Flint volt az a muki, aki jártában-keltében rövid tengerészkarddal ütött le embereket. Csak nem gondolja tán, hogy az ifjú Thomas tengerészkarddal csapná kupán Mr. Filmert?

- Valószínűleg nincs a birtokában tengerészkard, uram.

- Nos, akkor valami mással.

- Nem tehetünk egyebet, mint kivárni a dolog végét, uram. A nyakkendőt, ha javasolhatnám, uram, egy árnyalatnyival szorosabbra kösse. A cél a tökéletes pillangóhatás elérése. Ha megengedi...

- Ugyan mit számítanak holmi nyakkendők, Jeeves, egy ilyen pillanatban? Tisztában van azzal, hogy Mr. Little boldogsága forog kockán?

- Nincs olyan idő, uram, amelyben nyakkendők nem számítanak.

Láttam, hogy megbántódott a pasi, de nem próbáltam gyógyírt kenni a sebre. Túlságosan belefeledkeztem a gondolataimba. Szórakozott voltam és gondterhelt.

Még mindig javában tartott gondterheltségem, amikor másnap délután fél háromkor a teniszpályán kezdetét vette a munkálkodás. Ama fülledt, perzselően forró napok egyike volt, amikor úgyszólván a sarkon túl robajlik a mennydörgés, és úgy tűnt nekem, hogy a légkör lappangó fenyegetéstől terhes.

- Bingo - mondtam, miközben kivonultunk az első pároshoz -, kíváncsi vagyok, miben sántikál majd Thomas ma délután, amikor is már nem lesz rajta a hatóság szeme.

- He? - szólt Bingo szórakozottan. Már kiült arcára a jellegzetes „tenisz-tekintet", s a szeme üvegessé vált. Meglendítette a teniszütőjét, s halk horkantást hallatott.

- Nem látom sehol - mondtam.

- Hogy?

- Nem látom őt.

- Kit?

- Az ifjú Thomast.

- Mi van vele?

Annyiban hagytam.

Az egyetlen, ami a lovagi torna megnyitásának e sötét időszakában vigaszomul szolgált, az a tény volt, hogy a miniszter úr őméltósága a nézők közt foglalt helyet, és be volt ékelve két, napernyőt tartó nőszemély közé. A józan ész azt súgta, hogy még egy olyan hétpróbás csibész is, mint az én Thomas kuzinom, aligha követne el valami disznóságot egy stratégiailag ily erős helyzetű férfiú ellen. Jelentős mértékben megkönnyebbülve, átadtam magam a játék élvezetének, és épp azon igyekeztem jókora eréllyel, hogy laposra verjem a helybeli káplánt, amikor megdördült az ég, és szakadni kezdett az eső, mintha dézsából öntenek.

Mindnyájan hanyatt-homlok rohantunk a ház felé, s a szalonban teára gyülekeztünk, amikor Agatha néni, föltekintvén egy uborkás szendvicsről, hirtelen azt kérdezte:

- Látta valaki Mr. Filmert?

Az egyik legcsúnyább megrázkódtatás volt, amit valaha is átéltem. Részben a villámgyors szerváim, amelyek gyönyörűen zúgtak át a háló fölött, részben pedig a lassú nyesett labdáim következtében, amelyekkel Isten embere képtelen volt megbirkózni a középvonalnál, egy darabig még mintegy másik világban éltem. Most jókora huppanással

visszazökkentem a földre, és tortaszeletem, kicsúszván elerőtlenedett ujjaim közül, a padlóra esett, s Agatha néni spánielje, Robert mohón bezabálta. Tudatom ismét küszöbönálló katasztrófát érzékelt.

Mert tudni való, hogy ez a Filmer nem azok közé a fickók közé tartozott, akiket egykönnyen távol lehet tartani a teázóasztaltól. Nagyétkű ember lévén, aki kiváltképp kedveli a pár csésze ötórai nedűt meg a vele járó puszedliket, a mai délutánig mindig jócskán az élbolyban helyezkedett el az elemózsiás vályú iránti versenyfutásban. Ha valamit biztosra lehetett venni, az volt, hogy csupán valamely ellenség mesterkedései gátolhatták meg abban, hogy most a szalonban tartózkodjék, abrakostarisznyával a nyakában.

- Biztosan elkapta a zápor, és menedéket keresett valahol a parkban - vélte Agatha néni. - Bertie, menj, és keresd meg! Vigyél neki egy esőkabátot!

- Rendben! - készségeskedtem. Az egyetlen vágyam az életben most az volt, hogy megtaláljam a nagyméltóságút. És nagyon reméltem, hogy nem csupán a holttestét.

Esőkabátot öltöttem hát, egy másikat meg a hónom alá gyömöszöltem, s útnak indultam, ám a hallban Jeevesbe ütköztem.

- Jeeves - mondtam -, a legrosszabbtól tartok. Mr. Filmer eltűnt.

- Igen, uram.

- Átfésülni készülök utána a birtokot.

- Ettől a fáradságtól megkímélhetem önt, uram. Mr. Filmer ugyanis a szigeten van, a tó közepén.

- Ebben az esőben? Mért nem evez vissza a tökkelütöttje?

- Mert nincs csónakja, uram.

- Akkor hogy került a szigetre?

- Átevezett, uram. De Thomas úrfi utánaevezett, és szélnek eresztette a csónakját. Egy perccel ezelőtt tájékoztatott a körülményekről, uram. Úgy tűnik, Flint kapitánynak bevett szokása volt embereket szigeteken rekeszteni, és Thomas úrfi úgy érezte, akkor jár el a legcélszerűbben, ha követi a kapitány példáját.

- Te jó ég, Jeeves! De hiszen az a pasas bőrig ázik!

- Igen, uram. Thomas úrfi kommentálta az ügy ezen aspektusát is.

A pillanat cselekvésért kiáltott.

- Jöjjön velem, Jeeves!

- Igenis, uram.

Nyargalvást a csónakház felé vettem az irányt.

Agatha nénikém férje, Spenser Gregson, aki az értéktőzsdén dolgozik, nemrég iszonyúan nagyot kaszált szumátrai gumirészvényekből, és Agatha néni, midőn vidéki birtokot választott, nem kímélte a pénztárcáját: lenyűgöző mértékben költekezett. Mérföldekre terjedt, amit hullámzó pagonynak szokás nevezni, benne figyelemre méltó bőséggel található fákkal, ágaikon gőzerővel turbékoló gerlékkel, miegymással, továbbá rózsával teli kertekkel, valamint istállókkal, mellék- és szárnyépületekkel, s mindez meglehetősen tetszetős összképet nyújtott. Ám a birtok fő látványossága a tó volt.

A kúriától keletre terült el, a rózsakert mögött, és jó néhány hektár kiterjedésű volt, a közepén egy szigettel. A sziget közepén az „Oktogon" néven ismert épület állt. Az Oktogon közepén pedig, a tetőn ülve, és oly módon lövellve magából a vizet, akár egy szökőkút, a nagyméltóságú A. B. Filmer tartózkodott. Ahogy közeledtünk, én az evezőkkel diktálván szapora tempót, Jeeves pedig a kormányjárom kötelét kezelve,

fokozatosan erősödő hangerejű kiáltásokat hallottunk; és csakhamar, odafent a magasban, sikerült lokalizálnom a nagyméltóságút, aki is távolról szemlélve olybá tűnt, mintha a bozót tetején trónolna. Az volt a benyomásom, hogy még egy miniszternek is több esze lehetett volna annál, semhogy ily módon ücsörögjön ezen a nyílt térségen, amikor a környező fák alatt is menedéket találhatott volna.

- Kissé jobbra tartson, Jeeves!

- Igenis, uram.

Tetszetősen partra kormányoztam a csónakot.

- Itt várjon meg, Jeeves!

- Igenis, uram. Ma reggel a főkertész arról tájékoztatott, hogy a minap az egyik hattyú ezt a szigetet választotta fészkelőhelyül.

- Ez most nem alkalmas időpont a természetrajzi pletykákra, Jeeves - mondtam kissé szigorúan, mivel az eső jobban szakadt, mint valaha, és a Wooster-nadrágszárak már csak úgy csicsogtak a víztől.

- Igenis, uram.

Keresztültörtem magam a bozóton. Cefetül nehéz terep volt, s mindjárt az első két méteren elegáns teniszcipőm legalább nyolc shilling tizenegy pennys értékcsökkenést szenvedett el; mindazonáltal rendületlenül kitartottam, s végül kijutottam a nyílt térségre, és holmi tisztáson találtam magam, az Oktogonnal szemközt.

Ezt az épületet, így mesélték, valamikor a múlt században húzták fel, hogy a néhai tulajdonos nagyapjának legyen egy nyugalmas, a nagy háztól halló távolságon kívül eső helyisége, ahol gyakorolhatott a hegedűjén. Abból, amennyire én a hegedűsöket ismerem, úgy sejtem, holmi iszonyú nyekergést vihetett ott véghez a maga idejében, ám mindez

nyilván kismiska lehetett ahhoz az óbégatáshoz képest, ami most az épület tetejéről hallatszott. Minthogy még nem vette észre a mentőbrigád megérkeztét, a nagyméltóságú láthatólag azon igyekezett, hogy hangja a víztükör fölött messze szállva, egészen a kúriáig elhallatsszon; és nem is állítom, hogy nem nyújtott kitűnő sportbéli teljesítményt. Magas fekvésű tenorhangja volt, és rikkantásai úgy süvítettek el a fejem fölött, akár megannyi srapnel.

Úgy gondoltam, ideje lesz közölnöm vele a jó hírt, miszerint megérkezett a segítség, mielőtt még hangszálrepedést kapna a pali.

- Hé! - kiáltottam, kivárván egy rikkantási szünetet. Felütötte fejét a tetőperem fölé.

- Hé! - üvöltötte, mindenfelé tekintgetvén, kivéve természetesen a helyes irányt.

- Hé!

- Hé!

- Hé!

- Hé!

- Ó! - mondta, végre meglátván engem.

- Nini! - feleltem, mintegy nyugtázván az észrevételt.

Úgy hiszem, nem állítható, hogy a társalgás e pillanatig valami rettentő magas színvonalat ért el, ám valószínűleg másodperceken belül jóval épületesebben folytattuk volna. Azonban éppen akkor, vagyis pont abban a minutumban, amikor holmi magvasat készültem mondani, olyanszerű sziszegő hang hallatszott, mintha egy gumiabroncs eresztene le egy kobrafészekben, és a bozótból, tőlem balra, valami oly nagy és fehér és mozgékony rontott elő, hogy - gyorsabban gondolkozva, mint életemben valaha is - felburranó fácánként emelkedtem a magasba, és mielőtt tudtam volna, mit teszek,

mászni kezdtem, az életemet mentve. Körülbelül egy hüvelyknyire a jobb bokám alatt valami a falnak csapódott, és minden olyan kétségem, amely a lent maradásommal kapcsolatban felmerülhetett, tovatűnt. A versbeli fickó az Alpokon, ki útját a hóba, jégbe rója, de messzire leng lobogója, rajta e szóval: Excelsior! (azaz „Egyre feljebb!"), szolgált mintaképül Bertram számára.

- Csak óvatosan! - rikkantotta a nagyméltóságú, így tettem.

Bárki építette is az Oktogont, nyilván kifejezetten egy efféle válsághelyzet céljára tervezte. Falaiban szabályos térközönként bevágások követték egymást, amelyek épp alkalmasak voltak a kezek és lábak számára, és nem sok időbe telt, mire a tetőn leparkoltam a nagyméltóságú mellé, s az egyik legnagyobb és legdühösebb természetű hattyúra bámultam le, amelyet valaha is láttam. Odalent állt, nyakát oly módon nyújtogatva fölfelé, mint egy locsolócsövet, s épp olyan pozícióban, hogy kedvem támadt oldalba suvasztani egy jól irányzott téglával.

Nekieresztettem hát a téglát, és telibe trafáltam vele a madarat.

A nagyméltóságú nem túlságosan látszott örvendeni.

- Ne ingerelje! - mondta.

- Ő is ingerelt engem - feleltem. A hattyú további nyolclábnyira terjesztette ki a nyakát, majd egy szivárgó gőzvezeték megszemélyesítését nyújtotta. Az eső továbbra is leírhatatlan hevességgel zuhogott, és sajnáltam, hogy izgalmamban, ami óhatatlanul együtt jár azzal, midőn gyakorlatilag tizedmásodperceken belül spurizol fel egy kőfalon, leejtettem az esőkabátot, amelyet kakasülőtársam számára hoztam magammal. Egy pillanatig arra gondoltam,

hogy felajánlom neki a magamét, de aztán felülkerekedett bennem a bölcsebb megfontolás.

- A maga esetében mennyi híja volt, hogy nem csípte el az a dög? - kérdeztem.

- Egy hajszálnyi - válaszolta társam, szembeszökő utálattal nézve le a bűnösre. - Igen gyors ugrást kellett tennem.

A nagyméltóságú pufók kis fickó volt, aki úgy festett, mintha úgy öntötték volna bele ruháiba, és közben elfelejtett volna szólni, hogy „Elég!", és a kép, amelyet felidézett, meglehetősen mulatságos volt.

- Ezen nincs semmi nevetnivaló - mondta, énrám helyezve át az utálkozó pillantást.

- Bocs.

- Súlyosan meg is sérülhettem volna.

- Mit gondol, nem kéne hozzávágni még egy téglát?

- Semmi szín alatt se tegye! Azzal csak felbosszantaná.

- Na és, már miért ne bosszanthatnánk fel? Hiszen ő se tanúsított szemernyi kíméletet sem a mi érzékenységünk iránt.

A nagyméltóságú most az ügy egy újabb vetületét vette szemügyre.

- Érthetetlennek találom, hogy tudott elsodródni a csónakom, holott biztonságosan hozzákötöztem egy fűzfa tövéhez.

- Átkozottul rejtélyes.

- Már kezdek arra gyanakodni, hogy valamely rosszindulatú személy szándékosan oldotta el.

- Ó, ugyan... nem, ezt aligha hinném. Akkor látta volna, amint elkövetik a csínyt.

- Nem, Mr. Wooster. A bokrok ugyanis hatékony álcaként szolgálnak. És különben is, elálmosodván a szokatlan délutáni

hőségtől, kis időre elszundítottam, csaknem közvetlenül azután, hogy a szigetre értem.

Ez nem az a fajta tárgy volt, melyen hosszasan elidőzni kívántam hagyni az elméjét, ezért hát témát váltottam.

- Sikerült rendesen bőrig áznia, mi? - kérdeztem.

- Ezt magam is észrevettem már - mondta a nagyméltóságú ama undok, kesernyés hanghordozásával. - Mindazonáltal köszönöm, hogy felhívta rá a figyelmemet.

Az időjárásról való csevej tehát nem bizonyult túl sikeresnek. Áttértem hát honi grófságaink madárvilágának életére.

- Megfigyelte-e már valaha - tudakoltam -, hogy a hattyúk szemöldöke középütt összeér?

- Bőségesen volt rá alkalmam, hogy megfigyeljem mindazt, amit csak hattyúkon meg lehet figyelni.

- És ez afféle durcás kifejezést kölcsönöz nekik, mi?

- A kifejezés, amelyre utal, nem kerülte el a figyelmemet.

- Fenemód különös - elmélkedtem, belemelegedvén a tárgyba -, hogy a családi élet mennyire rossz hatással van egy hattyú kedélyállapotára.

- Örülnék, ha valami más beszédtárgyat választana, mint a hattyúkat.

- Na igen, de ez tényleg fölöttébb érdekes. Úgy értem, a mi öreg cimboránk odalent rendes körülmények között valószínűleg maga a tökéletes, napsugaras jókedv. Valóságos házikedvenc. Ámde egyszerűen csak azért, mert a kis asszonyka történetesen fészkelési...

Elnémultam. Aligha fogják elhinni nekem, de az iménti lótás-futás, tüsténkedés folytán e pillanatig teljesen megfeledkeztem arról, hogy miközben mi itt, a tetőn kényszerültünk rostokolni, a háttérben mindvégig ott

lappangott valaki, aki óriási agyvelejével, ha értesülne e vészhelyzetről és segédkéz nyújtására kéretne fel, valószínűleg vagy féltucatnyi tervet tudna kimódolni pár pillanat alatt a nehézségeink megoldására.

- Jeeves! - kiáltottam.

- Uram? - érkezett egy halk, tiszteletteljes hang a nagy nyílt térségek felől.

-Az inasom - szolgáltam felvilágosítással a nagyméltóságúnak. - Végtelenül leleményes és csavaros eszű fickó. Ő majd egy pillanat alatt kiszabadít minket e szorult helyzetünkből. Jeeves!

- Uram?

- Itt ülök a tetőn.

- Igenis, uram.

- Ne mondja azt, hogy „Igenis". Jöjjön, és segítsen rajtunk! Mr. Filmer meg én benne vagyunk a pácban.

- Igenis, uram.

- Ne hajtogassa már, hogy „Igenis"! Csipkedje magát! Ez a hely hemzseg a hattyúktól.

- Azonnal kézbe veszem az ügyet, uram.

A nagyméltóságúhoz fordultam. Mi több, odáig mentem, hogy megütögettem a hátát. Akárha egy vizes szivacsot paskoltam volna meg.

- Minden rendben - mondtam. - Jeeves már útban van.

- Mit tud tenni?

Kissé görbe szemmel néztem a pasasra. Zsémbes hanghordozással beszélt, ami nem volt ínyemre.

- Ezt - válaszoltam némileg hűvösen - addig nem áll módunkban megmondani, amíg nem látjuk őt cselekvés közben. Lehet, hogy az egyik eljárást alkalmazza, de az is lehet, hogy egy másikat. Egyre azonban mérget vehet: Jeeves

rálel a kiútra. Lám csak: ehol jön, ni, az aljnövényzeten keresztüllopakodva, s arcán a színtiszta értelem fénye ragyog. Jeeves agybéli képessége egyszerűen korlátlan. Lényegében kizárólag hallal táplálkozik. Áthajoltam a peremen, s alákémleltem a mélységbe.

- Ügyeljen a hattyúra, Jeeves.

- Szoros megfigyelés alatt tartom a madarat, uram.

A hattyú az imént újabb nyakkészletet göngyölt ki felénk; de most hirtelen megperdült. A mögötte megszólaló hang erőteljes hatást látszott tenni rá. Jeevest rövid, tüzetes megfigyelésnek vetette alá, majd pedig, némi levegőt szíva be sziszegési célokra, holmi ugrásfélét produkált, aztán előrerontott.

- Vigyázzon, Jeeves!

- Igenis, uram.

Nos, akár meg is mondhattam volna annak a hattyúnak, hogy hiába strapálja magát. Meglehet, hogy hattyúberkekben az értelmiség színe-virágához tartozott, ám amikor arra került a sor, hogy az észbeli képességeit Jeevesével mérje össze, akkor egyszerűen csak az idejét fecsérelte. Akár rögtön haza is mehetett volna.

Minden, az életútnak nekiinduló fiatalembernek illik tudnia, hogy miként kell megbirkózni egy dühös hattyúval, ezért röviden ismertetem a helyes eljárást. Legelőször is felkapod az esőkabátot, amelyet valaki elejtett, aztán, hajszálpontosan felmérve a távolságot, egyszerűen ráborítod a kabátot a madár fejére; ezután, fogván a csónakcsáklyát, amelyet bölcs előrelátással magaddal hoztál, becsúsztatod a hattyú alá, majd erőteljes lökést fejtesz ki. A hattyú betámolyog egy bokorba, és nekilát, hogy megpróbálja kihüvelyezni magát, te pedig visszasétálsz a csónakhoz,

magaddal víve bármely olyan barátot, aki ezenközben történetesen a közelben lévő háztetőn ücsörög. Ez volt Jeeves módszere, és nem látom, miként lehetne bármit is tökéletesíteni rajta.

A nagyméltóságúval, aki oly hallatlan fürgeséget tanúsított, amilyenre nem is hittem volna képesnek, két szempillantásnál jóval rövidebb idő alatt a csónakban termettünk.

- Nagyon értelmesen viselkedett, jóember - mondta a nagyméltóságú, mialatt ellöktük magunkat a parttól.

- Igyekszem megelégedésre ténykedni, uram.

Ezzel a nagyméltóságú szemlátomást el is mondta, amit mondandó volt. E pillanattól fogva mintegy begubózni és elmélázni látszott. Totál átadta magát a merengésnek. Még azt se látszott észrevenni, amikor „rákot fogtam" és vagy félliternyi vizet zúdítottam a nyakába.

Csupán miután kikötöttünk, kelt újra életre.

- Mr. Wooster.

- Oh, igen?

- Gondolkoztam azon a dolgon, amiről korábban beszéltem magának - annak problémájáról, hogy miként sodródhatott el a csónakom.

Ez nem tetszett nekem.

- Átkozottul fogós egy probléma - feleltem. - Jobb is, ha nem rágódik rajta többet. Soha nem fogja tudni megoldani.

- Ellenkezőleg, máris ráleltem a megoldásra, mégpedig szerintem az egyetlen ésszerű megoldásra. Meg vagyok róla győződve, hogy csónakomat a Thomas fiú oldotta el, a háziasszonyom fia.

- Ó, ugyan, dehogy! Miből gondolja?

- Neheztelt rám. És ez éppen az a fajta csíny, amelynek elkövetése csak egy gyereknek vagy egy gyakorlatilag gyengeelméjű alaknak jutna eszébe.

Azzal eltalpalt a ház felé, én pedig elszörnyedve fordultam Jeeveshez.

- Hallotta ezt, Jeeves?

- Igen, uram.

- Mitévők legyünk?

- Talán ha Mr. Filmer átgondolja a dolgot, úgy ítéli meg, hogy a gyanakvása alaptalan.

- De hiszen nem alaptalan.

- Nem, uram.

- Akkor hát mitévők legyünk?

- Nem tudnám megmondani, uram.

Meglehetősen élénk tempóban elpályáztam a ház felé, és jelentettem Agatha néninek, hogy a nagyméltóságú kimentetett szorult helyzetéből; ezután felinaltam az emeletre, hogy forró fürdőt vegyek, minthogy kalandozásaim során a lábam körmétől a fejem búbjáig átáztam. Miközben az üdítő melegséget élveztem, kopogtattak az ajtón. Purvis volt, Agatha néni komornyikja.

- Mrs. Gregson megkért, hogy közöljem, uram: örülne, ha mihelyt ön elkészül, találkozhatna önnel.

- De hiszen az előbb találkozott velem.

- Úgy vélem, ismételten találkozni óhajt önnel, uram.

- Ó, rendben!

További néhány percig feküdtem a felszín alatt, aztán, szárazra törülvén a porhüvelyt, a folyosó végéről nyíló szobámba mentem. Jeevest ott találtam, holmi alsóneműkkel motoszkált.

- Á, Jeeves - mondtam -, épp eltöprengtem. Nem kéne-e valakinek benéznie Mr. Filmerhez és adni neki egy kevés kinint vagy valami ilyesmit? Afféle karitatív küldetésből, mi?

- Már megtettem, uram.

- Helyes. Bár nem mondhatnám, hogy rettentően kedvelem a pasast, de azért nem szeretném, ha kapna egy száraz náthát. - Belebújtam egy zokniba. – Jeeves - kezdtem -, gondolom, tudja, hogy valamit irtó gyorsan ki kell eszelnünk? Mit akarok mondani, ugye tisztában van a helyzettel? Mr. Filmer annak elkövetésével gyanúsítja az ifjú Thomast, amit az csakugyan elkövetett, és ha sikerül rábizonyítania a vádat, Agatha néni kétségkívül kirúgja Mr. Little-t, és akkor Mrs. Little rájön, mit művelt Mr. Little, ennek pedig vajon mi lesz a következménye és ódiuma? Megmondom én magának. Hát az, hogy Mrs. Little oly mértékben kerül majd fölénybe Mr. Little-lel szemben, amilyen mértékben szerintem, noha jómagam csupán agglegény vagyok, egyetlen feleségnek se szabadna fölénybe kerülnie a férjeurával szemben, ha a házasélet alapjául szolgáló kölcsönösségi viszonyt - melyet mintegy sarkalatos fontosságú egyensúlynak is nevezhetünk - meg kívánják őrizni. A nők felhánytorgatják az ilyesmit, Jeeves. Ők nem felejtenek és nem bocsátanak meg.

- Nagyon igaz, uram.

- Akkor hát mit javasol?

- Már intézkedtem az ügyben, uram.

- Csakugyan?

- Igen, uram. Alighogy elváltam öntől, felötlött bennem a megoldás. Mr. Filmer egy megjegyzése volt az, ami az ideát adta.

- Jeeves, maga egy csodalény!

- Nagyon szépen köszönöm, uram.

- És mi az a megoldás?

- Arra az elgondolásra jutottam, hogy odamegyek Mr. Filmerhez, és közlöm vele: ön volt az, aki ellopta a csónakját, uram.

A pasas vibrálni látszott előttem. Izgatott ujjakkal markolásztam egy zoknit.

- Hogy... mit közöl vele?

- Először Mr. Filmer vonakodott hitelt adni állításomnak. Ám kifejtettem neki, hogy ön bizonyosan tudott arról, hogy ő a szigeten tartózkodik - amely tény, s ebben Mr. Filmer is egyetértett velem, rendkívüli fontosságú. Rámutattam továbbá, hogy ön mókás kedvű ifjú úriember, uram, aki nagyon is hajlamos rá, hogy vaskos tréfa gyanánt ilyesmit elkövessen. Végül is sikerült teljesen meggyőznöm, és immár nem áll fenn a veszélye, hogy Thomas úrfinak tulajdonítsa a csínyt.

Lenyűgözve meredtem az ipsére.

- És magának van képe ezt frappáns megoldásnak nevezni? - fakadtam ki.

- Igen, uram. Mr. Little immár megtarthatja az állását.

- És velem mi lesz?

- Önnek is haszna származik a dologból, uram.

- Ó, igazán?

- Igen, uram. Megtudtam ugyanis, hogy midőn Mrs. Gregson meghívta önt e házba, az az indíték vezérelte, hogy bemutassa önt Mr. Filmernek, éspedig azon céllal, hogy ön a magántitkárának szegődjék.

- Micsoda?!

- Igen, uram. Purvis, a komornyik véletlenül fültanúja volt annak a beszélgetésnek, amelyet Mrs. Gregson ez ügyben Mr. Filmerrel folytatott.

- Még hogy titkárnak ahhoz a hájfejű, dögunalmas fráterhez? Jeeves, én ezt soha nem éltem volna túl!

- Nem, uram. Magam is úgy vélem, hogy ön nem találta volna kellemesnek. Mr. Filmer aligha rokonszellemű társaság az ön számára. Mindazonáltal, ha Mrs. Gregson elszerezte volna önt hozzá, ön esetleg kínosnak találta volna, hogy visszautasítsa az állás elfogadását.

- Ajaj! De még milyen kínosnak!

- Igen, uram.

- Hanem, Jeeves, süsse meg, van egy szempont, amelyet, úgy látszik, figyelmen kívül hagyott. Én egész pontosan hogy jövök ki ebből?

- Uram?

- Úgy értem, Agatha néni azt üzente az imént Purvisszel, hogy találkozni óhajt velem. Valószínűleg éppen most élesíti a csatabárdot.

- A legésszerűbb terv az volna, uram, ha ön nem találkozna vele.

- De hogy tudnám ezt elkerülni?

- Az ablak külső oldala mentén egy jóféle, masszív vízvezetékcső fut le, uram. Én pedig húsz perc múlva a park főbejáratánál várakozhatnék a kétülésessel.

Tiszteletteljes pillantással néztem rá.

- Jeeves - mondtam -, magának mindig igaza van. Nem lehetne inkább öt perc?

- Legyen tíz, uram.

- Jó. Tehát tíz perc múlva. Készítsen ki valami utazásra alkalmas öltözéket, s a többit bízza rám. Hol van hát az a vízvezetékcső, amelyről oly nagy elismeréssel nyilatkozik?

A kabalamacska

Fekete volt, de takaros. Nyilvánvalóan szűkös körülmények között élt, mindazonáltal sikerült megőriznie bizonyos eleganciát, egyfajta külcsínt, amit a franciák *toumure-nek* neveznek. Az ínség nem ölte ki belőle a született arisztokrata személyes tisztálkodási ösztönét sem, mihelyt ugyanis Elizabeth megpillantotta, tüstént mosakodni kezdett.

A lány lépteinek hallatán felnézett. Nem mozdult, de viselkedése gyanakvásról árulkodott. Hátizmai megfeszültek, szemei úgy izzottak, mint két sárga villanyégő fekete bársony hátterén, s farka, mintegy figyelmeztetésül, kissé megrándult.

Elizabeth őt nézte, ő meg Elizabethet. Szünet következett, ami alatt ő kialakította véleményét a lányról. Aztán peckesen megindult feléje, majd hirtelen lesütve a fejét, hevesen nekiütötte a lány ruhájának. Hagyta, hogy a lány fölemelje és bevigye az előcsarnokba, ahol Francis, a házmester állt.

- Francis - kérdezte Elizabeth -, tartozik ez a macska valakihez az itt lakók közül?

- Nem, kisasszony. Az ott egy kóbor macska. Már napok óta próbálom kideríteni, hogy ki lehet a gazdája.

Francis azzal töltötte az idejét, hogy megpróbált kideríteni dolgokat. Eseménytelen életében ez jelentette számára az egyetlen változatosságot. Néha egy hang volt, néha egy elveszett levél, néha egy darab jég, amely elkeveredett az ételliftben - bármi volt is az, Francis megpróbálta föllelni.

- Ezek szerint régóta tanyázik már itt?

- Jó ideje látom már itt sertepertélni.

- Meg fogom tartani.

- A fekete macska szerencsét hoz - nyilatkoztatta ki Francis.

- Az bizony nagyon rám férne - mondta Elizabeth. Aznap reggel úgy érezte, hogy egy kis szerencse örvendetes újdonságszámba menne nála. Az utóbbi időben nem túl fényesen alakultak a dolgai. Nem is annyira azt fájlalta, hogy kéziratainak szokásos hányada, szerkesztői üdvözletekkel megspékelve, rendre visszajött a magazinoktól, amelyeknek elküldte őket - ezt elfogadta mint a szakma velejáróját. Amit igazán komisz eljárásnak tartott a sors részéről, az a tény volt, hogy a saját kedvenc magazinja, amelyhez bevett szokása volt menedékért folyamodni, éspedig a szíveslátás csaknem biztos tudatában, miközben az összes többi hűvös fogadtatásban részesítette, az olvasóközönség támogatásának hiányában hirtelen, halk halálhörgéssel kimúlt. Olyan volt, mintha egy kedves és adakozó rokont veszített volna el, s ez csaknem szükségszerűvé tette, hogy a háztartása egy fekete macskával gyarapodjék.

Lakásában, ahogy az ajtó becsukódott, némi aggodalommal figyelte új szövetségesét. A lépcsőn felfelé való úton a cica csodálatosan viselkedett, de most a lány nem lepődött volna meg, noha fájt volna neki, ha megpróbált volna elmenekülni a mennyezeten keresztül. A macskák oly lobbanékonyak. Ő azonban nyugton maradt, és miután egy darabig csöndben járkált fel-alá a szobában, fölemelte a fejét, és panaszos kiáltást hallatott.

- Nagyon helyes - szólt Elizabeth szívélyesen. - Ha nem találod, amit keresel, kérjed csak. A lakás a tiéd.

A hűtőszekrényhez ment, s tejet és szardíniát vett elő. Semmi mesterkéltség vagy színlelés nem volt vendége viselkedésében. Szerette a hasát, és nem bánta, ha erről mások is tudomást szereznek. Egy olyan lény eltökéltségével összpontosította figyelmét testszöveteinek regenerálására,

akinek utolsó étkezése homályos emlék csupán. Elizabeth, olyasformán merengve fölötte, akár az isteni gondviselés; töprengve ráncolta a homlokát.

- Joseph - mondta végül, felélénkülve -, ez lesz a neved. Érezd magad otthon nálam, és szűnj meg kabalának lenni.

Joseph bámulatosan hamar megbarátkozott új otthonával. A második nap végére már azt a benyomást keltette, hogy ő a lakás igazi tulajdonosa, és csupán az ő jó természetének köszönhető, hogy Elizabeth engedélyt kapott a háztartás vezetésére. Mint fajának legtöbb képviselője, Joseph is született zsarnok volt. Egy napig várt rá, hogy kiderüljön, melyik Elizabeth kedvenc karosszéke, aztán a magáénak sajátította ki. Ha Elizabeth becsukott egy ajtót, miközben ő egy szobában tartózkodott, tüstént a kinyitását követelte, hogy kijöhessen; ha viszont a lány becsukta, mialatt ő odakint volt, akkor azért követelte a kinyitását, hogy bejöhessen, ha Elizabeth nyitva hagyta, akkor meg a huzat miatt zsémbelt. Ám még legjobbjainknak is vannak hibái, és Elizabeth mindezek dacára is imádta.

Elképesztő volt, hogy mekkora változást hozott az életébe. Barátságos teremtés volt, és Joseph megérkeztéig társaságért főleg a szemközti szomszédban lakó férfi lépteire volt utalva. És ráadásul az épület régi volt, és éjszaka nyikorgott. Az átjáróban egy deszka ki volt lazulva, és a sötétben betörőhangokat adott, amikor útban az ágy felé ráléptél; azonkívül fura kaparászások hallatszottak, amelyektől összerezzentél, és visszatartottad a lélegzeted. Joseph hamarosan véget vetett mindennek. Az ő társaságának köszönhetően egy kilazult deszka mindössze egy kilazult deszka volt, semmi több, egy kaparászás pedig csupán egy egyszerű kaparászás.

És akkor egy délután a cica eltűnt.

Miután Elizabeth átkutatta a lakást anélkül, hogy megtalálta volna, az ablakhoz lépett, hogy madártávlatból végigtekintsen az utcán. Nem sok reményt táplált, mivel nemrég jött fel az utcáról, s ott akkor nyoma sem volt a kandúrnak.

Kívül, az ablak mellett, széles párkány futott végig az épület széltében. Balra egy parányi erkélyben végződött, amely a lányával szemközti lakáshoz tartozott - annak a fiatalembernek a lakásához, akinek néha a lépteit hallotta. Tudta róla, hogy fiatal ember, mivel Francis elmondta neki. A nevéről is - James Renshaw Boyd - ugyanabból a forrásból értesült.

Ezen a parányi erkélyen, bundáját bíborvörös nyelvével nyalogatva, és általában úgy viselkedve, mintha a saját hátsó udvarán tartózkodna, ült most Joseph.

- Jo-seph! - kiáltotta Elizabeth, s a meglepetés, öröm és szemrehányás vegyüléke szinte melodramatikus remegést adott hangjának.

A kandúr hűvös tekintettel figyelte. Sőt, ami még rosszabb: úgy nézett rá, mint egy vadidegenre. Jóllehet degeszre tömte a hasát a tőle kapott étellel és itallal, egyszerűen keresztülnézett Elizabethen, és miután így tett, elfordult, és besétált a szomszéd lakásba.

Elizabeth elszánt teremtés volt. Meglehet, hogy Joseph úgy tekintett rá, mint egy romlott tejjel teli csészealjra, mindazonáltal az ő macskája volt, és szilárdan eltökélte, hogy visszaszerzi. Kiment, és becsöngetett Mr. James Renshaw Boyd lakásába.

Ingujjban lévő fiatalember nyitott ajtót. Semmi szín alatt sem volt kellemetlen a külseje. Sőt, a saját típusában - a

borzas, simára borotvált, szögletes állú típuson belül - kifejezetten jóvágású fiatalembernek volt mondható. Még ha e pillanatban Elizabeth pusztán a kóbor macskák visszaadására szolgáló gépnek tekintette is, ezt azért észrevette.

Rámosolygott a fiúra. Elvégre nem ennek a jó külsejű fiatalembernek a hibája, hogy a nappalija ablaka nyitva volt, vagy hogy Joseph hálátlan kis bestia, aki megérdemelné, hogy ma este ne kapjon halat vacsorára.

- Volna olyan kedves, és ideadná a macskámat, kérem? - mondta kedvesen. - Az ablakon keresztül bement a maga nappalijába.

A fiú enyhén meglepettnek tűnt.

- A *maga* macskáját?

- A fekete macskámat, Josephet. A maga nappalijában van.

- Attól tartok, rossz helyre jött. Az előbb hagytam el a nappalimat, és az egyetlen macska, amely ott tartózkodik, az én fekete macskám, Reginald.

- De hiszen én mindössze egy perce láttam Josephet bemenni oda!

- Az Reginald volt.

Elizabeth, mint aki egy tetszetős cserjét megvizsgálván hirtelen fölfedezi, hogy az csalán, ráébredt az igazságra. Aki előtte állt, nem egy ártatlan fiatalember volt, hanem a legsötétlelkűbb bűnöző, akit csak ismernek a kriminológusok - más emberek macskáinak eltulajdonítója. A lány szívélyessége zéróponton zuhant.

- Megkérdezhetem, mióta van meg a Reginaldja?

- Ma délután négy óra óta.

- Az ablakon keresztül jött be?

- Nos... igen. Most, hogy fölemlíti, csakugyan úgy.

- Akkor meg kell kérnem, legyen olyan szíves, és adja vissza a macskámat - mondta Elizabeth fagyosan. A fiatalember védekezően nézett rá.

- Föltéve - szólt -, éspedig pusztán az elméleti vita kedvéért, hogy a maga Josephje az én Reginaldom, nem juthatnánk valamiféle megállapodásra? Hadd vegyek magának egy másik macskát. Akár egy tucat macskát.

- Nem akarok egy tucat macskát. Én Josephet akarom.

- Szép, kövér, puha cicákat - folytatta a fiatalember rábeszélően. - Aranyos, szeretetteli perzsákat és angórákat és...

- Természetesen, ha el szándékozik lopni Josephet...

- Ezek kemény szavak. Bármely ügyvéd megmondja magának, hogy macskákat illetően sajátos jogszabályok vannak érvényben. Ha valaki megtart egy kóbor macskát, ez nem minősül se véteknek, se kihágásnak. Az elhíresült Wiggins kontra Bluebody perben megállapítást nyert, hogy...

- Hajlandó, kérem, visszaadni a macskámat?

Felszegett állal és vasvillatekintettel meredt a fiatalemberre, akiben most hirtelen fölébredt a lelkiismeret.

- Ide figyeljen - mondta. - Az irgalmára bízom magam. Elismerem, hogy a macska a magáé, hogy nincs rá jogcímem, és hogy csupán egy közönséges besurranó tolvaj vagyok. De gondoljon bele: az előbb értem haza az első darabom első próbájáról, és miközben besétáltam az ajtón, az a macska meg az ablakon sétált be. Olyan babonás vagyok, mint egy falusi öregasszony, és úgy éreztem: e cicát átengedni azzal lenne egyenértékű, mintha kivégezném a darabomat, még mielőtt egyáltalán bemutatták volna. Tudom, hogy ez magának abszurdnak tűnik. *Maga* nem rabja ostoba babonáknak. Maga józan és gyakorlatias. Azonban, az adott körülményekre

tekintettel, ha *mégis* látna rá módot, hogy lemondjon a jogairól...

A fiatalember reménytelen vágyakozást tükröző tekintete láttán Elizabeth letette a fegyvert. Teljesen hatalmába kerítette az érzelemhullám, amely végigsöpört rajta. Mennyire tévesen ítélte meg ezt a fiatalembert! Közönséges, lelketlen macskatolvajnak nézte, aki találomra és minden ok nélkül csakliz el cicákat, és most kiderült: vonakodva kényszerült rá e cselekedetre e mély és nagyon is dicséretes indíték folytán. Minden önzetlenség és áldozatkészség, amely a jólelkű nők veleszületett sajátsága, megmozdult Elizabeth bensőjében.

- Nos, *természetesen* nem szabad őt átengednie! Az szörnyű balszerencsét hozna.

- Na és maga...?

- Énvelem ne törődjön. Gondoljon mindazokra, akiknek fontos, hogy a darabja sikeres legyen.

A fiatalember pislogott.

- Hát ez igazán nagyszerű! - mondta.

- Fogalmam se volt, miért ragaszkodik annyira hozzá. Nekem semmit se jelentett... legalábbis nem sokat... vagyis hogy... nos, azt hiszem, eléggé megkedveltem őt... de nem volt számomra... hogy is mondjam csak... nem volt...

- Létfontosságú?

- Épp ezt a szót kerestem. Csupán társaság volt, tudja.

- Nincsenek szép számmal barátai?

- Egyáltalán nincsenek barátaim.

- Nincsenek barátai! Nos, ez eldönti a kérdést. Vissza kell őt vennie.

- Eszemben sincs.

- Természetesen azonnal vissza kell vennie.

- Tényleg nem tehetem.

- Muszáj.

- Nem fogom.

- De az ég szerelmére, mit gondol, hogy érzem majd magam, tudván, hogy maga teljesen egyedül volt, én meg eloroztam a kedvencét, a... szeme fényét?

- És maga mit gondol, én hogy érezném magam, ha pusztán egy fekete macska hiányában bukna meg a darabja?

A fiatalember összerezzent, s ujjait feszülten jártatta borzas hajában.

- Fogós probléma; itt nyilván még Bölcs Salamon se tudna igazságot tenni - töprengett. - Mit szólna hozzá - hiszen ez látszik az egyetlen lehetséges kiútnak -, ha maga megtartana bizonyos gazdasszonyi jogokat a cicával kapcsolatban? Nem tudna néha átugrani hozzám és csevegni vele - na meg hát, mellesleg, énvelem is? Én is szinte ugyanolyan magányos vagyok, mint maga. Chicago az otthonom. New Yorkban alig ismerek valakit.

A hatalmas városban élt magányos élet Elizabethben óhatatlanul kifejlesztette azt a képességet, hogy pillanatnyi ítéleteket alkosson a férfiakról, akikkel találkozott. Gyors pillantást vetett a fiatalemberre, és a javára döntött.

- Ez nagyon kedves magától - mondta. - Örömest beleegyezem. Szeretnék mindent hallani a darabjáról. Magam is írok, tudja, de csak igen szerény keretek között, úgyhogy nekem egy sikeres színműíró Valakinek számít.

- Bárcsak sikeres színműíró lennék!

- Nos, elérte, hogy az első darabját épp most viszik színre a Broadwayn. Ez azért nem semmi!

- Mm... igen - felelte a fiatalember. Elizabeth kétkedést érzett ki a hangjából, s ez megszilárdította a róla kialakult kedvező benyomását.

Az istenek igazságosak. Minden rosszért, amit kirónak, kárpótlásról is gondoskodnak. Úgy látják jónak, hogy a nagyvárosokban élő egyének magányosak kell legyenek, ám oly módon rendezték el a dolgokat, hogy ha ezen egyének valamelyikének végül sikerül barátságot kötnie egy másikkal, akkor az a barátság gyorsabban szökkenjen szárba, mint azoknak a langymeleg ismeretsége, akik soha nem tapasztalták meg a magány jéghideg érintését. Egy héten belül Elizabeth úgy érezte, hogy egész életében ismerte ezt a James Renshaw Boydot.

És mégis, abban, ahogy a fiatalember magáról mesélt, volt valami szívfájdító befejezetlenség. Elizabeth ugyanis azok közé tartozott, akik egy barátságot szeretnek kimerítő beszámolóval kezdeni a helyzetükről, korábbi életükről no meg azokról az okokról, amelyek oda vezettek, hogy e konkrét időpontban e konkrét helyen tartózkodik. A következő találkozásukkor, még mielőtt Jamesnek ideje lett volna igazából belemerülni önnön beszámolójába, Elizabeth mesélni kezdett neki saját életéről a kis kanadai városban, ahol ifjúsága korai szakaszát töltötte, a gazdag nagynéniről, aki egyetemi tanulmányok folytatására küldte minden olyan ok nélkül, amit bárki is ki tudott volna deríteni, kivéve azt az egyet, hogy a néni élvezte, ha váratlan cselekedeteivel tűnhet ki, és az örökségről ugyanettől a nagynénitől, amely bár jóval kisebb volt, mint amennyit remélni lehetett, arra elegendő, hogy a hálás Elizabethet New Yorkba vezérelje, hogy ott próbáljon szerencsét. Beszámolt továbbá szerkesztőkről, magazinokról, visszautasított és elfogadott kéziratokról, valamint novella cselekményekről és általában az életről, amely ott zajlik, ahol a Diadalív átível a Fifth Avenue fölött,

és éjszaka a Judson-emléktemplom kivilágított keresztje beragyogja a Washington Square-t.

Amikor a végére ért, várta, hogy a fiú belekezdjen saját beszámolójába, ám ő nem kezdett bele - vagy legalábbis nem abban az értelemben, amit a szó Elizabeth számára jelentett. Röviden szólt egyetemi éveiről s még kurtábban Chicagóról - amely város iránt szemlátomást oly nagy ellenszenvvel viseltetett, amihez képest Lót vélekedése a mezővárosokról csaknem kedvezőnek tűnt. Ezután, mintha eleget tett volna egy roppant igényes inkvizítor elvárásainak a személyes visszaemlékezéseit illetően, elkezdett a darabjáról beszélni.

Ilyenformán az egyetlen, Jamesre vonatkozó tényadat, amelyre ismeretségük második hetének végén Elizabeth tiszta lelkiismerettel meg mert volna esküdni, az volt, hogy a fiú nagyon szegény és hogy ez a darab a mindenséget jelenti számára.

S ez az utóbbi kijelentés oly gyakori alkotóelemévé vált James társalgásának, hogy immár súlyos teherként nehezedett a lány lelkére, és egyre inkább azon kapta magát, hogy a darabnak kitüntetett helyet biztosít gondolataiban a saját apró-cseprő gondjai között. E függőben lévő, óriási fontosságú ügy fényében csaknem bűnös dolognak tűnt a szemében, hogy akár egyetlen pillanatot is szenteljen az azon való töprengésnek, hogy vajon egy esti lap szerkesztője, aki félig-meddig odaígérte neki a „Tanácsok csalódott szerelmeseknek" című rovat elbűvölő vezetői posztját az újságjában, teljesíti-e ezt a félígéretét.

A fiatalember még ismeretségük korai stádiumában elmondta neki a darab meséjét, és ha sajnálatos módon nem felejtett volna ki számos fontos epizódot, minek folytán egy vagy két felvonás szakadékán át volt kénytelen visszaugrani

hozzájuk, és ha a szereplőkre név szerint utalt volna, nem pedig olyan leírásokkal, mint „a fickó, aki szerelmes a lányba - de nem a hogyishívják, hanem a másik fickó", akkor a lány kétségkívül átlátta volna az összefüggéseket, ami oly nagy segítséget jelent egy négy felvonásos színdarab tökéletes megértéséhez. Így azonban a tartalmi kivonat némiképp homályban hagyta a lányt, mindazonáltal kijelentette, hogy a darab egyszerűen elragadó, amire a fiú azt mondta: tényleg így gondolja?, a lány pedig azt felelte, igen, így, és mindketten boldogok voltak.

A próbák szemlátomást jócskán rátelepedtek a fiatalember kedélyére. Az ifjú drámaíró patetikus rendszerességével látogatta őket, ám kevés vigaszt látszottak nyújtani neki. Elizabeth általában borongós hangulatban találta, és olyankor - bár örömmel várta az alkalmat - rendre elhalasztotta beszámolóját arról a bármiféle apró diadalról, amelyet történetesen aratnia sikerült, és ehelyett annak a feladatnak szentelte magát, hogy felvidítsa a fiatalembert. Ha van valami, amiben a nők csodálatosak, hát ez az abbeli zsenialitásuk, hogy *meghallgatni* is képesek szakmájukba vágó dolgokat, nemcsak beszélni róluk.

Elizabeth nem kis büszkeséggel tapasztalta, hogy a fiatalemberről alkotott véleménye teljességgel beigazolódik. A laza erkölcsök jellemezte New Yorkban az élet kifejezett óvatosságra intette a formálisan be nem mutatott különös fiatalemberek iránt; az emberi természetbe vetett bizalma jó néhány szakítópróbának vettetett alá. Védtelen életének útján gyakran volt találkozása báránybőrbe bújt farkasokkal, és talán a fő oka annak, hogy e barátságot oly nagyra értékelte, az a biztonságérzet volt, amit nyújtott neki.

A kettejük viszonya, mondta magának, oly pompásan érzelemmentes. Semmi szükség nem volt arra a csendes defenzívára, amely szinte elkerülhetetlen kísérőjelenségévé vált a másik nemmel való érintkezéseinek. James Boydban, úgy érezte, tökéletesen meg tudott bízni, és csodálatos, hogy e gondolat mennyire megnyugtató volt.

És éppen ez volt az oka, hogy amikor a dolog megtörtént, oly nagyon felháborította és elborzasztotta.

Az egyik csendes estéjüket morzsolták. Az utóbbi időben szokásukká vált hosszú ideig szótlanul együtt ülni. Ám ez a mai abban különbözött az egyéb csendes estéktől, hogy Elizabeth hallgatása mögött enyhe, de markáns sértettség rejlett. Rendszerint boldogan üldögélt a gondolataival, ám ma este fel volt kavarva. Sérelem érte.

Aznap délután az esti lap szerkesztője, akinek angyali mivoltát még a kopasz fej, meg a szárnyak és a hárfa hiánya se tudta elleplezni, eldöntött tényként közölte vele, hogy mivel a férfi, aki eddig a rovatot vezette, leköszönt, a tanácsadói állás, amelyben mint Heloise Milton szól majd a szívügyekkel bajlódó olvasókhoz, az övé - és elvárja tőle, hogy igazolja azon izgalmas kísérlet helyességét, amelynek értelmében egy nőt bízott meg egy oly felelősségteljes munkakör ellátásával. Képzeljük el Napóleont Austerlitz után, idézzük magunk elé Goethale ezredest, amint az utolsó lapátnyi föld kiemelését szemléli a Panama-csatornából, próbáljuk megjeleníteni lelki szemeink előtt a külvárosi kerttulajdonost, aki előbújni lát egy virágot a földből, ahová elvetett egy tasak garantáltan életképes virágmagot, és némi halvány fogalmat alkothatunk arról, hogy érezte magát Elizabeth, midőn azok az arany szavak elhangzottak a szerkesztő ajkáról. Pillanatnyilag a Becsvágy jól volt lakatva.

A múló évek talán új távlatokat nyitnak majd, ám e pillanatban a lány tökéletesen elégedett volt.

Az elragadtatás fodros felhőin lépdelve sétált be James Boyd lakásába, hogy elújságolja neki a nagyszerű hírt.

Megtette.

A fiatalember így szólt: - Ah!

Sokféleképp lehet azt mondani, hogy „Ah!" Vihetsz bele örömöt, ámulatot és elragadtatást, de kiejtheted oly módon is, hogy úgy hangozzék, mintha egy időjárásról tett megjegyzésre adott válasz volna. James Boyd éppenséggel így ejtette ki. Haja kócos volt, homloka ráncoktól barázdált, modora figyelmetlen. Elizabethben azt a benyomást keltette, hogy alig hallotta, amit mondott neki. A következő pillanatban elmélyült értekezésbe kezdett a színészek helytelen viselkedéséről, akik most a négyfelvonásos darabját próbálják. A férfi főszereplő ezt tette, a női főszereplő azt, a gyerekszínész amazt. Első ízben fordult elő, hogy Elizabeth közönyösen hallgatta.

Eljött az idő, amikor Boyd kifogyott a szóból, és töprengve hátradőlt karosszékében. Elizabeth morcosan és sértődötten ült a magáéban, az ölében szendergő Josephet simogatva. És a halovány fényben ekként múldogált az idő.

Hogy egész pontosan miként történt, Elizabeth soha nem tudta megmondani. Az egyik pillanatban teljes nyugalom, a következőben káosz. Az egyik pillanatban mozdulatlanság, a következőben meg Joseph átzúgott a levegőn, kieresztett karmokkal és szitkokat szórva, maga Elizabeth pedig oly szorosan ölelő karok gyűrűjében találta magát, hogy a szusz is kiszorult belőle.

Az elemző elme homályosan rekonstruálni tudja James gondolatmenetét. Kétségbe van esve; dolgai rosszul mennek a

színháznál, s az élet elvesztette számára zamatát. Amint borongva ül, tekintete megragad Elizabeth arcélén. Csinos - és mindenekfelett: megnyugtató - arcél. James Boydon csaknem fájdalmas érzelmesség lesz úrrá. Íme, ott ül a lány, az ő egyetlen barátja ebben a kegyetlen városban. Ha mármost valaki úgy érvel, hogy semmi szükség ráugrani az egyetlen barátunkra és kis híján megfojtani őt, az helytállóan érvel és a dolog lényegét ragadja meg. Azonban James Boyd kívül esett a helytálló érvelés hatókörzetén. A sok színházi próba rojtosra zilálta az idegeit. Azt mondhatnánk, hogy e pillanatban nem volt felelős a tetteiért.

Ezek a mentő körülmények szóltak James mellett. Elizabeth, természetesen, nem volt abban a helyzetben, hogy nagyvonalú és megértő álláspontot foglalhatott volna el. Csupán azt tudta, hogy a fiú tisztességtelenül viselkedett vele szemben, és visszaélt a belé vetett bizalmával. A meglepetés kiváltotta sokkhatás oly nagyfokú volt, hogy egy pillanatig nem is ébredt tudatára a felháborodásnak - vagy valójában bármely más érzésnek, kivéve a félig megfojtottság pusztán fizikai érzését. Aztán, kipirulva és ádázabb haragra gerjedve, mint amilyenre valaha is képesnek hitte volna magát, küzdeni kezdett. Elszakította magát a fiútól. Az eset, amely úgyszólván betetőzte előző sérelmét, hirtelen támadt, és igen heves gyűlölettel töltötte el James iránt. Haragjának hátterében, mintegy táplálva azt, ott lappangott a megalázó gondolat, hogy mindez a saját hibájából történt s hogy ottlétével idézte elő a dolgok ilyetén alakulását.

Az ajtóhoz tapogatózott. Valami gyötrelmesen sajgott bensőjében, elvakítva szemét és megfosztva őt a beszéd képességétől. Csupán egyetlen vágy éltette, hogy újból egyedül és saját otthona biztonságában lehessen. Hallotta,

hogy a fiú beszél hozzá, de a szavai nem értek el tudatáig. Rátalált az ajtóra, s kinyitotta. Karján egy kezet érzett, de lerázta. S aztán ismét a saját ajtaja mögött volt, egyedül és annak a lehetőségnek birtokában, hogy ráérősen elmerengjen a barátság ama kis templomának romba dőltén, amelyet oly gondosan épített fel, és amelyben oly boldog volt.

Egy darabig annak a puszta ténye képezte egyetlen összefüggő gondolatát, hogy soha nem fog megbocsátani a fiatalembernek. Ezt követte az elhatározás, hogy soha nem bocsát meg magának. És most, hogy immár száműzte életéből az egyetlen barátot, akire New Yorkban szert tett, módjában állt akadálytalanul annak a feladatnak szentelni idejét, hogy tökéletesen magányosnak és boldogtalannak érezze magát.

A homály mind jobban megsűrűsödött. Az utca túloldalán egyfajta bugyborékoló lobbanás - a nyomában vibráló fény felvillanásával, amely rézsútosan lövellt keresztül a szobán - adta tudtul a nagy ívlámpa meggyújtását a szemközti járdán. A lány zokon vette, minthogy zavartalan borongásra volt hangolva, de nem érzett magában kellő energiát ahhoz, hogy lehúzza a redőnyt és kirekessze a fényt. Csak ült a helyén, fájdalmas gondolatain rágódva.

Kinyílt a szemközti lakás ajtaja. Egyszer megcsendült a csengő. A lány nem nyitott ajtót. Újabb csengetés. Elizabeth továbbra is mozdulatlanul ült a helyén. Az ajtó ismét becsukódott.

Lassan vánszorogtak a napok. Elizabeth megfeledkezett az idő múlásáról. Napról napra eleget tett kötelmeinek, melyek akkor értek véget, amikor nyugovóra tért; mindössze ennyi volt, amiről tudomással bírt - kivéve azt, hogy az élet igen szürkévé és igen magányossá vált, még az akkori időszaknál is

jóval magányosabbá, amikor James Boyd még semmit nem jelentett számára, csupán alkalmanként felhangzó lépéseket.

Színét se látta a fiatalembernek. New Yorkban nem nehéz elkerülni valakit, még ha a szemközti szomszédban laksz is.

Minden reggel, közvetlenül felébredése után első dolga volt Elizabethnek, hogy kinyissa a bejárati ajtaját, és begyűjtsön bármi olyasmit, ami odakint hevert. Ez néha postai küldemény volt és mindig - hacsak Francisen, ami olykor előfordult nála, szórakozottság és figyelmetlenség nem lett úrrá - a reggeli tej és a reggeli újság.

Egyik reggel, vagy két héttel azt az estét követően, amelyre igyekezett nem gondolni, Elizabeth, az ajtót kinyitván, közvetlenül előtte egy összehajtogatott cédulát talált. Széthajtogatta.

„Éppen a színházba indulok. Nem akar nekem szerencsét kívánni? Úgy érzem, biztosan nagy siker lesz. Joseph úgy berreg mellettem, mint egy dinamó. - J. R. B."

Korán reggel az agy renyhén működik. Egy pillanatig Elizabeth értetlenül bámult a szavakra, aztán, hevesen megdobbanó szívvel, ráébredt a jelentésükre. A fiatalember bizonyára az előző este hagyta az ajtaja előtt ezt a cetlit. Bemutatták a darabját! És valahol, annak a lába előtt heverő összehajtogatott újságnak a hasábjain kell lennie a „Színházi rovatunk" rá vonatkozó kritikájának!

A színikritikáknak az a sajátságuk, hogy ha keresed őket, úgy elrejtőznek a szemed elől, mint holmi vakondokok. Meglapulnak a gyilkosságok mögött, elbújnak a baseballeredmények mögé, kényelmesen befészkelik magukat a Wall Street-i hírek hátterébe. Elizabetnek egy teljes percébe

került, mire megtalálta, amit keresett, és már a legelső szavak úgy érték, mint egy ökölcsapás.

Abban az elragadóan szellemes stílusban, amely oly kedvessé teszi őt a színműirodalom hívei és elkövetői előtt, a „Színházi rovatunk" kritikusa valósággal szétcincálta James Boyd darabját. Ledorongolta James Boyd darabját a földre, majd belerugdosott, aztán ugrált rajta nagy, lúdtalpas lábaival, ezután leöntötte hideg vízzel, és apró darabokra trancsírozta. Vígan és dalolva zsigerelte ki James Boyd színművét.

Elizabeth a talpától a feje búbjáig megremegett. Az ajtófélfába kapaszkodott, hogy visszanyerje az egyensúlyát. Egyetlen pillanat alatt minden neheztelése tovatűnt, elenyészett és semmivé foszlott, mint köd a napsütésben. Szerette a férfit, és tudta, hogy mindig is szerelmes volt bele.

Két másodpercébe került, hogy rádöbbenjen: a színikritikus nyomorult kontár, aki képtelen felismerni az erényt, amikor mustrára bocsátják elébe. Két percébe telt, hogy felöltözzön, s egy percébe, hogy leszaladjon a lépcsőn, majd ki az utcára, a sarki újságos bódéhoz. Itt, oly bőkezűséggel, hogy egészen elbűvölte és felvillanyozta vele a tulajdonost, megvásárolta az összes többi napilapot, ami csak kapható volt.

A tragikus pillanatokat legjobb röviden leírni. A lapok mindegyike foglalkozott a darabbal, és mindegyikük megalkuvást nem ismerő őszinteséggel dorongolta le. A kritikák egyedül a hangnemet illetően különböztek. Az egyik élvezettel és gyönyörűséggel szapult, a másik bizonyos szánalommal, a harmadik afféle sértett felsőbbrendűséggel, mintha akarata ellenére volna kénytelen szólni valami említésre méltatlanról. Ám a lényege mindnek ugyanaz volt: James Boyd darabja csúfosan megbukott.

Elizabeth visszanyargalt a házba, hátrahagyván egy szabad nép sajtóorgánumait, hogy azokat kisimítsa és visszategye az állványra az immár minden eddiginél elbűvöltebb tulajdonos. Felszáguldott a lépcsőn, és kifulladva érkezvén James ajtajához, becsöngetett.

Súlyos léptek caplattak végig a folyosón, lesújtott és csüggeteg léptek; léptek, amelyek megdermesztették Elizabeth szívét. Kinyílt az ajtó. James Boyd állt a küszöbön, karikás szemekkel és nyúzottan. Tekintete kétségbeesést tükrözött, s arcát egy olyan ember borostája lepte, akiből a Sors páncélökle kiverte a reggeli borotválkozáshoz szükséges energiát.

Mögötte, a padlón szanaszét szórva hevertek a reggeli lapok, és a láttukra Elizabethnél eltörött a mécses.

- Ó, Jimmy drágám! - kiáltotta, és a következő pillanatban a fiú karjaiban volt, és egy darabig megállt az idő.

Hogy mennyivel utána történt, a lány sose tudta megmondani, de végül is James Boyd törte meg a csendet.

- Ha hozzám jössz feleségül - mondta rekedten -, fütyülök az egészre.

- Jimmy, drágám! - felelte Elizabeth. - Hát persze hogy hozzád megyek!

Mellettük, miközben ott álltak, egy fekete folt húzott el nesztelenül, s az ajtón kiillanva tovatűnt. Joseph hagyta el a süllyedő hajót.

- Hadd menjen csak a hűtlen szédelgője - szólt Elizabeth keserűen. - Soha többé nem hiszek a fekete macskákban.

Ám James nem osztotta ezt a véleményt.

- Joseph hozta meg nekem mindazt a szerencsét, amire szükségem volt.

- De hiszen a darab a mindenséget jelentette számodra!

- Akkor valóban így volt.

Elizabeth tétovázott.

- Jimmy, drágám, rendben van, te tudod. Érzem, hogy a következő darabodból vagyonra teszel majd szert, és nekem bőségesen van annyim, amiből mindketten megélhetünk, amíg beérkezel. Az *Evening Chronicle-től* kapott fizetésemből pompásan ellehetünk.

- Micsoda?! Te egy New York-i lapnál vagy állásban?

- Igen, hiszen meséltem neked róla. Heloise Miltonként működöm, a csalódott szerelmesek tanácsadójaként. Miért, mi a gond?

A fiú tompán felnyögött.

- És én még azt hittem, hogy eljössz majd velem Chicagóba!

- El is megyek. Még szép, hogy el. Mi mást gondoltál?

- Micsoda?! Képes vagy feladni egy valódi New York-i állást? - A fiú pislogott. - Ez nem lehet igaz! Én álmodom!

- Na de Jimmy, biztos vagy benne, hogy találsz munkát Chicagóban? Nem lenne jobb inkább itt maradni, ahol rengeteg a rendező, és...

A fiú megcsóválta a fejét.

- Azt hiszem, ideje, hogy meséljek neked magamról - mondta. - Biztos vagyok-e benne, hogy találok munkát Chicagóban? Nos, pechemre, igen. Drágám, előfordult-e már veled valaha, hogy az anyagiasabb pillanataidban Boyd Elsőrangú Reggelikolbászával verted el az éhed, vagy hogy ínségedben egy szelet Boyd-féle Felséges Házilag Füstölt Sonkára fanyalodtál? Az apám készíti őket, és az életem tragédiája abban áll, hogy szeretné, ha ebben a segítségére lennék. Helyzetem a következőképp festett: én éppannyira utáltam a családi üzletágat, mint amennyire apa imádta. Az a

rögeszmém támadt - buta egy rögeszme, mint kiderült -, hogy érvényesülni tudnék az irodalmi pályán. Amióta csak egyetemre jártam, mindig írogattam. Amikor eljött az ideje, hogy csatlakozzam a céghez, kerek perec apa elé tártam a dolgot. Ezt mondtam neki: „Adj nekem egy esélyt, egy jóféle, tisztességes esélyt, hogy meggyőződhessem róla, csakugyan lobog-e bennem az isteni tűz, vagy valaki csak ízetlen tréfából fújt tűzriadót". És kötöttünk egy megállapodást. Megírtam ezt a darabot, és ezt tettük meg próbakőnek. Úgy szólt az egyezségünk, hogy apa biztosítja a broadwayi bemutatásához szükséges pénzt. Ha sikeres lesz, minden oké: én vagyok az ifjú Gus Thomas, és továbbhaladhatok az irodalmi pályán. Ha viszont megbukik, visszavonulót fújok, felhagyok irodalmi sikerekről dédelgetett ábrándjaimmal, és elkezdem tevékenységemet mint a „Tsa"-ként szereplő fickó a Boyd & Tsa nevű cégben. Nos, az események azt igazolták, hogy *ez* a fickó vagyok, és most készen állok rá, hogy a megállapodás rám eső részét éppoly korrektül betartsam, mint ahogy apa az őrá eső részt betartotta. Meg vagyok róla győződve, hogy ha inkorrekt módon úgy döntenék is, hogy itt maradok New Yorkban, és újra megpróbálkozom, apa továbbra is támogatna - mert ő ilyen ember. Ám ezt nem tenném meg millió broadwayi sikerért sem. Megadatott nekem az esély, s én kudarcot vallottam; és most hazamegyek, hogy boldoggá tegyem őt azzal, hogy valódi, tevékeny tagjává válok a cégnek. És az egészben az a legfurcsább, hogy míg tegnap este még a gondolatától is irtóztam, most, hogy az enyém lettél, szinte várakozással tekintek elébe. Enyhén megborzongott.

- És mégis - csoda tudja. Mint afféle elvetélt darabban maradt művészlélek, eléggé ijesztőnek találom, hogy valaki legyilkolt kocákból éljen fényűzően. Szemtanúja voltál már

valaha, amint egy disznót rábeszélnek, hogy ugyan vállalja már el a sztárszerepet egy Boyd-féle Elsőrangú Reggelikolbászban? Meglehetősen hátborzongató. Felkötik őket a hátsó lábuknál fogva, és... brrrr!

- Ne törődj vele - nyugtatgatta Elizabeth. - Talán igazából nem is bánják.

- Hát, nem tudom - tamáskodott James Boyd. - Én gyakran elnéztem őket, és merem állítani, nem látszottak valami fene boldognak.

- Próbálj meg nem gondolni rá.

- Igenis - mondta James engedelmesen.

A felső emeletről hirtelen kiáltás hallatszott, s a nyomában egy pizsamába öltözött, borzas fejű ifjú rontott be a lakásba.

- Mi baj van? - tudakolta James. - Mellesleg, ez Miss Herrold, a menyasszonyom; ő pedig Mr. Briggs - Paul Axworthy Briggs, néha úgy is emlegetik, mint a Kamasz Regényírót. Na, Paul, mi a nagy helyzet?

Mr. Briggs izgatottan tántorgott.

- Jimmy! - kiáltotta. - Mit gondolsz, mi történt? Az előbb egy fekete macska jött be a lakásomba. Hallottam, ahogy az ajtó előtt nyávog, mire kinyitottam, s ő bespurizott. És tegnap este kezdtem el az új regényemet! Mondd csak, *te* hiszel abban, hogy a fekete macska szerencsét hoz?

- Hogy hiszek-e? Pajtikám, szorítsd lelkedhez érckapoccsal azt a macskát! Ő a legnagyszerűbb szerencsehozó egész New Yorkban. Ma reggelig nálam volt kosztban-kvártélyban.

- Akkor hát - jé, igaz is, majd elfelejtettem megkérdezni! - sikeres volt a darabod? Még nem láttam a mai lapokat.

- Nos, ha meglátod őket, el ne olvasd a kritikákat. A legnagyobb bukás volt, amit csak a Broadway Kolumbusz óta megért.

- De... nem értem.

- Ne aggódj. Teljesen szükségtelen. Inkább menj, és lakasd jól hallal azt a macskát, mert különben elpártol tőled. Gondolom, nyitva hagytad az ajtót, mi?

- Úristen! - kiáltott a Kamasz Regényíró elsápadva, s az ajtóhoz rohant.

- Gondolod, hogy Joseph szerencsét hoz majd neki? - tűnődött Elizabeth.

- Attól függ, miféle szerencsére gondolsz. Joseph a jelek szerint kerülőutakon járva teszi a dolgát. Ha jól értelmeztem a módszereit, Briggs új regényét a város minden kiadója elutasítja majd, és aztán, amikor a lakásában ülve azon tűnődik, hogy melyik borotvájával végezzen magával, megszólal a csengő, és a világon a leggyönyörűbb lány sétál be hozzá, és akkor - nos, nekem elhiheted - minden a legnagyobb rendben lesz a fiúval.

- És nem bánkódik majd a regény miatt?

- A legkevésbé sem.

- Még ha ez azt jelenti is, hogy kénytelen lesz elmenni disznókat ölni, meg ilyenek?

- Nos, ami ezt a disznóügyet illeti, drágám, meg kell mondjam, hogy úgy vettem észre: némileg hajlamos vagy rá, hogy e téren meglehetősen morbid nézeteket hangoztass. Tudom, hogy felkötik őket a hátsó lábuknál fogva, de nem szabad elfelejtened, hogy egy disznó más szemszögből nézi az efféléket. Nekem meggyőződésem, hogy a disznók kedvelik az ilyesmit. Próbálj meg nem gondolni rá.

- Igenis - felelte Elizabeth engedelmesen.

A kétballábas ember

Az Egyesült Államok folklórjának tanulmányozói bizonyára ismerik Clarence MacFadden különös régi történetét. Clarence MacFadden nagyon vágyott rá, hogy táncolni tudjon, de nem állt rá a lába. Keresett hát egy táncmestert, s megkérdezte tőle, mennyi nála a tandíj, mondván, hogy bármennyit kérjen is, hajlandó megadni. A táncmester (folytatódik a rege) rémülten nézett le a férfi lábára, s konstatálta annak óriási kiterjedését, és szokásos díjszabásához hozzácsapott egy ötöst MacFadden táncolni tanításáért.

Nekem gyakran feltűnt a kísérteties hasonlóság Clarence és Henry Wallace Mills esete között. Csupán egyetlen különbség mutatkozott. Míg az előbbit hiúság és becsvágy sarkallta, Henry Mills esetében a szerelem volt az a tisztább motiváló erő, amely arra ösztökélte, hogy dacoljon a Természettel, és megpróbáljon táncolni tanulni. Azért tette, hogy kedvében járjon a feleségének. Ha soha nem ment volna el a Csipkerózsás Major nevű népszerű üdülőházba, ahol is megismerkedett Minnie Hill-lel, kétségkívül továbbra is csendes olvasással töltötte volna azokat az órákat, melyeket nem a munkának szentelt a New York-i bankban, ahol pénztárosként dolgozott. Henry ugyanis szenvedélyesen szeretett olvasni. Az ő fogalmai szerint az számított kellemes estének, ha visszavonult kis lakásába, levetette a kabátját, papucsba bújt, pipára gyújtott, és folytatta az Encyclopaedia Britannica BIS-CAL kötetének olvasását attól a ponttól, ahol az előző este abbahagyta - közben jegyzeteket készítve egy

vaskos noteszba. Azért a BIS-CAL kötetet olvasta, mert - jó néhány nap után - befejezte az A-AND, az AND-AUS és az AUS-BIS köteteket. Henry tanulási módszerében volt valami bámulatra méltó - és egyszersmind kissé hátborzongató is. Egy nyulat hajszoló menyét hűvös és szenvtelen könyörtelenségével üldözte a Tudást. Az átlagember, aki részletfizetésre vásárolja meg az Encyclopaedia Britannicát, hajlamos túlságos izgalomba jönni, és türelmetlenül előreugrani a XXVIII. kötethez (VET-ZYM), hogy megnézze, miként is ér véget a történet. Nem így Henry. Tőle távol állt minden effajta felületesség. Szilárdan eltökélte, hogy végigolvassa az Encyclopaediát, és nem volt hajlandó elrontani az élvezetét holmi kíváncsi előre-kukucskálással.

A Természet kérlelhetetlen törvényének tűnik, hogy senki emberfia nem lehet mindenben egyaránt tökéletes. Akinek magas, boltozatos homloka van, és szomjúhozza a tudást, annak a foxtrottozása (ha ugyan nevezhetjük így) olyan, akár a részeg tántorgás, míg ellenben, ha valaki kiváló táncos, fültől fölfelé csaknem mindig színtiszta beton. E természeti törvény példázására keresve se lehetett volna két alkalmasabb személyt találni, mint Henry Mills és a társpénztárosa, Sidney Mercer. A New York-i bankokban a pénztárosokat, akárcsak a medvéket, tigriseket, oroszlánokat és az állatvilág más egyedeit, párosával zárják ketrecbe, s következésképp amikor pang az üzletmenet, szórakozás és társasági érintkezés szempontjából egymásra vannak utalva. Henry Mills és Sidney egyszerűen képtelen volt közös témát találni. Sidneynek például halványlila gőze se volt még az olyan elemi dolgokról sem, mint Abana, Aberráció, Ábrahám vagy Acrogének, ugyanakkor Henry édeskeveset tudott arról, hogy a tánc történetében a polka óta bármiféle fejlődés következett

volna be. Így hát Henry számára megkönnyebbülés volt, amikor Sidney felmondta az állását, hogy egy revüszínház tánckarához csatlakozzon, s egy olyan ember követte a pénztárosi székben, aki, bár jócskán megvoltak a maga korlátai, legalább értelmesen tudott társalogni a „Bowls" (azaz kugli) témakörében.

Ilyen volt akkoriban Henry Wallace Mills. A harmincas évei közepén járt, szorgalmasan képezte magát, antialkoholista volt, mértékletes dohányos és - állíthatták róla joggal az ismerősei - megrögzött agglegény, páncélinggel felvértezve Cupido jóhiszemű, de erőtlen nyílvesszejével szemben. Olykor Sidney Mercer utóda a bankpénztárosi ketrecben, egy érzelmes fiatalember, szóba hozta a Nő és a Házasság témáját. Megkérdezte Henrytől, hogy szándékában áll-e valaha megnősülni. Ilyenkor Henry pillantásában, amit a kérdezőre vetett, megvetés, élvezet és méltatlankodás vegyült, és mindössze egyetlen szóval válaszolt: „Ugyan!"

A hatás magában a szó kiejtésében rejlett.

Ám Henrynek mégis meg kellett tapasztalnia egy nyári üdülőhely lehangoló légkörét. Csupán mostanra érte el a bankban azt a pozíciót, amikor megengedték neki, hogy nyáron vegye ki az évi szabadságát. Ez idáig mindig a téli hónapokban bocsátották szabadon ketrecéből, amikor is tíznapos vakációját a lakásában töltötte, kezében egy könyvvel, s lábával a fűtőtesten. De a Sidney Mercer távozását követő nyáron augusztusban oldották le pórázáról.

A városban tikkasztó volt a hőség. Henry bensőjében valami a vidékért kiáltott. Vakációja megkezdése előtt egy hónapon át a szabad idejét, melyet az Encyclopaedia Britannica olvasásának kellett volna szentelnie, java részben üdülési prospektusok tanulmányozására fordította. Végül is

azért döntött a Csipkerózsás Major mellett, mert a reklámok oly elismerően nyilatkoztak róla.

A Csipkerózsás Major meglehetősen ütött-kopott, favázas épület volt, sok mérföldnyire bármely lakott településtől. A környék látnivalói az alábbiakat foglalták magukban: a Szerelmesek Szakadékát, egy barlangot, egy golfpályát - ötlyukas pályát, ahol a golfrajongó szokatlan akadályokra lelt egy csomó kecske formájában, amelyek szétszórtan a lyukak között voltak kipányvázva -, valamint egy ezüstösen fénylő tavat, csak kár, hogy ezek némely részeit konzervdobozok és faládák lerakodóhelyéül használták. Mindez új és különös volt Henry számára, és furcsa jókedvvel töltötte el. Holmi vígság és könnyed hányavetiség lopta be magát hangulatába. Az a különös érzése támadt, hogy e romantikus környezetben valamilyen kaland fog vele történni.

Így álltak a dolgok, amikor megérkezett Minnie Hill. Kis termetű, karcsú lány volt, vékonyabb és sápadtabb a kelleténél. Nagy szemeiből Henry szomorúságot vélt kiolvasni, s ez felkeltette lovagiasságát. Elkezdett sokat gondolkozni Minnie Hillről.

És akkor, egyik este, összetalálkozott vele az ezüstösen fénylő tó partján. Henry épp ott álldogált - holmi, szúnyognak látszó lényeket csapkodva, jóllehet nem lehettek azok, hiszen a reklámok határozottan leszögezték, hogy Csipkerózsás Majornak még a környékén se láttak soha egyetlenegyet sem -, amikor a lány arra jött. A fiatalemberen különös érzelemhullám, félig szánalom, félig valami más söpört végig. Nézte a lányt, a lány meg őt.

- Jó estét - mondta Henry.

Ezek voltak a lányhoz intézett legelső szavai. Az ugyanis soha nem vett részt az ebédlői társalgásban, ő, Henry, pedig túlságosan félénk volt ahhoz, hogy a szabadban keresse fel.

A lány is jó estétet köszönt, kiegyenlítvén az állást. És egy percen át csend volt.

A részvét felülkerekedett Henry félénkségén.

- Fáradtnak látszik - mondta.

- Csakugyan annak érzem magam. - A lány várt egy kicsit. - Kissé túlzásba vittem a városban.

- Mit?

- A táncot.

- Ó, a táncot? Sokat táncolt?

-Igen, nagyon is.

- Ah!

Ígéretes, mi több, remek kezdet volt. De hogyan folytassa? Henry első ízben bánta az Encyclopaedia-olvasási módszere merev céltudatosságát. Milyen jó is volna, ha most abban a helyzetben lehetne, hogy könnyedén csevegjen a „Dancing", azaz „tánc" témakörben. Aztán eszébe jutott, hogy bár még nem jutott el a „Dancing" címszóig, mindössze néhány héttel azelőtt olvasott a „Balett"-ról.

- Én magam ugyan nem táncolok - mondta -, de olvasni szeretek róla. Tudta, hogy a „balett" szó három különböző modern szót - balett, ballo (olaszul: táncolni) és ballada - egyesít magában, és hogy a balett-táncot eredetileg énekszóval kísérték?

Ez megütötte a lányt. Egészen elgyengült tőle. Áhítatteli tekintettel nézett a fiúra. Szinte úgy is lehetne mondani: szájtátva bámult rá.

- Én olyan keveset tudok - sóhajtott.

- Az első, úgynevezett cselekményes balettet, a *Kocsmai szélhámosokat* - folytatta Henry - az angliai Londonban mutatták be, a Drury Lane-en, ezerhétszáz... valahányban.

- Igazán?

- A feljegyzésekben szereplő legkorábbi modern balettet pedig... izé adta elő 1489-ben, a milánói herceg esküvőjének megünneplésére.

Ezúttal semmi kétség vagy bizonytalankodás nem volt az időpontot illetően. Henry alaposan emlékezetébe véste, éspedig ama sajátos véletlen folytán, hogy ez volt a telefonszáma is. Gördülékenyen hadarta el, s a lány szemei elkerekedtek.

- Maga milyen rettentő sokat tud!

- Ó, dehogy - szerénykedett Henry. - Csak rengeteget olvasok.

- Pompás érzés lehet sokat tudni - mondta a lány sóvárogva. - Nekem soha nem volt időm az olvasásra. Pedig mindig szerettem volna. Szerintem maga csodálatos!

Henry lelke úgy dagadozott, mint egy vitorla, s úgy dorombolt, mint egy jól megsimogatott macska. Még soha életében nem keltett nőben bámulatot. Mámorító érzés volt.

Csend telepedett rájuk. Lassan sétálva visszaindultak a majorhoz, minthogy távoli gongszó figyelmeztette őket, hogy hamarosan tálalják a vacsorát. Nem volt muzikális hang, ám a távolság és e szokatlan pillanat varázsa kellemet kölcsönzött neki. Az éppen leáldozó nap bíborvörös leplet terített a tó vizére. A levegő mozdulatlan volt. A tudomány által osztályozatlan lények, amelyeket szúnyogokkal lehetett volna összetéveszteni, ha jelenlétük lehetséges lett volna a Csipkerózsás Major környékén, jobban csíptek, mint valaha. De Henry ügyet sem vetett rájuk. Még csak nem is csapdosta

őket. Teleszívták magukat a vérével, aztán elsiettek, hogy barátaikat is értesítsék e nagyszerű lehetőségről, ám Henry számára nem is léteztek. Különös dolgok estek most meg vele. És miközben aznap éjjel ébren feküdt az ágyában, rádöbbent az igazságra. Szerelmes volt.

Ezután, vakációja hátralévő részében, mindig együtt voltak. Az erdőben sétáltak vagy a tóparton üldögéltek. Henry kiöntötte tudásának kincseit a lány elé, s az tisztelettől áthatott tekintettel nézett rá, időről időre egy lágy „Igen"-t vagy egy dallamos „Jé!"-t hallatva.

Aztán Henry visszatért New Yorkba.

- Totális tévedésben leledzel a szerelmet illetően, Mills - mondta érzelmes társpénztárosa röviddel Henry visszatérése után. - Meg kellene nősülnöd.

- Meg is fogok - válaszolta Henry élénken. - Holnaphoz egy hétre.

Ez a másikat oly mélységesen megdöbbentette, hogy egy e pillanatban belépő ügyfél tízdolláros csekkjére tizenöt dollárt fizetett ki, és záróra után némi izgatott telefonálást kellett lebonyolítania.

Henry házasemberként eltöltött első éve életének legboldogabb esztendeje volt. Ezt az időszakot mindig mint a házasság legveszélyesebb szakaszát hallotta jellemezni. Jó előre fel is vértezte hát magát az ízlésbeli nézeteltérések, jellemkorrekciók, hirtelen és elkerülhetetlen civódások ellen. Ám semmi effélére nem került sor. Kezdettől fogva tökéletes harmóniában éltek. A lány olyan zökkenőmentesen vált eggyé életével, mint ahogy egyik folyó a másikhoz csatlakozik. Henrynek még csak a szokásait sem kellett megváltoztatnia. Továbbra is minden reggel nyolc órakor reggelizett, elszívott egy cigarettát, majd a földalatti megállójához sétált. Délután

ötkor elhagyta a bankot, s hatkor ért haza, mert az volt a szokása, hogy az út első két mérföldjét gyalog tette meg, mélyen és szabályosan lélegezve. Aztán vacsora. Majd a csöndes este. Néha moziba mentek, de általában csöndesen telt az estéjük: ő az Encyclopaediát olvasta - immár fennhangon -, Minnie pedig a zoknijait stoppolta, de közben soha nem szűnt meg a felolvasását hallgatni.

Henry számára minden egyes nap a hálatelt ámulatnak ugyanazt az érzését hozta - az afeletti ámulatét, hogy ilyen csodálatosan boldog és ilyen rendkívül nyugodalmas az élete. Minden a lehető legtökéletesebb volt. Minnie-t mintha kicserélték volna. Arcáról eltűnt a nyúzott kifejezés, alakja kitelt.

Henry néha egy-egy pillanatra felfüggesztette a felolvasást, és rápillantott ifjú arájára. Először csak a selymes hajfürtjeit látta, amint Minnie a varrása fölé hajolt. Aztán, a beállt csend okát kutatva, a lány fölnézett, és nagy szemei találkoztak a férfiéval. És ilyenkor Henryben tótágast állt a boldogság, s halkan ezt kérdezte magától: „Hitted volna ezt valaha?"

A házassági évfordulójukat ülték. Stílusosan ünnepelték meg. Egy zsúfolt és szívet vidámító olasz étteremben ebédeltek a Hetedik Avenue egyik keresztutcájában, ahol a vörösbor benne foglaltatik a menü árában. Izgulékony, bizonyára hallatlanul okos emberek ültek körül kis asztalokat, és mindannyian egyszerre beszéltek, ahogy csak a torkukon kifért. Ebéd után megnéztek egy zenés vígjátékot, azután pedig - az est fénypontjaként - elmentek vacsorázni egy elegáns étterembe, a Times Square közelében.

Egy drága étteremben elköltött vacsora tényében van valami, ami mindig imponált Henry képzeletének. Bármilyen

buzgó fogyasztója volt is az irodalom veretes alkotásainak, időről időre belekóstolt a könnyebb műfajba is - azokba a regényekbe, amelyek úgy kezdődnek, hogy a hős az előkelőségek között vacsorázik, és figyelmét egy disztingvált megjelenésű, éltes korú, kecskeszakállas férfi vonja magára, aki egy olyannyira feltűnően szép lánnyal lép be, hogy az étkezők megfordulnak, hogy utánanézzenek, amint elhalad mellettük. És akkor, miközben a hős cigarettázva üldögél, odalép hozzá egy pincér, s egy halk „Pardon, m'sieu!" kíséretében átnyújt neki egy cédulát.

A Geisenheimer's atmoszférája mindezeket felidézte most Henry képzeletében. Már végeztek a vacsorával, s éppen egy szivart füstölt - aznap a másodikat. Hátradőlt a székén, és szemügyre vette a helyszínt. Sajátos felpezsdültség zsibongott bensőjében. Úgy érezte, mint minden nyugodt természetű ember, aki szeret otthon ülni és olvasni, hogy ez az a légkör, amely igazából a kedvére való. Az egésznek a derűssége a ragyogó fények, a zene, a zsivaj, amelyben a borospalack öblös kotyogása érdekesen keveredett a levest ivók szürcsölésével és egy kollégájához átkiabáló kóristalány éles hangjával - nyűgözte le Henryt. Bár a harmincötödik évét taposta, huszonegy éves ifjoncnak érezte magát.

Egy hang szólalt meg az oldalán. Henry fölnézett, s Sidney Merceren állapodott meg a tekintete.

Egy év leforgása, amely Henryből házasembert formált, Sidney Mercert valami oly nagyszerűvé változtatta át, hogy a látvány Henryt egy pillanatra a beszéd képességétől is megfosztotta. Sidney hajlékony alakjára hibátlan estélyi ruha simult elbűvölő eleganciával. Lábán pazar lakkbőr topán csillogott. Világos, olajosan fénylő, simán hátrafésült haján úgy tükröződött a villanylámpák fénye, akár megannyi csillag

egy szép tó vizében. Tokától tökéletesen mentes arca szeretetre méltón sugárzott a makulátlan gallér fölött.

Henry kék selyemöltönyt viselt.

- Hát téged mi szél hozott ide, Henry, öreg harcsa?

- kérdezte a látomás. - Nem is tudtam, hogy olykor te is előfordulsz a csillárok alatt.

Tekintete továbbvándorolt Minnie-re. Bámulat ült benne, mert Minnie elbűvölően csinos volt.

- A nejem - mondta Henry, visszanyervén beszédkészségét. Minnie-hez fordulva pedig: - Mr. Mercer. Régi barátom.

- Á, szóval megnősültél? Sok szerencsét! Hát a bank hogy van?

Henry azt felelte, hogy a bank, köszöni, remekül megvan, ahogy csak elvárható tőle.

- És te? Még mindig a deszkákon?

Mr. Mercer fontoskodva csóválta meg a fejét.

- Jobb állást kaptam. Profi táncos vagyok ebben a show-ban itt. Dől hozzám a pénz. Mért nem táncoltok?

A szavak disszonáns akkordként hasítottak Henry fülébe. Eddig a pillanatig ugyanis a fények meg a zene különös lélektani hatással voltak rá: abba a hitbe ringatták, hogy nem az a tény szegezi őt a székéhez, hogy nem tud táncolni, hanem hogy oly mértékben kivette már belőle a részét, hogy a változatosság kedvéért most inkább csendesen üldögél és nézelődik. Azonban Sidney kérdése mindezt megváltoztatta. Arra késztette, hogy szembenézzen az igazsággal.

- Nem táncolok.

- De az ég szerelmére! Lefogadom, hogy Mrs. Mills hajlandó. Volna kedve egy fordulóra, Mrs. Mills?

- Nem, köszönöm.

Ám a lelkiismeret már furdalni kezdte Henryt. Átlátta, hogy útjában áll Minnie örömének. Ő természetesen táncolni szeretne. Minden nő így van vele. Csupán az ő kedvéért adott kosarat Sidneynek.

- Ne butáskodj, Min. Menj csak.

Minnie habozni látszott.

- Természetesen táncolnod kell, Min. Én jól megleszek. Elüldögélek itt, és közben elfüstölök egy cigit.

A következő pillanatban Minnie meg Sidney már ropták is a bonyolult lépéskombinációkból álló táncot; ezzel egyidejűleg Henry megszűnt ifjú huszonegy évesnek érezni magát, s még egy afelőli múló kétség is átsuhant az agyán, hogy vajon tényleg csak harmincöt-e.

Mert ha az öregkor kérdését alapos vizsgálat tárgyává tesszük, az az eredmény szűrhető le, hogy egy ember addig fiatal, amíg képes táncolni anélkül, hogy lumbágó állna a derekába, és aki nem tud táncolni, az egyáltalán nem is fiatal soha. Ez volt az az igazság, amely kényszerítő módon vésődött Henry Wallace Mills tudatába, miközben figyelte, ahogy neje le s föl ringatózik a táncparketten Sidney Mercer karján. Még ő is meg tudta állapítani, hogy Minnie remekül táncol. A kecsessége láttán szívét örömteli remegés járta át, és, első ízben házasságkötésük óta, elemezni kezdte önmagát. Mindeddig soha nem tűnt még fel neki, hogy Minnie milyen sokkal fiatalabb nála. Amikor a házassági engedély kiváltásakor a lány a Városházán aláírta az okmányt, emlékezett most vissza Henry, huszonhat évesként adta meg az életkorát. Akkor ez semmilyen benyomást nem tett rá. Most azonban világosan látta, hogy a huszonhat és a harmincöt között kilencévnyi szakadék tátong, és beleborzongott az érzésbe, hogy ő immár öreg és unalmas. Milyen lehangoló

lehet a tudat szegény kis Minnie számára, hogy estéről estére egy ilyen maradi vén trottyal van összezárva! Más férfiak elviszik a feleségüket szórakozni, és a fél éjszakát áttáncolják velük. Ő meg mindössze annyira volt képes, hogy otthon tespedve unalmas szövegeket olvasson fel Minnie-nek az Encyclopaediából. Micsoda élet szegény kis mátkája számára! Hirtelen heves féltékenység fogta el a gumiizületű Sidney Mercer iránt, akit eddig mindig is szívből megvetett.

Elhallgatott a zene. A táncolók visszatértek az asztalhoz, s Minnie, arcán a kihevülés pírjával, üdébbnek és fiatalabbnak tűnt, mint valaha; Sidney, a kiállhatatlan vadszamár, önelégülten vigyorgott, s úgy tett, mintha tizennyolc éves lenne. Olybá tűntek, mint két kölyök - és Henry, megpillantván magát egy falitükörben, meglepődve látta, hogy a haja nem hófehér.

Fél órával később, hazafelé a taxiban, a félálomban lévő Minnie-t a derekát átölelő kar hirtelen megmerevedése s a füle mellett egy hirtelen horkantás riasztotta fel.

Henry Wallace Mills volt az, amint eltökélte magában, hogy megtanul táncolni.

Irodalomkedvelő és egyúttal takarékos ember lévén, Henry első lépése új ambíciója megvalósítása irányában az volt, hogy beszerzett egy ötven centes, *A modern tánc ábécéje* című kézikönyvet, Tangó tollából. Úgy érezte - és nem is ok nélkül -, hogy egyszerűbb és kevésbé költséges lesz, ha inkább ezen útmutató segítségével sajátítja el a tánclépéseket, mintsem az óravétel szokásosabb módszerével. Ám mindjárt a kezdet kezdetén bonyodalmakkal találta szembe magát. Először is, az volt a szándéka, hogy titokban tartja a dolgot Minnie előtt, mivel kellemes meglepetésnek szánta a pár hét múlva esedékes születésnapjára. Másodszor pedig, némi vizsgálódás

után *A modern tánc ábécéje* összetettebbnek bizonyult, mint ahogy a címe sugallta.

Ez a két tény okozta az irodalmi módszer kudarcát. Mert noha a bankban lehetséges volt tanulmányozni a szöveget és a mellékelt ábrákat, az otthona volt az egyetlen olyan hely, ahol Henry megkísérelhette az útmutatások gyakorlatba való átültetését. Egy bank pénztárosfülkéjében ugyanis nem áll módodban jobb lábbal az A-B kipontozott vonal mentén kilépni, ballal pedig a C-D görbület mentén félkört leírni, amiként - ha valamennyire is érzékeny vagy a közvéleményre - hazafelé menet a járdán sem. És miközben ezt egyik este otthon, a szalonban próbálta meg végrehajtani, amikor úgy gondolta, Minnie vacsorát főz a konyhában, váratlanul bejött megkérdezni, hogy milyenre süsse a marhapecsenyét. Henry azzal magyarázta a dolgot, hogy görcs állt a lábába, ám az incidens alaposan megtépázta az idegeit.

Ezután határozta el, hogy órákat fog venni.

Ám a bonyodalmak e döntését követően sem szűntek meg. Mi több, még súlyosabbá váltak. Nem mintha bármi nehézségébe került volna oktatót találni. Az újságok tele voltak a hirdetéseikkel. Egy bizonyos Madame Gavarnit választott, mert alkalmas helyen lakott. A háza egy mellékutcában volt, nem messze a földalatti megállójától. Az igazi nehézséget az okozta, hogy mikor tudjon időt szakítani az órákra. Az élete olyannyira szabályos napirend szerint folyt, hogy aligha tudott benne megváltoztatni egy olyan fontos pillanatot, mint a hazaérkezése időpontja anélkül, hogy magyarázkodásra kényszerülne. Csupán fondorlattal tudta megoldani a dolgot.

- Min, drágám - mondta a reggelinél.

- Igen, Henry?

Henry arca mályvaszínűre váltott. Eddig még soha nem hazudott a nejének.

- Nem mozgok eleget.

- Pedig olyan jól nézel ki.

- Néha valahogy nehéznek érzem magam. Azt hiszem, hazafelé egy újabb mérföldnyivel növelem a sétámat. Úgyhogy... szóval a jövőben egy kicsivel később érek majd haza.

- Rendben van, drágám.

Bár holmi különösen aljas gonosztevőnek érezte magát, de most, hogy sétájával felhagyott, immár abban a helyzetben volt, hogy napi egy órát szentelhetett a táncleckéknek, és Madame Gavarni azt állította, hogy az bőven elég lesz.

- Ó, hogyne, Bill! - mondta. Élénk öreg hölgy volt katonás bajusszal, és ügyfeleivel szemben fesztelen modorral. - Naponta eljön hozzám egy órára, és, hacsak nem két bal lába van, egy hónapon belül a társaság kedvencét faragjuk magából.

- Igazán?

- Úgy bizony! Még soha nem vallottam kudarcot tanítvánnyal, kivéve egyet. És az se az én hibámból történt.

- Két bal lába volt?

- Egyáltalán nem volt lába. A második órát követően ugyanis leesett egy háztetőről, és mindkét lábát le kellett vágni. Ennek ellenére, én még falábakkal is megtanítottam volna tangózni, de neki valahogy kedvét szegte a dolog. Nos, a hétfői viszontlátásra, Bill. Jó legyen ám!

S azzal a jótét lélek, visszavéve rágógumiját az ajtótábláról, ahová a társalgást megkönnyítendő ragasztotta fel, elbocsátotta Henryt.

És kezdetét vette az, amire a későbbi években Henry egyértelműen mint élete legkomiszabb időszakára emlékezett. Bár lehetnek alkalmak, amikor egy ember, aki túl van már első ifjúságán, boldogtalanabbnak és nevetségesebbnek érzi magát, mint olyankor, ha modern táncokból vesz leckeórákat, de nem könnyű megnevezni ilyeneket. Az újszerű élmény Henry-nek heves fizikai fájdalmat okozott. Izmok, melyeknek létezéséről soha még csak sejtelme sem volt, nyilvánvalóan a sajgás egyedüli céljából keltek most életre. Még inkább szenvedett azonban lelki értelemben.

Ez részben a Madame Gavarninál dívó sajátos oktatási módszernek, részben pedig annak a ténynek volt tulajdonítható, hogy amikor a tényleges oktatásra került a sor, egy váratlan unokahúg termett elő egy hátsó helyiségből, hogy szemléltesse a tudnivalókat. Szőke ifjú hölgy volt, nevető kék szemmel, és Henry sohasem szűnt meg sötét lelkű árulónak érezni magát távol levő Minnie-jével szemben, valahányszor a lány karcsú derekát átfogta. Gyötrően furdalta a lelkiismeret. Ehhez adjuk még hozzá egy különleges alkatú, ízület nélküli, abnormálisan nagy kezekkel és lábakkal rendelkező férfi feszélyezettségét, valamint azt a tényt, hogy Madame Gavarni az oktatás alatt rendszerint a szoba egyik sarkában álldogált, közben rágógumit csócsálva és kritikai megjegyzéseket téve, és akkor egyáltalán nem lepődhetünk meg azon, hogy Henry lesoványodott és arcszíne megsápadt.

Madame Gavarni annak a módfelett kellemetlen szokásnak hódolt, hogy Henryt oly módon igyekezett ösztökélni, hogy teljesítményét és előmenetelét gyakran egy nyomorékéval hasonlította össze, aki állítása szerint valamely korábbi időpontban volt a tanítványa.

Henry jelenlétében ő meg az unokahúg késhegyig menő vitákat folytattak arról, hogy a nyomorék jobban one-steppelt-e a harmadik órája után, mint ahogy Henry az ötödik után. Az unokahúg nemleges álláspontón volt. Legfeljebb talán ugyanúgy, állította, de jobban semmiképp sem. Madame Gavarni azt mondta, az unokahúg megfeledkezik arról, hogy a nyomorék milyen ügyesen csusszantott a lábával. Az unokahúg azt felelte, igen, való igaz, ezt talán tényleg figyelmen kívül hagyta. Henry nem szólt semmit. Csak verejtékezett.

Lassan haladt. Ezt azonban nem lehetett ifjú táncpartnere hibájául felróni. Ő mindent megtett, amivel csak siettetni tudta a fejlődését. Néha még az utcára is kikísérte, hogy a gyalogjárdán mutasson be neki egy-egy módszert, amelynek révén megszabadulhat számos lépéstechnikai hibája egyikétől-másikától, amiknek kiküszöbölése segítene abban, hogy egyértelműen felülmúlhassa a nyomorékot. A lelkifurdalás, amit Henry a lány zárt helyiségben való átkarolásakor érzett, semmiség volt annak gyötrelméhez képest, amikor a járdán kellett átkarolnia.

Mindazonáltal, minthogy előre kifizette a tanfolyami díjat, no meg céltudatos ember volt, igenis előre haladt. Egyik nap, meglepetésére, azon vette magát észre, hogy lábai anélkül hajtják végre a mozdulatokat, hogy ez határozott akaraterő kifejtését igényelné a részéről - szinte úgy, mintha saját intelligenciával lennének felruházva. Ez volt a fordulópont. Olyan, sajátságos büszkeséggel töltötte el, amilyet azóta sem érzett, hogy először emelték fel a fizetését a bankban.

Madame Gavarni mérsékelt dicséretre érzett indíttatást.

- Látom, rákapcsolt, fiam - mondta. - Csak így tovább! - Henry szerényen elpirult. Ez volt számára a lovaggá ütés.

Ahogy előmenetele mind elvitathatatlanabbá vált, Henry napról napra talált rá alkalmat, hogy áldja a pillanatot, amikor úgy döntött, hogy órákat vesz. Néha beleborzongott, hogy mennyire hajszálon múlt a megmenekülése a katasztrófától. Ahogy Minnie-t figyelte, most már napról napra nyilvánvalóbbá lett számára, hogy bánkódik életének monoton folyásán. Ama végzetes vacsora feldúlta kis otthonuk nyugalmát. Vagy talán csak siettette a romlást. Előbb-utóbb számíthat rá, mondta magában Henry, hogy neje beleun egyhangú sorsába. Mindenesetre röviddel ama bajszerző estét követően, viszonyukból kiveszett a fesztelenség és spontaneitás. Mély vert otthonukban tanyát.

Lassanként kettejük érintkezése úgyszólván formálissá vált. Az asszonyka immár nem lelte örömét abban, hogy esténként hallgassa férje felolvasását, és azt a szokást vette föl, hogy fejfájásra hivatkozva korán nyugovóra tért. Néha, ha Henry olyankor kapta el a tekintetét, amikor Minnie nem számított rá, talányos kifejezést ért benne tetten. Azonban olyan kifejezés volt, amelyet Henry világosan értelmezni tudott. Az tükröződött benne, hogy az asszonyka unatkozik.

Az ember azt hihette volna, hogy a dolgok ilyetén állása aggasztotta Henryt. Ám épp ellenkezőleg: örömteli izgalommal töltötte el. Úgy érezte, hogy érdemes volt, hogy nem hiába szenvedte végig a tánctanulás megannyi gyötrelmét. Minél inkább unatkozik most Minnie, annál nagyobb lesz az öröme, amikor ő látványosan tudtára adja, hogy miféle meglepetést tartogatott a számára. Hiszen ha elégedett lett volna azzal az élettel, amelyet nemtáncolóként nyújthatott számára, akkor mi értelme lett volna, hogy testsúly- és anyagi veszteség árán elsajátítsa a lépéseket? Élvezte a csendes, feszélyezett légkör uralta estéket, amelyek

házasságuk első évének ama derűs hangulatú estéi helyébe léptek. Minél kényelmetlenebbül érzik most magukat, annál inkább tudják majd méltányolni későbbi boldogságukat. Mert Henry az emberi lények azon népes táborához tartozott, akik azt vallják, hogy nagyobb élvezet meríthető abból, ha az embert hirtelen kigyógyítják a fogfájásból, mint ha egyáltalán nem lenne fogfájása soha.

Így hát csak magában kuncogott, amikor Minnie születésnapjának reggelén, miután megajándékozta őt egy pénztárcával, amelyre tudta, hogy neje régóta áhítozik már, azt kellett tapasztalnia, hogy az asszonyka unottan és gépiesen mond érte köszönetet.

- Örülök, hogy tetszik - felelte.

Minnie lelkesedés nélkül nézte a tárcát.

- Épp, amire vágytam - mondta közömbösen.

- No, nekem most mennem kell. Amíg a városban vagyok, megveszem a színházjegyeket.

Minnie egy pillanatig tétovázott.

- Henry, nem hinném, hogy ma este túl nagy kedvem volna színházba menni.

- Ugyan, ne csacsiskodj. A szülinapodon ki kell hogy rúgjunk a hámból. Előbb elmegyünk a színházba, aztán megint a Geisenheimer'sben vacsorázunk. Lehet, hogy ma túlóráznom kell a bankban, úgyhogy azt hiszem, nem jövök érted haza. Az olasz étterem előtt várlak hatkor.

- Jó. Akkor hát lemondasz a sétádról?

- Igen. Ez egyszer nem számít.

- Nem. Tehát még mindig végzed a sétáidat?

- Ó, igen, hogyne.

- Napi három mérföldet?

- Soha ki nem hagyom. Remekül karban tart.

- Igen.
- Viszlát, drágám.
- Viszlát.

Igen, a légkörben jól kivehető hűvösség volt érzékelhető. Hála az égnek, gondolta Henry, miközben az állomásra gyalogolt, holnap reggel már egészen máshogy lesz. Olyasformán érezte magát, mint egy ifjú lovag, aki miután titokban veszedelmes hőstetteket vitt véghez szíve hölgyéért, most arra készül, hogy learassa az értük kijáró elismerést.

Amikor aznap este, karján a kelletlen Minnie-vel, belépett a Geisenheimer'sbe, az ugyanolyan csillogó volt és lármás, mint a múltkor. Egy csendes estebédet és egy színházi előadást követően, melynek folyamán alig váltottak egy-két szót a felvonások között, Minnie el kívánta vetni a vacsora gondolatát, és haza akart menni. Ám Henryt egy rendőrosztag se lett volna képes eltávolítani a Geisenheimer'sből. Íme, most elérkezett az ő órája. Hetek óta gondolt már erre a pillanatra, maga elé képzelve a grandiózus jelenet minden részletét. Először csak ülnek majd az asztaluknál szótlanul feszengve. Aztán Sidney Mercer, akárcsak a múltkor, odajön, hogy táncra kérje Minnie-t. És akkor - abban az ünnepélyes pillanatban - Henry feláll majd, és minden titkolózást sutba vetve, méltóságteljesen így kiált fel: „Nem! *Én* fogok táncolni a feleségemmel!" Minnie kába ámulatát vad, kitörő öröm követi. Az a tökfej Mercer majd' a föld alá süllyed végtelen zavarában és leforrázottságában. És akkor, miután visszatérnek az asztalukhoz, ő könnyen és szabályosan szedve a levegőt, ahogy az egy gyakorlott és tökéletes erőnlétnek örvendő táncoshoz illik, Minnie pedig kissé imbolyogva az egész váratlan mámorától, szorosan összedugott fejjel ülnek,

és elkezdik új életüket. Ez volt az a forgatókönyv, amelyet Henry felvázolt.

És hát - egészen egy bizonyos pontig - éppolyan simán alakult, mint ahogy álmaiban elképzelte. Még az egyetlen nehézség sem merült fel, amelytől tartott - nevezetesen, hogy Sidney Mercer netán nem jelenik meg. Úgy érezte ugyanis, kicsit rontana a jeleneten, ha Sidney Mercer nem lépne színre, hogy eljátssza a letromfolt ellenfél szerepét, ám aggodalma e tekintetben is alaptalannak bizonyult. Sidney ugyanis rendelkezett azzal a csapott állú, simára fésült emberfajtánál nem ritka adottsággal, hogy még akkor is képes volt meglátni egy csinos lány belépését egy étterembe, ha történetesen háttal volt az ajtónak. Alighogy Henryék helyet foglaltak, máris az asztaluknál termett, hogy üdvözölje őket.

- Nahát, Henry! Már megint itt?

- Ma van a nejem szülinapja.

- Isten éltesse sokáig, Mrs. Mills! Még éppen van időnk egy fordulóra, mielőtt a pincér kihozza a rendelésüket. Jöjjön!

A zenekar új dalra zendített, éspedig egy olyanra, amelyet Henry is jól ismert, Madame Gavarni ugyanis számtalanszor kikalapálta az elaggott és kehes zongorán, hogy talpalávalót szolgáltasson Henrynek és a kék szemű unokahúgnak. Henry felállt.

- Nem! - kiáltotta méltóságteljesen. - *Én* fogok táncolni a feleségemmel!

Ábrándozásai során nem becsülte alá a szenzációs hatást, melyet e bejelentésével kelteni remélt. Minnie tágra nyílt szemmel bámult rá. Sidney Mercer nyilvánvalóan el volt képedve.

- Azt hittem, nem tudsz táncolni.

- Ah, azt soha nem tudhatja az ember - szólt Henry kedélyesen. - Hisz nagyon is könnyűnek tűnik. Mindenesetre megpróbálom.

- Henry! - kiáltotta Minnie, miközben férje átkarolta.

Gondolta, hogy neje valami ilyesmit fog majd mondani, de aligha ebben a tónusban. Annak a felkiáltásnak, hogy „Henry!", kétségkívül létezik olyan kiejtési módja, amely hökkent csodálatot és bűntudattól áthatott odaadást fejez ki, ám Minnie nem így ejtette ki. Hangjában rémület vibrált. Henry egyszerű észjárású ember volt, és az a nyilvánvaló megoldás, miszerint Minnie azt hitte, túl sok vörösbort ivott az olasz étteremben, meg sem fordult a fejében.

Arról nem is szólva, hogy e pillanatban túlságosan is elfoglalt volt ahhoz, hogy hanghordozásokat elemezzen. Immár a táncparketten voltak, és fagyos fuvalomként érte a felismerés, hogy a forgatókönyv, amelyet kitervelt, előre nem látott módosításokra szorul.

Eleinte minden jól ment. Majdnem egyedül voltak a placcon, s ő azzal a hetyke rámenősséggel kezdte jártatni lábait az A-B kipontozott vonalon, amely az utolsó egynéhány táncóráját jellemezte. És akkor, mintegy varázsütésre, egy tömeg közepén találta magát - egy őrült, dzsiggelő tömeg kellős közepén, amely szemlátomást nem rendelkezett sem irányérzékkel, sem pedig bárminemű abbeli képességgel, hogy kitérjen az útjából. Egy pillanatig a többheti oktatás megóvta a bajtól. Aztán egy lökés, egy fojtott kiáltás Minnie ajkáról, és bekövetkezett az első karambol. És ezzel egyidejűleg mindaz a tudás, melyet oly keservesen sajátított el, kiszállt Henry fejéből, zavaros űrt hagyva maga után. Olyan szituáció volt, amelyre egy üres szobában folytatott iringálásai nem készítették fel. A lámpaláz legkomiszabb

fajtája lett rajta úrrá. Valaki a hátának ütközött, és ingerülten azt kérdezte tőle, mit gondol, hova a kórságba megy. Miközben a félig megfogalmazott bocsánatkérés szándékával fordult feléje, valaki meg a másik oldalról csapódott be a gyomorszájába. Egy pillanatig az volt az érzése, mintha a Niagara-vízesésen zúdulna le egy hordóban, aztán a padlón feküdt, rajta meg Minnie. Valaki megbotlott a fejében.

Felült. Valaki lábra segítette. Tudatában volt, hogy Sidney Mercer mellette tartózkodik.

- Bravó! Hogy volt! Lássunk egy ismétlést! - tapsolt Sidney fülig érő szájjal és makulátlan eleganciával. - Szenzációs volt, de egy csomó ember nem látta.

A helyiséget betöltötte a démoni kacagás.

- Min! - mondta Henry.

Kis lakásuk nappalijában voltak. Az asszonyka háttal állt férjének, s az nem láthatta az arcát. Minnie nem válaszolt. Megőrizte szótlanságát, amit azóta sem szakított meg, hogy az éttermet elhagyták. A hazafelé való úton egyetlenegyszer sem szólalt meg.

Az óra a kandallópárkányon tovább ketyegett. Odakint elrobogott egy magasvasúti szerelvény. Az utcáról beszédfoszlányok hallatszottak.

- Min, ne haragudj rám!

Néma csend.

- Azt hittem, meg tudom csinálni. Ó, Istenem! - Henry hangjának minden rezdülésén gyötrelem érződött. - Amióta először mentünk el abba az étterembe, minden áldott nap órákat vettem. De hiába. Azt hiszem, úgy áll a dolog, ahogy az öregasszony mondta. Két bal lábam van, és kár is lenne valaha is újból megpróbálnom. Titokban tartottam előtted, amit tettem. Azt akartam, hogy csodálatos meglepetés legyen

számodra a születésnapodon. Tudtam, hogy kezd mindinkább eleged lenni abból, hogy olyan emberhez mentél feleségül, aki soha nem vitt el sehová, mivel nem tud táncolni. Azt hittem, rajtam múlik, hogy megtanuljak, és elvigyelek szórakozni, ahogy más férfiak teszik a feleségükkel. Én...

- Henry!

Az asszony megfordult, s a férfi tompa elképedéssel látta, hogy egész arckifejezése megváltozott. Szeme sugárzó boldogságtól ragyogott.

- Henry! Hát *ezért* jártál abba a házba - hogy táncórákat vegyél?

A férfi némán meredt rá. Minnie odalépett hozzá, és elnevette magát.

- Szóval ezért színlelted azt, hogy még mindig gyalog jársz?

- Tehát tudtad!

- Láttalak kijönni abból a házból. Éppen az utca végén lévő állomásra mentem, amikor megláttalak. Egy lány volt veled, egy szőke hajú lány. És te átölelted!

Henry megnyalta kiszáradt ajkait.

- Min - mondta rekedten. - Nem fogod elhinni, de éppen a jelly rollt próbálta nekem megtanítani.

Minnie a kabátja hajtókájába fogódzva simult a férjéhez.

- Természetesen elhiszem. Most már mindent értek. Akkor viszont azt hittem, éppen búcsúzkodtál tőle! Ó, Henry, miért nem mondtad meg, miben töröd a fejed? Jó, jó, tudom, hogy meglepetésnek szántad a születésnapomra, de látnod kellett, hogy valami nem stimmel. Fel kellett figyelj rá, hogy bánkódom valamin. Ugye észrevetted, hogy éreztem magam az utóbbi hetekben?

- Azt hittem, arról van szó, hogy unalmasnak találod az életünket.

- Még hogy unalmasnak! Itt, teveled!?

- Azután történt, hogy akkor este Sidney Mercerrel táncoltál. Mindent alaposan végiggondoltam. Te oly sok évvel fiatalabb vagy nálam, Min. Sehogysem éreztem rendjén valónak, hogy egy magamfajta fickó felolvasását hallgatva kelljen morzsolnod a napjaidat.

- De hiszen annyira élveztem!

- Táncolnod kellett. Erre minden lánynak szüksége van. A nők nem tudnak meglenni tánc nélkül.

- Kivéve ezt az egyet. Henry, ide figyelj! Emlékszel, milyen fáradt és törődött voltam, amikor először találkoztunk abban az üdülőben? Tudod-e, mi volt az oka? Hát az, hogy éveken át robotoltam azon lokálok egyikében, ahová ha bemész és lefizetsz öt centet, táncolhatsz a női oktatókkal. Én is ilyen női táncoktató voltam. Ó, Henry! Gondolj csak bele, min mentem keresztül! Mindennap milliónyi tagbaszakadt, nagy, csámpás lábú férfit kellett körbevonszolnom egy tágas helyiségben. Állítom, hogy némelyikükhöz képest te valóságos profi vagy! A lábamra tiportak, és a száz kilójukkal rám támaszkodva kis híján agyonnyomtak. Most talán meg tudod érteni, miért nem vagyok oda a táncért! Hidd el, Henry, semmivel sem tudnál nekem nagyobb örömet szerezni, mint ha azt mondod: soha többé nem szabad táncolnom.

- Akkor hát... - Henry nyelt egyet. - Tényleg úgy érted, elviselhetőnek tartod ezt a fajta életet, amit élünk? Tényleg nem találod unalmasnak?

- Még hogy unalmasnak!

Minnie a könyvespolchoz futott, s egy vaskos kötettel tért vissza.

- Olvass fel nekem, Henry drágám! Most azonnal olvass fel nekem valamit! Úgy tűnik, ezer év telt el azóta, hogy utoljára volt részem benne. Olvass fel valamit az Encyclopaediából!

Henry nézte a kezébe adott könyvet. Rendszerető elméje még e mámoros öröm közepette is érzékelte, hogy valami hibádzik.

- De ez a MED-MUM kötet, drágám.

- Igen? Nem baj, az is jó lesz. Olvass fel nekem mindent „Mum"-ról.

- De mi még csak a CAL-CHA-nál járunk... - Tétovázott kicsit. - Ámbár üsse kő...! - folytatta merészen. - Bánom is én! Ugye, te sem bánod?

- Nem. Ülj le ide, drágám, én meg majd a padlóra telepszem.

Henry megköszörülte a torkát.

- „Milicz [vagy Militsch] (megh.: 1374): cseh teológus; azon moravai és csehországi prédikátorok és egyházi írók legbefolyásosabb képviselője, akik a tizennegyedik században bizonyos értelemben Husz reformtevékenységének útját egyengették."

Lepillantott. Minnie selymes haja a térdére omlott. Kinyújtotta egyik kezét, és megsimogatta. Minnie megfordult és fölnézett, s nagy szemei a férfiéval találkoztak.

- Hitted volna ezt valaha? - kérdezte magától halkan Henry.